

Jaarstukken 2020

22 juni 2021

Inhoudsopgave

Bestuurlijke toelichting.....	5
Leeswijzer.....	10
Jaarverslag	12
Programmaverantwoording.....	13
Financiële samenvatting programma's.....	14
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	15
Programma 1 Veiligheid.....	18
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	21
Programma 3 Economie.....	25
Programma 4 Onderwijs.....	28
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	30
Programma 6 Sociaal domein.....	34
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	37
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	41
Algemene dekkingsmiddelen.....	47
Overhead.....	48
Vennootschapsbelasting.....	49
Reserves.....	50
Paragrafen	51
Paragraaf 1 Lokale heffingen.....	52
Paragraaf 2 Weerstandsvormogen en risicobeheersing.....	59
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen.....	75
Paragraaf 4 Financiering.....	80
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	84
Paragraaf 6 Verbonden partijen.....	91
Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid.....	117
Jaarrekening	125
Balans per 31 december.....	126
Overzicht van baten en lasten.....	128
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	129
Toelichting op de balans per 31 december.....	135
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	158
Bijlagen	185
Schatkistbankieren.....	186
Subsidie overzicht.....	187
Beleidsindicatoren en kengetallen.....	191
SiSa en IMG.....	194
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	200
Kredietoverzicht per programma.....	206
Budgetoverheveling.....	212

Bestuurlijke toelichting

Kernboodschap

In 2020 hebben we ondanks de komst van het coronavirus en de gevolgen daarvan veel van onze activiteiten conform begroting gerealiseerd. Nadat we in het voorjaar van 2019 werden geconfronteerd met de grootste bezuiniging voor de gemeente Kampen ooit en het financiële beeld in het voorjaar van 2020 verder leek verslechterd, zien we nu bij de jaarrekening 2020 een fors voordelig saldo van ruim € 11,8 miljoen. Van dit saldo kan € 8,3 miljoen worden toegevoegd aan de algemene reserve. Het overige deel wordt op basis van bestaande afspraken verrekend met de daarvoor bestemde reserves. Dit resultaat is voornamelijk het gevolg van incidentele meevallers binnen het sociaal domein, hogere bijdragen vanuit het Rijk aan de gemeente Kampen maar ook de uitkomst van een strak financieel beleid en actieve (bij)sturing. Dat leidt er toe dat Kampen voor het eerst sinds 2017 weer netto een positief jaarrekeningresultaat kan laten zien. Dit positieve resultaat geeft ons de mogelijkheid om de beoogde versterking van het reservevermogen, sneller en met meer kracht in te zetten en verschaft ons incidentele ruimte om post-corona deze bestuursperiode goed af te ronden.

Het bijzondere jaar 2020

We zullen het jaar 2020 niet snel vergeten. Het jaar waarin we groots 75 jaar vrijheid zouden vieren, werd een jaar met allerlei vrijheidsbeperkingen. Ook in 2021 worden we nog dagelijks geconfronteerd met de pandemie en het is nog in vele opzichten koffiedik kijken wat de exacte impact op onze lokale samenleving is en wordt. Toen de pandemie haar intrede deed en we met elkaar in een intelligente lockdown belandden is daar door de organisatie snel en integraal op gehandeld. Voor inwoners, instellingen en bedrijven was er o.a. een sneloket Cultuur, werd het 1,5 meter team ingesteld en werd een crisisorganisatie ingericht. De handhavers van de gemeente Kampen hebben toegezien op een goede naleving van de maatregelen en vanuit het sociaal domein zijn inwoners die daar recht op hadden bijgestaan door onze medewerkers bij de aanvraag van regelingen. Ook verenigingen konden in coronatijd op ondersteuning rekenen, zo was er een aangepast verhuurrooster en zijn bijvoorbeeld gymverenigingen gefaciliteerd om buiten te sporten.

Alle activiteiten die wij op lokaal niveau hebben uitgevoerd deden wij steeds in goede afstemming met Regionaal Beleidsteam (RBT), Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). De pandemie heeft vanzelfsprekend ook een effect gehad op de wijze van uitvoering / realisatie van onze ambities en reguliere werkzaamheden. De gemeente is daar op innovatieve en pragmatische manier mee om is gegaan. Zo hebben we bijvoorbeeld digitale inspraakavonden gehouden, gesprekken op locatie in kleinere groepen gevoerd, webinars georganiseerd en online enquêtes uitgezet. Een ander aansprekend voorbeeld in dit kader is ook de voorbereiding van de jaarwisseling 2020-2021, waarbij we onder grote druk en steeds wijzigende omstandigheden en beperkingen hebben toegewerkt naar een goed resultaat; een rustige jaarwisseling zonder grote calamiteiten.

We zien dat Kampen als onderdeel van groeiregio Zwolle steeds nadrukkelijker betrokken is bij de regionale en Rijksopgaven. In 2020 hebben we de RegioDeal met het rijk gesloten ten behoeve van de verkenning naar een duurzame havenontwikkeling in de Melmerpolder. Ook op het gebied van energie (RES) en in het kader van de NOVI vindt intensieve afstemming plaats. Binnen het sociaal domein zijn in 2020 een aantal grote stappen gemaakt. Er is gestart met de implementatie van de forse bezuinigingstaakstelling op het sociaal domein. Zo hebben we een stevige besparing op de jeugdzorg gerealiseerd, specifiek via projecten als Steunouder en de Praktijkondersteuner JGGZ bij de huisarts. Beleidsinhoudelijk zijn we o.a. gestart met de transformatie naar een integraal sociaal domein onder andere door de intensievere samenwerking met Impact. Ook hebben we samen met betrokken stakeholders het armoedebeleid geëvalueerd.

Als het gaat om onze leefomgeving zijn er in 2020 een aantal belangrijke pijlpalen voor de toekomst geslagen. De raad heeft zich uitgesproken voor versnelling woningbouw, uitbreiding van woonwagencentra is op de gespreksagenda geplaatst, er is een start gemaakt met de huisvesting van arbeidsmigranten, we hebben de bouwsteen energie vastgesteld en er is begonnen met het wijkveiligheidsplan voor de Binnenstad, welke o.a. gericht is op de aanpak van overlast in de binnenstad. Ook is gestart met de herontwikkeling van het speelruimtebeleid, hebben we het Koersdocument Natuur voor elkaar opgesteld met daarin

meer aandacht voor biodiversiteit en zijn er rondom klimaatadaptatie stresstesten uitgevoerd opgevolgd door dialogosessies met inwoners.

Meer zichtbaar in de openbare ruimte zijn 212 nieuwe woningen gerealiseerd, o.a. aan de Oostzeestraat en in het Stationskwartier. De nieuwe basisschool De Ontdekking (voormalige Emmaschool) is in gebruik genomen en er zijn kunstgrasvelden aangelegd bij korfbalvereniging Wit-Blauw en voetbalvereniging IJVV. In het Groene Hart is de uitvoering van het plan weer naar een volgende fase gebracht en in Reeve is tijdens archeologisch onderzoek een mooie vondst gedaan die de cultuurhistorische waarde van Kampen onderstreept. Verder is de ontwikkeling van de Bovenhavenstraat op gang gekomen door o.a. sloop van de Villa en instelling van een klankbordgroep.

We zijn in de tekst hierboven vanzelfsprekend niet uitputtend in hetgeen we in 2020 hebben gerealiseerd, daarvoor verwijzen we u graag naar de teksten in het boekwerk.

De ontwikkelingen binnen het begrotingsaldo gedurende het jaar 2020

In 2020 is gestart met de implementatie van de grootste bezuinigingsopgave ooit voor de gemeente Kampen. Als raad heeft u bij de vaststelling van de Begroting 2020 daartoe ingewikkelde beslissingen moeten nemen om het huishoudboekje van de gemeente Kampen structureel op orde te brengen. In december 2019 hebben wij u geïnformeerd over verder oplopende structurele tekorten in het sociaal domein. Bij de aanbidding van de [1^e Berap](#) en de PPN 2021-2024 in juni 2020 hebben wij een toelichting gegeven op het verder verslechterde financiële beeld, mede als gevolg van onzekerheid met betrekking tot de coronacrisis. Bij de [2e Berap](#), welke is opgesteld in augustus, hebben we u gemeld dat als gevolg van de meicirculaire én aanvullende bijsturingsmaatregelen over 2020 een klein positief incidenteel resultaat ontstond op het begrotingsaldo. Na de vaststelling van de 2e Berap zijn er een aantal incidentele financiële ontwikkelingen geweest die hebben bijgedragen aan dit forse resultaat. Eind 2020 bent u uitgebreid geïnformeerd over de grotendeels incidentele meevaller van bijna € 3,6 miljoen in de [4^e kwartaalrapportage sociaal domein](#). De incidentele meevallers vanuit het gemeentefonds ([september-](#) en [december](#)circulaire) brachten eveneens een positieve afwijking van ruim € 1,1 miljoen. Deze ontwikkelingen zijn cumulatief een substantieel deel van het resultaat. Begin 2021 hebben we de balans opgemaakt van de niet uitgegeven eenmalige budgetten. Dit betreft een bedrag van ruim € 4,7 miljoen waarvan ruim € 3 miljoen wordt voorgesteld om over te hevelen naar 2020. De vierde substantiële afwijking is de onderbesteding op de post personeelskosten en inhuur à 1,6 miljoen. Deze onderbesteding is grotendeels verklaarbaar door een positief verschil in de begrote premiestijgingen en moeilijk in te vullen vacatureruimte als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Deze oorzaken en nog een aantal kleinere afwijkingen hebben geleid tot een resultaat van €11,8 miljoen. De toelichting op bovengenoemde onderdelen en de andere, kleinere afwijkingen komt later in deze bestuurlijke oplegger aan de orde.

De tabel hieronder laat zien hoe de begroting zich heeft ontwikkeld.

	Begr. na		
	wijziging	Rekening	Vershil
<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	2020	2020	2020
totale lasten	197,6	183,7	-13,9
totale baten	-197,9	-193,3	4,6
saldo van totale baten en lasten*	-0,3	-9,6	-9,3
<i>mutaties in reserves</i>			
Toevoegingen	10,8	7,2	-3,6
Onttrekkingen	-10,5	-9,4	1,1
Saldo mutaties in reserves	0,3	-2,2	-2,5
Resultaat (voordeel)	0,0	-11,8	-11,8
voorstel verrekening met bestemmingsreserves			3,5
Resultaat na bestemming (voordeel)			-8,3

Samenvattende bestuurlijke reactie op het resultaat

Ons college heeft u toegezegd realistisch én behoedzaam te begroten. Er is daarom ingezet op actieve (bij)sturing. In deze jaarrekening ziet u daarvan de 1e resultaten. We zien de vruchten van het actieprogramma sociaal domein en de strakkere sturing op de budgetten in het sociaal domein. Ook de implementatie van de bezuinigingen verloopt organisatiebreed conform planning. We werden begin 2020 geconfronteerd met de komst van het coronavirus en we hadden op dat moment nog geen idee wat het ons zou brengen en hoe het ons lopende begrotingsjaar zou beïnvloeden. Het heeft zowel binnen als buiten het gemeentehuis veel flexibiliteit van ons gevraagd. Het 1^e implementatiejaar van de bezuinigingen, de onzekerheid met betrekking tot het coronavirus en het aanvankelijk verder verslechterde financieel beeld hebben geleid dat college en ambtelijke organisatie zeer terughoudend zijn geweest met het uitgeven van geld. Er zijn geen omvangrijke / onbekende tegenvallers, wat een resultaat is van de verbeterde control binnen de organisatie. Het incidentele, resultaat is een combinatie van meevallers en control. Dat leidt er toe dat Kampen voor het eerst sinds 2017 weer netto een positief jaarrekeningresultaat kan laten zien. Dit positieve resultaat geeft ons de mogelijkheid om de beoogde versterking van het reservevermogen, sneller en met meer kracht in te zetten en verschaft het incidentele ruimte om post-corona deze bestuursperiode goed af te ronden. Bij de aanbidding van de 1^e Berap en Perspectiefnota zullen wij u in dit kader ook voorstellen doen.

Hoewel we vanzelfsprekend liever een positief, dan een negatief resultaat met uw raad delen, zijn wij ook kritisch. Want zowel over- als onderbesteding is onwenselijk. In 2021 zetten we daarom verder in op verbetering van de kwaliteit van de Planning en Control-cyclus, waarbij ons belangrijkste streven is om de financiële prognoses en het uiteindelijke resultaat dichter bij elkaar te brengen, zoals we dat reeds binnen het sociaal domein met succes hebben geïmplementeerd.

Verklaring resultaat 2020

<u>Resultaat 2020</u>	-11.856	V	
<i>Verklaringen eerder over gerapporteerd:</i>			
a. Niet uitgegeven eenmalige budgetten	-4.741	V	(hiervan wordt 3.053 overgeheveld naar 2021)
b. Sociaal domein Q4	-3.580	V	
c. Circulaires Gemeentefonds	-1.130	V	
d. Overschot 2e Berap	-428	V	
<i>Overige verklaringen:</i>			
e. Personeelskosten en inhuur	-1.608	V	
f. Groot onderhoud en overige	-895	V	(wordt volledig gestort in bestemmingsreserve)
g. Grondexploitaties	433	N	(wordt volledig verrekend met reserve grondexploitaties)
h. Overige afwijkingen	93	N	
<u>Totaal verklaard</u>	<u>-11.856</u>	V	
 <u>Resultaatbestemming</u>			
Algemene reserve	8.341		
Bestemmingsreserves	3.515		(= 3.053 + 895 - 433)
<u>Totaal resultaatbestemming</u>	<u>11.856</u>		

Toelichting bij verklaringen

Hierna volgt een toelichting op de onderdelen van de verklaring. Voor een gedetailleerde analyse van de afwijkingen groter dan € 100.000 verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

a. Niet uitgegeven eenmalige budgetten

- Betreft voorstel tot budgetoverheveling:
Overheveling voor de 1^e keer € 859.063

Overheveling voor de 2 ^e keer	€ 698.371
Overheveling voor de 3 ^e keer	€ 542.684
Overheveling ILG/NLG	<u>€ 952.735</u>
Totaal voorstel overheveling 2020 naar 2021	€ 3.052.853

De raad heeft op een eerder moment te kennen gegeven dat overheveling vaker dan twee keer nadrukkelijk voorkomen moet worden. Dit is ook opgenomen in de Financiële Verordening. Wij beschouwen de jaarrekening 2020 als ingroeitraject. Bij het traject van de PPN 2022 besteden we extra aandacht aan het realistisch begroten door het opvoeren van eenmalige budgetten te spreiden over meerdere jaren.

- De aanvragen tot budgetoverheveling zijn kritisch beoordeeld waardoor een bedrag van bijna € 1,7 miljoen niet is gehonoreerd en dus vrijvalt in het resultaat.
- De niet uitgegeven eenmalige budgetten, waarvoor budgetoverheveling wordt aangevraagd, vertonen ten opzichte van de vorige jaren een dalende trend. Vorig jaar werd nog voor € 4,3 miljoen budgetoverheveling voorgesteld en in het jaar daarvoor was dat zelfs € 8,4 miljoen. Deze dalende trend sluit aan bij ons principe van realistisch begroten.

b. Sociaal domein

Het Sociaal Domein sluit het jaar af met een overschot van € 3,6 miljoen. In de 4^e kwartaalrapportage Sociaal Domein is al een uitgebreide toelichting gegeven op dit resultaat. Alle meevallers betreffen incidentele meevallers. Voor de afname van de kosten Jeugd en een deel van de lagere kosten op bijzondere bijstand wordt onderzocht of dit een structureel effect heeft.

c. Circulaires Gemeentefonds:

- *Effecten septembercirculaire 2020*
Het positieve effect werd vooral veroorzaakt door de vaststelling van maatstaven en eenmalige bijstellingen.
- *Decembercirculaire 2020 en afronding*
Het effect de decembercirculaire kwam vooral door het 3^e coronasteunpakket. Verder heeft het Rijk het uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond en geven de bijstellingen van de oude jaren ook nog een klein positief effect.

d. Overschot 2^e Berap

Na de 1^e Bestuursrapportage dreigde 2020 te eindigen in een negatief resultaat van € 2,5 miljoen. Door het treffen van beheersmaatregelen voor 2020 en de meevallende meicirculaire 2020, kon bij de 2^e Bestuursrapportage een klein positief begrotingsaldo gepresenteerd worden.

e. Personeelskosten en inhuur

Het overschot is deels een gevolg van onderbesteding o.a. door vacatureruimte, maar ook een gevolg van een verschil in de berekening van de premies voor pensioen en sociale lasten in de begroting 2020. Ook hier is de organisatie zeer terughoudend geweest met de invulling van vacatures en tijdelijke inhuur van personeel. Daarnaast erkent het management ook de noodzaak van een betere sturing op de personeelskosten. Er wordt gewerkt aan een beter en eerder inzicht in de uitputting van het personeelsbudget en de ontwikkeling van personele formatie en bezetting.

f. Groot onderhoud en overige totaal € 895.000

Reserve Groot onderhoud gebouwen (toevoeging € 812.208)

Het budget voor groot onderhoud wordt begroot op basis van een gemiddelde onderhoudsbehoefte over een periode van 25 jaar. De werkelijke kosten verschillen per uitvoeringsjaar. Als er in een uitvoeringsjaar een overschot is op het beschikbare budget wordt dit in de reserve gestort. Als er in een uitvoeringsjaar een overschrijding is van het beschikbare budget wordt dit

gedekt uit de opgebouwde reserve. In het uitvoeringsjaar 2020 was er een overschot waarvan dus wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de reserve groot onderhoud gebouwen.

Reserve Parkeeraangelegenheden (toevoeging € 53.888)

In 2020 zijn er vanwege het feit dat het nieuwe gebruik ten dienste van wonen zorgt voor een extra parkeerdruk en het niet mogelijk is om op eigen erf parkeervoorzieningen te realiseren, enkele bijdragen gedaan ten behoeve van de reserve parkeeraangelegenheden.

De totale extra bijdrage in 2020 ten gunste van de reserve parkeeraangelegenheden is € 53.888.

Tegenover deze bijdrage staat de verplichting voor de gemeente Kampen dat er binnen een termijn van 10 jaar en een straal van 1.000 meter van het desbetreffende object parkeerplaatsen gerealiseerd moeten zijn. Dit bedrag dient toegevoegd te worden zodat in de toekomst voldaan kan worden aan deze voorwaarden.

€ 51.169 toevoegen aan de reserve Groot onderhoud zwembad;

Het budget voor groot onderhoud nieuwe zwembad is begroot op basis van een gemiddelde onderhoudsbehoefte over een periode van 25 jaar. In het uitvoeringsjaar 20120 was er sprake van een overschot. Voorgesteld wordt om het restant budget toe te voegen aan de reserve groot onderhoud Zwembad.

€ 19.400 toevoegen aan de reserve Groot onderhoud civiele kunstwerken;

Vanuit de onderhoudsbudgetten civiele kunstwerken resteert een bedrag van € 19.406. Dit bedrag moet worden toegevoegd aan reserve om in de toekomst hier het groot onderhoud van te kunnen betalen.

€ 41.403 onttrekken aan de reserve Stedelijke Vernieuwing

Structureel wordt er subsidie beschikbaar gesteld voor restauratie gemeentelijke monumenten, rieten daken, muurreclames etc. Voor 2020 is een budget beschikbaar gesteld van € 50.000.

g. Grondexploitaties

Nog te verrekenen resultaat van de complexen en voorzieningen van grondexploitaties met de algemene reserve bouwgrondexploitaties.

h. Overige afwijkingen

Diverse relatief kleine afwijkingen.

Resultaat bestemming

Overeenkomstig de afspraken met de raad wordt voorgesteld om delen van het jaarrekeningresultaat toe te voegen en/of te verrekenen met de daarvoor bestemde reserves. De raad moet conform de voorschriften hiervoor een specifiek besluit nemen. Hieronder worden de toevoegingen/onttrekkingen met de reserves toegelicht.

Bestemmingsreserves (toevoeging € 3.515.000)

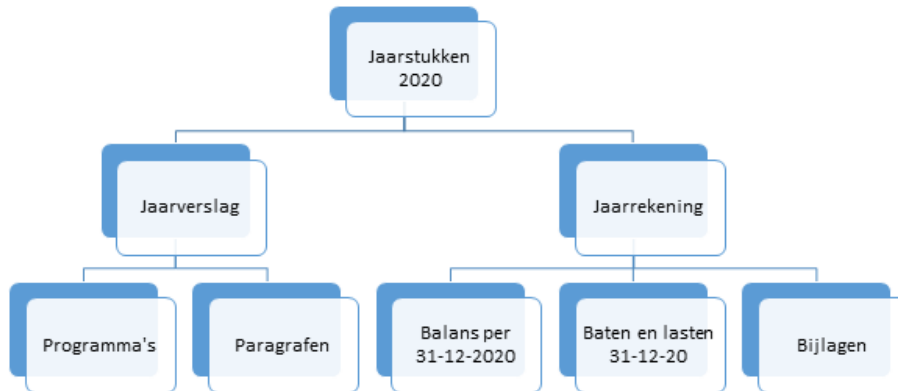
De raad wordt voorgesteld om van de niet bestede eenmalige budgetten een bedrag van in totaal € 3.053.000 over te hevelen naar 2021. Het bedrag wordt dan toegevoegd aan de reserve budgetoverheveling. Daarnaast wordt voorgesteld om conform bestaande afspraken het niet bestede deel van de budgetten voor groot onderhoud van € 895.000 toe te voegen aan de daarvoor bestemde reserves en het nadelig resultaat van de grondexploitaties van € 433.000 te verrekenen met de reserve grondexploitaties.

Algemene reserve (toevoeging € 8.340.856)

Na verwerking van alle hiervoor genoemde bestemmingen resteert er een netto positief saldo van ruim € 8,3 miljoen. Conform bestaand beleid wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de Algemene reserve.

Leeswijzer

De Jaarstukken bestaat uit verschillende onderdelen zoals blijkt uit het onderstaande overzicht.

Jaarverslag

In het Jaarverslag zijn de programmaverantwoording en de paragrafen opgenomen.

Programma's

Hieronder worden de verschillende onderdelen van een programma toegelicht.

A. Missie

De overkoepelende programmadoelstelling.

B. Terugblik

In dit onderdeel wordt kort teruggeblikt over 2020 op landelijke, regionale en plaatselijke ontwikkelingen binnen de (diverse) onderdelen van het programma.

C. Wat hebben we bereikt?

Per cluster worden twee van de drie W-vragen beantwoord.

Het kan voorkomen dat binnen één cluster meerdere doelen (verschillende taakvelden) voorkomen. In dat geval worden per doel de eerste twee W-vragen uitgewerkt:

1. Effecten: wat hebben we bereikt?
2. Prestaties: wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij ieder doel worden in tabelvorm de gerealiseerde prestatie indicatoren vermeld. Aan de hand van de kleuren groen, oranje en rood wordt weergegeven wat de stand van zaken aan het eind van 2020 is:

- groen: uitvoering van de prestatie ligt "op koers";
- oranje: uitvoering van de prestatie ligt "op enige achterstand". Door extra aandacht moet het haalbaar zijn om de prestatie op korte termijn te kunnen realiseren;
- rood: uitvoering van de prestatie ligt "op duidelijke achterstand". Er zijn problemen gesignaleerd waardoor de prestatie niet gerealiseerd is.

Prestaties die aandacht vereisen (oranje) of problemen/achterstand kennen (rood) worden in tabelvorm nader toegelicht.

D. Wat heeft het gekost?

Per cluster en taakveld wordt inzicht gegeven in de kosten van de begroting voor –en na wijziging en de kosten van dit jaar. Tevens wordt het verschil tussen de begroting na wijziging en de realisatie van dit jaar weergegeven, met een aanduiding of dit verschil voordelig (V), dan wel nadelig (N) is. De analyse op deze verschillen zijn dit jaar opgenomen in de jaarrekening onder de toelichting op de baten en lasten.

Naast de acht programma's brengen we de volgende onderdelen afzonderlijk in beeld:

- **Algemene dekkingsmiddelen**
De Algemene dekkingsmiddelen worden gevormd door de inkomsten die niet direct samenhangen met een bepaalde taak/product, maar als algemeen middel ingezet kan worden ter dekking van de gemeentelijke taken. Voorbeelden: algemene uitkering van het Rijk, OZB woningen en niet-woningen.
- **Overhead**
De Overheadkosten moeten afzonderlijk geraamd en verantwoord worden. In de Programmabegroting is uiteengezet op welke wijze de Overhead is samengesteld. Een deel van de Overhead wordt doorberekend aan Investerings-, Projecten en Grondbedrijf op basis van de direct toegeschreven uren.
- **Vennootschapsbelasting**
Als gevolg van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn publiekrechtelijke rechtspersonen Vennootschapsbelasting (vpb) plichtig indien en zij een onderneming uitvoeren.
- **Reserves**
De onttrekkingen en dotaties aan de reserves moeten op grond van de regelgeving afzonderlijk in beeld worden gebracht

Paragrafen

In het onderdeel Paragrafen worden de verplichte paragrafen weergegeven aangevuld met de paragraaf Sociaal Domein.

Jaarrekening

In de Jaarrekening zijn de balans, het overzicht van baten en lasten, de grondslagen en de toelichting op de posten in de balans en de baten en lasten opgenomen.

Bijlagen

De Bijlagen bevatten diverse overzichten, waaronder overzicht schatkistbankieren, de overgehevelde budgetten, de SiSa en IMG-bijlage.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Financiële samenvatting programma's

Overzicht van baten en lasten per programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Vershil met begroting na wijziging
Lasten				
Bestuur en ondersteuning	4.821	5.962	9.147	3.185
Veiligheid	4.599	4.697	4.812	115
Verkeer, vervoer en waterstaat	8.601	9.482	8.773	-709
Economie	1.398	13.473	10.639	-2.834
Onderwijs	7.683	7.841	7.696	-145
Sport, cultuur en recreatie	18.673	21.332	19.495	-1.837
Sociaal domein	57.307	62.454	64.962	2.508
Volksgezondheid en milieu	11.233	11.428	11.718	290
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	31.281	42.275	31.154	-11.121
Algemene dekkingsmiddelen*	2.070	1.857	-402	-2.259
Overhead	16.120	16.826	15.711	-1.115
Totale lasten	163.786	197.627	183.705	-13.922
Baten				
Bestuur en ondersteuning	-1.530	-3.765	-3.617	148
Veiligheid	-418	-418	-409	9
Verkeer, vervoer en waterstaat	-800	-1.555	-1.487	68
Economie	-161	-13.484	-13.621	-137
Onderwijs	-1.122	-1.122	-1.119	3
Sport, cultuur en recreatie	-2.765	-3.168	-3.382	-214
Sociaal domein	-14.670	-14.294	-20.864	-6.570
Volksgezondheid en milieu	-10.593	-10.809	-11.424	-615
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-30.784	-43.557	-31.056	12.501
Algemene dekkingsmiddelen	-101.642	-105.584	-106.038	-454
Overhead	-53	-217	-314	-97
Totale baten	-164.538	-197.973	-193.331	4.642
Totaal van saldo van baten en lasten	-752	-346	-9.626	-9.280
Toevoeging aan reserves	3.385	10.806	7.167	-3.639
Onttrekking aan reserves	-2.633	-10.460	-9.397	1.063
Totaal toevoeging / onttrekking aan reserves	752	346	-2.230	-2.576
Resultaat	0	0	-11.856	-11.856

* Begrote lasten Algemene dekkingsmiddelen is inclusief het resultaat: -926 (begroting), -1.179 (begr. na wijziging)

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

A. Missie

De veranderende samenleving vraagt om een gemeente die dicht bij haar inwoners staat en ruimte geeft aan initiatieven van inwoners, organisaties en bedrijfsleven. Een modern bestuur sluit hierop aan.

B. Terugblik

Dit programma omvat uiteenlopende taakvelden, onder andere op het gebied van bestuur, burgerzaken en beheer overige gebouwen en gronden.

In het Coalitieprogramma 2018-2022 wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het ontstaan van een nieuwe verhouding tussen samenleving en overheid. Wat betekent dit voor de manier waarop we met elkaar omgaan? Hoe waarderen we eigen initiatief en samenwerking?

Bestuursstijl en Inwonersparticipatie

Als organisatie en bestuur zijn we omgevingsgericht, werken we van buiten naar binnen, waarbij de maatschappelijke opgaven leidend zijn. Wij betrekken inwoners, wijken en buurten nadrukkelijker én in een zo vroeg mogelijk stadium bij de besluitvorming. Deze veranderende werkwijze heeft ook gevolgen voor het samenspel tussen college, raad en gemeentelijke organisatie. We willen vertrouwen geven en krijgen. Raadsleden, collegeleden en medewerkers van de gemeentelijke organisatie zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie. Openheid en betrouwbaarheid zijn vanzelfsprekend. In 2020 zouden we in dit kader een leersessie inwonersparticipatie organiseren, echter vanwege de beperkingen door het Coronavirus is hieraan geen prioriteit gegeven. Wel is gewerkt aan verbetering van het college- en raadsvoorstel en is er een format voor startnotities opgesteld. Hiermee wordt bijgedragen aan de verbetering van de besluitvormingsprocessen. Vanwege gebrek aan capaciteit is er geen voorstel gemaakt waarin waarden en rollen van raad, college en ambtelijke organisatie ten aanzien van inwonersparticipatie worden beschreven, de verwachting is dat dit wel zijn beslag zal krijgen in de participatieparagraaf ten behoeve van de Omgevingswet.

De gemeente is helder in waar ze voor staat, wat ze haar inwoners en ondernemers kan bieden en wat ze van hen verlangt. De gemeente is open en transparant in haar (financieel) beleid en verantwoording afleggen is normaal. In 2020 hebben we daarom in dit kader ingezet op een verbetering van de Planning en Control-cyclus. De Begroting in één oogopslag is hiervan een sprekend voorbeeld dat we in 2020 hebben gecontinueerd en verbeterd. Met de auditcommissie is het gesprek gestart om te komen tot een andere inrichting van de Planning en Control-cyclus, de verwachting is dat hierover in 2021 besluiten worden genomen.

Regionale samenwerking

De gemeente Kampen werkt op verschillende fronten samen met partners uit de regio. In de paragraaf Verbonden Partijen worden de privaatsamenwerkingen en publiekrechtelijke samenwerkingen nader beschreven.

Daarnaast werken we ook samen in de netwerksamenwerking Regio Zwolle. In deze bestuurlijke samenwerking werken 22 gemeenten en 4 provincies samen aan de Nieuwe Agenda van Regio Zwolle. Deze bestaat uit de vijf thema's: Economie, Menselijk Kapitaal, Leefomgeving, Bereikbaarheid en Energie. 2020 is een historisch en memorabel jaar voor Regio Zwolle, onder andere door het sluiten van de Regio Deal Regio Zwolle, waarbij er vanuit het Rijk 22,5 miljoen euro in de Regio wordt geïnvesteerd. Met de Regio Deal Regio Zwolle wordt door publieke en private bijdragen een gezamenlijk investeringspakket van ruim 80 miljoen euro ter bevordering van de brede welvaart van onze inwoners gerealiseerd.

Daarnaast is er in 2020 door de partners samengewerkt aan een aantal initiatieven, zoals de start van de tafel Leefomgeving met onderwerpen als toekomstbestendige bedrijventerreinen, de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en de ontwikkelingen vanuit de Nationale Omgevingsagenda.

Dienstverlening Burgerzaken / KCC

In de tweede helft van 2019 is een start gemaakt met de uitwerking van voorstellen die in het kader van de organisatieontwikkeling zijn gedaan voor de fysieke, telefonische en digitale dienstverlening van de gemeente. In 2020 is hier volop aan verder gewerkt.

Fysieke dienstverlening

In het stadhuis wordt gewerkt met twee portalen. Een portaal Maatschappelijke Ontwikkeling (Sociaal Domein) en een portaal Algemeen. In het portaal Algemeen worden de nu nog (deels) gescheiden loketten bij elkaar gevoegd. Dit zijn onder andere het Klant Contact Centrum (KCC), de balie Burgerzaken, balie Belasting en Inning en parkeervergunningen. Naast deze frontoffice is er ook een nieuwe backoffice Burgerzaken die beter is toegerust voor de meer specialistische werkzaamheden op het gebied van de basisregistratie personen en de burgerlijke stand.

Telefonische dienstverlening

Het KCC is, en wordt nog meer, het telefonisch contactcentrum van de gemeente: waar mogelijk geeft het KCC antwoord. Het KCC ondersteunt hiermee de organisatie. Ook bij de telefonische dienstverlening werken we met de twee portalen Maatschappelijke Ontwikkeling en Algemeen.

Er zijn nieuwe organisatie brede afspraken gemaakt over telefonische bereikbaarheid van afdelingen en medewerkers: over onder meer bereikbaarheidstijden, voicemailgebruik, contactregistratie, terugbeltermijnen en vervanging bij afwezigheid.

Digitale dienstverlening

Meer producten en diensten worden naast fysiek ook digitaal aangeboden. Dit aanbod breidt jaarlijks uit en ook in 2021 zullen we verder gaan met digitaliseren van onze dienstverlening. Zo zal het mogelijk worden om de geboorteaangifte digitaal te doen. Daarnaast zullen we aan de slag gaan met het digitaliseren van de waardepapieren, zoals de aanvraag BRP. Ook op vlak van de maatschappelijke ondersteuning bieden wij steeds meer zaken digitaal aan.

De proef met het digitaal verlengen van het rijbewijs loopt nog. Wellicht dat dit komend jaar ook voor ons mogelijk wordt.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Bestuur en ondersteuning		
Cluster : 1		
Taakveld : 0.1 bestuur		
	Status	
1	Gezamenlijke waarden en rolgeving t.a.v. inwonersparticipatie vaststellen	
2	Uitvoering Nieuwe Agenda : "Regio Zwolle stapt over eigen grenzen"	
3	Organiseren jaarlijkse leersessie inwonerparticipatie	
4	Informerende bewoners over wat is bereikt en heeft gekost	
5	Verbetering van besluitvormingsproces	
Taakveld : 0.2 Burgerzaken		
	Status	
6	Thuisbezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen	
7	Doorontwikkelen van de telefonische dienstverlening	
8	Doorontwikkelen van de digitale dienstverlening	
9	Onderzoek uitbreiding woonwagenaanbiedingen	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
1	Gezamenlijke waarden en rolgeving t.a.v. inwonersparticipatie vaststellen	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Door de beperkingen van Corona en beperkte capaciteit is dit niet opgepakt. Binnen de voorbereidingen op de Omgevingswet is participatie een belangrijk speerpunt. Gezamenlijke waarden en rolgeving worden daar bij betrokken.

Nr.	Omschrijving prestaties	status
3	Organiseren jaarlijkse leersessie inwonerparticipatie	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Door de beperkingen van Corona en gebrek aan capaciteit is dit niet opgepakt.
Nr.	Omschrijving prestaties	status
6	Thuisbezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Het thuisbezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen is een landelijke proef die nog loopt. Afhankelijk van de uitkomsten van de proef kunnen wij dit wellicht in 2021 wel implementeren.
Nr.	Omschrijving prestaties	status
9	Onderzoek uitbreiding woonwagenaanplaatsen	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Het onderzoek is inmiddels gestart. Eind 2021 wordt de oplevering verwacht. Er zal dan een voorstel aan het college en de raad worden voorgelegd met een keuze voor een locatie, die gerealiseerd zou kunnen worden en de middelen, die daarvoor nodig zijn.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Bestuur en ondersteuning	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 1	
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
Cluster 2	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Vershil met begroting na wijziging	N/V
0 Bestuur en ondersteuning					
Cluster 1					
Lasten	4.073	3.917	3.816	-101	N
Baten	-1.017	-642	-510	132	N
Saldo	3.055	3.275	3.307	32	N
Cluster 2					
Lasten	748	2.045	5.331	3.286	N
Baten	-513	-3.123	-3.108	15	N
Saldo	236	-1.077	2.223	3.300	N
Totale lasten	4.821	5.962	9.147	3.185	N
Totale baten	-1.530	-3.765	-3.617	148	N
Totaal saldo	3.291	2.197	5.530	3.333	N

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 1 Veiligheid

A. Missie

Wij streven naar een gemeente met veilige wijken voor onze inwoners en waar het goed werken en recreëren is en die gastvrij is voor haar bezoekers.

B. Terugblik

Het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 is de basis voor alle activiteiten binnen dit programma. In dit plan is beschreven welke zaken de komende jaren worden opgepakt dan wel voortgezet. De thema's binnen het plan zijn:

- veilige woon- en leefomgeving;
- integriteit en veiligheid;
- bedrijvigheid en veiligheid;
- jeugdzorg en veiligheid;
- fysieke veiligheid.

Het jaar 2020 heeft voor het team Veiligheid voor een groot deel in het teken gestaan van Corona. Dit heeft veel capaciteit gevraagd. Daarnaast zijn er personele wisselingen geweest en is het team enige tijd onderbezet geweest. Hierdoor is de uitvoering van het IVP op onderdelen vertraagd.

Ondermijning

Ondermijning is het verzwakken of misbruiken van de structuur van onze maatschappij, leidend tot een aantasting van haar fundamenteën en/of van de legitimiteit van het stelsel dat haar beschermt. Het gaat daarbij o.a. om georganiseerde (drugs)criminaliteit maar ook om de netwerken daarachter. Door ziekte en personele wisselingen is ondermijning slechts incidenteel, in concrete casuïstiek opgepakt.

Plan en beleidsvorming om ondermijning tegen te gaan wordt in 2021 opgepakt. Onderdeel daarvan is preventie en voorlichting. Essentieel in de aanpak is dat de informatievoorziening en informatiepositie op orde moet zijn.

Wijkveiligheidsplannen

In het vierde kwartaal is gestart met het opstellen van het wijkveiligheidsplan voor de binnenstad. Het plan maakt o.a. inzichtelijk welke overlegstructuren bestaan. Inzet is om zoveel mogelijk gebruik te maken van deze bestaande overlegstructuren om ook veiligheidsthema's onder de aandacht te brengen en waar mogelijk een oplossing te vinden voor ervaren problemen. Onderdeel van deze aanpak is ook het principe "Buurt Bestuurt" waarbij veiligheidsthema's door inwoners zelf onder de aandacht worden gebracht van politie en handhaving en dat de inzet hierop in afstemming met inwoners wordt bepaald.

Daarnaast is "schoon heel en veilig" onderdeel van de wijkveiligheid. Er wordt gewerkt aan een app waarmee inwoners gemakkelijk meldingen kunnen doen bij de gemeente over zaken in de openbare ruimte. Hierbij kan gedacht worden aan afval maar ook straatmeubilair en openbaar groen.

Buurtbemiddeling

Overlast in de woonomgeving is van alle tijden en uit zich op verschillende manieren, bijvoorbeeld door (hang)jongeren, personen met verward gedrag en overlast door burens of burenruzies. We zetten in op het terugdringen van al deze verschijningsvormen. Eén van de manieren waarop we de overlast willen terugdringen is door de inzet van buurtbemiddelaars. Buurtbemiddeling is in september 2020 van start gegaan met een enthousiast team van vrijwilligers. Inmiddels zijn de eerste casus behandeld. Het doel van buurtbemiddeling is om burens die een conflict hebben weer met in elkaar in contact te brengen en naar een oplossing te laten zoeken. Niet alle geschillen worden opgelost, sommige zijn daarvoor te complex of spelen al te lang, maar het blijkt dat buurtbemiddeling in een behoefte voorziet.

Professionalisering van de crisisorganisatie

In 2020 is uitvoering gegeven aan het speerpunt professionalisering van de crisisorganisatie. In de afgelopen maanden is het handboek VRIJsselland in de crisisorganisatie geïntroduceerd. Dit maakt het werk van crisisfunctionarissen makkelijker en efficiënter. Zij kunnen hun informatie offline opzoeken in de app op de telefoon. Daarnaast dragen alle adviseurs crisisbeheersing in IJsselland bij aan de regionale samenwerking en inhoudelijke afstemming door middel van een wekelijks overleg.

Brandweer

Het dossier taakdifferentiatie is nog niet afgerond. Deze is nog in de onderzoeksfase. De besluitvorming komt op z'n vroegst pas in de zomer van 2021. Het is tot op heden onduidelijk in hoeverre de kosten voor rekening zijn van de gemeente. De verschillende processen die invloed kunnen hebben op de financiën lange termijn van de Veiligheidsregio zijn in het najaar van 2020 met het bestuur besproken.

De Stichting Stadtoezicht

Eén van de belangrijkste doelstellingen van Stadtoezicht is het houden van toezicht en bevorderen van veiligheid binnen het publiek en privaat domein binnen de gemeente Kampen. Op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen Stadtoezicht en de gemeente Kampen, is Stadtoezicht (mede) verantwoordelijk voor een aantal taken die op het terrein van openbare orde en veiligheid liggen. Een heroriëntatie over het takenpakket en de uitvoering is afgerond. Het voorstel is om de taken van Stadtoezicht weer bij de gemeente onder te brengen en het personeel te detacheren bij de gemeente. Over de wijze van aanbesteden van de detacheringsovereenkomst vindt nog overleg plaats met de Directie van IMPACT.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Veiligheid	
Cluster : 3	
Taakveld : 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Status
1 Professionaliseren van de crisisorganisatie binnen de veiligheidsregio	
2 Onderzoek naar dienstverband brandweervrijwilligers	
Taakveld : 1.2 Openbare orde en veiligheid	Status
3 Vergroten bewustwording verschijningsvormen ondermijning	
4 Heroriëntatie van de Stichting Stadtoezicht	
5 Terugdringen van overlast o.a. door buurtbemiddeling	
6 Opstellen wijkveiligheidsplannen	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
1	Professionaliseren van de crisisorganisatie binnen de veiligheidsregio	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Het uitvoeren van deze actie wordt doorgeschoven naar 2021, voor zover de ontwikkelingen ten aanzien van de covid-situatie dat toelaten.
Nr.	Omschrijving prestaties	status
2	Onderzoek naar dienstverband brandweervrijwilligers	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	vertraging
Nr.	Omschrijving prestaties	status
3	Vergroten bewustwording verschijningsvormen ondermijning	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	In 2021 wordt verder gewerkt aan de beleids- en planvorming en uitvoering gegeven aan het beleid. Onder andere het tegengaan van ondermijning in het buitengebied.
Nr.	Omschrijving prestaties	status

4 Heroriëntatie van de Stichting Stadstoezicht		
Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Vanwege juridische belemmeringen heeft nog geen besluitvorming kunnen plaatsvinden.	
Nr.	Omschrijving prestaties	status
6	Opstellen wijkveiligheidsplannen	
Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Door invulling van vacature is de capaciteit vergroot en wordt de vertraging ingelopen	

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Veiligheid

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 3

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
1 Veiligheid					
Cluster 3					
Lasten	4.599	4.697	4.812	115	N
Baten	-418	-418	-409	9	N
Saldo	4.181	4.279	4.403	124	N
Totale lasten	4.599	4.697	4.812	115	N
Totale baten	-418	-418	-409	9	N
Totaal saldo	4.181	4.279	4.403	124	N

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A. Missie

De gemeente Kampen is goed bereikbaar voor alle vervoerswijzen, waarbij we streven naar verduurzaming van de mobiliteit en het tegengaan van overbodig (vracht) verkeer. De openbare ruimte is aantrekkelijk, veilig en leefbaar. De infrastructuur nodigt uit tot lopen en fietsen.

B. Terugblik

Verkeersveiligheid, mobiliteit, bereikbaarheid en parkeren zijn van invloed op een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsklimaat van de stad en omliggende kernen. Speerpunten zijn: verbeteren van de verkeersveiligheid, verkeerscirculatie en het beperken van doorgaand verkeer in de binnenstad, parkeerbeleid, een wegennet dat uitnodigend is voor de fiets en bereikbaarheid van de kernen met het openbaar vervoer. Ook duurzaamheid en klimaat (CO₂) reductie wordt een steeds belangrijker onderdeel van het mobiliteitsbeleid.

Verkeer en Vervoer en Verkeersveiligheid

In 2017 is het Verkeerscirculatieplan (VCP) 2017 - 2030 vastgesteld. Hiermee is het beleidskader ("paraplu-nota") vastgesteld voor de verkeerscirculatie en parkeermaatregelen op korte en de langere termijn. In het kader daarvan is de pilot fietsparkeren in maart 2020 van start gegaan. Dit viel samen met de eerste lockdown. Ondanks dit gegeven is de implementatie volop in uitvoering. De fietsparkeervakken zijn gerealiseerd, het communicatietraject is opgestart en het handhavingsteam is ingericht. De pilot is het gedurende het jaar gemonitord en de resultaten zijn gedeeld met college en raad. Inmiddels worden de fietsvakken goed en veel gebruikt. In samenwerking met de ondernemers en bewoners wordt continue gewerkt aan een verdere optimalisatie van de pilot met als doel de gastvrijheid, veiligheid en toegankelijkheid van de binnenstad en onderlinge samenwerking en draagvlak te vergroten. De pilot wordt voortgezet in 2021.

Er is een ontwerpplan uitgewerkt en vastgesteld voor de realisatie van een parkeermagneet nabij het kruispunt Flevoweg – Korteweg. Helaas is de financiering hiervan nog niet rond en is realisatie afhankelijk van de aanbesteding van de overige maatregelen rond de herinrichting van de Flevoweg. In 2020 is uitvoering gegeven aan het uitwerken van het ontwerpplan en de onderzoeken voor het verdubbelen van de rijstroken op het gedeelte van de N50, tussen de afslagen Kampen en Kampen Zuid. Het integraal ontwerpplan is in november aan de bewoners en belanghebbenden gepresenteerd. De volgende stap is het nemen van het Tracébesluit

Het bestemmingsplan voor het project N307 is in het najaar van 2020 vastgesteld. Als onderdeel hiervan is in het 4e kwartaal van 2020 gestart met de realisatie van een parallelweg langs het gedeelte van de N307, tussen Schansdijk en de Van Doorneweg in Kampen. Daarnaast zijn op meerdere locaties maatregelen getroffen om met name de veiligheid voor fietsers te verbeteren en het verkeersgedrag te beïnvloeden.

Bruggen en kunstwerken

De constructieve veiligheid van diverse bruggen moet worden aangepakt. Niet alleen vanwege constructie en onderhoud, maar ook de steeds zwaarder wordende belasting van de bruggen als gevolg van hogere as-last van voertuigen speelt hierbij een rol. Sinds 1 januari 2020 hebben wij een reserve civiele kunstwerken. De reserve is voor groot onderhoud aan de Stadsbrug, overige bruggen en recreatieve havens. Met een reserve kan worden gespaard voor grote uitgaven. In 2020 is begonnen met de voorbereiding van een aanpak van vijf betonnen bruggen. De constructieve veiligheid van deze bruggen voldoet niet meer aan de huidige normen. De Raad heeft voor deze vijf bruggen 1.250.000 euro krediet beschikbaar gesteld. De uitvoering is gepland in 2021 en 2022.

Bij de herinrichting van het Groene Hart werden in 2020 enkele nieuwe bruggen vervangen.

Onderhoud Wegen en Openbare Verlichting

We zetten ons in voor een goed beheerd netwerk van wegen waarmee zowel de bereikbaarheid als de veiligheid wordt gewaarborgd. Daarnaast wordt er ook bezuinigd op het budget en het onderhoud van wegen. In 2020 is het onderhoudsbudget eenmalig met € 50.000 verlaagd. Door een ander strooibeeld, geen kauwgomverwijdering en verlaging van de beeldkwaliteit ten aanzien van de onkruidbestrijding is er ruimte gevonden in de begroting om deze taken uit te voeren.

Van de zwerfafvalvergoeding die we van Nedvang ontvangen zijn initiatieven voor een schonere leefomgeving en bewustwordingsprojecten "Schone leefomgeving" gefinancierd.

Aanlichting beeldbepalende gebouwen

Het budget voor illuminatie is bij de Bezuiniging 2019 gehalveerd. De gemeente vermindert het aanlichten van monumentale objecten. In samenspraak met de Stichting Lichtstad Kampen wordt een voorstel voor het structureel duurzaam en voordeliger aanlichten van beeldbepalende monumenten uitgewerkt. Als gevolg van Corona was het gedurende een lange periode niet mogelijk om met de pandeigenaren over deze taakstelling in gesprek te gaan. De taakstelling is als gevolg hiervan vertraagd tot de zomer van 2021 (zie 2e Berap),

Parkeren

We hebben ook in 2020 gewerkt aan een autoluwe binnenstad met betaald parkeren in de binnenstad en behoud van gratis parkeren aan de randen van de stad. Corona heeft in dit geval een positieve stempel gedrukt op deze doelstelling. Met de door de raad beschikbaar gestelde middelen zijn de parkeerautomaten aangepakt. Deze "refit" heeft een goed resultaat opgeleverd: De parkeerautomaten functioneren weer goed en er is tevens een kostenbesparing gerealiseerd.

De parkeertarieven in de binnenstad zijn geharmoniseerd en integraal vastgesteld op € 2,00 per uur. Door het uitsluitend betaald parkeren is in de binnenstad een helder en eenduidig parkeerbeleid ontstaan. Tegelijkertijd met deze verhoging werden ook de tarieven voor vergunning parkeren verhoogd.

Duurzaamheid en klimaat (CO2 reductie)

Samen met regio Zwolle en de werkgevers is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de werkgeversaanpak, met als doel slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren. Ondanks of dankzij Corona zijn er goede resultaten behaald, waaronder de bewustwording bij werknemers en werkgevers dat thuiswerken ook voordelen heeft.

Wij werken samen met het Rijk en de provincie aan de realisatie van het programma Slimme, Duurzame en Veilige Logistiek, met als doel de binnenstad van Kampen veiliger en aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers en de uitstoot van CO2 hier te reduceren. In 2020 hebben wij vanuit dit programma middelen gekregen om voor een periode van 2 jaar het logistieke verkeer van en naar de binnenstad met ANPR camera's te monitoren. Hier aan wordt vanaf medio 2021 uitvoering gegeven. Ook zijn er in 2020 op meerdere locaties in de gemeente laadpalen geplaatst om het elektrisch rijden verder te bevorderen/faciliteren.

Openbaar vervoer

Provincie Overijssel, Flevoland en het Rijk zijn de opdrachtgevers van het openbaar vervoer in onze gemeente en zijn daarmee de partijen die directe invloed hebben op het openbaar vervoer. Op 4 augustus 2020 hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel, Gelderland en Flevoland definitief besloten om het nieuwe contract met Keolis, als gevolg van onvolkomenheden in de aanbidding, voor de concessie IJssel-Vecht in te trekken. Voor een groot deel van dit gebied geldt nu een noodconcessie voor een periode van 2 jaar. Dit heeft voor gemeente Kampen geen invloed omdat de huidige concessie IJsselmond nog tot december 2023 doorloopt. De concessie wordt in 2021 opnieuw aanbesteed.

De impact van het COVID-19 virus op onze maatschappij, economie en mobiliteit is groot. Als gevolg hiervan zijn de dienstregelingen van het openbaar vervoer aangepast en afgeschaald en zijn de buurtbussen gedurende een lange periode buiten dienst gebleven. Deze maatregelen zullen ook in het komende jaar van invloed zijn op het mobiliteitsgedrag van reizigers, als ook het resultaat van de nieuwe aanbesteding van het openbaar vervoer.

Lelystad Airport

De geplande maar uitgestelde opening van Lelystad Airport heeft mogelijk gevolgen voor de leefomgeving van de inwoners van Kampen. We zetten ons samen met inwoners, buurgemeenten en provincie Overijssel in om deze gevolgen zo veel mogelijk te beperken en blijven adviseren de luchthaven pas te openen na het opnieuw indelen van het luchtruim. In 2020 is verschillende keren gereageerd op voorstellen en besluiten van het ministerie middels gezamenlijke zienswijzen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de Luchtvaartnota.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Verkeer, vervoer en waterstaat	
Cluster : 4	
Taakveld : 2.1 Verkeer en vervoer	Status
1 Verdubbelen van de N50 tussen Kampen en Kampen Zuid	
2 Verbeteren van de doorstroming en de verkeersveiligheid N307	
3 Vervangen van de brug in het groene hart	
4 Verduurzamen van de verlichting van de beeldbepalende monumenten	
5 Faciliteren infrastructuur voor elektrisch vervoer	
6 Logistiek (in de binnenstad) anders te organiseren samenwerking met provincie	
7 Uitvoeren van het programma "Slimme en Duurzame mobiliteit" in samenwerking met werkgevers	
8 Inzetten op beperken mogelijk nadelige gevolgen van Lelystad Airport	
Taakveld : 2.2 Parkeren	Status
9 Realiseren van parkeermagneten aan de randen van de stad	
10 Starten met realisatie fietsparkeervoorzieningen strategische locaties	
Taakveld : 2.4 Economische havens en waterwegen	Status
11 Onderzoek naar mogelijkheden voor aanleg van een nieuwe circulaire en duurzame haven	
12 Onderzoek naar noodzakelijke voorzieningen aan de IJsselkade voor cruiseschepen	
Taakveld : 2.5 Openbaar vervoer	Status
13 Stimulering van mobiliteitsmanagement voor de medewerkers bij derden	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Geen afwijkingen

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Verkeer, vervoer en waterstaat	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 4	
2.1 Verkeer en vervoer	
2.2 Parkeren	
Cluster 5	
2.3 Recreatieve havens	
2.4 Economische havens en waterwegen	
Cluster 6	
2.5 Openbaar vervoer	

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)		Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
Cluster 4						
	Lasten	8.292	9.024	8.351	-673	V
	Baten	-312	-1.076	-1.042	34	N
	Saldo	7.980	7.948	7.309	-639	V
Cluster 5						
	Lasten	304	454	417	-37	V
	Baten	-480	-480	-445	35	N
	Saldo	-175	-26	-28	-2	V
Cluster 6						
	Lasten	4	4	5	1	N
	Baten	-8				N
	Saldo	-4	4	5	1	N
Totale lasten		8.601	9.482	8.773	-709	V
Totale baten		-800	-1.555	-1.487	68	N
Totaal saldo		7.801	7.926	7.286	-640	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 3 Economie

A. Missie

Een goed functionerende economie is belangrijk voor een vitale samenleving.

Gemeente, ondernemers en inwoners hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid. Ondernemers ondernemen en bewoners zorgen zo goed als mogelijk voor economische zelfstandigheid. De gemeente faciliteert en stuurt bij waar nodig. Samen creëren we een goed ondernemersklimaat waar dynamiek, vitaliteit en leefbaarheid voorop staan. Lokaal en regionaal werken we aan goede dienstverlening rond economische ontwikkelingen, ruimtelijke ordening, vergunningen en arbeidsmarkt.

B. Terugblik

Kampen ligt op een knooppunt van wegen en water; gunstig voor economische ontwikkeling, gebleken in het verleden, kansrijk voor de toekomst. Kampen groeit qua aantal nieuwe vestigingen en werknemers meer dan gemiddeld in de provincie Overijssel en de Regio Zwolle. Ruimte bieden aan bedrijvigheid op economische ontwikkellocaties is inzet voor de komende jaren. Thema's zijn havens logistiek, vrijetijdseconomie en de agrarische sector. Economische promotie van onze gemeente en inzet op de vitaliteit van de binnenstad doen we op gestructureerde wijze, onder andere via de stichting Kampen Marketing.

Werklocaties

Er is nagenoeg geen aanbod meer van kavels op bedrijventerreinen, afgezien van kavels in het glastuinbouwgebied de Koekoek. Om te onderzoeken hoe en of we ruimte gaan bieden aan de groeiende economie is een Startnotitie Nieuwe Bedrijventerreinen gemaakt. De expertmeeting die hierop zou volgen is helaas, door corona, niet doorgegaan.

We participeren in een traject "Regionaal programmeren bedrijventerreinen" waarin zowel vraag / aanbod maar ook de locaties regionaal tegen elkaar worden afgewogen. Hieruit blijkt onder meer dat er echt vraag is naar bedrijventerreinen. Zowel in de regio als in Kampen; Het is daarom van belang dat dit ten behoeve van een bouwsteen omgevingsvisie verder wordt onderzocht en wordt opgepakt om te voorkomen dat we teveel achterop raken bij ons omringende gemeenten met concrete plannen.

Dienstverlening bedrijven

De dienstverlening aan bedrijven heeft zich in 2020 vooral geconcentreerd op de corona en coronamaatregelen. Al snel is vanuit het cluster economie en accountmanagement een website met toegankelijke informatie voor ondernemers opgetuigd en vanuit Kampen is er een forse bijdrage geleverd aan het matchen van vraag en aanbod via de Coronabrigade van de Regio Zwolle. Ook is hierin samengewerkt met Werkgeversservicepunt. Toen de samenleving medio 2020 weer open kon gaan is er speciaal voor ondernemers een corona interventieteam en een anderhalvemeter adviesteam opgezet waarmee ondernemers snel antwoord kregen op initiatieven en waarmee samen gewerkt is aan o.a. de heropening van de horeca. Deze initiatieven hebben ervoor gezorgd dat de contacten met diverse groepen ondernemers zijn versterkt en we merken dat ondernemers de gemeente goed kunnen vinden. Via Binnenstadsmanagement en Kampen Partners is tot 2 keer toe succesvol een beroep gedaan op het corona-crisisarrangement van de provincie waarmee ondernemers zijn ondersteund met specifieke acties t.a.v. thuisborgen en verkoopbevorderende acties.

Daarnaast werken we nog steeds intensief samen met het lokaal (en regionaal) georganiseerd bedrijfsleven, werkgeversverenigingen en bedrijvennetwerken.

Havens, logistiek en duurzaamheid

Regio Zwolle is een logistiek knooppunt van wegen, water en spoor. Essentieel voor verkeersstromen over het water is het havengebied van Port of Zwolle – het gemeenschappelijke havenbedrijf van Zwolle, Kampen en Meppel. Hieraan dragen we structureel bij. Kampen onderzoekt de mogelijkheden voor het aanleggen van een nieuwe circulaire en duurzame haven. Er is in 2020 vooral ingezet op het meedoen aan de RegioDeal waarin we met de meervoudige doelstelling energie & circulaire economie onderzoek doen naar maritieme en logistieke mogelijkheden in de regio en op verschillende werklocaties o.a. die van POZ. Meedoen aan de RegioDeal heeft de financiële slagkracht voor dit onderzoek verdubbeld.

Er is een onderzoek opgeleverd naar potentie van,- en de benodigde investeringen voor de IJsselkade Bovenstrooms. Op basis van dit onderzoek is een krediet beschikbaar gesteld waarmee wordt geïnvesteerd in diverse voorzieningen t.b.v. de binnenvaart en riviercruiseschepen.

Regio Zwolle

Rond havens logistiek en bedrijventerreinen, bereikbaarheid, arbeidsmarkt en duurzaamheid werken we nauw samen in de Regio Zwolle. Overheden, bedrijven, maatschappelijke- en kennisinstellingen zijn voor het realiseren van opgaven steeds meer afhankelijk van samenwerking. Naast het RegioDeal project "Port of Zwolle, logistieke hub voor circulaire bedrijvigheid" is Kampen ook betrokken bij het RegioDeal project HCA. Er zijn inmiddels 36 enkele Kamper bedrijven en en 71 individuele inwoners die via het ontwikkelfonds Upgrade Jezelf een beroep hebben gedaan op de mogelijkheden voor scholing, omscholing en ontwikkeling.

Daarnaast heeft Kampen geparticipeerd in het onderzoek "Toekomstbestendige bedrijventerreinen" waarmee we ons voordeel kunnen doen bij toekomstige revitaliseringsprojecten.

De regio Zwolle levert naast een goed (economisch) netwerk met bedrijfsleven onderwijs en bestuurders diverse onderzoeken op waarmee we (economisch) beleid verder kunnen onderbouwen. Gezamenlijke investeringskracht wordt versterkt via een gezamenlijke investeringsagenda en lobbykracht.

Binnenstad

Onder leiding van de binnenstadsmanager is in 2020 door de gezamenlijke partijen - ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente - verder uitvoering gegeven aan het stadsarrangement, waaronder de transformatie en transitie in de binnenstad. Er is gestart met het opstellen van een ontwikkelstrategie waarmee we de binnenstad o.a. compacter maken en waarmee toekomstige structurele veranderingen in de detailhandelsstructuur (o.a. na corona) het hoofd kunnen bieden. De samenwerking met ondernemers is verder geprofessionaliseerd en verder verankerd in Kampen Partners. De verhouding perifere ontwikkelingen (Melmerpark) en de binnenstad maakt verstandige en gedegen afwegingen noodzakelijk.

Marketing en Evenementen

Door onze citymarketing zijn ook in 2020 de bijzondere waarden van Kampen op gebied van historie, wonen, werken onder de aandacht gebracht van bezoekers, bedrijven en (toekomstige) bewoners. Kampen blijft zich als Hartelijke én Nautische Hanzestad op de kaart zetten.

Helaas is door Corona een streep gezet door een groot aantal geplande activiteiten en werden evenementen afgelast, waaronder de festiviteiten rond "75 jaar vrijheid". De focus werd verschoven van bezoekerswerving naar Crowd management en het zo goed mogelijk stroomlijnen en verdelen van bezoekersstromen in de anderhalvemeter samenleving.

Daarnaast werd in samenwerking met gemeenten en ondernemers ingespeeld op de nieuwe eisen die deze anderhalvemeter samenleving stelt. Met name in de binnenstad werd dat zichtbaar: met communicatiecampagnes, hartverwarmende en ook ludieke acties is doorgewerkt aan het imago van Kampen. Het was meer en anders dan vooraf gepland en hieruit bleek vooral ook de wendbaarheid in en met de samenwerking tussen, het evenementenplatform, de Tourist Info, het Binnenstadmanagement en uiteraard de culturele-, horeca- en retailondernemers en niet te vergeten de vele vrijwilligers!

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Economie	
Cluster : 7	
Taakveld : 3.1 Economische ontwikkeling	Status
1 Uitvoering regiodeal: Human Capital Agenda	
Taakveld : 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Status
2 Opstellen opiniërende nota rond groei bedrijventerreinen	
Taakveld : 3.4 Economische promotie	Status
3 75 jaar bevrijding	
4 (door)ontwikkelen van het Nautisch profiel	
5 Uitvoeren stadsarrangement voor de binnenstad	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
3	75 jaar bevrijding	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	75 jaar bevrijding was in 2020 gepland. Echter vanwege corona konden de evenementen niet door gaan. In 2021 worden opnieuw de plannen bekeken.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Economie	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 7	
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4	Economische promotie

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
3 Economie					
Cluster 7					
Lasten	1.398	13.473	10.639	-2.834	V
Baten	-161	-13.484	-13.621	-137	V
Saldo	1.238	-11	-2.982	-2.971	V
Totale lasten	1.398	13.473	10.639	-2.834	V
Totale baten	-161	-13.484	-13.621	-137	V
Totaal saldo	1.238	-11	-2.982	-2.971	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 4 Onderwijs

A. Missie

Als gemeente vinden we het belangrijk dat alle kinderen en jongeren, juist wanneer dat niet vanzelfsprekend is, in de gelegenheid worden gesteld om zich blijvend te ontwikkelen. In Kampen bieden we alle kinderen, jongeren en volwassenen mogelijkheden tot leren om persoonlijke talenten optimaal te ontwikkelen en te onderhouden.

B. Terugblik

Gemeenten hebben een aantal basistaken en wettelijke verplichtingen op het terrein van onderwijs om jongeren van 0-23 jaar te begeleiden naar zelfredzaamheid, te weten: bestrijden van onderwijsachterstanden, toezicht en handhaving kinderopvang, toezicht openbaar onderwijs, handhaven leerplichtwet, uitvoeren van regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC), tegengaan van voortijdig schoolverlaten, uitvoeren van Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB), leerlingenvervoer mogelijk maken en zorg dragen voor adequate huisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs. Binnen dit programma worden de wettelijke taken en de inzet daarvan gecontinueerd.

Campus

Voor de realisering van het Campusplan van het Ichthus College is via de Perspectiefnota 2020-2023 een totaalbudget beschikbaar gesteld van € 17.983.000. Deze bedragen zijn over 3 kalenderjaren verdeeld, te beginnen in 2021. In 2020 is zowel met Landstede als Reflex constructief overleg geweest over het programma van eisen. De verwachting is dat in de 1e helft van 2021 gestart kan worden met de aanbesteding.

Integraal huisvestingsplan

In 2020 zijn in het kader van het Integraal Huisvestingsplan de volgende voorzieningen gerealiseerd c.q. tot stand gebracht:

- functionele aanpassing van basisschool De Mirt;
- (gedeeltelijke) renovatie van de Groen van Prinstererschool;
- voorbereidingen voor de vervangende nieuwbouw / renovatie Marnixschool;
- uitbreiding van basisschool De Groenling.

Doorlopende leerlijn

Per 1-8-2020 is de gemeente wettelijk verplicht om 16 uur VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) aan te bieden. Hier is aan voldaan. We bieden in de gemeente Kampen via onze kinderopvangpartners 16 uur VVE aan.

C. Wat hebben wij bereikt

Geen prestaties in 2020 binnen dit programma.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Onderwijs

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 8

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
4 Onderwijs					
Cluster 8					
Lasten	7.683	7.841	7.696	-145	V
Baten	-1.122	-1.122	-1.119	3	N
Saldo	6.561	6.719	6.577	-142	V
Totale lasten	7.683	7.841	7.696	-145	V
Totale baten	-1.122	-1.122	-1.119	3	N
Totaal saldo	6.561	6.719	6.577	-142	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A. Missie

Sport, kunst, cultuur, erfgoed, recreatie, design en evenementen dragen in belangrijke mate bij aan de aantrekkingskracht en leefbaarheid van Kampen voor inwoners, bezoekers en bedrijven, te leven, te verblijven of te vestigen.

B. Terugblik

De gemeente werkt binnen dit programma aan de hand van sport-, cultuur-, groen- en recreatieve deelprogramma's aan een vitale stad en aan het realiseren van doelstellingen op terreinen van onder andere gezondheid, participatie, openbare ruimte en economie. Het draagt verder bij aan de eigen kracht van de inwoners, verbinding en ontmoeting en aan het imago en het vestigingsklimaat van de stad.

Sport

Met het nieuwe Kamper sportakkoord zetten wij in op de thema's inclusief sport en bewegen, duurzame sportaccommodaties, vitale aanbieders, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig in bewegen en bijzondere prestaties inspireren. Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties hebben wij invulling gegeven aan deze thema's. In 2020 hebben wij de sportaanbieders ondersteund met bijeenkomsten waarin trainers worden opgeleid; hebben wij het initiatief 'Samen voor alle kinderen' verkend om één loket voor alle kindregelingen te ontwikkelen; zijn we aan de slag gegaan met een motorische test voor de jeugd en zijn we gestart met het meer toegankelijk maken van sport en bewegen, zodat alle inwoners de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan sport en beweegactiviteiten.

Door de coronacrisis waren in 2020 de sportvoorzieningen (binnensport en buitensport) een deel van het jaar buiten gebruik. Corona betekende voor de binnensport extra schoonmaak, sporten met de ramen en deuren open, extra protocollen en kleedkamers, douches en kantines dicht. De verenigingen hebben ter compensatie een kwijtschelding van de huur ontvangen.

Werkzaamheden 2020:

- in 2020 rondde de gemeente de aanleg van (kunstgras) velden bij voetbalvereniging IJVV af (nieuw hoofdveld en twee nieuwe jeugdvelden);
- renovatie kunstgrasveld korfbalvereniging Wit-Blauw
- renovatie voetbalvereniging DOS veld 3

Gezien de bezuinigingstaakstelling op het budget voor sportstimulering zijn in 2020 de werkplannen herijkt.

Cultuur

De basis voor de culturele infrastructuur in Kampen ligt onder meer in de vijf grote culturele instellingen die de stad rijk is. De Stadsgehoorzaal, het Archief, het Stedelijk Museum, de Bibliotheek en Quintus vormen samen SAMBIQ. In de afgelopen jaren zijn een aantal van deze instellingen verzelfstandigd. Quintus, de Bibliotheek en de Stadsgehoorzaal zijn voortvarend in hun cultureel ondernemerschap. Vanwege de financiële positie van de gemeente en de taakstelling voor SAMBIQ worden het Stadsarchief en het Stedelijk Museum voorlopig niet verzelfstandigd.

Vanaf 2021 heeft SAMBIQ een taakstelling van € 500.000 per jaar in 2023 (ingroeimodel). Aan SAMBIQ is gevraagd te komen met een propositie om deze taakstelling zo optimaal mogelijk te realiseren. Deze is voor 2021 inzichtelijk gemaakt. Voor de jaren 2022 en 2023 zijn er nog open einden. De coronacrisis maakt het cultureel ondernemerschap van SAMBIQ lastig, aangezien alle instellingen tijden dicht zijn geweest of beperkt toegankelijk en te maken hebben met inkomstenderving.

Om de culturele sector van Kampen een hart onder de riem te steken en inwoners te verbinden in tijden van crisis, is in 2020 het 'snelloket culturele initiatieven in coronatijd' geopend. Met deze laagdrempelige subsidieregeling hebben we creatievelingen de gelegenheid gegeven om mooie initiatieven te ontplooiën waar alle inwoners van konden genieten.

De subsidies aan verenigingen bouwen we in de komende jaren af. Er is namelijk geen sprake van een uniforme lijn als het gaat om de subsidies, deze zijn historisch gegroeid. Het afbouwen van de subsidiebedragen daagt de verenigingen onder andere uit om een zeker cultureel ondernemerschap te tonen en samenwerking te zoeken met andere verenigingen en instellingen, per 2022.

Openbaar groen

Openbaar groen is belangrijk voor de natuurwaarde en waarborgt een gezonde leefomgeving waarin bewoners kunnen recreëren.

Op het onderhouden van groen in de openbare ruimte en op de sportvelden wordt vanaf 2023 taakstellend bezuinigd à € 400.000. Hier ligt een uitvoeringsplan aan ten grondslag, dat in samenwerking wordt uitgevoerd door de afdelingen Groen, Ruimtelijke Realisatie en Civiele Werken van de gemeente, stichting IMpact en het lokale groene bedrijfsleven.

Parallel aan deze bezuinigingsoperatie is gestart met een traject om te komen tot meer biodiversiteit in de stad en een omslag naar een meer natuurlijke beheerwijze. Ten behoeve hiervan zijn een tweede Tiny forest aangelegd bij de Willem van Oranjeschool, een vijftal natuurgebiedjes aangelegd in een aantal wijken voor vogels en insecten en zijn er bloemenlinten aan de Europa allée voor bijen en vlinders gerealiseerd, voortgekomen uit een raadsinitiatief. Er is een gestart met het tweejarig projectproject voor het omvormen van plantsoenstroken voor meer biodiversiteit. Gefaseerd wordt overgeschakeld van een intensief naar een extensief maaibeheer voor de gazons in de wijken. Voor een veilig behoud van de essen is in 2020 gestart (met uitloop in 2021) met een grootschalige snoeioperatie aan ca. 3000 essen.

Natuur & Landschap

De gebiedscoöperatie IJsseldelta is als overkoepelend orgaan voor diverse lokale organisaties in het landelijk gebied de aangewezen instantie om de leefbaarheid, vitaliteit en kwaliteit van het (nationaal) landschap samen met de gemeente gestalte te geven. Voor een goed functioneren van deze organisaties is professionele en financiële ondersteuning noodzakelijk. Er is geen budget voor cofinanciering begroot. De provincie heeft 50.000 euro gereserveerd voor de uitvoering van een nieuw programma Groen Blauwe diensten in Kampen. Echter er is nog geen budget voor de noodzakelijke cofinanciering.

De reservering voor de gemeentelijke cofinanciering van LEADER t.b.v. plattelandsontwikkelingsprojecten wordt in 2021 opgevoerd.

Het programma IBP Vitaal Platteland is begin 2021 ondergebracht in het programma Gebiedsgerichte Aanpak NWO. Naast de integrale aanpak van de veenweideproblematiek zijn in dit programma ook de gebiedsgerichte aanpak stikstof en ook andere zaken die regionaal moeten worden aangepakt/afgestemd (zoals woningbouw) opgenomen. In 2021 zullen wij in het kader van de veenweideproblematiek 2 onderzoeken op ons grondgebied uitvoeren. Het ministerie van LNV heeft hiervoor 300.000 euro beschikbaar gesteld.

In 2020 is na de waterstaatkundige doorrekening het concept inrichtingsplan herstelopgave N2000 omgeving Zalkerbos gereed gekomen. Dit concept-plan wordt in 2021 aan belanghebbenden en bewoners voorgelegd waarna definitieve vaststelling kan plaatsvinden. Naar verwachting kan in 2e helft 2021 gestart worden met de noodzakelijke grondruilen/grondaankopen. Vanaf 2022 kan de uitvoering plaatsvinden.

Project Groene Hart

De aannemer voor het grondwerk in het Groene Hart is gestart in september 2020. De uitvoering loopt op schema en loopt door tot in het eerste kwartaal van 2021. De paden zijn aangelegd en er zijn 5 nieuwe bruggen gemaakt waardoor een natuurlijke aansluiting ontstaat op de rest van het Groene Hart. Het planten van de bomen en heesters en het inzaaien gebeurt begin 2021. Het investeringskrediet dient daarom te worden doorgeschoven naar 2021 voor de uitvoering van de overige werkzaamheden. In de loop van 2021 zal het ontwerp van de verbreding van de Korteweg, het autoluw maken van de

Buitensingel moeten worden opgesteld en vervolgens in uitvoering worden genomen. De uitvoering is voorzien nadat de werken van de herinrichting Flevoweg gereed zijn, naar verwachting is dit begin 2022.

Herinrichting Flevoweg-Oostzeestraat

Met de herinrichting Flevoweg geven we uitvoering aan het Verkeerscirculatieplan (vastgesteld door raad: 6 juli 2017). Het definitief ontwerp is eind 2020 vastgesteld. Naast subsidie van de provincie is eind 2020 aanvullende subsidie verkregen van de rijksoverheid. Het aanbestedingstraject is gestart. De realisatie van de herinrichting is volgens planning voorzien vanaf september tot en met december 2021.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Sport, cultuur en recreatie	
Cluster : 9	
Taakveld : 5.1 sportbeleid	Status
1 Uitvoering gegeven aan een motorische test voor de jeugd	■
2 Sport en bewegen beter toegankelijkheid	
3 Onderzoek naar het initiatief 'Samen voor alle kinderen'	
Taakveld : 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Status
4 Realiseren van de Herinrichting Flevoweg	■
5 Realiseren van de basisuitrusting Groene Hart	■

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
5	Realiseren van de basisuitrusting Groene Hart	■
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Realisatie in 2021 i.p.v. 2020. Conform raadsvoorstel behandeld in de raadsvergadering d.d. 28 januari 2021, agendapunt 21.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Sport, cultuur en recreatie	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 10	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie 5.4 Musea 5.5 Cultureel erfgoed
Cluster 11	5.6 Media
Cluster 12	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Cluster 9	5.1 Sportbeleid en activering 5.2 Sportaccommodaties

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
5 Sport, cultuur en recreatie					
Cluster 10					
Lasten	7.239	8.018	7.735	-283	V
Baten	-661	-818	-827	-9	V
Saldo	6.577	7.200	6.909	-291	V
Cluster 11					
Lasten	1.748	1.767	1.790	23	N
Baten	-244	-241	-244	-3	V
Saldo	1.504	1.527	1.546	19	N
Cluster 12					
Lasten	5.356	6.798	5.292	-1.506	V
Baten	-203	-406	-287	119	V
Saldo	5.153	6.392	5.005	-1.387	V
Cluster 9					
Lasten	4.329	4.749	4.678	-71	V
Baten	-1.657	-1.704	-2.025	-321	V
Saldo	2.672	3.046	2.653	-393	V
Totale lasten	18.673	21.332	19.495	-1.837	V
Totale baten	-2.765	-3.168	-3.382	-214	V
Totaal saldo	15.907	18.164	16.113	-2.051	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 6 Sociaal domein

A. Missie

De gemeente Kampen is een overzichtelijke gemeenschap waar mensen zich thuis, veilig, gekend en nodig weten. In Kampen zien wij dat iedereen (inwoners, instellingen, bedrijven en gemeente) zich verantwoordelijk weet en voelt voor de ondersteuning aan onze inwoners in een kwetsbare positie. Alle inwoners van de gemeente dragen bij en zien naar elkaar om. Het is dan ook belangrijk om de zelfredzaamheid van de inwoners van Kampen in stand te houden, dan wel te versterken. Daar waar nodig zal de gemeente Kampen samen met haar inwoners ondersteuning bieden bij het vergroten of het herstel van de zelfredzaamheid.

B. Terugblik

In de meerjarenbegroting 2020-2023 is een pakket van bijna € 8 miljoen aan bezuinigingen verwerkt. Belangrijk onderdeel hiervan is de bezuinigingsopgave binnen het sociaal domein van € 4 miljoen. In het Actieprogramma sociaal domein, dat in februari 2020 is vastgesteld, is aangegeven hoe deze bezuiniging wordt gerealiseerd. In het actieprogramma en het bijbehorende uitvoeringsplan, worden een set aan maatregelen benoemd waarmee de financiële beheersbaarheid binnen het sociaal domein kan worden vergroot en besparingen op de uitgaven kunnen worden bereikt. Hiermee is volop ingezet op de noodzakelijke doorontwikkeling in het sociaal domein.

In 2020 is ieder kwartaal over de financiële en inhoudelijke voortgang gerapporteerd aan de raad.

Onze organisatie heeft met het actieprogramma (moeilijke) keuzes moeten maken in het afgelopen jaar. De afgelopen kwartaalrapportages laten zien dat we in control zijn en een goed beeld hebben van de kosten en de baten. Het is goed om te zien dat de genomen maatregelen financieel gezien effect lijken te hebben.

Medio 2020 heeft de raad het nieuwe beleidskader 'Scherp aan de wind' vastgesteld. Het nieuwe beleidskader is één van de maatregelen die moet bijdragen aan kostenbeheersing. Tevens moet dit kader ervoor zorgen dat, ondanks het krappe budget, de gemeente Kampen een zorgzame gemeente is voor haar inwoners. Vanuit 4 speerpunten wordt de komende tijd verder gewerkt aan beleidsontwikkeling:

1. Voorkomen instroom, bevorderen uitstroom. Preventie en een sterk voorliggend veld.
2. Normaliseren. Versterken toegang, intake, samenwerken met zorgaanbieders.
3. Scherp op maatwerk. Inkoop en contractmanagement.
4. Sturen op maatwerk. Sterke toegang, vitale inwoners.

Herijking subsidies voorliggende voorzieningen

Medio 2020 is de raad met een informatienota op de hoogte gebracht van de maatregel Herijking voorveld. Besloten is het proces in 2 fases op te delen. Dit om enerzijds de financiële doelstelling, een besparing van € 500,000 per 2021 in het voorveld te realiseren (fase I). En anderzijds het realiseren van een inhoudelijke herijking (transformatie) binnen het voorveld, als nadere uitwerking van het vastgestelde beleidskader 'Scherp aan de wind' (fase II).

In het najaar van 2020 zijn er visievormende sessies geweest met de betrokken portefeuillehouders en zijn de 6 dialoogsessies (met een vertegenwoordiging van inwoners, sport- en culturele verenigingen, vrijwilligers- en welzijnsorganisaties, medewerkers van de toegangen en zorgaanbieders) voorbereid die in januari 2021 zijn georganiseerd.

Jeugdwet

In 2020 is het inkoopmodel van RSJ doorontwikkeld. Deze doorontwikkeling is tweeledig: enerzijds draagt de doorontwikkeling bij aan de realisatie van de doelstellingen van de transformatie en anderzijds wordt de doorontwikkeling ingegeven vanuit de behoefte om van twee bekostigingsmodellen (resultaatgericht en inspanningsgericht) naar één bekostigingsmodel te gaan.

Doordat er minder jeugdigen een individuele voorziening toegekend hebben gekregen en door de effecten van de ingezette maatregelen vanuit het actieprogramma zijn de kosten voor Jeugd lager uitgevallen dan was begroot. Het is gelukt de instroom te beperken en de uitstroom te bevorderen met de maatregelen die we treffen vanuit het actieprogramma.

De verwachte 'boeg golf' vanwege de coronacrisis is eind 2020 nog niet waarneembaar.

Participatiewet

Het nieuwe inburgeringsstelsel door het Kabinet met een jaar uitgesteld tot 1 januari 2022.

Besloten is de lokale aanpak ook op te schorten, aangezien deze grotendeels gebaseerd is op de nieuwe wettelijke taken van de Wet Inburgering.

Begin 2020 zijn we gestart met een aantal van 833 uitkeringen. Eind van het jaar waren dat er 893. Door de lockdown waren er minder vacatures en meer instroom in de bijstand.

In 2020 hebben we samen met Impact de eerste stappen gezet om de samenwerking verder te versterken door re-integratieactiviteiten van de beide organisaties te concentreren op één locatie.

Deze samenwerking bestaat uit 3 onderdelen: de gezamenlijke huisvesting, de inhoudelijke veranderingen en het stroomlijnen en verbeteren van de werkprocessen. In 2020 is er al volop gewerkt aan de laatste 2 genoemde zaken. De 3 onderdelen komen samen in het fysieke werkcafé dat nog gerealiseerd moet worden.

Evaluatie armoedebeleid

Bij het maken van beleid dat bedoeld is voor inwoners van de gemeente Kampen, tellen de ervaringen van deze inwoners mee. De gemeente heeft voor inspraak op beleid gekozen door inwonersparticipatie via de Adviesraad MO en door middel van de evaluatie armoedebeleid eind 2019. Eind 2019 hebben gemeente, onderwijs, inwoners en maatschappelijke organisaties de aanpak omtrent armoede in Kampen geëvalueerd.

Deze evaluatie is onderverdeeld in 3 onderdelen:

- a. Armoederegelingen en kleine subsidies aan fondsen
- b. Kindregelingen
- c. Bijzondere bijstand

Een belangrijk onderdeel van de evaluatie is de vraag naar hoe effectief en efficiënt de regelingen ingezet worden en hoe deze ten goede komen aan de inwoners die het nodig hebben.

Het resultaat van de evaluatie, namelijk verschillende scenario's, zijn voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft haar voorkeur uitgesproken. Deze voorkeur is opgenomen in het armoedebeleid.

Integraal handhavingsbeleid

Het beleidsplan Integraal handhaven sociaal domein is eind 2020 door de raad vastgesteld.

Handhaven richt zich op alle domeinen binnen het sociale domein. Niet alleen op oneigenlijk gebruik/fraude op grond van de Participatiewet, maar ook op grond van de WMO of Jeugdwet.

Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en dwang

Per 1 januari 2020 geldt de Wet verplichte GGZ (Wvvggz) voor psychiatrische patiënten en de Wet zorg en dwang (Wzd) voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met dementie. De wetten geven betrokkenen en naasten een sterkere positie en maakt ambulante behandeling mogelijk.

Voor de gemeente is een aantal taken en verantwoordelijkheden nieuw, zoals de invoering van de 'crisismaatregel' en het 'verkennd onderzoek'. De gemeente moet voortaan meldingen van inwoners in behandeling nemen over mensen die mogelijk geestelijke gezondheidszorg nodig hebben. Daarnaast wordt de informatievoorziening gestroomlijnd en worden informatiesystemen gekoppeld. Het regionaal 24/7 meld- en adviespunt verward gedrag bij team BIA (GGD IJsselland) is uitgebreid met meldingen in het kader van Wvvggz/Wzd.

Abonnementstarief Wmo

Hoewel de totale lasten van de WMO in 2020 ruim € 1 miljoen lager zijn dan begroot (dit voordeel wordt bijna volledig veroorzaakt door een extra incidentele vrijval op Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang), zijn er, zoals verwacht, hogere kosten op huishoudelijke hulp en begeleiding individueel. Dit kan worden verklaard door een groei van het aantal cliënten, mede als gevolg van het abonnementstarief.

Door decentralisatie Beschermd Wonen

Nu de herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld tot 2023, is ook de door decentralisatie Beschermd Wonen uitgesteld. Dat betekent dat niet in 2022, maar in 2023 alle gemeenten verantwoordelijk worden voor Beschermd Wonen en dat ook pas in 2023 het nieuwe verdeelmodel Beschermd Wonen wordt doorgevoerd.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Sociaal domein	
Cluster :	13
Taakveld :	Taakveld 6.1 t/m 6.82
	Status
1	Voorstellen ontwikkeling om te komen toe een herijking van de subsidies voor voorliggende voorzieningen
2	Doorontwikkeling van het inkoopmodel van RSJ
3	Vorbereiding op het nieuwe inburgeringsstelsel
4	Ontwikkelen en implementeren van een integraal handhavingsbeleid
5	Stroomlijnen van de informatievoorziening en koppelen informatiesystemen In het kader van de Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en dwang
6	Starten met de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Sociaal domein	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 13	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Wijkteams
6.3	Inkomensregelingen
6.4	Begeleide participatie
6.5	Arbeidsparticipatie
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+
6.82	Geëscaleerde zorg 18-

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verskil met begroting na wijziging	N/V
6 Sociaal domein					
Cluster 13					
Lasten	57.307	62.454	64.962	2.508	N
Baten	-14.670	-14.294	-20.864	-6.570	V
Saldo	42.637	48.160	44.098	-4.062	V
Totale lasten	57.307	62.454	64.962	2.508	N
Totale baten	-14.670	-14.294	-20.864	-6.570	V
Totaal saldo	42.637	48.160	44.098	-4.062	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A. Missie

- Wij willen de wereld schoner achterlaten dan we die hebben gekregen.
- Wij zijn in 2035 een energie neutrale gemeente. Dit doen wij door energiebesparing en door schone energie op te wekken.
- Wij werken aan een klimaatbestendig Kampen voor wateroverlast, overstromingen, hitte en droogte.
- Wij willen in 2050 een circulaire samenleving, waarin grondstoffen hun waarde behouden en kringlopen zo kort mogelijk zijn.

B. Terugblik

Onder dit programma Volksgezondheid en Milieu vallen de taakvelden volksgezondheid, riolering, afval, milieubeheer en begraafplaatsen. Wij beperken ons hier tot klimaatadaptatie en riolering, energietransitie, circulaire economie en afval. Volksgezondheid behandelen wij in de programma's 5 (sport) en 6 (sociaal domein). Het onderwerp duurzaamheid komt in diverse programma's aan de orde en over begraafplaatsen zijn voor 2020 geen nieuwe ontwikkelingen te voorzien.

Klimaatadaptatie en riolering

Klimaatadaptatie en riolering

DE klimaatregisseur toetst alle plannen op de effecten op het klimaat. De stresstest klimaatadaptatie is in 2020 afgerond. In de stresstest zijn de kwetsbaarheden voor onze openbare ruimte in beeld gebracht. We werken aan de hand van deze kwetsbaarheden een klimaatadaptatieplan uit. Met belanghebbenden doorlopen wij in 2020 en 2021 een risicodialoog om te zien welke kwetsbaarheden acceptabel zijn en welke niet. Omdat de risicodialoog met bewoners niet fysiek kon plaatsvinden, is er een digitale oplossing ontwikkeld in de vorm van het hulpmiddel 'Staat van je Straat' ontwikkeld. Op basis van de risicodialoog stellen wij in 2021 een klimaatadaptatieplan op, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Dit stond oorspronkelijk gepland voor 2020, maar het opleveren van het uitvoeringsprogramma is landelijk uitgesteld naar 2021.

Wij stellen jaarlijks de rioolheffing vast voor woningen en niet-woningen, waarbij wij de voorziening riolering geleidelijk afbouwen. Hieruit volgt de kostendekkendheid. Eind 2017 was de voorziening riolering € 3.200.000. Wij bouwen af tot ongeveer € 2.000.000 in 2021.

In ons gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2016-2020 gaan wij uit van het afkoppelen van hemelwater in een tempo van 1 ha per jaar. In 2019 hebben wij de 1e, 2e en 3e Ebbingestraat en de Buiten Nieuwstraat in Kampen afgekoppeld. In 2020 ronden wij de afkoppeling in de Noordweg af. Op dit moment (september 2019) is 94,8 ha afgekoppeld.

In december 2020 is het besluit genomen om het gemeentelijk rioleringsplan met twee jaar te verlengen. In de periode 2020-2022 wordt aanvullend beleid voor grondwater en klimaatadaptatie opgesteld. Dit aanvullende beleid wordt vastgelegd in een addendum en ter goedkeuring voorgelegd aan het college van B&W en de gemeenteraad.

Energietransitie

In Kampen geven wij ruimte aan windturbines en zonne-energie om een geloofwaardige invulling te geven aan de eigen ambitie (energie-neutraal in 2035) en om een substantiële bijdrage te leveren in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES).

In het landelijke Klimaatakkoord heeft de Regionale Energie Strategie (RES) een belangrijke positie. De gemeenten zijn in 30 regio's ingedeeld. Het is de bedoeling dat iedere regio komt tot een invulling van de beoogde bijdrage aan de nationale klimaatopgave en dit aanbod aanlevert aan het Nationaal Programma RES. Het gezamenlijke doel van de verschillende regio's voor elektriciteit is om in totaal 35 Twh op land op te wekken in 2030, om conform het kabinetsbesluit in 2030 49% CO₂-reductie

te realiseren. Kampen maakt deel uit van de RES West-Overijssel. Bij dit alles is het evident dat het lokale aandeel in de regionale opgave van de RES aansluit op de lokale ambities van de gemeente met betrekking tot de gewenste eigen energieambities. Voor Kampen is de bouwsteen Energie, die momenteel in voorbereiding is, mede input voor de RES. In 2020 is gewerkt aan het concept-bod en in 2021 wordt de definitieve RES 1.0 vastgesteld.

Sinds 1 juli 2018 zijn nieuwe woningen in principe gasloos (Wet voortgang energietransitie). In 2021 hebben wij een warmtevisie. Het werk daarvoor is gestart in 2020. In dit plan staat op buurtniveau hoe in verwarming kan worden voorzien als geen (aard)gas meer beschikbaar is. Het (nationale) doel is in 2050 voor 95 % aardgasloos te zijn. Naast de technische mogelijkheden, is de betaalbaarheid een onderdeel van deze opgave. Het verduurzamen van een woning is meer dan alleen haar van het aardgas af te halen. De motie van de raad om met een voorstel te komen voor een revolving fund voor het verduurzamen van vastgoed, integreren wij in de warmtevisie. De betaalbaarheid van de energietransitie, met name voor de groepen uit de samenleving die daarvoor niet over voldoende eigen middelen beschikken, is voor ons een belangrijk aandachtspunt. Met het opstellen van de warmtevisie maken wij gebruik van landelijke modellen. Wij werken samen met onder andere de grote lokale stakeholders als de woningcorporaties. De informatievoorziening en de participatie krijgen op wijkniveau een plek.

We hebben in 2020 het energieloket gecontinueerd, dat fungeert als portal voor particulieren, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Via één website wordt de meest relevante informatie ontsloten. We werken hierin regionaal samen. Dit loket krijgt een steeds belangrijkere functie als objectieve vraagbaak voor in eerste instantie particuliere woningeigenaren en zal in takenpakket meegroeien met de aanpak die voortvloeit uit de warmtevisie. Ook initieert het loket op wijkniveau (net als eerder) acties die bijdragen aan de verduurzaming van het particuliere vastgoed. Bij de uitrol en voorbereiding van de warmtevisie willen wij het energieloket een belangrijke rol laten spelen op het gebied van de informatievoorziening en participatie.

Circulaire economie

Als aanjager van circulariteit en om zowel bij inwoners als bedrijven circulariteit onder de aandacht te krijgen is in 2020 een pilot gestart met een materialenpaspoort in Onderdijks. De betrokken kavelkopers willen allemaal mee doen met deze pilot. Het resultaat hiervan wordt na de zomer 2021 uitgewerkt met hopelijk een vervolg. Met het bedrijfsleven heeft een tweetal duurzaamheidsbijeenkomsten plaats gevonden waarvan de eerste fysiek (30 bedrijven) en de tweede (12 bedrijven) digitaal was. Hieruit zijn meerdere werkgroepen voort gekomen waarbij de gemeente de trekker is van de werkgroep Circulariteit. In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen neemt de gemeente Kampen deel aan de landelijk Buyer group Circulaire scholen en hebben we twee Kamper scholen kunnen enthousiasmeren om ook hieraan deel te nemen. De opzet is om een generieke circulaire aanbesteding op de markt te zetten (binnen de beschikbare budgetten) welke zowel gedragen wordt door de overheid, de bedrijven als ook de schoolbesturen. Inmiddels hebben een 6 tal bijeenkomsten (digitaal) plaatsgevonden waarbij steeds de groepsleden aanwezig waren als ook de diverse marktpartijen zoals architecten, aannemers en installateurs. Tijdens deze bijeenkomsten werden de doelstellingen besproken als ook de haalbaarheid in de praktijk als ook de dilemma's die voortkwamen (wetgeving, materialen kennis, financiën e.d.), dit meestal met praktijkvoorbeelden van de betrokken partijen. In Kampen zal de toepassing van een circulaire aanbesteding in eerste instantie bij de Marnixschool (2021) zijn en daarna volgen Scala en dr. Bouwmanschool in 2022.

Er is een masterclass circulaire gebiedsontwikkeling opgestart (september 2020) met het Sonnenbergkwartier als voorbeeldproject. Deze masterclass is in samenwerking met de provincie Overijssel en een 6 tal gemeenten.

Om stappen te kunnen zetten naar een circulair Kampen 2050 heeft er een grondstofstromen analyse plaats gevonden (juni 2020). Een nadere uitwerking voor specifieke business cases evenals een haalbaarheidsonderzoek voor een circulaire haven heeft helaas nog niet plaats gevonden maar zal medio 2021 plaats gaan vinden in samenwerking met de Regio Zwolle in het kader van de regio Deal Zwolle. Een eerste concept plan van aanpak Circulair Kampen is in november besproken en zal in 2021 een vervolg krijgen.

Afval

Voor afval bestaan landelijk drie tussendoelen: 65% hergebruik in 2016, 75% in 2020 en 90% in 2025. In 1999 voerde Kampen gedifferentieerde tarieven (diftar) in volgens het principe "de vervuiler betaalt". In 2015-2019 plaatsten wij in alle woonwijken

ondergrondse containers voor restafval. Wij halen nu alleen nog GFT, papier en PMD aan huis op. Het moet een betere afvalscheiding en een vermindering van de hoeveelheid restafval stimuleren.

De afvalstoffenheffing is in 2020 gestegen door lagere grondstofprijzen (inkomsten), hogere kosten (o.a. loonkosten en verwerkingskosten) en hogere kosten toerekeningen in het kader van de bezuinigingen.

De gemeente Kampen doet het landelijk gezien goed. Wij hebben het hergebruikpercentage voor 2020 al gehaald in 2017. In 2020 was het hergebruikpercentage 79%.

In onze stedelijkheidsklasse behoren wij tot de top, met daarbij een lagere gemiddelde afvalstoffenheffing dan het landelijk gemiddelde. Om tot een nog hoger hergebruikpercentage te komen, nemen de kosten echter toe.

De kringloopbranche heeft zich inmiddels tot een volwaardige bedrijfstak ontwikkeld. Er zijn inmiddels meerdere kringloopbedrijven actief binnen de gemeente. De vergoedingen voor kringloopactiviteiten zijn in 2020 gestopt.

In maart 2019 zijn wij gestart met een proef met herinvoering van GFT-inzameling bij hoogbouw en in de binnenstad. De proef liep tot maart 2020. De proef is geslaagd en de gft-inzameling zal in 2021 worden uitgerold over de rest van de hoogbouw en de binnenstad, waardoor ook hier hergebruikwinst zal worden behaald.

In 2020 is een nieuw grondstoffenbeleidsplan vastgesteld: Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 “van Goed naar Beter” om tot het volgende landelijke doel te komen, namelijk een hergebruik van 90% in 2025.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Volksgezondheid en milieu	
Cluster : 14	
Taakveld : 7.2 Riolering	Status
1 Ontwikkelen van een klimaatadaptatieplan	
2 Afkoppeling wateroverlastlocaties Spoorkade, Schreiershoek, Wielstraat en Groenestraat	
Taakveld : 7.3 Afval	Status
3 Vaststellen van een nieuw Grondstoffenbeleidsplan	
Taakveld : 7.4 Milieubeheer	Status
4 Starten met het opstellen van warmtevisie	
5 Uitbreiding toepassing dimbare Openbare Ledverlichting	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
2	Afkoppeling wateroverlastlocaties Spoorkade, Schreiershoek, Wielstraat en Groenestraat	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Discussie over wijze van aanpak wateroverlast. Uitvoering in 2021.

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Volksgezondheid en milieu

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 14

7.1 Volksgezondheid

Cluster 15

7.2 Riolering

Cluster 16

7.3 Afval

Cluster 17

7.4 Milieubeheer

Cluster 18

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)		Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
7 Volksgezondheid en milieu						
Cluster 14						
Lasten		2.336	2.118	2.095	-23	V
Baten						V
Saldo		2.336	2.118	2.095	-23	V
Cluster 15						
Lasten		2.375	2.370	2.644	274	N
Baten		-3.341	-3.341	-3.621	-280	V
Saldo		-966	-970	-977	-7	V
Cluster 16						
Lasten		4.021	4.000	4.343	343	N
Baten		-6.088	-6.088	-6.483	-395	V
Saldo		-2.067	-2.088	-2.140	-52	V
Cluster 17						
Lasten		1.497	1.912	1.571	-341	V
Baten		-4	-221	-54	167	N
Saldo		1.494	1.691	1.517	-174	V
Cluster 18						
Lasten		1.003	1.027	1.065	38	N
Baten		-1.160	-1.158	-1.266	-108	V
Saldo		-157	-131	-201	-70	V
Totale lasten		11.233	11.428	11.718	290	N
Totale baten		-10.593	-10.809	-11.424	-615	V
Totaal saldo		640	619	294	-325	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

A. Missie

Het is goed wonen, werken en recreëren in onze gemeente. Dat willen we zo houden, en waar nodig verbeteren.

De uitdagingen daarbij zijn groot, vooral op het gebied van duurzaamheid liggen er grote opgaven op het gebied van energie, klimaat en circulaire economie.

B. Terugblik

Omgevingswet

Mede door het verschuiven van de invoeringsdatum naar 1-1-2022 is er meer tijd en ruimte ontstaan om de organisatie, het bestuur en de samenleving goed voor te bereiden op de invoering. In april 2020 is de raad geïnformeerd over de voortgang en de implementatie van het omgevingsplan. In afwijking van de koersverkenning die in 2017 aan de raad is voorgelegd, is er in 2020 geen omgevingsplan met verbrede reikwijdte voorgelegd (bestemmingsplan plus), maar heeft het college er voor gekozen om het jaar 2020 te benutten om direct een omgevingsplan "nieuwe stijl" op te stellen, zodat dat zal gaan functioneren onder de Omgevingswet.

Deze informatie is nog steeds actueel. Intern wordt gestaag gewerkt aan de voorbereidingen voor het omgevingsplan. De 1e stap is een actualisatieplan voor de bebouwde kommen van Kampen en IJsselmuiden. In de geest van de Omgevingswet wordt nagedacht over eventuele verruiming en worden diverse verduidelijkingen in de regels doorgevoerd.

Verder zijn we bezig met het opstellen van een Verordening Fysieke Leefomgeving en doen we voorstellen voor eventuele verduidelijkingen van regels en mogelijkheden voor deregulering. Uiteindelijk zullen deze regels worden opgenomen in het omgevingsplan.

Sinds juli 2020 oefenen we, conform de afspraken met de raad, met de concept omgevingsvisie aan de hand van concrete aanvragen voor ruimtelijke initiatieven/ontwikkelingen in onze gemeente. Daarmee willen we scherp krijgen of de visie ons helpt om initiatieven sneller en integraal te kunnen beoordelen en of er vanuit de praktische toepasbaarheid aanpassingen in de conceptvisie nodig zijn. Deze oefenperiode loopt door tot maart 2021. Hierna volgt een evaluatie die in het 2e kwartaal 2021 met de raad wordt besproken.

Sinds half augustus 2020 is intern een gezamenlijk plan van aanpak opgesteld om te komen tot een breed gedragen en herkenbare omgevingsvisie. In het plan van aanpak is een traject bepaald om in 3 fases te komen tot een vastgestelde omgevingsvisie 1.0. Daarbij wordt de raad actief betrokken. De planning is om uiterlijk in het 4e kwartaal van 2021 de omgevingsvisie 1.0 vast te laten stellen door de raad. Vanaf december 2020 is gestart met het uitwerken van een traject om de vraag te beantwoorden: Wat voor gemeente willen we zijn? De uitkomsten van dit traject is een "kop" op de omgevingsvisie. Een begeleidingsgroep uit de raad begeleidt en volgt het proces omgevingswet en traject wat voor gemeente wil Kampen zijn nadrukkelijk.

Programmatische aanpak stikstof (PAS)

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 het gebruik van de PAS bij vergunningverlening ongeldig verklaard. Dit leidde tot de stikstofcrisis.

Bij het bestemmingsplan voor De Terpen (Het Onderdijks) is hierdoor enige vertraging ontstaan, omdat er nader onderzoek moest worden gedaan.

Conform landelijke afspraken is de provincie Overijssel eind 2020 met een gebiedsgerichte stikstofaanpak gestart. Op gebiedsniveau wordt gekeken welke maatregelen er nodig zijn om duurzame ontwikkelingen tot stand te kunnen brengen. Kampen, Zwolle, Zwartewaterland, Steenwijk en Staphorst vormen samen zo'n gebied.

December 2020 heeft de 2e Kamer de nieuwe Stikstofwet aangenomen. Op 9 maart 2021 heeft ook de 1e Kamer met de nieuwe wet ingestemd. Kern van de wet is dat er minder stikstof in de natuur komt en dat tegelijkertijd bouwprojecten moeten kunnen doorgaan. Het Rijk heeft hier ook extra geld voor uitgetrokken.

Ruimtelijke ordening

Integrale gebiedsontwikkeling IJsseldelta-zuid

In 2020 is begonnen met het bouwen van het woongebied Reeve en is gestart met de ophoging van de Drontermeerdijk. De planvorming N307 Roggebot-Kampen, inclusief sloop Roggebotsluis is door de provincie afgerond en in de inspraakprocedure gebracht.

De raad heeft in december 2020 de beeldkwaliteitsplannen Eiland en dorpskern Reeve als onderdeel van de welstandsnota Gemeente Kampen vastgesteld.

Bolwerk Buitenwacht

In 2020 is gestart met het optimaliseren van de waterhuishouding en daarmee het oplossen van de wateroverlast. De herinrichting is omwille van de bezuinigingsoperatie vooralsnog getemporeerd. Bolwerk Buitenwacht is overigens een van de eerste projecten waarvoor uw raad gevraagd zal worden budget beschikbaar te stellen zodat het eerder vastgestelde plan ten uitvoer kan worden gebracht.

Kwaliteitsimpuls Bovenhavenstraat

De oude villa is in 2020 gesloopt.

In 2020 heeft de fa. Mateboer het initiatief genomen om samen met stakeholders een gebiedsplan op te stellen voor het gebied Entree Boven Haven Havenstraat.

Daarnaast zijn we concreet aan de gang gegaan met de herbestemming van de voormalige HBS.

Koggewerf

De Koggewerf wordt ontwikkeld tot Maritiem Erfgoedcentrum. Vanaf mei 2020 is er volop aandacht voor de Koggewerf met een wat andere aanpak en bezetting.

De werkzaamheden die voor deze ontwikkeling moeten gebeuren vorderen gestaag. Via informatienota's is de raad hierover geregeld geïnformeerd.

Voor de aanleg van een scheepshelling is het nodig de aanwezige aanlegsteiger te splitsen en te verplaatsen en tevens moeten er baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd.

Hier heeft de raad eind december 2020 extra krediet voor verleend.

Natuur en Landschap

Tiny Forests

De gemeente Kampen doet mee aan het project Tiny Forests van Stichting IVN. Er komen in de gemeente drie Tiny Forests.

In Onderdijks is in 2019 de 1e Tiny Forest aangelegd en in 2020 in de Flevowijk de 2e. De 3e komt waarschijnlijk in IJsselmuiden.

Weidevogelcompensatie

In het voorjaar van 2020 zijn de eerste overeenkomsten inzake de compensatie van weidevogels gesloten en eind 2020 de laatste, zodat aan de verplichting is voldaan. Dit is de compensatie voor vier projecten: Reeve, KWC/Cumulus, woningbouw 's-Heerenbroek en uitbreiding bedrijventerrein Spoorlanden.

Beheergroep Reevediep

Het Reevediep is in 2019 officieel in gebruik genomen. De samenwerking en afstemming over het beheer in het Reevediep tussen Staatsbosbeheer, provincie Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Rijkswaterstaat en gemeente Kampen

werkt goed. Partijen weten elkaar goed te vinden. Er is en er wordt veel gebruik gemaakt van dit nieuwe natuurgebied zowel in de zomer als in de winter! Het is naast natuurgebied ook een recreatiegebied geworden met toegevoegde waarde waarvoor bij inwoners en bezoekers veel waardering voor is.

Erfgoed en cultuurhistorie

Er is veel waardering en belangstelling voor erfgoed en cultuurhistorie in Kampen.

We bevorderen een duurzame (her)bestemming van historische gebouwen en complexen, om daarmee de leefbaarheid en vitaliteit van met name de binnenstad te versterken. In 2020 zijn we aan de slag gegaan met de beschermlaag Cultuurhistorie voor het Omgevingsplan. In de zomer van 2020 hebben we een subsidieaanvraag ingediend bij het ministerie van OCW voor het opstellen van een kerkenvisie. Deze aanvraag is gehonoreerd, we hebben een bedrag van € 50.000 gekregen om deze visie te ontwikkelen. Eind 2020 is gewerkt aan een Plan van aanpak voor het opstellen van deze visie. Eveneens is er gewerkt aan een plan voor zonnepanelen in de binnenstad. Hierin is de balans gezocht tussen cultuurhistorie en duurzaamheid bij het toestaan van zonnepanelen op daken in de binnenstad.

Volkshuisvesting

Januari 2020 heeft de raad de nota Woningmarkt Kampen in Balans, update 2019 vastgesteld.

De startnotitie voor de Bouwsteen Wonen is in 2020 aan de raad voorgelegd.

In de loop van 2020 is gestart met het opstellen van de nieuwe regionale woonafspraken.

Tijdens een informatieavond is er op 22 oktober een toelichting gegeven over versnelling van woningbouw in de gemeente Kampen.

In december heeft de raad ermee ingestemd dat het college richting Regio, Provincie en Rijk, de intentie tot versnelling van woningbouw uitsprekt en de mogelijkheden voor versnelling gaat onderzoeken.

In het dorp IJsselmuiden worden de komende jaren vier gebieden herontwikkeld: Fuite en de binnenstedelijke locaties: Sonneberghkwartier, omgeving Drostenstraat/Erfgenenamenstraat en Slenke Es/Trekschuit. Voor de binnenstedelijke locaties is een samenhangende kaderstellende visie ontwikkeld. In 2020 is verder gewerkt aan de uitwerking voor deze locaties.

Voor de Slenke ES is een ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Hierop zijn 17 zienswijzen ingediend.

In mei 2020 is met uw raad gesproken over de wensen van de raad voor het gebied Tussenland. December 2020 heeft de raad een amendement ingediend bij het Raadsvoorstel Bestemmingsplan Parallelweg 1 en 2 IJsselmuiden waarin het college opdracht wordt gegeven alsnog een nieuwe integrale gebiedsvisie (inclusief locatieonderzoek) op te stellen voor dit gebied.

De wijken Onderdijs en het Stationskwartier worden verder afgebouwd. Er zijn enkele initiatieaanvragen geweest voor inbreidingslocaties.

C. Wat hebben wij bereikt

Jaargebonden prestaties binnen prog: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Cluster : 19	
Taakveld : 8.1 Ruimtelijke ordening	Status
1 Opleveren van een eerste omgevingsvisie en omgevingsplan	
2 Optimaliseren van de waterhuishouding rondom Bolwerk Buitenwacht	
3 Kwaliteitsimpuls Bovenhavenstraat	
4 Transformeren van de Koggewerf naar Maritiem Erfgoedcentrum	
5 Realiseren van drie Tiny Forests	
6 (Mede) realiseren herstelopgave N2000 Zalkerbos	
7 Uitvoeren van de weidevogelcompensatieregulering	
Taakveld : 8.3 Wonen en bouwen	Status
8 Voorbereiden van de nieuwe regionale woonafspraken en prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties	

Toelichting op de jaargebonden prestaties die afwijken

Nr.	Omschrijving prestaties	status
1	Opleveren van een eerste omgevingsvisie en omgevingsplan	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Er is nog geen omgevingsvisie 1.0 vastgesteld en ook geen omgevingsplan 1.0.
	Wat is de oorzaak?	Door vertrek van de projectleider omgevingsvisie in het voorjaar van 2020 is het proces om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie vertraagd. In augustus t/m december 2020 is een nieuwe aanpak omgevingsvisie uiteengezet. Door capaciteitsproblemen is niet maximaal gewerkt aan de ontwikkeling naar het Omgevingsplan 1.0. en is er ook voor de andere onderdelen van de invoering Omgevingswet vertraging ontstaan.
	Wat is het gevolg voor de realisatie?	De structuurvisie uit 2009 is nog niet geactualiseerd door het niet vaststellen van de omgevingsvisie 1.0. Daarmee voldoet de gemeente formeel niet aan de vereisten om deze elke 10 jaar te actualiseren.
	Welke maatregel wordt voorgesteld?	<p>Er is aandacht gevraagd voor de benodigde productie, capaciteit en financiële middelen.</p> <p>In een nieuw programmaplan wordt er ingezet op het vaststellen van de omgevingsvisie 1.0 in het derde kwartaal van 2021 en de volledige actualisatie en harmonisatie van bestemmingsplannen eind 2021. Dit laatste is nodig om in 2022 te kunnen starten met de uitwerking van omgevingsplan 1.0.</p> <p>Omgevingsplan</p> <p>Door het uitstel van de inwerkingtreding Omgevingswet is ervoor gekozen om eerst een bestemmingsplan te maken via de "oude" systematiek. Het bestemmingsplan voor de woongebieden van Kampen en IJsselmuiden vervangt tientallen bestemmingsplannen en uniformeert en harmoniseert de bestaande regels. Verder worden quick wins voor deregulering meegenomen in dit plan. Na vaststelling van dit plan wordt een omgevingsplan voor de woongebieden van Kampen en IJsselmuiden opgesteld. Dit plan zal naar verwachting de eerste helft van 2022 kunnen worden vastgesteld.</p> <p>Verordening fysieke leefomgeving</p> <p>Naast het voorgaande traject wordt een Verordening fysieke leefomgeving opgesteld. Deze verordening bundelt de bestaande regels over de fysieke leefomgeving uit de diverse verordeningen (bijv. APV/Erfgoedverordening) in één verordening. Deze regels zullen op termijn een plek gaan krijgen in het omgevingsplan. Bij de vaststelling van de Verordening zullen ook voorstellen gedaan worden voor mogelijke deregulering.</p>
Nr.	Omschrijving prestaties	status
2	Optimaliseren van de waterhuishouding rondom Bolwerk Buitenwacht	
	Wat is de aard en omvang van de afwijking?	De feitelijke werkzaamheden zijn nog niet gestart in 2020.
	Wat is de oorzaak?	Er is Japanse Duizendknoop aangetroffen in het gebied, die bijzonder grondig verwijderd moet worden. De gemeente beraadt zich op de aanpak/beleid.
	Wat is het gevolg voor de realisatie?	De uitvoering is vertraagd. Er zullen extra kosten moeten worden gemaakt.
	Welke maatregel wordt voorgesteld?	Inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze de bestrijding plaats moet vinden en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Zodra dit bekend is en de extra kosten gedekt zijn kunnen de werkzaamheden starten.

Nr. Omschrijving prestaties		status
5 Realiseren van drie Tiny Forests		
Wat is de aard en omvang van de afwijking?	De eerste Tiny Forest is al in 2019 aangelegd bij de scholen Het Stroomdal en Villa Nova in de wijk Onderdijs. Het tweede Tiny Forest is aangelegd bij de scholen Willem van Oranjeschool en Het Meerrijk in de Flevowijk. De derde locatie is nog niet bekend en wordt naar verwachting in 2021 aangelegd.	
Wat is de oorzaak?	Voor de derde Tiny Forest is een locatie in IJsselmuiden in beeld. De gesprekken met de school zijn door Corona uitgesteld, maar worden in het voorjaar weer opgepakt. De aanleg is voorzien in november 2021.	
Wat is het gevolg voor de realisatie?	IVN heeft inmiddels aangegeven om haar subsidiebijdrage voor een derde Tiny Forest gestand te doen t/m 2021. Voor de gemeente betekent het in dat geval dat de middelen moeten worden overgeheveld.	
Welke maatregel wordt voorgesteld?	Er worden door de gemeente gesprekken gevoerd met een school in IJsselmuiden om zekerheid te krijgen over de derde locatie. Door de Corona zijn deze gesprekken enige tijd opgeschort. In het voorjaar van 2021 worden deze weer opgepakt, zodat de realisatie in november 2021 mogelijk blijft.	
Nr. Omschrijving prestaties		status
6 (Mede) realiseren herstelopgave N2000 Zalkerbos		
Wat is de aard en omvang van de afwijking?	Er is achterstand op planning/schema i.v.m. rivierkundig onderzoek (waterafvoer).	
Wat is de oorzaak?	Gemeente heeft vanuit ILG een opgave in het gebied. Ook lag er vanuit de zomerbedverlaging nog een opgave om grondeigendom en beheergrenzen op elkaar aan te laten sluiten. Omdat er ook nog wensen lagen vanuit het dorp, is er een inrichtingsplan voor het gebied gemaakt. Toen dit min of meer gereed was stelde de provincie voor gelijk ook de herstelopgave N 2000 er in te betrekken. Dat heeft geleid tot een aangepast plan dat moest worden doorgerekend t.a.v. waterafvoer. Dat heeft langer geduurd dan verwacht.	
Wat is het gevolg voor de realisatie?	Het plan zal nog definitief gemaakt moeten worden en voorgelegd aan de inwoners van Zalk. Ook zullen nog de afspraken over schadeloosstelling etc. moeten worden gemaakt waarna de fysieke uitvoering kan plaatsvinden. Het gevolg is dat uitvoering is vertraagd.	
Welke maatregel wordt voorgesteld?	Het concept-plan voor de herstelopgave N2000 is in 2020 door Rijkswaterstaat getoetst. Op basis van de toets is het plan aangepast. Het aangepaste plan is met direct betrokkenen/aanwonenden besproken en wordt in voorjaar 2021 voorgelegd aan de inwoners van Zalk. Met de opmerkingen die worden/zijn gemaakt wordt een definitief plan gemaakt en worden afspraken gemaakt met grondeigenaren/pachters om tot schadeloosstelling te komen en vervolgens tot uitvoering te komen (2022 e.v.).	

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden	
Cluster 19	8.1 Ruimtelijke ordening
Cluster 20	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
Cluster 21	8.3 Wonen en bouwen

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Cluster 19					
Lasten	1.074	1.313	1.035	-278	V
Baten	-67	-75	-19	56	N
Saldo	1.008	1.238	1.016	-222	V
Cluster 20					
Lasten	28.533	39.170	28.268	-10.902	V
Baten	-29.534	-41.680	-29.014	12.666	N
Saldo	-1.001	-2.510	-746	1.764	N
Cluster 21					
Lasten	1.674	1.792	1.852	60	N
Baten	-1.183	-1.803	-2.023	-221	V
Saldo	491	-10	-171	-161	V
Totale lasten	31.281	42.275	31.154	-11.121	V
Totale baten	-30.784	-43.557	-31.056	12.501	N
Totaal saldo	498	-1.282	99	1.381	N

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Algemene dekkingsmiddelen

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Algemene dekkingsmiddelen

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 22

- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.63 Parkeerbelasting
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
9 Algemene dekkingsmiddelen					
Cluster 22					
Lasten	2.070	1.857	-402	-2.259	V
Baten	-101.642	-105.584	-106.038	-454	V
Saldo	-99.572	-103.727	-106.440	-2.713	V
Totale lasten	2.070	1.857	-402	-2.259	V
Totale baten	-101.642	-105.584	-106.038	-454	V
Totaal saldo	-99.572	-103.727	-106.440	-2.713	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Overhead

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Overhead

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 23

0.4 Overhead

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
10 Overhead					
Cluster 23					
Lasten	16.120	16.826	15.711	-1.115	V
Baten	-53	-217	-314	-97	V
Saldo	16.067	16.609	15.397	-1.212	V
Totale lasten	16.120	16.826	15.711	-1.115	V
Totale baten	-53	-217	-314	-97	V
Totaal saldo	16.067	16.609	15.397	-1.212	V

Bovenstaande tabel is zonder de mutaties op de reserves van dit programma. Deze zijn te vinden in het Overzicht van baten en lasten bij onderdeel toevoeging / onttrekking aan reserves. De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn met ingang van 2016 publiekrechtelijke rechtspersonen Vennootschapsbelasting (vpb) plichtig *indien en voor zover* zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming wanneer cumulatief voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- die deelneemt aan het economische verkeer;
- met het oogmerk om winst te behalen.

Op basis van een door de gemeente uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat er voor de volgende activiteiten met ingang van 2016 vennootschapsplicht is ontstaan:

- grondbedrijf;
- participatie in Zuiderzeehaven C.V. (geliquideerd in 2018);
- verkoop van (afval)grondstoffen;
- reclame.

In het kader van de vennootschapsplicht is door de gemeente een openingsbalans opgesteld en een jaarwinstberekingsmethodiek uitgewerkt in lijn met de blauwdruk van de vaststellingsovereenkomst gemeentelijke grondbedrijven. Afstemming van de gekozen methodiek en openingsbalans met de Belastingdienst moet nog plaats vinden waarna de vaststellingsovereenkomst kan worden getekend. Dit traject van afstemming is in gang gezet en zal naar verwachting medio 2021 worden afgerond.

In 2020 zijn de aangiften vennootschapsbelasting over 2016 en 2017 opnieuw berekend en ingestuurd naar de Belastingdienst. De wijziging is doorgevoerd naar aanleiding van een overleg met de Belastingdienst over de berekeningssystematiek. De ingediende aangiften vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 vertonen ook na wijziging een negatief belastbaar bedrag, echter valt het verlies lager uit. Over 2018 was er sprake van een positief belastbaar bedrag. Dit positieve belastbare bedrag is verrekend met verliezen uit voorgaande jaren. Het belastbaar resultaat over het jaar 2019 is nog niet bekend. De (resterende) verliezen uit 2016 en 2017 kunnen met toekomstige belastbare resultaten in de volgende 9 jaar worden verrekend. Met het oog op verliesverrekening uit voorgaande jaren is de verwachting dat over het jaar 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

De aangiften over 2016, 2017 en 2018 moeten nog door de Belastingdienst definitief worden vastgesteld. Hiervoor is op 17 juni 2021 een vaststellingsovereenkomst ondertekend.

Reserves

D. Wat heeft het gekost?

Opbouw van programma: Reserves

Het programma is onderverdeeld in clusters met daaronder weer één of meerdere taakvelden

Cluster 25

0.10 Mutaties reserves

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
12 Reserves					
Cluster 25					
Lasten	3.386	10.806	7.167	-3.639	V
Baten	-2.633	-10.460	-9.397	1.063	N
Saldo	752	346	-2.230	-2.576	V
Totale lasten	3.386	10.806	7.167	-3.639	V
Totale baten	-2.633	-10.460	-9.397	1.063	N
Totaal saldo	752	346	-2.230	-2.576	V

De toelichting op de afwijkingen van de baten en lasten per programma is te vinden in de toelichting behorende bij het overzicht van baten en lasten van de Jaarrekening.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Samenvatting

Lokale heffingen zijn belastingen, bestemmingsbelastingen en rechten en vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente. De werkelijke opbrengst uit lokale heffingen in 2020 bedraagt afgerond € 25,8 miljoen ten opzichte van begroot € 25,6 miljoen. De OZB tarieven zijn in 2020 trendmatig verhoogd met 1,7% en gecorrigeerd met de verwachte waardeontwikkeling. Door een iets hogere waardeontwikkeling zijn de OZB opbrengsten iets hoger uitgevallen. In verband met de uitbraak van het coronavirus zijn de opbrengsten parkeergelden en precariobelasting fors lager dan oorspronkelijk begroot. De afvalstoffenheffing is in 2020 hoger uitgevallen dan de kosten die daar tegenover staan. Dit is een gevolg van het afsluiten van een nieuw contract voor PMD. De rioolheffing daarentegen komt in 2020 veel lager uit dan de kosten. Per saldo bedragen de gemiddelde woonlasten - OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing - voor een eigenaar van een 'gemiddeld' huishouden € 675. Dat is een stijging van 10,7% ten opzichte van de gemiddelde woonlasten van 2019. Ten opzichte van de landelijk gemiddelde is de belastingdruk op bezitters van eigen woningen relatief hoog en de lastendruk op eigenaren en gebruikers van niet-woningen relatief laag. Onze positie op de landelijke ranglijst van 355 (deel)gemeenten als het gaat om eigenaren van woningen is 47 (was 29) en voor huurders van woningen is dat 179 (was 179). Nummer 1 is goedkoopste gemeente.

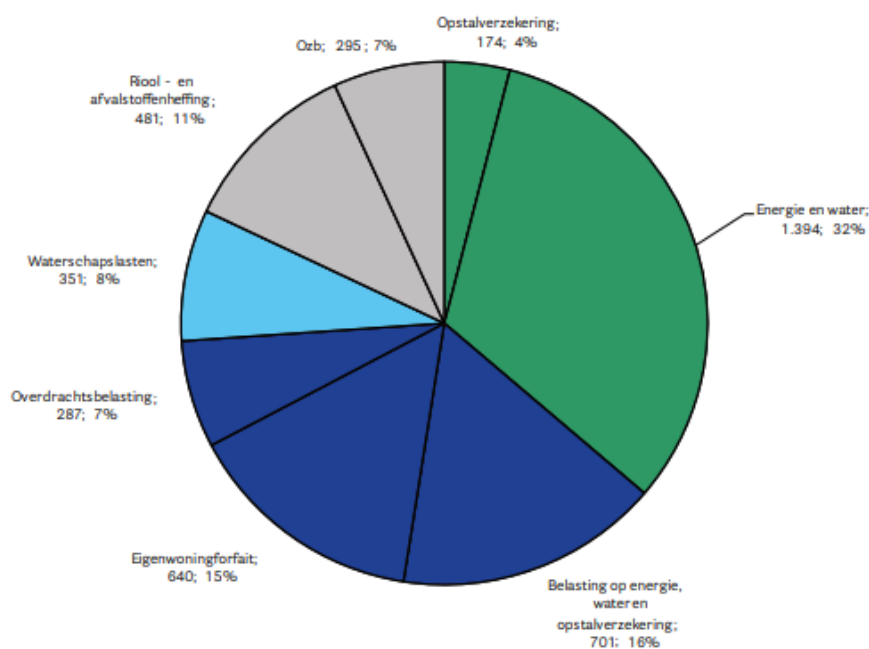
Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente, welke vooral dienen te worden opgebracht door de burgers. Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk en de kostendekkendheid van die heffingen waar daar wettelijk een grens aan is gesteld. Tevens wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.

De aandacht voor de lokale lastendruk neemt de laatste jaren toe. Gerelateerd aan de gemiddelde koopkracht van de burger lijkt die aandacht soms echter enigszins overtrokken. Wanneer de lokale lastendruk wordt uitgedrukt in een % van het gezinsinkomen blijkt de invloed echter relatief beperkt.

Van de bijkomende woonlasten (de woonlasten naast de hypotheeklasten) zoals belastingen op water, energie, het eigen woningforfait en de overdrachtsbelasting maken gemeentelijke belastingen 18% uit.

Samenstelling bijkomende woonlasten in 2020 (in euro's en procenten. Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2020).

Overzicht van de lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit lokale heffingen totaal zijn geraamd en gerealiseerd in 2020. De begroting 2020 is inclusief wijzigingen uit Bestuursrapportages en separate advisering.

Taakveld	Omschrijving	Rekening 2019	Begroot 2020	Rekening 2020	Vershil
0.61	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	6.300	6.927	6.982	+55
0.62	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	2.112	2.943	3.000	+57
0.62	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	1.286	1.741	1.844	+103
0.63	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -onthefingen	1.469	1.587	1.520	-67
0.64	Hondenbelasting	312	339	301	-38
0.64	Precariobelasting	151	146	90	-56
0.64	Reclamebelasting	123	124	119	-5
3.4	Toeristenbelasting	33	51	16	-35
2.4	Economische havens en waterwegen	485	436	422	-14
7.3	Afvalstoffenheffing	4.218	4.926	4.961	+35
7.2	Rioleringsrechten	2.934	3.006	3.051	+45
7.5	Begraafrechten en afkoopsommen	784	825	914	+89
3.3	Marktgeden	45	54	38	-16
divers	Leges Algemene dienstverlening	760	718	548	-170
8.3	Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	1.342	1.773	2.005	+232
	Totaal	22.354	25.596	25.811	+215

(bedragen x € 1.000)

De totaal geraamde opbrengst van lokale heffingen en belastingen 2020 bedraagt na wijzigingen incl. Bestuursrapportages 2020 afgerond € 25.6 miljoen. De werkelijke opbrengst uit lokale heffingen bedraagt afgerond € 25.8 miljoen. Voor verdere toelichting hierop wordt verwezen naar de verschillenanalyse bij de verschillende beleidsterreinen in de programma's.

Opbrengst van de lokale belastingen, heffingen en retributies

Een belasting is een gedwongen betaling aan de overheid, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat en die krachtens algemene regels wordt geheven. De opbrengsten van de meeste belastingen gaan in de regel naar de algemene middelen van de gemeente.

De gemeente Kampen heft de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, parkeerbelastingen, hondenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting, toeristenbelasting.

Taakveld	Omschrijving	Rekening 2020
061	Onroerende Zaak Belasting eigenaren woning	6.982
062	Onroerende Zaak Belasting eigenaren niet woning	3.000
062	Onroerende Zaak Belasting gebruikers niet woning	1.844
063	Parkeergelden, -boetes, -vergunningen en -ontheffingen	1.520
064	Hondenbelasting	301
064	Precariobelasting	90
064	Reclamebelasting	119
3.4	Toeristenbelasting	16

Bedragen x € 1.000

Onroerende zaakbelastingen

De WOZ- beschikkingen 2020 zijn nagenoeg geheel gelijktijdig met de Combi- aanslag 2020 op 29 februari 2020 uitgevaardigd en voldoet daarmee binnen de wettelijke termijn van 8 weken. De aanslagoplegging onroerende- zaakbelastingen voor 2020 is gebaseerd op de waarde per 1 januari 2019. De tariefstijging voor de OZB bedraagt de trendmatige verhoging van 1,7% en gecorrigeerd voor het geraamde percentage van de waardeontwikkeling. De opbrengsten zijn positief beïnvloed door een meevallende waardeontwikkeling. De waarde van woningen is ten opzichte van 2019 met 7.2% gestegen. In de begroting is uitgegaan van een stijging van 6,4%. Het verschil is ontstaan door een hogere dan verwachte marktontwikkeling en de oplevering van meer nieuwbouw. De ontwikkeling bij niet-woningen was ook iets hoger dan begroot dan begroot, 1,7% werkelijk tegen -/ - 1% begroot. Door deze hogere waardeontwikkeling is er een meeropbrengst ontstaan. Voor de gebruikersbelasting geldt dat er minder leegstand was dan begroot en ook hier een hogere waardeontwikkeling, zodat hier een plus is gerealiseerd ten opzichte van de begroting.

Parkeerbelasting

De tarieven voor betaald parkeren zijn in 2020 geharmoniseerd naar 2 euro per uur. Daarnaast zijn de parkeervergunningen verhoogd met 10 euro. De coronamaatregelen hebben veel effect gehad op inkomsten uit parkeergelden en naheffingsaanslagen, hierdoor is er een tekort. Via het eerste compensatiepakket vanuit het Rijk is de gemeente Kampen wel voor 248.000 gecompenseerd in de opbrengstenderving.

Hondenbelasting

Tot het uitbreken van het coronavirus begin 2020 hebben er nog controles voor de hondenbelasting plaatsgevonden. Daarna is dit stil komen te vallen. De totale opbrengst uit hondenbelasting komt in 2020 uiteindelijk lager uit dan was begroot.

Precariobelasting

De gemeente Kampen heft precariobelasting over onder andere terrassen, uitstallingen en reclameborden. Precariobelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de algemene middelen. De opbrengsten in 2020 zijn fors lager vanwege de uitbraak van het coronavirus. In verband met het niet kunnen gebruiken van de terrassen door de corona

en de aanloopproblemen na openstelling is besloten om 7/12 over 2020 niet in rekening te brengen. Daarnaast zijn er geen evenementenvergunningen verleend (Koningsdag, Kamper Ui(t)dagen e.d.)

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven ten bate van een tweetal ondernemersfondsen in de Binnenstad en op het Melmerpark. De kosten van de heffing van de gemeente worden op de opbrengsten in mindering gebracht.

Toeristenbelasting

Per 1 januari 2019 wordt de toeristenbelasting daadwerkelijk geheven. Deze belasting over 2020 wordt in 2021 opgelegd. Door de uitbraak van het coronavirus en de daarvoor getroffen maatregelen is het vrijwel onmogelijk om een juiste inschatting te maken over de opbrengsten uit 2020. Hierover wordt gerapporteerd in de 1e Berap 2021.

Ontwikkeling van bestemmingsbelasting en retributies

De opbrengst van bestemmingsbelasting dient ter dekking of financiering van specifieke uitgaven waar de heffingsplichtigen profijt van kunnen hebben, zoals de afvalstoffenheffing. Er is daarbij een verband tussen heffing en profijt voor de groep van heffingsplichtigen, maar niet noodzakelijkerwijs voor een ieder binnen die groep en eveneens niet voor een ieder binnen die groep in gelijke mate.

Retributies (of rechten) zijn betalingen aan de overheid waar een individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat. Een retributie zijn bijvoorbeeld haven- en kadegelden en leges. In tegenstelling tot belastingen is bij retributie sprake van een aanwijsbare tegenprestatie van overheidszijde.

Wettelijk geldt het algemene uitgangspunt dat de tarieven op maximaal kostendekkend niveau worden doorberekend.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies worden geheven van belanghebbenden aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die belanghebbende een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

In de gemeente Kampen kennen we de volgende bestemmingsbelastingen en retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, bruggelden, haven- en kadegelden, leges, lijkbezorgingsrechten, marktgelden.

Kostendekkendheid 2020

Rekening 2020	Baten	Lasten	Kostendekkendheid 2020
Afvalstoffenheffing	4.961	4.236	117%
Rioolheffing	3.051	3.436	89%
Haven- en kadegelden	422	422	100%
Lijkbezorgingsrechten	914	876	104%
Marktgelden	38	55	70%
Leges titel 1	494	745	66%
Leges titel 2	2.031	1.916	106%
Leges titel 3	15	35	44%

x € 1.000

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing bedoeld ter dekking van de kosten die de gemeente Kampen maakt bij het ophalen, het storten en verwerken van huishoudelijk afval. Het uitgangspunt in de gemeente is, dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Met ingang van 1 april 2020 is er een nieuw contract voor PMD afgesloten. Hierdoor vielen de kosten een stuk lager uit en zijn er meer inkomsten geweest. De kostendekkendheid is hierdoor uitgekomen op 117%. De stand van de voorziening bedraagt eind 2020 € 652.448.

Rioolheffing

De jaarlijkse kosten van het onderhoud en beheer van het rioolstelsel worden gedekt uit de opbrengsten van de rioolheffing. Hiermee worden aanslagen opgelegd voor het transport van afvalwater, hemelwater en grondwaterbeheer.

In de begroting 2020 was al rekening gehouden met een onttrekking van € 176.310 uit de voorziening riolering. De onttrekking is hoger uitgevallen, dit komt omdat er vooral meer kosten zijn gemaakt voor de onderhoudswerkzaamheden (reiniging en drukriolering). De kostendekkendheid is uitgekomen op 89%. Er is in 2020 € 384.385 onttrokken uit de voorziening.

Bruggelden

De gemeente Kampen heft rechten voor het van gemeentewege openen en geopend houden van de Stadsbrug (brug over de IJssel) ten behoeve van de doorvaart van vaartuigen voor zover dit betrekking heeft op het openen en geopend houden van de brug buiten de reguliere openingstijden. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Aan de wettelijke opbrengstlimiet wordt voldaan. Er wordt vrijwel geen gebruik gemaakt van diensten die onder deze verordening vallen, daarom is er geen kosten- baten analyse gemaakt.

Haven- en kadegelden

De gemeente Kampen heft rechten voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van de voor de openbare dienst bestemde gemeentewateren of van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, die in beheer of onderhoud zijn bij gemeente. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Bij de berekening van de kostendekkendheid houden we rekening met toekomstige kosten voor het groot onderhoud. Eind 2020 was de stand van de reserve € 101.951.

Leges Titel 1 en Titel 2

Bij de leges Titel 1 zien we in 2020 lagere opbrengsten omtrent de producten binnen burgerzaken. Denk aan gemeentelijk basisadministratie personen, burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen. Deze nadelen worden voornamelijk veroorzaakt door de uitbraak van het coronavirus. Zo zijn er minder uittreksels uit de basisregistratie, minder Geneeskundige Verklaringen voor het rijbewijs en minder verklaringen omtrent het gedrag uitgegeven. Ook zijn er vanwege de maatregelen (lockdowns, sluiting openbaren voorzieningen e.d.) minder huwelijken voltrokken, zijn er reisbeperkingen opgelegd (minder paspoorten) en zijn er minder rijbewijzen uitgegeven. Het is nu zelfs toegestaan om nog 9 maanden na de einddatum met het rijbewijs te mogen rijden. Hierdoor stellen houders de vernieuwing van het rijbewijs uit tot een later moment. En uiteraard zijn er door de maatregelen (contactberoepen) minder rijexamens afgenomen en daardoor minder eerste afgiftes geweest.

De opbrengsten onder leges Titel 2 (grotendeels omgevingsvergunningen) vallen hoger uit. Zowel voor de gangbare bouwwerken als voor de grote bouwwerken zijn aanvullende aanvragen ingediend en verleend. Bij de grotere bouwwerken gaat het bijvoorbeeld om de aanvragen voor de Drogenstraat in IJsselmuiden, woningbouwprojecten op Het Onderdijk en Stationskwartier.

Lijkbezorgingsrechten

De gemeente Kampen heft rechten voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. Het aantal begrafenissen was in 2020 aanmerkelijk hoger dan in de jaren daarvoor. De daadwerkelijke opbrengsten waren dan ook hoger dan begroot. De kostendekkendheid is uitgekomen op 104 % en vindt zijn oorzaak in de oversterfte als gevolg van corona.

Marktgelden

De gemeente Kampen heft marktgeld van degenen die een of meer standplaatsen op de markt innemen. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn. Aan de wettelijke opbrengstlimiet wordt voldaan. Als gevolg van een motie uit de Raad van 12 juli 2018 is bepaald dat de tarieven marktgelden t/m 2020 niet mogen stijgen. Door een lagere bezettingsgraad (minder m2) zien we de kostendekkendheid van de markt in 2020 uitkomen op 70%.

Ontwikkeling van de woonlasten

Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen rond de hertaxaties in het kader van de Wet WOZ en het ophaalpatroon van afval per huishouden verschilt, is de ontwikkeling van de woonlasten moeilijk aan te geven. Voor de hieronder opgenomen tabel is het effect van de herwaardering budgettair- neutraal verondersteld.

Op basis van:

- een gemiddelde woningwaarde in 2019 van € 214.000 tegen het vastgestelde tarief 2019 van 0,1325%;
- een gemiddelde woningwaarde in 2020 van € 231.000 tegen het vastgestelde tarief 2020 van 0,1358%;
- de lasten voor het aanbieden een container van 240 liter bedraagt € 10,90 per keer
de lasten voor het aanbieden van een lediging van 40 liter via de ondergrondse container bedraagt € 1,82 (milieupas),
en het vastrecht bedraagt per huishouden € 195,60;
- een tarief rioolheffing voor 2020 à € 125,52 per huishouden

(afgerond op hele €)

Ontwikkeling van de woonlasten	2019	2020
Onroerende Zaak Belasting eigenaar	€ 284	€ 313
Diftar: Vastrecht	€ 164	€ 196
22 x gebruik milieupas 40 liter	€ 38	€ 40
ledigingen gft-afval	€ 0	€ 0
Afvalstoffenheffing	€ 202	€ 236
Rioolheffing	€ 124	€ 126
Woonlast "gemiddeld" huishouden	€ 610	€ 675

De gemiddelde woonlasten als gevolg van trendmatige ontwikkelingen en plaatselijk beleid 2019 naar 2020 komt hiermee uit op circa 10,7%.

Gemeentelijke lastendruk in perspectief

Woonlasten is een relatief begrip. Voor de lokale heffingen is daarbij ook nog sprake van een directe relatie met het aangeboden voorzieningenniveau. Dat maakt dat onderlinge vergelijkingen altijd min of meer arbitrair zijn. Desalniettemin is de lastendruk in andere gemeenten op zijn minst een indicator of en zo ja tot welke omvang de "eigen gemeente" uit de pas loopt. Voor de vergelijking van de lastendruk baseren wij ons op de gegevens van de laatst verschenen Atlas van de lokale lasten 2019 (uitgebracht door het Coelo). Die "Atlas" voor de lokale lasten geeft een duidelijke indicatie over onze lastendruk.

Vergelijking 2020 Landelijk / Kampen	Landelijk 2020	Kampen 2020	Kampen t.o.v.
OZB percentage eigenaar woningen	0,1102	0,1358	+ 23%
OZB percentage tarief eigenaar + gebruiker niet woningen	0,5069	0,4784	- 6%
Afvalstoffenheffing *	283	236	- 17%
Rioolrechten	199	126	- 37%
Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden eigen woning	777	675	- 13%
Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden huurder	389	384	- 1%
Gemiddelde woningwaarde	270.000	231.000	- 14%
Hondenbelasting voor één hond	44,00	86,88	+ 97%
Paspoort	72,80	73,20	- 1%
Rijbewijs	40,44	40,65	- 1%

* Het Coelo hanteert voor de berekening van de verschuldigde afvalstoffenheffing een andere rekenregel voor de vergelijking dan in ons eigen berekeningsoverzicht; hierdoor kunnen geringe afwijkingen ontstaan.

Wanneer gekeken wordt naar die lasten waar elk huishouden met een eigen woning mee wordt geconfronteerd - OZB, riolrecht en afvalstoffenheffing - blijkt dat Kampen over het geheel positief scoort. Hetzelfde geldt voor huurders van woningen. Wat opvalt is de, in vergelijking met het landelijke gemiddelde, relatief hoge belastingdruk op bezitters van eigen woningen en de lage lastendruk op eigenaren en gebruikers van niet-woningen.

Onze positie op de landelijke ranglijst van 355 (deel)gemeenten als het gaat om eigenaren van woningen is 47 (was 29) en voor huurders van woningen is dat 179 (was 179). Nummer 1 is goedkoopste gemeente.

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in de gemeente Kampen in aanmerking voor kwijtschelding van de riolrechten en de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding moet wettelijk zijn gebaseerd op minimaal 90% van de bijstandsnorm. In Kampen is in de Invorderingsleidraad vastgelegd dat kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. Afhankelijk hiervan worden de woonlasten voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden.

In de begroting 2020 is rekening gehouden met een totaalbedrag van circa € 275.500 kwijt te schelden aan lokale heffingen. Het betreft naar verwachting ruwweg 1100 individuele kwijtscheldingen. In 2020 is daadwerkelijk een totaalbedrag van €274.460 kwijtgescholden aan lokale heffingen. Het totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2020 bedraagt 1060, waarvan 459 automatische kwijtschelding betreft. In totaal zijn 833 (80%) geheel of gedeeltelijk toegewezen. Ten opzichte van het jaar 2019 is dit een daling van 4%. Deze daling komt mede doordat de invordering vanwege corona een paar maanden heeft stil gelegen.

Dekking kwijtschelding

De dekking van de inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding vindt in de gemeente Kampen plaats via de tarieven van de afvalstoffenheffing en riolheffing.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenvatting

Wij zien dat het risicoprofiel van de gemeente Kampen in zijn totaliteit licht is gedaald ten opzichte van de situatie in de begroting 2021. Dat komt met name omdat we de financiële situatie in het sociaal domein beter onder controle hebben. Daar staat tegenover dat de risico's die samenhangen met de coronacrisis, en de economische gevolgen daarvan, onverminderd actueel blijven. We moeten dus waakzaam blijven op de risico's die het financieel herstel, dat zichtbaar is in deze jaarrekening, kunnen bedreigen.

De weerstandsratio is 1,8. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien per ultimo 2020 tezamen een factor 1,8 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risicos van de gemeente. Volgens de normtabel is dat ruim voldoende. Als we kijken naar het verwachte vrij besteedbare saldo van 2021 dan komt de weerstandsratio nog iets hoger uit op 2,0. Daarnaast houden wij ook nog een extra buffer aan in de begroting voor herstel van de vermogenspositie, zodat tegenvallers in eerste instantie al binnen 'het huishoudboekje' kunnen worden opgevangen.

Inleiding

In deze paragraaf schetsen we een actueel beeld van de risico's die we als gemeente onderkennen. Daarbij gaan we als gebruikelijk ook in op de beheersmaatregelen die we kunnen treffen en in hoeverre we in staat zijn om de resterende risico's (als deze zich voordoen) eenmalig op te kunnen vangen met de aanwezige financiële weerstandscapaciteit. Deze weerstandscapaciteit wordt gevormd door alle middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Verliezen die op een andere manier, bijvoorbeeld via verzekering of voorziening/reservering, financieel zijn afgedekt vallen daar niet onder. De weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een bedrag.

Voor de jaarrekening 2020 hebben we opnieuw een brede inventarisatie uitgevoerd van alle bekende risico's. In risicogesprekken per programma hebben we in beeld gebracht welke mogelijke risico's er spelen, hoe groot de kans is dat ze voordoen en wat het geschatte financiële effect daarvan is. Daarnaast hebben we de beoordeling van de mogelijke impact van de corona-crisis op financiële huishouding van de gemeente geactualiseerd. Met het risicomanagement beogen wij het risicobewustzijn te versterken en daarmee de financiële weerbaarheid van de gemeente te vergroten.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit kan een onderscheid worden gemaakt tussen de incidentele- en structurele weerstandscapaciteit. In de weerstandscapaciteit betrekken we de aanwezige reserves, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. Omdat de stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit in een going concernsituatie niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend, laten we ze hier verder buiten beschouwing.

1. Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves, de bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie, de stille reserves, de reserve bouwgrondexploitatie en de post onvoorzien.

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit een aantal onderdelen:

De *Algemene reserve* is in principe vrij aanwendbaar. Ultimo 2020 bedraagt de stand van de algemene reserve € 17,8 miljoen (na bestemming van het resultaat € 26,1 miljoen).

Reserve bouwgrondexploitatie

Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf geeft de mate aan waarin het grondbedrijf in staat is zelf middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat we het beleid hoeven aan te passen. De weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf bestaat uit het vrij besteedbare deel van de Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf na alle stortingen en onttrekkingen op basis van raadsbesluiten.

De stand van de Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf per ultimo 2020 bedraagt € 8,8 miljoen (na resultaatbestemming € 8,3 miljoen). Het vrij besteedbare deel van deze reserve is echter lager omdat in 2021 een onttrekking gaat plaatsvinden van € 4,8 miljoen voor de aanleg van de sluis in Reeve 2. Daarnaast vinden er voor in totaal € 0,9 miljoen nog enkele kleinere mutaties in de reserve plaats. Het vrij besteedbare deel van de reserve grondexploitaties bedraagt daarmee nog € 4,4 miljoen. De omvang van de aanwezige risico's wordt ingeschat op € 8,6 miljoen. We gaan daar in het vervolg van deze risicoparagraaf nog nader op in.

Post onvoorzien in begroting

Voor de post onvoorzien is in de begroting jaarlijks een vast bedrag van € 200.000 beschikbaar.

2. Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Inventarisatie van de risico's

Onder een risico wordt verstaan een onvoorziene gebeurtenis met het gevaar van schade of verlies, waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen of een voorziening is gevormd omdat de omvang niet bekend is.

Zoals hierboven vermeld hebben we voor deze jaarrekening opnieuw een organisatie-brede risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze risico's zijn vervolgens in alle mogelijke scenario's doorgerekend in een model. Onderstaand lichten we de top 10 nader toe. De risico's voor de grondexploitaties zijn ook opgenomen in de paragraaf gemeentelijk grondbeleid. De risico's zijn gescoord op hun geschatte kans van optreden en de financiële omvang. Daarbij is in beide gevallen gewerkt met een schaal van 1 tot 5 (1 = zeer laag, 5 = zeer hoog). De risicoscore wordt bepaald door de kans van optreden te vermenigvuldigen met de verwachte financiële impact. Vervolgens kan het risicoprofiel worden uitgezet in een risicomatrix. Deze ziet er voor Kampen nu als volgt uit:

Financieel	Inschatting				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.000.000$	5	5	1	2	2
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4	2	1	2	2
$€ 100.000 < x < € 500.000$	10	12	4	1	1
$€ 10.000 < x < € 100.000$	12	3	1	1	1
$x < € 10.000$	1	1	1	1	1
Geen financiële gevolgen	43	1	1	1	1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Toelichting bij de top-10 risico's.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
1. Gevolgen Coronacrisis	diverse	I	25

Bij het opstellen van de jaarstukken 2019 bevond de Coronacrisis zich nog in het prille beginstadium en kon slechts een ruwe eerste inschatting worden gemaakt van de impact op de inkomsten en uitgaven van de gemeente. Ten behoeve van de begroting 2021 is een veel uitgebreidere analyse gemaakt van de gevolgen van de corona-crisis en de mogelijke economische effecten daarvan. Omdat dit gevolgen heeft voor alle geledingen van de begroting en de financiële huishouding van Kampen is een exacte risicoscore en een percentage van het totale risicoprofiel niet exact te bepalen.

De corona-crisis heeft in 2020 geleid tot een daling van gemeentelijke inkomsten (precario, parkeeropbrengsten, huurinkomsten, haven- en kadegelden) en een stijging van de lasten, m.n. voor bijstand en toezicht en handhaving. Daar staat echter tegenover dat het Rijk in 2020 ruimschoots compensatie heeft verleend voor gederfde inkomsten en gestegen kosten. Per saldo is er daarmee in 2020 niet of nauwelijks sprake geweest van een grote impact op de financiële huishouding van de gemeente. Bovendien zijn de verwachte negatieve gevolgen van de coronacrisis m.n. voor de huizenmarkt volledig gebleven.

Niettemin handhaven wij het risico van de gevolgen van de coronacrisis voor de jaren 2021 en verder vooralsnog op het huidige niveau. De voornaamste reden is dat de impact van deze crisis op de economie weliswaar is vertraagd maar nog zeker niet is afgewend. Zo wordt bijvoorbeeld in de loop van 2021 nog een golf van (uitgestelde) faillissementen en bedrijfssluitingen verwacht. Daarnaast zal ook de overheidsschuld, die in 2020 al fors is opgelopen en in 2021 nog verder doorstijgt, op enig moment in de komende jaren weer moeten worden afgebouwd. DNB heeft hier reeds aandacht voor gevraagd. Via het trap-op-trap-af mechanisme zal dit ongetwijfeld ook gevolgen gaan hebben voor het Gemeentefonds en daarmee voor de begroting van Kampen. Al met al zien wij dus vooralsnog geen reden om dit risico te verlagen en zullen we daar bij de begroting 2022 een nieuwe inschatting van maken.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
2. Vertraging bouwproductie	Volkshuisvesting	I	25

Wat is het risico?

De Stikstof- en de PFAS-crisis hebben een remmende werking op de bouwproductie en daarmee op de uitgifte van bouwgronden. Dit effect kan nog versterkt worden door de gevolgen van de Corona-crisis al is dit effect in 2020 duidelijk uitgebleven. We handhaven het risico vooralsnog op het niveau van de begroting 2021. Dit wordt bij de begroting 2022 herzien.

Wat zijn de gevolgen?

Voor de vertraging van de uitgifte van bouwgronden wordt in de paragraaf Grondbedrijf rekening gehouden met extra rentekosten over de boekwaarde van de grondexploitaties minus de gevormde voorzieningen. Afgerond vertegenwoordigt dit een risico van circa € 5 miljoen. Hier tegenover wordt weerstandsvermogen aangehouden in de reserve Bouwgrondexploitatie.

Met een vertraging van de bouwproductie valt echter ook dekking weg voor apparaatskosten en planeconomische kosten die samenhangen met grondexploitaties en ruimtelijke projecten. De omvang daarvan schatten we in op ca. € 7 ton. Dit moet worden opgevangen in de Algemene reserve van de gemeente.

Daarnaast is in de paragraaf Grondbedrijf ook rekening gehouden met een waarderingsrisico van de voorraden gronden (€ 1,5 miljoen). Dit risico is lager dan in de begroting 2021, omdat de waardering van gronden na hertaxatie is verlaagd, waardoor een deel van het risico nu in de waardering van de gronden is meegenomen. Ook dit risico wordt afgedekt in de reserve Bouwgrondexploitaties.

Tenslotte is er sprake van een nieuw risico in verband met een mogelijke nabetaling op de gronden Reeve 2 van € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt omdat er percelen grond liggen in het exploitatiegebied Reeve 1, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen, dan moeten deze kosten alsnog ten laste komen van Reeve 1.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Er is nog steeds sprake van schaarste op de woningmarkt. Het afzetrisico, en daarmee het risico op vertraging van de bouwgrondexploitaties, is naar verwachting van tijdelijke aard. Het financiële risico wordt opgevangen in onvoorzien, de reserve Bouwgrondexploitatie en de Algemene reserve. Daarnaast kunnen eventueel keuzes worden gemaakt in de programmering en de kwaliteit van de bouwproductie.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
3. 5-jaarlijkse afrekening openbaar basisonderwijs	Onderwijs	I	15

Wat is het risico?

Op 28 maart 2017 heeft het college de vijfjaarlijkse afrekening openbaar basisonderwijs vastgesteld. Tegen dit besluit is (administratief) beroep ingesteld bij gedeputeerde staten. Tegen de beslissing van de provincie is vervolgens beroep ingesteld bij de rechtbank Overijssel. De (voortgezette) behandeling van dit beroep heeft op 6 maart 2020 plaatsgevonden. De rechtbank heeft inmiddels uitspraak gedaan en is van oordeel is dat de kosten van het openbaar onderwijs over de genoemde periode moeten worden verhoogd.

Wat zijn de gevolgen?

Als het oordeel van de rechtbank in beroep in stand blijft leidt dat voor de gemeente Kampen tot een doorbetalingsverplichting aan het bijzonder basisonderwijs.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente heeft inmiddels tegen het oordeel van de rechtbank beroep aangetekend bij de Raad van State. De uitkomst van dit beroep is nog niet bekend.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
4. herziening BTW op bouwkosten zwembad de Steur	Sport	I	10

Wat is het risico?

In 2017 is de gemeente een huurovereenkomst aangegaan met Sportfondsen Kampen B.V. voor de verhuur van zwembad De Steur. Daarbij is geopteerd voor een btw belaste verhuur. Per 1 mei 2020 is de bestaande huurovereenkomst door Sportfondsen opgezegd en vervangen voor een tijdelijke huurovereenkomst tot 1 januari 2023.

Door het aangaan van de tijdelijke huurovereenkomst tot 1 januari 2023 en het feit dat de aanbesteding voor een nieuwe exploitant vanaf 1 januari 2023 nog niet is afgerond, bestaat een risico op btw herziening.

Het risico betreft de gedeeltelijke terugbetaling van ten onrechte teruggevraagde btw op de bouwkosten van het zwembad.

Het exploitatierisico is hierboven ook aan de orde gekomen bij de beschrijving van de gevolgen van de corona-crisis.

Wat zijn de gevolgen?

Als gevolg van de btw herzieningsregels bestaat het risico dat de gemeente een bedrag van € 1,4 miljoen aan btw moet terugbetalen aan de Belastingdienst.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De herziening van btw kan worden voorkomen als de exploitatie van het zwembad wordt voortgezet voor de nog resterende periode van 10 jaar door een winst beogende exploitant. In de aanbestedingsvoorwaarden is opgenomen dat de gemeente een winst beogende exploitant zoekt. Het risico is daarom lager ingeschat dan in de begroting 2021.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
5. Stijgend aantal deelnemers WMO	Sociaal Domein	S	16

Wat is het risico?

Het aantal deelnemers aan WMO-voorzieningen is gestegen, mede als gevolg van het landelijk ingevoerde abonnementstarief waardoor de inkomensdrempel voor de voorzieningen is vervallen. Het aantal deelnemers stijgt ook door de 'dubbele vergrijzing' en door het langer thuis wonen van de doelgroepen.

Wat zijn de gevolgen?

Het risico blijft bestaan dat deze stijging ook in 2021 doorzet en het beschikbare budget voor de uitvoering van de WMO in de begroting overschrijdt. Daarbij bestaat bovendien het risico op onvoorziene situaties die aanzienlijke kosten met zich mee kunnen brengen, zoals:

- Toename grote/complexen woningaanpassingen;
- Opnieuw corona-uitbraak met als gevolg overbelaste mantelzorgers.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Tijdens het zgn. keukentafelgesprek wordt meer ingezet op de mogelijkheden van eigen kracht/zelfredzaamheid van de inwoner. Daarbij blijft de compensatieplicht van toepassing, waarbij een voorziening nodig kan zijn om langer thuis te kunnen

wonen en/of te kunnen participeren. In de meerjarenraming is een extra buffer opgenomen om eventuele verdere volumegroei beter te kunnen opvangen. Deze buffer is bedoeld voor zowel de Jeugdzorg als de WMO.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
6. droogte door klimaatverandering	Volksgezondheid en milieu	I	10

Wat is het risico?

Door meer en langduriger periodes van droogte gaat de bodemdaling sneller dan verwacht.

Wat zijn de gevolgen?

De afwatering van tuinen, sportvelden e.d. wordt belemmerd en er ontstaat schade aan infrastructuur, in het bijzonder aan het rioolstelsel, wegen en groen. Het aanpassen van het rioolstelsel en de afwatering in de openbare ruimte en het herstel van schade brengt aanzienlijke kosten met zich mee.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Het is nog een politiek bestuurlijke keuze in hoeverre extra kosten van het klimaatbestendig maken van het rioolstelsel moeten worden verdisconteerd in de tarieven voor de riolering. Het risico wordt bij de begroting 2022 geactualiseerd.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
7. aanbestedingsrisico's bij diverse ruimtelijke projecten	Volkshuisvesting, RO en Stedelijke Vernieuwing	I	10

Wat is het risico?

Door schaarste en marktwerking bestaat het risico dat werken na aanbesteding duurder blijken uit te vallen dan geraamd.

Wat zijn de gevolgen?

Projectbudgetten worden overschreden.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

Kredieten worden niet automatisch geïndexeerd. Projectbudgetten moeten bij de begroting 2022 worden geactualiseerd.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
8. Participatie en eigen risico BUIG	Sociaal Domein	S	12

Wat is het risico?

Het BUIG-budget is in afgelopen jaren onvoldoende gebleken voor de gemeente Kampen om de inkomensregelingen en loonkostensubsidie in het kader van de BUIG te kunnen bekostigen. Nu is daar een extra risico vanwege de corona-uitbraak bijgekomen. Het aantal bijstandsuitkeringen in de gemeente Kampen is in 2020 fors toegenomen vanwege corona.

Wat zijn de gevolgen?

Na een aanvankelijke stijging van het aantal uitkeringen in de eerste helft van 2019 werd aan het eind van het jaar en het begin van 2020 een dalende lijn zichtbaar. De totale uitkeringskosten zouden daarmee in 2020 iets lager kunnen uitvallen. Dat was echter voor de corona-uitbraak, waarna we weer een stijging hebben gezien van het aantal bijstandsccliënten.

Het aantal bijstandsccliënten wordt ook voor 2021 incidenteel hoger begroot, namelijk op 900, waarbij we er ook vanuit gaan dat het Rijk dat (gedeeltelijk) compenseert in een hoger BUIG-budget en dat Kampen daarnaast recht heeft op een vangnetuitkering.

Daarboven bestaat het risico dat het aantal bijstandsccliënten nog hoger uitvalt en dat het Rijk dat niet of onvoldoende compenseert. Dat risico is hier begroot op € 4 ton. Dat is gebaseerd op een aantal van 925 bijstandsccliënten en betreft de kosten van één jaar.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

We nemen steeds maatregelen om het beschikbare re-integratiebudget zo efficiënt mogelijk in te zetten, zoals streng aan de poort, meer collectieve werkactiviteiten organiseren via het Werkcafé bij Impact, preventieve inzet op jongeren in samenwerking met het PRO/VSO onderwijs, extra inzet op de groep bestaande en nieuwe statushouders, continu begeleiding van de meest kansrijke kandidaten naar regulier werk, meer en betere werkgeverscontacten en verbeteringen in de eigen bedrijfsvoering. Regionaal is de Taskforce Werk in het leven geroepen. We maken hier zoveel mogelijk gebruik van om mensen die door corona in de bijstand terecht gekomen zijn weer aan het werk te krijgen, eventueel via korte scholingstrajecten.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
9. exploitatierisico zwembad de Steur	Sport	S	12

Wat is het risico?

.De exploitant van het zwembad heeft de huurovereenkomst opgezegd, omdat hij geen mogelijkheid zag om tot een duurzaam sluitende exploitatie te komen. Daarmee is het aan de gemeente om een besluit te nemen over de toekomst van het zwembad.

Wat zijn de gevolgen?

Het risico bestaat dat de gemeente een hogere bijdrage zal moeten leveren aan een duurzaam sluitende exploitatie van het zwembad.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente kan middels een aanbestedingsprocedure een partij contracteren die de economisch meest gunstige aanbidding doet om de exploitatie van het zwembad voort te zetten. Niettemin zullen de exploitatiekosten van het zwembad hoger uitvallen dan geraamd. Dit structurele nadeel zal bij de Perspectiefnota worden meegenomen.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
10. inbraak op het ICT netwerk	overhead	I	12

Wat is het risico?

De gemeente wordt slachtoffer van een vorm van cybercrime, hacking en/of ransomware.

Wat zijn de gevolgen?

Het netwerk is niet meer benaderbaar. Data zijn ontoegankelijk of gaan verloren. Criminelen kunnen buit gemaakte persoonsgegevens te koop aanbieden en/of een losprijs van de gemeente eisen om het systeem weer toegankelijk te maken. Daarnaast komt de dienstverlening aan inwoners en bedrijven in de gevaar.

Welke beheersmaatregelen kunnen we nemen?

De gemeente investeert voortdurend in bewustwording van de eigen medewerkers om op een veilige manier met data en systemen om te gaan. Bovendien nemen we zoveel mogelijk preventieve maatregelen om het risico op een aanval te verkleinen, waarvoor ook forse investeringen moeten worden gedaan. Ook wordt jaarlijks door SSC ONS een Penetratietest of Pentest uitgevoerd op het netwerk. Hiermee worden alle computersystemen getoetst op kwetsbaarheden. Ethische hackers onderzoeken of er van buitenaf ingebroken kan worden op onze systemen. Aan de hand van de uitkomsten van deze test worden de nodige maatregelen genomen om kwetsbaarheden die aan het licht komen op te lossen.

Omschrijving risico	programma	I/S	risicoscore
11. Overige risico's	diverse	s	n.v.t.

Hierna gaan wij nog in op de overige risico's, zoals die zich (kunnen) voordoen:

A. Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden Partijen in deze jaarrekening is een inventarisatie opgenomen van alle partijen waarin Kampen een bestuurlijk en financieel belang heeft. Daarin is per verbonden partij ook melding gemaakt van eventuele risico's. Deze risico's maken uiteraard onderdeel uit van het risicoprofiel van de gemeente Kampen.

B. Onderhoud kapitaalgoederen en vastgoed.

Wij werken aan een Integraal Beheerplan (IBP) voor het onderhoud van kapitaalgoederen en met een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) voor het vastgoed. Dit zijn meerjarige plannen met het bijbehorende financieel kader. Gezien de financiële situatie van onze gemeente zetten wij in op een acceptabele leefomgeving met meer aandacht voor biodiversiteit waarbij we ons beperken tot de vervanging en het onderhoud van de kapitaalgoederen binnen bestaande middelen, waarbij wel rekening wordt gehouden met areaaluitbreiding. Op termijn zijn middelen nog ontoereikend beschikbaar voor de (volledige) vervanging van alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Bij de voorbereiding van de begroting 2022 worden de noodzakelijke vervangingsinvesteringen voor de komende jaren in beeld gebracht.

C. Verstrekte geldleningen, garantstellingen en deelnemingen

Geldleningen en deelnemingen

De boekwaarde van de verstrekte geldleningen aan deelnemingen bedraagt per ultimo 2020 bijna € 0,9 miljoen.

- a. Achtergestelde lening Vitens € 0,22 miljoen;
- b. Achtergestelde lening ROVA € 0,56 miljoen.
- c. aandeelhouderslening Enexis tranche B € 0,14

De gemeente loopt geen risico inzake de verstrekte geldleningen gezien de aard van de bedrijfsactiviteiten. Jaarlijks wordt het afgesproken bedrag aan aflossing en/of rente ontvangen.

De boekwaarde van de overige langlopende leningen bedraagt, onder aftrek van de reeds gevormde voorzieningen, per ultimo 2020 ruim € 7,6 miljoen. De grootste drie daarvan betreffen:

- a. Rekening Courant VOF Reeve € 3,5 miljoen;
- b. SVN startersleningen € 2,2 miljoen
- b. Lening aardwarmtecluster € 1,3 miljoen.

Ad. a. De rekening courant financiering is aangegaan voor 10 jaar en gebaseerd op een sluitende grondexploitatie binnen de VOF. Volledige terugbetaling kan daardoor plaatsvinden uit de gerealiseerde opbrengsten. Het risico is beperkt mede doordat de gemeente voor 50% deelneemt in de VOF. Ontwikkelingen binnen de grondexploitatie kunnen aanleiding zijn om het risico bij te stellen.

Ad. b. Het risico van de verstrekte startersgeldleningen is beperkt. De middelen zijn via de SVN onder NHG verstrekt aan starters op de woningmarkt. Via de afgesproken aflossingsschema's komen de middelen weer vrij om zo nodig opnieuw als lening verstrekt te worden.

Ad. c. Het risico met betrekking tot de verstrekte lening aan het Aardwarmtecluster is zeer beperkt, omdat jaarlijks de aflossing wordt voldaan.

Garantstellingen

De gemeente heeft zich ultimo 2020 tegenover de volgende derden partijen garant gesteld voor aangegane geldleningen:

• woningbouwcorporaties	€	201,8 miljoen
• particulieren	-	2,5 miljoen
• sociale werkplaats	-	2,4 miljoen
• verzorgingstehuizen	-	0,6 miljoen
• sportverenigingen	-	0,6 miljoen
• overig	-	0,2 miljoen

Woningbouwcorporaties

De garanties voor de Woningcorporaties zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Indien het WSW in financiële problemen geraakt, nadat ook het garantievermogen is aangesproken, zijn de gemeenten samen met het Rijk gehouden naar rato bij te dragen in een achtergestelde lening aan het WSW. Hoewel enkele woningcorporaties de afgelopen jaren negatief in het nieuws zijn gekomen, achten wij het geheel beheersbaar.

Particulieren

Dit betreffen oude garanties t.b.v. particulieren ten aanzien waarvan we het risico zeer gering achten. Zowel de stijging van de huizenprijzen in de loop der jaren als de toegenomen poliswaarde van aangelegde spaarpolissen moet ruim voldoende zijn om bij een gedwongen verkoop in voorkomend geval het schuldrestant van meestal (slechts) enkele tienduizenden euro's te dekken.

Verzorgingstehuizen

De gegarandeerde geldlening betreft die aan IJsselheem. In 2017 is voor deze lening meer zekerheid verkregen door de vestiging van hypotheek via het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Het risico is daardoor beperkt.

Sociale Werkplaats

Voor de dagelijkse kasstroom beschikt Impact over een rekening-courant verhouding met de bank tot een maximale roodstand waar de gemeente voor garant staat. Omdat Impact op basis van de Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Kampen en Dronten is opgericht, staan beide gemeenten garant. Gezien de veranderingen rond de regelgeving Participatiewet spelen er diverse risico's. Deze worden toegelicht in de paragraaf Sociaal Domein.

Sportverenigingen

Op basis van de beleidsnota garantstellingen en leningen voor amateursportverenigingen en culturele instellingen zijn garantstellingen verstrekt aan:

- Tennishal Kampen B.V.
- Deltaruiters
- KJLTC
- Voetbalvereniging IJVV (m.i.v. 2020)

De gemeente staat garant voor een totaal aan leningen van € 1,1 miljoen. St. Waarborgfonds Sport heeft voor de leningen aan de gemeente een achter-borgstelling gegeven van € 0,6 miljoen.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

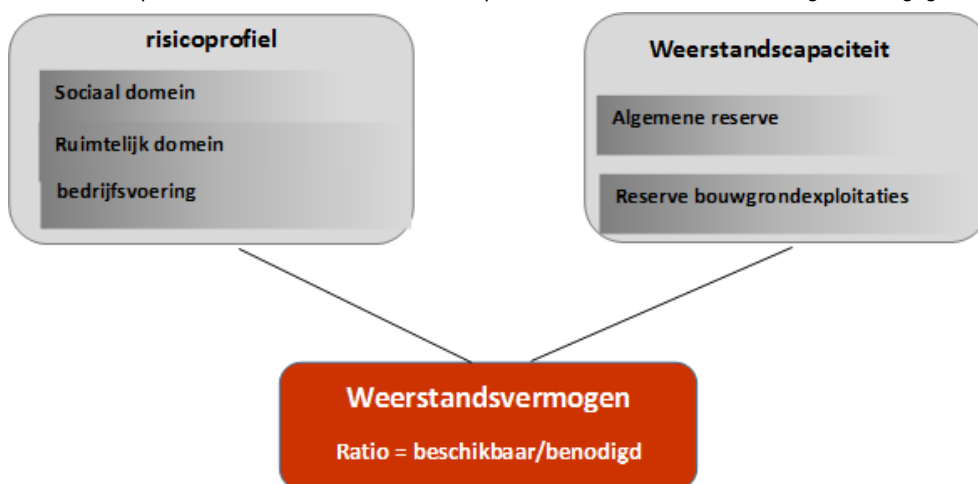
De omvang van het risicoprofiel.

Met deze inventarisatie van alle in de organisatie bekende risico's kan als volgende stap een risico-simulatie worden uitgevoerd. Risico's doen zich in de praktijk nooit allemaal tegelijk en in dezelfde omvang voor. In een risicosimulatie wordt in een computermodel duizenden keren de werkelijkheid nagebootst waarbij gebruik wordt gemaakt van de ingeschatte kans van optreden van de individuele risico's. Deze risicosimulatie geeft inzicht in mogelijke scenario's waarin de geïventariseerde risico's zich kunnen voordoen en de omvang van het financiële gevolg daarvan.

Met dit alles ontstaat een risicoprofiel voor de gemeente Kampen met een geschat bedrag aan weerstandsvermogen dat nodig is om deze risico's te kunnen opvangen. De omvang van het risicoprofiel is met 95 % zekerheid bepaald op een bedrag van € 15,2 miljoen. Dat betekent dat in 95 % van de gevallen een weerstandsvermogen van € 15,2 miljoen voldoende is om de financiële gevolgen van alle mogelijke zich voordoende risico's op te kunnen vangen. Daarbij tekenen wij aan dat in dit risicoprofiel alle bekende risico's van de gemeente Kampen zijn meegenomen, inclusief de risico's in het grondbedrijf.

Weerstandsvermogen Algemene dienst

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen het risicoprofiel en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. In onderstaande tabel is het risicoprofiel

gesplitst in risico's in het grondbedrijf en overige risico's en wordt het totale profiel vervolgens vergeleken met de beschikbare reserves.

Samenstelling risicoprofiel vs. weerstandscapaciteit

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	risicoprofiel	stand	verwachte
	jaarstukken	reserves	reserves
	2020	uit. 2020	2021
risico's bouwgrondexploitatie	8,6	8,8	4,4
overige risico's	6,6	17,8	26,1
post onvoorzien		0,2	0,2
totaal	15,2	26,8	30,7

In de begroting 2021 was het risicoprofiel nog bepaald op € 16,8 miljoen. Het risicoprofiel is dus na de actualisatie gedaald. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit houden we naast de algemene reserve ook rekening met de reserve bouwgrondexploitatie omdat deze beschikbaar is om de risico's in de grondexploitatie op te vangen en met de post onvoorzien. Om een zuiver beeld te krijgen van de vrij besteedbare reserves in 2021 is een extra kolom – verwachte reserves 2021 - opgenomen met de standen van de reserves gecorrigeerd met de voorgestelde resultaatbestemming 2020 en de verplichtingen van 2021.

De verhouding tussen de beschikbare reserves (=weerstandscapaciteit) en het risicoprofiel kan worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de ratio. Dat is dus de verhouding tussen de omvang van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit..

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende

Tabel 2: Weerstandsnorm

De beschikbare reserves per ultimo 2020 bedragen € 26,8 miljoen en het totale risicoprofiel is € 15,2 miljoen. De verhouding tussen die twee, de weerstandsratio, is dus 1,8. Volgens de bovenstaande normtabel is dat dus ruim voldoende. Als we uitgaan van de verwachte vrij besteedbare reserves in 2021 dan komt de weerstandsratio uit op 2,0 (€ 30,7 miljoen / € 15,2 miljoen). Bij de begroting 2020 is bepaald dat de weerstandsratio tenminste 1,2 moet bedragen. Bij een risicoprofiel van € 15,2 miljoen moet het reservevermogen dus tenminste € 18,2 miljoen bedragen.

Bij dit alles moet bovendien worden bedacht dat de begroting 2021 sluit met een positief saldo. Ook in de meerjarenraming is een reservering opgenomen voor herstel van de vermogenspositie. Dit is te beschouwen als een risicobuffer op de begroting die eveneens tot de weerstandscapaciteit kan worden gerekend. Uit de risicobuffer kunnen tegenvallers in het lopende jaar worden opgevangen. Als dat niet nodig blijkt kan het saldo in de jaarrekening als 'spaarsaldo' worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Mutaties ten opzichte van de risicoparagraaf in de begroting 2021.

Zoals blijkt uit tabel 1 is het risicoprofiel voor zowel de bouwgrondexploitaties als het risicoprofiel voor de overige risico's per saldo enigszins gedaald. Het risico op een dip in de woningmarkt en een vertraging in bouwproductie en de uitgifte van bouwgronden wordt als gevolg van de cumulatie van stikstof- PFAS- en corona-crisis is nog steeds aanwezig. Dit risico wordt opnieuw geactualiseerd in de voorbereiding van de begroting 2021. Wel is het risico op een lagere waardering van de gronden nu lager ingeschat omdat dit risico in de meest recente waardebeoordeling al is verdisconteerd.

De risico's in het sociaal domein zijn verlaagd ten opzichte van de begroting 2021. Dit geldt met name voor het risico van een budgetoverschrijding in de kosten van de jeugdzorg. In de Perspectiefnota 2021 is dit budget reeds structureel verhoogd en we zien nu in de jaarrekening 2020 voor de eerste keer ook een overschrijding van het beschikbare budget. Het is nog te vroeg om te kunnen beoordelen of deze overschrijding een structureel karakter heeft maar het risico op overschrijdingen is wel verlaagd.

Het risico in verband met vormen van cybercriminaliteit is in deze jaarrekening enigszins verhoogd. De gemeente neemt hier, samen met ONS, weliswaar voortdurend maatregelen om de veiligheid van systemen en data actueel te houden en het risicobewustzijn van medewerkers te stimuleren maar de cyberaanvallen worden ook steeds professioneler. Het risico dat deze aanvallen een keer succesvol valt nooit geheel uit te sluiten.

Weerstandsvermogen grondbedrijf

In de nota Grondbeleid 2015 is opgenomen dat de weerstandscapaciteit binnen de Reserve Bouwgrondexploitatie van het grondbedrijf voldoende van omvang moet zijn op de risico's en/of 3 jaar renteverlies over de actuele boekwaarde van alle gebieden op te kunnen vangen. Ook moeten de kosten van en renteverliezen van de gronden in voorraad worden opgevangen door de reserve. Als het saldo van de Reserve Bouwgrondexploitatie onverhoopt niet toereikend is wordt het benodigde bedrag aangevuld vanuit de algemene reserve. Zoals hierboven aangegeven moet het totaal van de algemene reserves waarover Kampen beschikt, inclusief de post onvoorzien, voldoende zijn om de totale risico's van de gemeente te kunnen opvangen.

Conclusies risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Wij zien dat het risicoprofiel van de gemeente Kampen in zijn totaliteit licht is gedaald ten opzichte van de situatie in de begroting 2021. Dat komt met name omdat we de financiële situatie in het sociaal domein beter onder controle hebben. Daar staat tegenover dat de risico's die samenhangen met de coronacrisis, en de economische gevolgen daarvan, onverminderd actueel blijven. We moeten dus waakzaam blijven op de risico's die het financieel herstel, dat zichtbaar is in deze jaarrekening, kunnen bedreigen.

De weerstandsratio is 1,8. Dat wil zeggen dat de totale reserves en onvoorzien tezamen een factor 1,8 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Volgens de normtabel is dat ruim voldoende. Als we kijken naar het verwachte vrij besteedbare saldo van 2021 dan komt de weerstandsratio nog iets hoger uit op 2,0. Daarnaast houden wij ook nog een extra buffer aan in de begroting voor herstel van de vermogenspositie, zodat tegenvallers in eerste instantie al binnen 'het huishoudboekje' kunnen worden opgevangen.

Financiële kengetallen

In de wet is voorgeschreven welke kengetallen in de begroting opgenomen en berekend moeten worden. De kengetallen moeten enerzijds inzicht geven in de financiële positie van de gemeente en anderzijds in de ontwikkeling over de jaren heen.

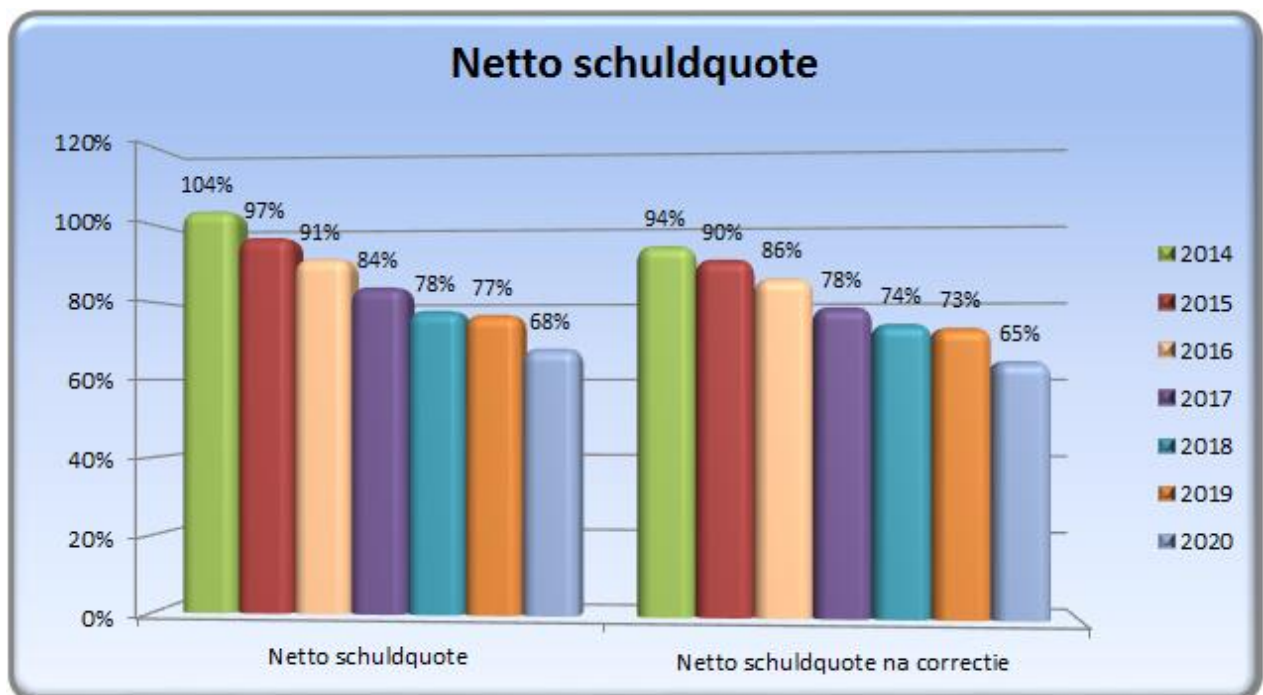
In onderstaande kengetallen is een prognose opgenomen van de verwachte standen voor de komende begrotingsjaren. Daarbij

is vooral naar de ontwikkelingen in de afgelopen jaren gekeken. De investeringsvoorstellen in de Perspectiefnota zijn daar nog niet in opgenomen. Door de vele onzekerheden die er spelen is het puur een inschatting die globaal richting geeft aan de ontwikkeling over de jaren heen en waar geen harde conclusies aan verbonden kunnen worden.

Voor de onderstaande kengetallen is geen (verplichte) landelijk te hanteren normering opgesteld. In het algemeen kunnen de volgende richtlijnen gehanteerd worden voor de beoordeling.

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote			
- zonder correctie	<90%	90-130%	> 130%
- zonder met correctie	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte begroting	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Netto schuldquote

Toelichting:

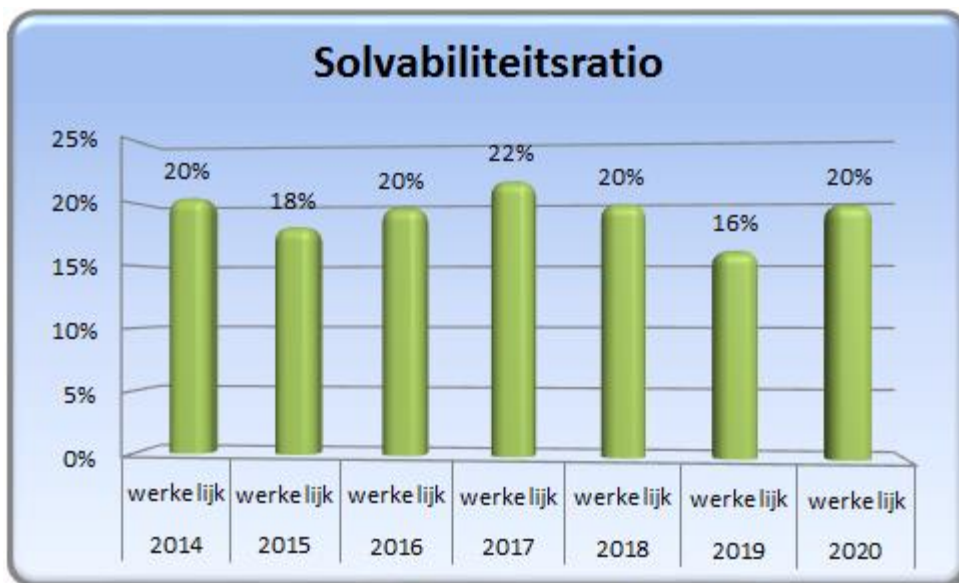
De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De schuldquote is afgenomen door voornamelijk een hoger saldo van de totale baten in 2020.

Toelichting:

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in bovenstaand overzicht exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier wordt het aandeel van de verstrekte leningen voor de schuldenlast zichtbaar gemaakt. Deze bedraagt zo'n 3%.

Normaal bevindt de netto schuldquote zich tussen de 0-100%. Voor een gemeente geldt dat als de netto schuldquote uitkomt boven de 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Boven de 100% is er weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De ontwikkeling van de schuldquotes in de afgelopen jaren is dus gunstig te beschouwen.

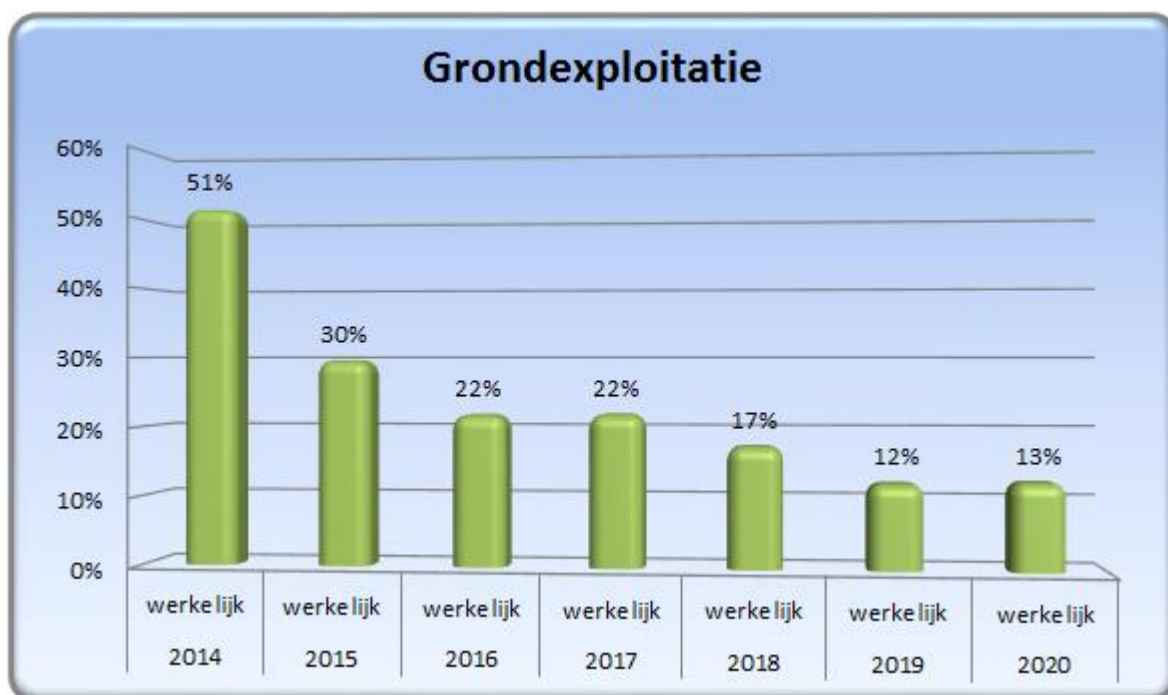
Solvabiliteitsratio

Toelichting:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Algemeen wordt een solvabiliteit tussen de 25-40% als gezond ervaren. Door de toename van de Algemene reserve (28%) ten opzichte van een stijgend balanstotaal van bijna 5% is de Solvabiliteitsratio behoorlijk toegenomen t.o.v. 2019 en is daarmee weer op het gewenste niveau van minimaal 20% uitgekomen.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Dus een dalende trend geeft een gunstige ontwikkeling weer: afnemende boekwaarde ten opzichte van een gelijkblijvend niveau aan totale baten.

In 2020 is sprake geweest van zowel een toename van de boekwaarden als een sterke stijging in de totale baten.

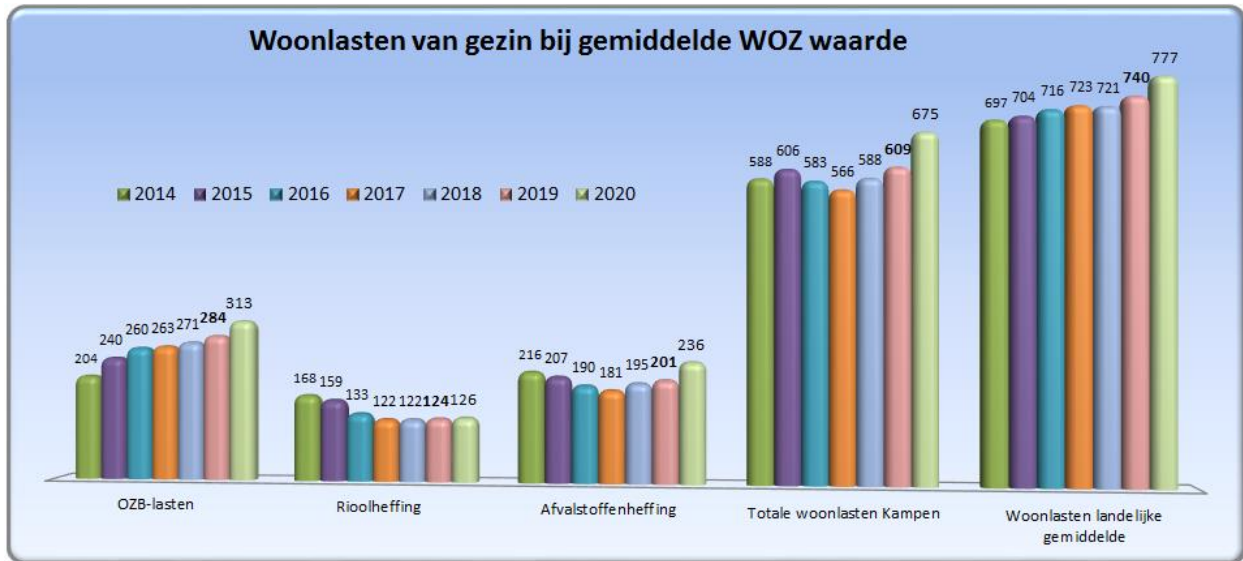
Structurele exploitatieruimte:

		<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a	Totale structurele lasten	117.823	144.821	139.211	144.338	131.558	141.167	153.237
b	Totale structurele baten	118.584	126.605	131.908	137.171	127.106	135.723	156.628
c	Totale structurele toevoegingen ad reserves	53	60	61	61	117	258	664
d	Totale structurele onttrekkingen ad reserves	129	75	2.881	1.831	77	41	0
e	Totale baten	141.351	155.622	160.882	166.612	176.985	177.984	193.331
	Structurele exploitatieruimte	0,6%	-11,6%	-2,8%	-3,2%	-2,5%	-3,2%	1,4%

Toelichting:

Dit kengetal geeft een indicatie van hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten in vergelijking met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. 2020 is sinds jaren weer positief.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

Toelichting:

Bij de berekende woonlasten meerpersoonshuishouden wordt de totale woonlast gedeeld door de landelijke gemiddelde woonlasten van het jaar ervoor. In de paragraaf Lokale heffingen wordt de woonlast voor het begrotingsjaar afgezet tegen de woonlast van het vorige begrotingsjaar. Het Coelo publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten. Deze publicatie is de basis voor de berekening van dit kengetal. De woonlasten in onze gemeente zijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Samenvatting

In 2020 hebben wij diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en diverse gemeentelijke gebouwen. Voor het regulier onderhoud van deze kapitaalgoederen was in 2020 voldoende budget beschikbaar.

Inleiding

Deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in de gemeentelijke kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn duurzame productiemiddelen die nodig zijn om gemeentelijke diensten te kunnen leveren. Zij vergen investeringen en onderhoud. Wij gaan in op onze belangrijkste kapitaalgoederen: wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, binnenhavens, openbaar groen, speelplaatsen, riolering en gebouwen. Drie algemene opmerkingen:

- wij werken met de onderhoudsniveaus basis en hoog. Basis is een rapportcijfer 6 of 7. Hoog is een 8 of 9. Onderhoudsniveau hoog hanteren wij voor het openbaar groen in de binnenstad. Voor de overige kapitaalgoederen in deze paragraaf is onze norm onderhoudsniveau basis.
- de hier gegeven onderhoudsbudgetten (werkbudgetten) zijn de beschikbare financiële middelen om in te zetten voor het vervangen, onderhouden, renoveren en aanpassen van de kapitaalgoederen, exclusief interne uren (kosten eigen personeel), exclusief kapitaalslasten en exclusief vaste lasten.
- om onze beperkte financiële ruimte in 2020, lieten wij de openbare ruimte niet op kwaliteit schouwen en vroegen wij de bewoners niet om een oordeel over hun leefomgeving.

Kapitaalgoederen

Wegen

Product	Onder wegen vallen alle wegen binnen en buiten de bebouwde kom. Het betreft de wegen in eigendom van de gemeente, maar ook de wegen van Kampereiland Vastgoed NV. Totaal gaat het om ongeveer 320 ha verharding, waarvan ongeveer 130 ha asfalt.
Doel	Goed ingerichte en veilige wegen.
Beleid	Voor alle wegen hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 26 mei 2005).
Uitvoering	Wij laten de onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door derden. Dit gebeurt met aanbestedingen.
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget was € 1.890.257.
Terugblik 2020	De belangrijkste wegwerkzaamheden in 2020 waren Broederweg, Noordweg-Beltweg, Broedersingel, Plataanstraat, Nijlandsweg, Boterbloem/Walstro, Burgemeester Van Engelenweg, Hobbemastraat, Zwagersweg, Trekvaart, Leidijk, Bosjessteeg, Rietsteeg en Hogeweg.
Kwaliteit	De verzorging en technische staat van onze wegen laten wij periodiek objectief schouwen door een extern bureau. De beoordeling bij de laatste schouw in 2018 was een 6,7. Zij voldeden aan onze basisnorm.

	De tevredenheid van de burger over ons wegonderhoud meten wij via de sociale index, in het onderdeel "Burger als wijkbewoner". De tevredenheid van burgers was in 2018 een 7,3. en in 2019 een 7,2.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget voor wegen was toereikend om de wegen op basisniveau te houden.

Openbare verlichting

Product	Onder openbare verlichting vallen de verlichting van de gemeente (12.000 aansluitingen), armaturen van woningcorporatie deltaWonen (200 aansluitingen) en het aanlichten (illuminatie) van monumentale objecten (850 aanlichtpunten).
Doel	Een goed ingerichte en veilige openbare ruimte.
Beleid	Het onderhoudsniveau is in de gehele gemeente basis (Raad 26 mei 2005).
Uitvoering	Wij laten de lichtmasten onderhouden door een extern bedrijf. Inkoop van nieuwe lichtmasten gaat met opdrachten (onderhands of aanbesteding).
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget was € 524.190, met daarnaast eenmalig € 50.000 voor het verminderen van het aantal aangelichte objecten (actie Bezuiniging 2019).
Terugblik 2020	De belangrijkste onderhoudswerken waren Noordweg, Burgemeester Van Engelenweg, (2 ^e en 3 ^e fase), Boterbloem, Walstro, Buitensingel, Broedersingel, Kalmoesingel, Buitenbroeksweg, (Go-Ahead), Lijsterbesstraat, Ooievaarshof, Schreiershoek en Flevoweg (gedeeltelijk). Conventionele verlichting vervingen wij door LED-verlichting. Waar mogelijk pasten wij lagere wattage toe, namen wij lichthinder weg en realiseerden wij dimbare verlichting. Ook zijn wij begonnen met het terugbrengen van de illuminatie van monumentale objecten.
Kwaliteit	De kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan onderhoudsniveau basis. Deze worden periodiek geschouwd door een extern bureau. In de laatste schouw in 2018 was het cijfer 6,5. De tevredenheid van de burger over de verlichting meten wij via onze sociale index, in het onderdeel "Burger als wijkbewoner". De score 2018 en 2019 was 7.3.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget was toereikend om de verlichting op basisniveau te houden.

Civiele kunstwerken

Product	Onder civiele kunstwerken vallen objecten als bruggen, damwanden, kademuren, tunnels, steigers, en sluisdeuren. Totaal gaat het om ongeveer 230 objecten.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008).
Uitvoering	Wij laten het onderhoudswerk aan onze kunstwerken uitvoeren door derden.
Budget 2020	In de begroting is het onderhoudsbudget voor civiele kunstwerken verdeeld over drie posten: Stadsbrug, overige civiele kunstwerken en recreatieve havens. Het beschikbare werkbudget van de drie posten was gezamenlijk € 526.807.
Terugblik 2020	Wij hadden de gebruikelijke onderhoudswerken zoals het schilderen van diverse houten bruggen, het vervangen van planken, het aanbrengen van nieuwe slijtlagen en het verwijderen van graffiti. In de Goot vernieuwden wij aanmeerpalen. Een bijzonderheid was de renovatie van de tunnel onder de Frieseweg bij de Ganzensluis. De tunnel is nu weer waterdicht.
Kwaliteit	De kunstwerken voldoen aan de eisen van niveau basis. Bij de laatste schouw in 2018, scoorde de technische staat van de civiele kunstwerken een 6,4.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget sloot aan op onze meerjarenplanning.

Binnenhavens

Product	Onder het product binnenhavens vallen de Haatlandhaven en de Zuiderzeehaven, de aanlegplaatsen voor de beroepsbinnenvaart, de vier aanlegsteigers aan het Berkpad, de elektriciteitskasten aan de IJsselkade en de scheepvaart bebording.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Voor alle objecten hanteren wij onderhoudsniveau basis (Raad 21 augustus 2008).
Uitvoering	Het onderhoudswerk aan de binnenhavens wordt uitgevoerd door derden.
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget was € 82.630. De begroting van binnenhavens is een gesloten huishouding. Via de reserve groot onderhoud wordt het verschil tussen de inkomsten (havengelden) en uitgaven vereffend.
Terugblik 2020	Bijzonderheden waren onder meer de renovatie van de Loswal bij Grafhorst en de renovatie van afmeerpalen en bolders bij het voormalige Berkterrein in Kampen.
Kwaliteit	Binnenhavens laten wij niet kwalitatief schouwen. Wel worden de afzonderlijke onderdelen als palen, steigers en damwanden periodiek geïnspecteerd. De algemene onderhoudsstaat is redelijk. De diverse onderdelen voldoen aan de eisen van onderhoudsniveau basis.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget sloot aan op onze meerjarenplanning.

Openbaar groen

Product	Wij onderhouden 400 ha openbaar groen, waaronder 28.000 bomen, 600 banken, 225 ha ecologische berm en 90 ha gazons.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige openbare ruimte.
Beleid	Ons groenbeleid is vastgelegd in de Groenstructuurvisie 2012 (Raad 4 oktober 2012). Het onderhoudsniveau voor het openbaar groen basis (Raad 15 november 2012). In de binnenstad hanteren wij met ingang van 2019 weer een hoog onderhoudsniveau.
Uitvoering	Wij onderhouden het openbaar groen met eigen personeel, aangevuld met inhuurkrachten (aannemers, sociale werkvoorziening). Het onderhoud van het groen op de bedrijfsparken "Zuiderzeehaven" en "Rijksweg 50" regelen de ondernemers zelf tegen een vergoeding (parkmanagement). Ook de bewoners van Zalk onderhouden het openbaar groen zelf.
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget was € 1.907.984.
Terugblik 2020	De reguliere onderhoudswerkzaamheden vonden plaats. Opmerkelijk waren de aanleg van bloemenstroken langs de Europa-allee (bloemen voor bijen) en de aanplant van een tweede Tiny Forest (Flevowijk). We maakten een aanvang met omvormingen in het openbaar groen (meer biodiversiteit, maar ook kostenbesparing) en een aanzet naar een meer gestructureerd bomenbeheer. De essentaksterfte gaf ook werk aan snoeien, verwijderen en herplanten van bomen.
Kwaliteit	De verzorging en technische staat van het openbaar groen laten wij periodiek schouwen. De score bij de laatste schouw in 2018 was een 6,3. Wij voldeden daarmee aan het basisniveau. De tevredenheid van de burger over het openbaar groen in de wijk, meten wij in de sociale index, in het onderdeel "Burger als wijkbewoner". De score voor 2018 was een 7,0 en voor 2019 was een 6,9.
Confrontatie	Het aanwezige onderhoudsbudget was in verhouding tot het aanwezige areaal.

Speelplaatsen

Product	Onder het product speelplaatsen vallen alle speelvoorzieningen voor de jeugd. Het gaat om 187 locaties met totaal 1.100 toestellen. Onder het product vallen ook de bovenwijkse speelvoorzieningen: kunstgrasvelden, skatebanen en een rolstoel-toegankelijk speeltoestel.
Doel	Een goed ingerichte, schone en veilige speelruimte.
Beleid	Ons beleid hebben wij vastgelegd in het Speelruimteplan 2006 (Raad 7 september 2006). De kwaliteit (degelijkheid en veiligheid) van de speeltoestellen is wettelijk geregeld in het Attractiebesluit (WAS).
Uitvoering	Eigen medewerkers inspecteren alle speelplaatsen driemaal per jaar op gebreken (visuele inspectie). Ieder voorjaar laten wij een externe firma alle speeltoestellen inspecteren op veiligheid (hoofdinspectie). Ernstige gebreken pakken wij direct aan. Wij onderhouden de toestellen met eigen medewerkers. Gespecialiseerd werk laten wij doen door derden.
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen was € 332.800.
Terugblik 2020	Wij waren, in afwachting van nieuw beleid voor speelplaatsen, terughoudend in ons onderhoud. Complete herinrichtingen van speelplaatsen vonden niet plaats. Wel hebben wij diverse losse speeltoestellen vervangen, toestellen gerepareerd en zandondergronden verschoond.
Kwaliteit	De technische staat van speeltoestellen laten wij meenemen in de periodieke schouw door een extern bureau. Bij de laatste schouw in 2018 scoorde de technische staat van speeltoestellen een 6,3. De tevredenheid van de burger over de speelmogelijkheden in de buurt, meten wij in de sociale index, in het onderdeel "Burger als wijkbewoner". De score voor 2018 was een 7.6 en voor 2019 was een 7,4.
Confrontatie	Het onderhoudsbudget was voldoende om de noodzakelijke onderhoudswerken uit te voeren.

Riolering

Product	Onder het product riolering valt de riolering met bijbehorende voorzieningen als pompen en gemalen. Het omvat onder andere 298 km vrijvervalriolering, 174 km drukriolering, 19.000 straatkolken en 23.000 huis- en bedrijfsaansluitingen.
Doel	Bijdragen aan een veilig en schoon milieu en goede volksgezondheid.
Beleid	Wij hebben ons beleid vastgelegd in het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2016-2020, verlengd tot 1 januari 2023.
Uitvoering	Wij zorgen dat het rioolsysteem goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast bezorgt. Gedeelten van het werk laten wij doen door gespecialiseerde bedrijven. Bij de inrichting van het rioolstelsel houden wij rekening met de klimaatverandering. Wij hebben aandacht voor het scheiden van hemelwater en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptatie.
Budget 2020	Het beschikbare werkbudget voor riolering was € 847.050.
Terugblik 2020	Wij deden diverse kleine onderhoudswerkzaamheden, inspecteerden en reinigden weer 10% van het rioleringsnetwerk en lieten het waterschap onderhoud plegen aan onze pompen en gemalen. Daarnaast voerden wij met investeringskredieten onderhoud uit aan vrijvervalriolering in onder andere de Wielstraat /Stoomstraat en Boterbloem/ Walstro (aanleg regenwaterriool), Kalmoessingel (vervanging deel asbestcementriool), De Zande (afkoppeling straatkolken),

	Hobbemastraat (afkoppeling regenwater), Noordweg en Burgemeester Van Engelenweg (herinrichting) en renoveerden wij de rioolgemaal Pluimerf, Lierweg, Zendijk en Zuideinderhof.
Kwaliteit	Wij beheren ons rioolstelsel conform de wetgeving. Het stelsel voldoet aan de geldende richtlijnen.
Confrontatie	Het budget was voldoende voor de uitvoering van het GRP.

Diverse gebouwen

Product	Onderhoud en gebruik van gemeentelijke gebouwen. Het gaat om 120 panden.
Doel	Zorgen voor een goede en adequate huisvesting.
Beleid	<p>Het beleid is vastgelegd in het accommodatieplan "Kiezen voor Kracht" (Raad 5 maart 2015). Uitgangspunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beheer op basis van een meerjarenavastgoedplan, waarin de benodigde investeringen planmatig zijn vastgelegd; • een actieve verkoopstrategie, waarbij vrijkomende panden die niet meer nodig zijn voor maatschappelijke activiteiten, in principe worden afgestoten; • voor de langere termijn toewerken naar de in het accommodatieplan geschetste eindbeeld per woonservicegebied.
Uitvoering	Het onderhoud aan onze gebouwen besteden wij uit aan derden.
Kwaliteit	<p>De onderhoudsniveaus zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoog voor representatieve- en historische gebouwen als (stadhuis, museum en poorten); • gemiddeld voor niet representatieve gebouwen als kantoren en sportgebouwen; • laag voor gebruiksgebouwen en op korte termijn af te stoten gebouwen (opslag- en stallingsgebouwen en dergelijke). <p>Het onderhoud aan onze gebouwen gebeurt planmatig op basis van het Meerjaren Onderhoud Beheersplan (MJOP) 2019 – 2024.</p>
Budget 2020	Er was voor klein en groot onderhoud aan onze gebouwen € 1.153.000 beschikbaar.
Confrontatie	Het beschikbare budget was toereikend.
Terugblik 2020	Wij hebben onder andere de brandweerkazerne aan de Jan Ligthartstraat geschilderd. De brandscheidingen in het Stadhuis zijn hersteld. De restauratie van de Bovenoren konden wij grotendeels afronden en wij maakten een aanvang met de restauratie van molen De Valk in Zalk. Wij pleegden onderhoud en vervangingen aan installaties van diverse gemeentelijke panden.

Paragraaf 4 Financiering

Samenvatting

De kasgeldlimiet voor 2020 werd bepaald op € 15,1 miljoen. Overschrijdingen van de kasgeldlimiet hebben zich in 2020 niet voorgedaan. In 2020 was er sprake van een "ruimte onder renterisiconorm" van € 23,8 miljoen. Hierdoor was er voldoende ruimte om extra financiering aan te trekken. Het renteresultaat op het taakveld treasury is uiteindelijk € 66.782 hoger uitgevallen dan begroot. De langlopende leningen zijn aangevuld met een lening voor een bedrag van € 15 miljoen en zijn conform de begroting afgelost.

Inleiding

Deze paragraaf gaat over hoe de gemeente omgaat met het financieren van zijn activiteiten en projecten en de wijze waarop het zijn liquiditeiten beheert. In de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn de kaders gesteld en verplicht het de overheden tot het transparant en inzichtelijk maken van het lokale treasurybeheer. In het kader van deze wet is in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een paragraaf "financiering" verplicht gesteld voor de begroting en de jaarrekening van de gemeente.

Conform de in de wet voorgeschreven verplichte onderdelen behorende bij deze paragraaf worden behandeld:

- De beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.
- De financieringsbehoefte.
- De rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Kasgeldlimiet

Een van de uitgangspunten van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet Fido een wettelijk toegestane norm (de kasgeldlimiet) opgenomen. Deze wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar te vermenigvuldigen met een in de Wet Fido vastgesteld percentage, dit percentage was voor 2020 8,5%. De kasgeldlimiet voor 2020 werd bepaald op € 14.210.000 (= € 167.171.000 x 8,5%). Overschrijdingen van de kasgeldlimiet hebben zich in 2020 niet voorgedaan.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan het in de Wet Fido vastgelegde percentage voor gemeenten van 20% van het begrotingstotaal.

Uit onderstaande tabel is af te leiden dat onze gemeente voor de komende jaren ruimschoots binnen de gestelde renterisiconorm blijft. In 2020 was er dus ook voldoende ruimte aanwezig om aanvullende financiering aan te trekken.

Renterisiconorm (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	9.624	10.374	9.624	8.082
Renterisico	9.624	10.374	9.624	8.082
Renterisiconorm	33.452	31.453	31.960	32.650
Ruimte onder renterisiconorm	23.828	21.079	22.336	24.568
Overschrijding	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	167.171	157.265	159.801	161.247
Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	33.434	31.453	31.960	32.249

Schatkistbankieren

Sinds de invoering van het schatkistbankieren in 2013 dienen alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën in plaats van bij een bank. Doel van het schatkistbankieren is het verlagen van de EMU- schuld. In 2020 waren de toevoegingen aan de schatkist van onze overtollige geldmiddelen gelijk aan onze onttrekkingen. Dit kwam doordat er eind 2020 nog enkele grote (grond)transacties hebben plaats gevonden. Hierdoor is het saldo per begin en eind 2020 nihil.

Rentetoerekening

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven hoe wij de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslagpercentage dient op een éénduidige wijze berekend te worden door alle gemeenten, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. Hieronder is het schema opgenomen dat inzicht verschaft tussen de rentekosten en rentedekking

Schema rentetoerekening (in €)	werkelijk	Begroot na wijz.
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.971.217	3.889.251
De externe rentebaten	185.754	216.557
Totaal door te rekenen externe rente	3.785.463	3.672.694
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	1.497.172	1.453.206
De rente van projectfinanciering* die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend:	-	-
	1.497.172	1.453.206
Saldo door te rekenen externe rente	2.288.291	2.219.488
Rente over eigen vermogen	-	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	1.099.321	1.099.321
De aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen rente	3.387.612	3.318.809
De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente	3.347.508	3.211.923
Renteresultaat op taakveld treasury	- 63.930	- 130.712

*)De gemeente kent geen vorm van projectfinanciering, gemiddelde rentevoet van toepassing (Bedragen x € 1.000)

Het renteresultaat op het taakveld treasury is uiteindelijk € 66.782 hoger uitgevallen dan begroot.

Er is geen voornaamste reden aan te wijzen waar dit verschil aan toe te wijzen valt. Het resultaat ontstaat onder andere doordat de werkelijk toegerekende rente hoger uitgevallen is dan begroot (€ 135.585V) daar tegenover staan dan bijvoorbeeld weer de lagere rentebaten dan begroot (€30.803N) en de hogere rente die aan het grondbedrijf wordt doorberekend (€ 43.966N).

De hoogte van de rentemutaties is gerelateerd aan de omvang van het financieringstekort en de rentepercentages. De kans op tegenvallers t.a.v. renteramingen neemt toe bij stijgende renteniveaus, of een toename en/of snellere besteding van verleende investeringskredieten.

De werkelijk aan de taakvelden toegerekende rente, € 3.347.508, ligt hoger dan het bedrag dat aan de taakvelden toegerekend moest worden, € 3.211.293. Omdat dit verschil 3,93% bedraagt, hoeft er geen herberekening plaats te vinden (drempel BBV is bepaald op 25%).

Langlopende leningen

Per 1 januari 2020 bedroeg de totale hoofdsom van de vaste geldleningen € 120,2 miljoen. In 2020 is er één nieuwe vaste geldlening aangetrokken voor een bedrag van € 15 miljoen. Door het aantrekken van deze nieuwe vaste geldlening en de aflossingen bedroeg de schuldrestant per 31 december 2020 € 125,6 miljoen. De rentelasten voor de aangetrokken geldleningen bedroegen voor 2020 € 3.822.925. Het gemiddeld gewogen rentepercentage bedroeg in 2020 3,34%.

In onderstaande tabel staat het verwachte verloop van de langlopende vaste geldleningen. Eventuele op te nemen nieuwe vaste geldleningen zijn hierin niet opgenomen.

(bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1	Aflossing	Aangetrokken	Stand per 31-12
2020	120.193	9.624	15.000	125.568
2021	125.568	10.374		115.194
2022	115.194	9.624		105.570
2023	105.570	8.082		97.488

Ontwikkelingen

Dividend BNG Bank 2019 en 2020

Op 15 december jl. heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen en niet hoger zijn dan 20 basispunten van de Common Equity Tier 1 (CET1)-ratio.

BNG Bank heeft besloten gebruik te maken van de ruimte die de ECB biedt en een bedrag van circa EUR 25 miljoen aan dividend over 2019 uit te keren (ongeveer EUR 0,45 per aandeel). Dit correspondeert met 20 basispunten van de Common Equity Tier 1 (CET1)-ratio. Het precieze bedrag is op 15 maart 2021 bekend gemaakt en is op 19 maart 2021 uitgekeerd.

Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Voor het jaar 2020 zal BNG Bank de aandeelhouders een voorstel tot winstverdeling doen dat in lijn is met het dividendbeleid van de bank. De uitkering zal niet plaatsvinden vóór 30 september 2021 en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB niet geoorloofd zijn, dan zal de bank met een aangepast voorstel komen.

Rente verwachtingen

De marktrente voor leningen 10 jaar met een lineaire aflossing zijn in 2020 gedaald naar -0,491%. Deze bedroeg op 31 december 2019 0,060%. De verwachting is, dat de wereldeconomie in 2021 zal herstellen van de corona crisis die veel impact heeft gehad in 2020. De forse steunmaatregelen door overheden en de Europese Centrale Bank zullen naar verwachting verminderen. Door het minder tot niet meer verruimen van de kapitaalmarkt, zal de rente naar verwachting in 2021 licht gaan stijgen.

De marktrente voor leningen korte termijnrente zal naar verwachting niet verder dalen; het geldmarktrentetarief voor 3 maandse Euribor rente daalde in 2020 licht van -0,379% op 31 december 2019 naar -0,546% op 31 december 2020. De verwachting is dat de rente voor leningen voor de korte termijn in 2021 licht zal dalen. Deze rente betalen wij (als negatief, dan ontvangen wij) bij het aantrekken van korte geldleningen.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Samenvatting

Ter ondersteuning van het primaire proces is in 2020 o.a. ingezet op de volgende ontwikkelingen:

- *Het realiseren van de eerste bezuinigingstaakstellingen en het nemen van financiële beheersmaatregelen;*
- *Evaluatie doorontwikkeling van de organisatie en afronding herhuisvesting van de ambtelijke organisatie;*
- *Vorbereiding nieuw beleid thuiswerken en facilitaire aanpassingen gemeentelijke gebouwen als gevolg van coronacrisis;*
- *Realisatie arbeidsplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;*
- *Uitbreiding aanbod aan digitale diensten, openzetten mijnloket, informatieveiligheid voor gemeenten en de verantwoording hierover;*
- *Afhandeling diverse bezwaren, klachten en Wob-verzoeken;*
- *Optimalisatie werkprocessen en P&C cyclus;*
- *Vorbereiden van de invoering van deze rechtmatigheidsverantwoording;*
- *Vastellen en uitvoeren onderzoeksprogramma;*
- *Communicatie diverse interne en externe projecten en opgaven en aandacht rond corona;*
- *Subsidieverwervingen en verbetering inkooptrajecten.*

Inleiding

Onder bedrijfsvoering vallen alle activiteiten die dienen ter ondersteuning van het primaire proces waarmee de doelstellingen uit de programma's van de gemeente worden gerealiseerd. In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de volgende ondersteunende activiteiten: financiën en het bezuinigingsproces, organisatieontwikkeling, personeel, dienstverlening, informatieveiligheid, juridische kwaliteitszorg, optimalisatie werkprocessen, administratieve organisatie en interne controle, onderzoeksprogramma, financiën, communicatie, subsidieverwerving, facilitaire dienstverlening en inkoop & aanbesteding.

Financiën en het bezuinigingsproces

2020 was het eerste jaar dat vooral in het teken stond van het realiseren van de bezuinigingstaakstelling. In 2019 werd de omvangrijke bezuinigingsoperatie uitgevoerd en werd door het college een omvangrijk pakket aan bezuinigingen voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor 2020 lag er een opdracht om € 7,7 miljoen te bezuinigen. In de 1e Bestuursrapportage kon al gemeld worden dat de bezuinigingen voor dit jaar al gerealiseerd waren. Toch werden we bij de 1e Bestuursrapportage ook geconfronteerd met een verder verslechterd financieel beeld. Ondanks dat de stijgende trend in de uitgavenontwikkeling sociaal domein lijkt om te buigen, was er opnieuw sprake van een structureel tekort op de begroting van ruim € 3 miljoen. In 2020 hebben we vervolgens ingezet op bijsturingsmaatregelen. Daarnaast gaf de meicirculaire ook een positief effect waardoor we de 2e Bestuursrapportage kon afsluiten met een positief begrotingsresultaat van ruim € 400.000.

Daarnaast zijn de voorwaarden voor budgetoverheveling, met ingang van 2020 aangepast. Met deze nieuwe voorwaarden wordt verwacht dat minder budgetten worden overgeheveld en dat overheveling maximaal kan plaatsvinden tot het bedrag dat het jaarrekeningresultaat het toelaat, zodat geen beroep gedaan wordt op de Algemene reserve.

Organisatieontwikkeling

De veranderende samenleving vraagt een andere manier van werken van onze organisatie. De gemeente Kampen wil als organisatie innovatiever en flexibeler worden, om bij de ontwikkelingen in de samenleving aan te kunnen sluiten.

Vanuit dat besef is al in 2013 het visiedocument Kampen Merkbaar Beter opgesteld, evenals een daarop aansluitende organisatievisie. Ook de doorontwikkeling van onze organisatie is hierop gebaseerd. Op afdelingsniveau wordt de beoogde organisatiecultuur geïmplementeerd.

Eind 2020 is bepaald op welke wijze de doorontwikkeling van de organisatie wordt geëvalueerd. Een brede consultatie van medewerkers maakt hier onderdeel van uit.

In 2020 is de herhuisvesting van de ambtelijke organisatie afgerond. Ook is gestart met de effectuering en uitvoering van de bezuinigingsopgave. Mede in dat kader is besloten af te zien van verzelfstandiging van het Stadsarchief en het Stedelijk museum.

Personeel

De gemeente krijgt nog steeds meer taken en bevoegdheden toegewezen vanuit het Rijk. Tegelijkertijd bestaat de wens kosten te besparen en de kwaliteit van de dienstverlening naar burgers en bedrijven te verhogen. Dit geeft spanning op de beschikbare beleidscapaciteit. Dit vraagt continue goede afstemming tussen wensen en beschikbare capaciteit.

De basis voor ons HR-beleid wordt gevormd door de visie en de doelstellingen van Kampen Merkbaar Beter en van de visie op de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Ons HR-beleid is opgenomen in de kadernota HRM 2015 en verder. Corona heeft een grote wissel getrokken op alle plannen voor 2020, maar het heeft ook nieuwe inzichten opgeleverd. In de loop van 2020 werd vanwege de coronacrisis door ongeveer 60% van onze medewerkers hoofdzakelijk thuisgewerkt. Gezien de positieve ervaringen die met thuiswerken zijn opgedaan is besloten om te gaan werken met een hybride werkplekconcept waarin thuiswerken structureel wordt gecombineerd met kantoorwerken. In 2020 is hiervoor nieuw beleid voorbereid.

In 2015 is de Wet Banenafpraak ingevoerd. In 2020 zijn in onze organisatie opnieuw 3 arbeidsplaatsen gerealiseerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Per 31 december 2020 hebben we 10 extra banen gerealiseerd. In 2023 moeten dat er 17 zijn.

Dienstverlening

De dienstverlening van de gemeente Kampen stelt inwoners en ondernemers centraal.

In 2020 is het aanbod aan digitale diensten uitgebreid en hebben we mijn loket opengezet. Daar hebben inwoners zelf zich op hun aanvraag.

De uitbreiding wordt in 2021 voortgezet. Zo staat het digitaliseren van de geboorteaangifte op de planning. Ook vergroten we de digitale dienstverlening in het sociaal domein.

Om goede dienstverlening te kunnen bieden, wordt er steeds meer gebruik gemaakt van informatie die beschikbaar is. Dit vermindert de administratieve last voor inwoners/ondernemers en helpt om de dienstverlening beter op maat te kunnen leveren.

De informatievoorziening wordt verder gecentraliseerd om beter te kunnen sturen op de integraliteit, kwaliteit en brede beschikbaarheid.

Informatieveiligheid

Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten. Per 1 januari 2020 is de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) van kracht, voorheen de BIG (Baseline Informatieveiligheid voor Gemeenten).

De BIO is een normenkader waarop gemeenten hun informatiebeveiligingsbeleid en hun verantwoording aan de gemeenteraad en de toezichthouders vanuit het Rijk baseren.

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden, voorheen de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). In de AVG gaat het kortgezegd om de bescherming van persoonsgegevens: privacy.

In 2019 is de vanuit deze wet verplichte functie van Functionaris Gegevensbescherming definitief ingevuld. De achterliggende periode is gebruikt om beter te gaan voldoen aan de BIO en de AVG.

In 2018 is gestart met een bewustwordingscampagne informatieveiligheid en privacy voor alle medewerkers van de gemeente. Deze campagne heeft een doorlopend karakter.

ENSIA en audits DigiD en Suwinet

Met behulp van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) leggen gemeenten jaarlijks verantwoording af over de kwaliteit van de organisatie brede informatieveiligheid en over die van diverse informatiesystemen. Verantwoording wordt horizontaal afgelegd aan de gemeenteraad en verticaal aan de ministeries van BZK, SZW en I&M.

Het beoogde resultaat is de borging van informatiebeveiliging en de verantwoordingsplicht in de gemeentelijke PDCA-cyclus. Dit doen we door het organiseren van het nieuwe verantwoordingsproces, het creëren van brede betrokkenheid in de organisatie en het vormgeven van de verantwoording over informatieveiligheid. Het accent in de verantwoording over 2020 ligt op DigiD en Suwinet (wettelijk verplicht). Eind 2020 is de zelfevaluatie in het kader van ENSIA uitgevoerd. Begin 2021 zijn de audits DigiD en Suwinet door een externe auditor uitgevoerd die onderdeel zijn van de verantwoording in het kader van ENSIA. De audit van Suwinet is met een positief resultaat afgerond.

Kampen heeft 4 aansluitingen op DigiD. Drie van deze aansluitingen voldoen niet aan 1 van de normen. Deze norm moet door de leverancier van betreffende applicaties worden opgelost. Door de auditor wordt in het rapport de opmerking geplaatst dat de leveranciers voor 1 november 2021 het verbeterplan moeten invoeren. Meerdere gemeenten hebben hiermee te maken. De toezichthouder Logius is op de hoogte gebracht van dit issue. Doorgaans hanteert de toezichthouder een hersteltermijn van 3 maanden, maar zij kan besluiten of de aansluiting (de gemeente) in aanmerking komt voor een aangepaste oplostijd.

De informatieveiligheid is hiermee niet in het geding. Het risico dat optreedt bij de norm die niet voldoet laat zich het best via de volgende metafoer uitleggen: "Het raam staat open, maar er zitten nog steeds tralies voor".

Indien de kwetsbaarheid niet opgelost is binnen de door de toezichthouder gestelde termijn, kan de toezichthouder overgaan tot het afsluiten van DigiD.

ENSIA en BAG, BGT en BRO

De basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) en de basisregistratie ondergrond (BRO) maken ook deel uit van de verantwoording in het kader van ENSIA. In het 4^e kwartaal van 2020 is voor deze basisregistraties de zelfevaluatie uitgevoerd en afgerond.

De verantwoording over deze basisregistraties worden niet door een externe auditor getoetst. Door het invullen van de zelfevaluatie op de onderdelen Borging processen, Tijdigheid, Juistheid en Volledigheid wordt voor de 3 basisregistraties een verantwoordingsrapportage opgesteld.

Juridische kwaliteitszorg

Na een forse toename van het aantal bezwaren in 2019 (van 66 naar 134) bleef het aantal bezwaren in 2020 onverminderd hoog (148 bezwaren). Een duidelijke oorzaak is hiervoor niet te geven, hoewel wel sprake was van één besluit waartegen 14 bezwaren werden ingediend (aanwijzing carbidlocatie C. de Nolestraat). De bezwaarschriftencommissie heeft vanwege het coronavirus in overleg met betrokkenen diverse online-hoorzittingen gehouden, een aantal zaken schriftelijk behandeld en – met in achtneming van maatregelen – ook de gebruikelijk fysieke hoorzittingen laten plaatsvinden.

Het aantal klachten over gedragingen van medewerkers is toegenomen van 18 naar 39 klachten. De aard van de klachten is divers. Zowel bij de bezwaren als bij de klachten wordt ingezet op snel contact en een informele geschiloplossing.

Behandeling van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur vindt gecentraliseerd plaats om risico's bij afhandeling te beperken en actuele kennis/ervaring te borgen. Het aantal Wob-verzoeken is fors toegenomen van 14 naar 34 verzoeken. Bij diverse verzoeken was sprake van zeer omvangrijke/complexere verzoeken. Tijdige behandeling van deze verzoeken vraagt nadrukkelijk aandacht en er is incidenteel extra capaciteit ingezet. Het onderwerp 'privacy' - mede in relatie tot actieve openbaarmaking van documenten en de behandeling van ontvangen Wob-verzoeken - blijft nadrukkelijk onder de aandacht van de organisatie. De besluitvorming over (oprichten en wijzigen van) gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder en verbonden partijen in het algemeen heeft meer aandacht gekregen, evenals de planning- en controlcyclus en informatievoorziening omtrent deze verbonden partijen.

Bij de totstandkoming en actualisering van regelgeving wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan deregulering, flexibilisering en administratieve lastenverlichting. Er wordt samengewerkt met een aantal andere gemeenten in een regionaal juridisch overleg en deelgenomen aan de landelijke Vereniging Juridische Kwaliteitszorg voor gemeenten.

Procesoptimalisatie

In het 4^e kwartaal van 2020 heeft het management een inventarisatie uitgevoerd van werkprocessen die geoptimaliseerd kunnen of moeten worden. De baten daarvan liggen overigens niet alleen in de financiële sfeer, maar kunnen ook bestaan uit een betere dienstverlening of een reductie van de doorlooptijd of van procesrisico's. De voorgestelde procesoptimalisaties zijn inmiddels geprioriteerd en hebben geleid tot een werkagenda die in 2021 in uitvoering wordt genomen. We zullen de raad via de beraps in 2021 informeren over de voortgang.

Administratieve Organisatie en Interne Controle

Vanaf boekjaar 2021 (ervan uitgaande dat parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tijdig afgerond is) zullen wij als College van B&W zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Dit jaar heeft vooral in het teken gestaan van het voorbereiden van de invoering van deze rechtmatigheidsverantwoording. Mede voor dat doel hebben we de capaciteit van de interne auditfunctie tijdelijk uitgebreid. Voor de financieel belangrijkste processen in de organisatie is een nulmeting uitgevoerd. We hebben daarbij in kaart gebracht hoe de interne beheersing er voor staat en welke verbeteringen daarin nodig zijn. Per proces zijn startgesprekken gevoerd met de sleutelfunctionarissen en is vervolgens een proces uitgevoerd om de risico's in beeld te brengen. De belangrijkste bevindingen daarvan zijn:

Uit de nulmeting komt naar voren dat er binnen de gemeente onvoldoende aandacht wordt besteed aan het vastleggen van interne controlemaatregelen binnen een proces. De opzet ligt niet vast in actuele procesbeschrijvingen en de archivering van stukken in de E-suite laat nog te wensen over. Ook worden niet alle verbandscontroles tussen de verschillende systemen zichtbaar gemaakt.

Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording zal aandacht moeten worden gegeven aan deze aspecten, zodat door de Verbijzonderde Interne Controle kan worden vast gesteld dat de interne controles binnen het proces werken en op deze manier de rechtmatige uitvoering kan worden aangetoond.

We gaan deze bevindingen vertalen naar een verbeterplan in een cyclisch proces van leren en verbeteren. Bij de controle over het boekjaar 2021 zullen de acties verder gemonitord worden. De geïnventariseerde frauderisico's zullen worden samengevoegd in een gemeentelijke frauderisicoanalyse die wordt verstrekt aan de externe accountant.

Onderzoeksprogramma

Het onderzoeksprogramma voor 2021 hebben wij op 1 december 2020 vastgesteld. De onderzoeksonderwerpen die we in het onderzoeksprogramma 2021 hebben opgenomen zijn:

- Schouw openbare ruimte
- Veiligheidsmonitor
- Economisch inzicht Kampen
- Implementatie rechtmatigheidsverantwoording
- Projectevaluatie parkeergarage Buitenhaven
- Cliëntervaringsonderzoeken Wmo, Jeugdwet en Participatiewet

Daarnaast is budget gereserveerd om onze ruim 1.900 leden van het Burgerpanel Kampen gedurende het jaar actuele thema's voor te kunnen leggen. Over de inhoud daarvan hebben wij u via een informatienota (87860-2020) geïnformeerd. De voorbereidingen voor de uitvoering van deze onderzoeken zijn inmiddels gestart.

We hebben u ook laten weten om de rapportages over de uitvoering van het onderzoeksprogramma te integreren in de documenten van de P&C-cyclus. Vandaar dat u hierbij ook een overzicht ontvangt van de huidige stand van zaken van de onderzoeken deel uit maken van het onderzoeksprogramma 2020.

Onderzoek	Stand van zaken
Doorlichting grondbedrijf	De doorlichting van het grondbedrijf is voorbereid in het 4e kwartaal van 2020. Inmiddels is de raad ook geïnformeerd over de onderzoeksopzet. De kernvragen zijn of de risico's in de grondexploitaties voldoende worden onderkend en ook worden beheerst en of de bestuurlijke informatievoorziening adequaat is ingericht. De uitvoering van het onderzoek is voorzien in het tweede kwartaal van 2021. Daarna zal de raad via de cyclusdocumenten worden geïnformeerd over de bevindingen en de wijze waarop het college opvolging gaat geven aan eventuele aanbevelingen.
Kwaliteit en de doelmatigheid van de bestuurlijke processen	Het onderzoek naar de kwaliteit van de bestuurlijke processen is uitgevoerd in de tweede helft van 2020 en de raad is tijdens een informatieavond in december 2020 meegenomen in de resultaten van het onderzoek. Het onderzoeksbureau heeft een werkagenda opgesteld met een vijftal aanbevelingen. De stuurgroep die het onderzoek heeft begeleid, met vertegenwoordiging van raad, college, griffie en ambtelijke organisatie werkt de aanbevelingen nader uit in een voorstel waar alle genoemde geledingen bij betrokken worden.
Economisch inzicht Kampen	Sinds 2011 maakt I&O Research een rapportage "Economisch inzicht Kampen". Deze rapportage biedt een cijfermatig overzicht van de thema's die de economie van Kampen aan gaan. De rapportage Economisch inzicht Kampen 2020 (met daarin de cijfer uit het jaar 2019) is eind december beschikbaar gekomen. Het rapport Economisch inzicht Kampen 2020 heeft u ontvangen en stand van zaken economie van Kampen bent u geïnformeerd via een informatienota (10909-2021).
Dienstverlening ondernemers	Voor de uitvoering van dit onderzoek is er voor gekozen om in regioverband (Regio Zwolle) deel te nemen aan het onderzoek "MKB vriendelijkste gemeente". Het veldwerk voor het onderzoek is onlangs afgerond. De verwachting is dat de resultaten en rapportage daarvan medio april beschikbaar zijn.
Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd (4e vervolgmeting)	In de 2 ^e Berap 2020 hebben we u geïnformeerd dat we de 4 ^e vervolgmeting, vanwege de uitbraak van het corona virus, niet uit hebben laten voeren. Het ministerie van VWS heeft daarvan een kennisgeving ontvangen. In 2021 zullen we daar wel invulling aan gaan geven.

De leden van het Burgerpanel Kampen zijn begin mei uitgenodigd om deel te nemen aan een groot landelijk onderzoek naar “versoepeling coronamaatregelen in Nederland” dat uitgevoerd is door een onderzoeksteam van de TU Delft. In november zijn de leden van het Burgerpanel Kampen uitgenodigd om deel te nemen aan de twee jaarlijkse peiling “Waar staat Kampen”. De resultaten daarvan zijn te raadplegen via de website www.waarstaatjegemeente.nl en hebben ook als input gediend voor het onderzoek naar “Kwaliteit en de doelmatigheid van de bestuurlijke processen”.

Financiën

In het kader van de optimalisatie P&C cyclus is in 2020 een begin gemaakt met het verbeteren van de leesbaarheid van de programmabegroting. De samenhang en de bestuurlijke hoofdlijnen in de P&C documenten moet meer uit de verf komen om een oordeel te kunnen vormen over de financiële positie van de gemeente en/of de gevolgen te overzien van bepaalde beleidskeuzes voor de ontwikkeling van die financiële positie. Deze lijn hebben wij ook toegepast in deze jaarstukken en gaan we ook hanteren voor de perspectiefnota.

In 2020 heeft de formele toewijzing van budgetten aan de afdelingen plaatsgevonden. Bij de vaststelling van de Budgethoudersregeling in 2019 heeft het college de concerndirectie opdracht gegeven tot het toekennen van budgetten aan budgethouders. Vanwege de doorontwikkeling van de organisatie heeft de budgettoekenning pas in 2020 gestalte gekregen. Hierbij is tevens aangehaakt op de doorontwikkeling van de financiële sturing en –beheersing.

Communicatie

Communicatie is ook in 2020 betrokken geweest bij diverse interne en externe projecten en opgaven van verschillende grootten en diverse maten van gevoeligheid. De communicatieve ondersteuning heeft hierbij speciale aandacht. Het onderdeel Communicatie pakt hierin een adviserende, activerende en coachende, faciliterende rol. Verder is in 2020 veel aandacht besteed aan communicatie rond corona.

Subsidieverwerving

De gemeente zet in op het verwerven van externe subsidies voor zowel interne als externe (regionale) partners met eventuele cofinanciering vanuit de reguliere budgetten. Er wordt deelgenomen aan programma's waarmee extra middelen kunnen worden verworven voor de uitvoering van (nieuw) beleid. Bijvoorbeeld het IBP onderdeel Veenweidegebieden.

Als gemeente wordt er tot eind 2022 geparticipeerd in het programma *LEADER* Noord Overijssel (zie programma 8).

Via de Provincie en het Integrale Mobiliteitsbeleid is Kampen partner in het programma *Slimme & Duurzame Mobiliteit* (zie programma 3).

In 2019 is een overeenkomst met de *stadsbeweging van de provincie Overijssel* gewerkt aangegaan die heeft geresulteerd in een *stadsarrangement*, een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en provincie, met een beschikbaar gesteld geldbedrag, waarmee gewerkt wordt aan een Vitale en leefbare binnenstad. Inmiddels is door de samenwerkingspartners in de binnenstad (BMK) een aanvullende subsidie verworven waarmee er een Transformatie & Transitieplan en een horecastructuurvisie voor de (binnen)stad ontwikkeld wordt. Er diverse keren succesvol een beroep gedaan op de Corona steunpakketten van de provincie om horeca en retailondernemers in de binnenstad te ondersteunen. Ook deed de gemeente een beroep op andere subsidieregelingen in het kader van Corona en Coronacompensatie-regelingen.

Facilitaire dienstverlening

2020 stond in het teken van het faciliteren van de coronamaatregelen binnen de gemeentelijke gebouwen. De audiovisuele apparatuur is vervangen, waardoor vergaderingen van de raad op afstand mogelijk werden.

Inkoop & aanbesteding

In 2020 is verder gewerkt aan de in 2019 gestarte fundamentele verbeterslag van onze inkooptrajecten. De verbeterslag richt zich op rechtmatige aanbestedingen, een correcte dossiervorming en het stroomlijnen van de inkoopprocedures. We onderzoeken deze verschillende mogelijkheden om deze verbeteringen structureel te borgen binnen de organisatie.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Samenvatting

Het uitgangspunt voor deelname is dat de verbonden partij een bijdrage levert aan de gemeentelijke doelstelling en het openbaar belang. De verbonden partijen van de gemeente Kampen zijn werkzaam in de energiesector (nutsbedrijven), bancaire sector, afvalverwerking of vermogensbeheer. Een nieuwe ontwikkeling vindt plaats op het gebied van grondexploitaties die in een samenwerkingsverband met marktpartijen worden uitgevoerd. Samenwerking met andere gemeenten wordt vormgegeven in gemeenschappelijke regelingen met als doelstelling het behalen van efficiëntie-, financieel- of economisch voordeel. In 2020 zijn de verbonden partijen Vordering Enexis, Verkoop Vennootschap en Cross Border Lease beëindigd door terugbetaling of ontbinding. Bij de ontbonden vennootschappen heeft vereffening van vermogen plaatsgevonden. Aan Enexis Holding NV is een aandeelhouderslening verstrekt van € 142.372. Vitens NV heeft te kennen gegeven in de komende jaren geen dividend uit te keren aan de aandeelhouders. Bij Kampereiland heeft een directiewisseling plaatsgevonden waarbij Eelerwoude de taken heeft overgenomen van Noorderstaete. Aan VOF Reeve Kampen is in 2020 een lening verstrekt van € 3,5 miljoen voor de grondontwikkeling IJsseldelta fase 1. De lening is niet uitbetaald maar verrekend met de vordering op een grondverkoop aan de VOF.

Inleiding

Algemeen

Een verbonden partij is een privaats- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen. Onder verbonden partijen vallen:

- (participaties in) deelnemingen;
- gemeenschappelijke regelingen;
- stichtingen en verenigingen.

In het geval er formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar er wel sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht) én een bestuurlijk belang, dan kan deze organisatie gezien het maatschappelijk of algemeen belang opgenomen worden in deze paragraaf. Voor deze organisaties zal een aparte categorie 'organisaties met een bestuurlijk en een maatschappelijk of algemeen belang' worden opgenomen.

Gemeentelijk beleid

In het Coalitieprogramma 2018-2022 staat opgenomen dat voor een verdere stabiele ontwikkeling van de gemeente een samenwerking in de Regio Zwolle van groot belang is. Kampen investeert doelgericht in deze regionale samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling, de arbeidsmarkt, energie en bereikbaarheid. In januari 2018 heeft uw raad de informatienota 'intergemeentelijke samenwerking' met de bijlage Handreiking Verbonden Partijen ontvangen. In deze bijlage Handreiking Verbonden Partijen zijn de kaders voor de verbonden partijen overzichtelijk bij elkaar gebracht.

Overzicht verbonden partijen

Per 31 december 2020 zijn de volgende verbonden partijen bekend:

Participatie in deelnemingen

- Kampereiland Vastgoed N.V.
- Kampereiland N.V.
- Enexis Holding N.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- Claim Staat Vennootschap B.V.
- Vitens N.V.
- Wadinko N.V.
- Rova N.V.
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Gemeenschappelijke regelingen

- Port of Zwolle
- Gastvrije Randmeren
- GGD IJsselland
- Veiligheidsregio IJsselland
- Regionale Sociale Recherche
- Werkvoorzieningschap Kampen en Dronten
- Archeologie Kampen Zwolle
- ONS
- Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland
- Omgevingsdienst IJsselland

Stichtingen en verenigingen

- Stichting Stadstoezicht

Overige vennootschappen

- VOF Reeve-Kampen

Nadere regelgeving

Volgens de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen van elke verbonden partij het (geschatte) resultaat en de stand van het eigen vermogen per begin en einde van het boekjaar te worden weergegeven. Bij het opstellen van de paragraaf kan het zijn dat nog niet alle financiële gegevens van de verbonden partij bekend zijn. Dit zal bij de financiële informatie worden aangegeven met de aanduiding "nbn".

Deelname in vennootschappen

Kampereiland Vastgoed N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
In de statuten is het doel van Kampereiland Vastgoed N.V. vastgelegd, te weten:			
1. De van de gemeente Kampen in eigendom verkregen onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstellen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, te beleggen in de zin van artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 met toepassing van het beginsel van risicospreiding teneinde de aandeelhouders in de opbrengst van de beleggingen te doen delen, alsmede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.			
2. De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:			
<ul style="list-style-type: none"> • de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan; • al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. 			
Deelnemende partijen	Geen		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Kampereiland Vastgoed NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een raad van commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Noorderstaete Rentmeesters. Het toezicht op het bestuur van de Vastgoed NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	45		
Aandelen Kampen	45		
Aandelen kapitaal	€ 45.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€ 1.396.697		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 103.198	€ 103.668	
Vreemd vermogen	€ 151	€ 167	
Resultaat			€ 2.294
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
De gemeente Kampen is volledig eigenaar van Kampereiland Vastgoed NV. Uit hoofde daarvan ontvangt de gemeente jaarlijks een dividenduitkering. Belangrijkste risico is wijziging in de Pachtwetgeving, waardoor de exploitatie negatief wordt beïnvloed. Een tegenvallende exploitatie kan leiden tot een lagere dividenduitkering. Deze pachtprizen zijn uiteindelijk sterk afhankelijk van de wereldmarktprijzen voor melk en grondstoffen en van de uitwerking van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Daarnaast zijn de waterschapslasten een grote post op de begroting van de NV. Deze worden van overheidswege vastgesteld. De waterschapslasten laten de laatste jaren een iets dalende trend zien, maar deze zouden vanwege indexeringen van kosten wellicht gaan stijgen. Dit kan eveneens invloed hebben op de dividenduitkering.			
Ontwikkelingen			

Marktontwikkeling melkveehouderij

De prijsstijgingen van basiszuivelproducten zijn in de meeste belangrijke exportregio's begin 2020 tot stilstand gekomen. De melkprijs in 2020 is ongeveer 1 a 2% lager uitgekomen dan in 2019. De coronacrisis speelt hierin een grote rol maar ook signalen van meer economische tegenwind en de al verwachte lagere vraag naar zuivel vanuit belangrijke importregio's zijn factoren die meespelen bij de marktontwikkeling.

De effecten op de melkprijzen zijn uiteraard van invloed op de resultaten van de melkveehouders op Kampereiland. Gezien de ontwikkelingen rond corona is nog onduidelijk hoe de melkprijzen zich verder zullen ontwikkelen.

Grondgebondenheid en fosfaatrechten

Per 1 januari 2018 is het fosfaatrechtenstelsel in werking getreden. In 2019 vertoonden de prijzen een dalende lijn. Inmiddels zijn de meeste rechten wel verhandeld.

Met het voorgestelde beleid uit de Beleidsvisie wil de Stadserven meer grondmobiliteit creëren op Kampereiland.

Stikstofproblematiek

De rijksoverheid heeft maatregelen genomen om de uitstoot van stikstof te beperken, die van invloed zijn op Kampereiland. Voor onder meer de gemeente Kampen wordt er een gebiedstafel opgericht die werkt aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van stikstofruimte, maatregelen die snel uitgevoerd kunnen worden en het opstellen van een gebiedsagenda. Natuur- en stikstofopgaven worden in beeld gebracht en er wordt een maatregelenpakket opgesteld om de opgaven te realiseren.

Pachtbeleid

De minister heeft aangegeven de reguliere pacht te handhaven en de fluctuaties in de pacht prijzen te reduceren. Daarbij wordt onder meer gedacht aan nieuwe vormen van langlopende pacht die pachter en verpachters vrijer laat om prijzen, looptijd en bodembeheer overeen te komen. Dit moet het voor verpachters aantrekkelijker maken langlopende overeenkomsten te sluiten en zo aan boeren continuïteit te bieden. Kortlopende pachtovereenkomsten dienen volgens de minister te worden ontmoedigd. Ook wil de minister inzetten op duurzaam bodemgebruik/vergroting van de biodiversiteit en dit in de pachtssystematiek verwerken.

Naar verwachting zullen deze ontwikkelingen geen grote invloed hebben op het beheer van de Stadserven. Reguliere pacht zal blijven bestaan en het instrument van kortlopende pachtovereenkomsten gebruikt de Stadserven alleen om een tijdelijke situatie te overbruggen. Met de introductie van erfpacht zal de rol van de reguliere pachtovereenkomst afnemen.

Pachtprijsbesluit

In juni 2020 is het nieuwe Pachtprijsbesluit vastgesteld, met als gevolg dat de pacht prijzen in het Noordelijk Weidegebied waar Kampereiland onder valt, met 17% dalen voor het jaar 2021. Dit leidt direct tot een minder resultaat in de NV en daardoor minder dividend uitkering (van circa € 340.000).

Beleidsvisie 2019-2028.

Op 29 mei 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de "Beleidsvisie De Stadserven 2019-2028". Deze beleidsvisie kijkt terug op het gevoerde beleid. Daarnaast worden de lange termijn-ontwikkelingen in beeld gebracht die belangrijk zijn voor het Kampereiland en worden er kernpunten geformuleerd die de Stadserven vanuit haar verantwoordelijkheid als verpachter zal voeren om haar doelstellingen duurzaam te kunnen blijven realiseren. Op basis van deze Beleidsvisie zal de directie een strategisch uitvoeringsplan uitwerken.

Aanbesteding

De Europese aanbesteding van de beheeropdracht Kampereiland is in 2020 afgerond. Dit heeft geleid tot de benoeming van een nieuwe directie: Eelerwoude BV. Per 1 november is de nieuwe directie van start gegaan. Zij zal zich de komende tijd bezig gaan houden met het uitwerken van de benoemde kaders in de Beleidsvisie in concrete plannen en regels. Naast de verlaging van de pacht prijs, leiden hogere beheerkosten als gevolg van het doorlopen van de aanbestedingsprocedure tot een verlaging van het dividend over 2021 met € 155.000.

Kampereiland N.V.	Kampen	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
--------------------------	---------------	------------------------------	----------------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

In de statuten is het doel van Kampereiland N.V. vastgelegd, te weten:

- De vennootschap heeft ten doel de onroerende zaken met al de aanhorigheden, opstallen en wateren plaatselijk bekend Kampereiland en omstreken, welke in eigendom toebehoren aan de te Kampen gevestigde naamloze vennootschap: Kampereiland Vastgoed N.V., ingeschreven in het handelsregister onder nummer 05086997, als ongedeeld erfgoed te behouden en te bewaren, zodanig dat een redelijk rendement wordt verkregen op de bezittingen van de vennootschap, zorg wordt gedragen voor natuur en landschap en het pachtbeleid Kampereiland wordt gevoerd, en voorts het verkrijgen, vervreemden, beheren en exploiteren van andere onroerende zaken die in hoofdzaak een landschappelijke of recreatieve functie hebben.
- De vennootschap tracht dit doel te bereiken door:
 - uitvoering te geven aan de kaderstellende beleidsregels zoals deze thans door de gemeenteraad van de gemeente Kampen zijn vastgesteld dan wel zoals deze beleidsregels te eniger tijd zullen luiden;
 - de bedrijfsstructuur van de pachtbedrijven op Kampereiland en omstreken te verbeteren middels schaalvergroting en verbreding van de inkomstenbronnen van deze bedrijven;
 - activiteiten te ontplooiën of te stimuleren op het gebied van landbouw, natuur, landschap, recreatie en alle overige ontwikkeling met betrekking tot de in het eerste lid van dit artikel genoemde onroerende zaken;
 - de gronden voor eigen rekening in pacht uit te geven, te bezwaren met recht van erfpacht of opstal en in huur of gebruik af te staan;
 - al hetgeen te doen dat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Deelnemende partijen Geen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Kampereiland NV wordt bestuurd door een directie onder toezicht van een raad van commissarissen. De directie wordt bij overeenkomst uitgeoefend door Noorderstaete Rentmeesters. Het toezicht op het bestuur van de Kampereiland NV wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen die worden benoemd door de aandeelhouder, de gemeente Kampen (het college van B&W).

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	46
Aandelen Kampen	46
Aandelen kapitaal	€ 46.000
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	-€ 77	-€ 112	
Vreemd vermogen	€ 118	€ 483	
Resultaat			-€ 158

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Jaarlijks wordt binnen de NV een begroting vastgesteld dat het kader vormt voor de uitvoering van de activiteiten die vallen buiten het traditionele beheer (te denken valt daarbij aan natuurbeheer, waterveiligheid en structuurverbetering).

Uitvoering van de activiteiten binnen Kampereiland NV leiden tot een verliesgevende exploitatie. De gemeente Kampen dekt deze verliezen jaarlijks af door middel van een kapitaalstorting die afkomstig is uit het ontvangen dividend vanuit Kampereiland Vastgoed NV.

Ontwikkelingen

Beleidsvisie 2019-2028

Om de verbetering van de agrarische structuur op Kampereiland te stimuleren, moet de grondmobiliteit op gang worden gebracht worden. De melkveehouders met perspectief die willen groeien/verbreden dienen daarvoor de ruimte te krijgen. Ook de melkveehouders die willen stoppen, dienen daarbij ondersteund te worden. De Stadserven zal daarbij een actieve rol spelen. Dit is in de Beleidsvisie 2019-2028 beschreven. Nu de aanbesteding is afgerond en de nieuwe directie is benoemd, kan er in samenspraak met de pachters een uitvoeringsprogramma worden opgesteld dat verder uitvoering geeft aan de Beleidsvisie. Zo lang het uitvoeringsprogramma nog niet gereed is, worden binnen de kavelruil alleen onderlinge ruilingen tussen pachters en ruilingen met vrijliggende percelen van de Stadserven gefaciliteerd. De uitvoering van het voorgestelde beleid gaat gepaard met kosten. De jaarlijkse bijdrage van de gemeente in het kader van de beleidsvisie, bedraagt € 230.000,- per jaar.

Enexis Holding	's-Hertogenbosch	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De vennootschap heeft ten doel:			
<ul style="list-style-type: none">• het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;• het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie;• het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;• het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.• De provincies en gemeenten trachten met hun aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.			
Deelnemende partijen	Diverse gemeenten en provincies		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met distributie en transport van energie.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	149.682.196		
Aandelen Kampen	42.621		
Aandelen kapitaal	€ 149.682.196		
Leningen / garantiestellingen	€ 142.372		
Jaarlijks dividend	€ 35.000		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 4.112.000	€ 4.116.000	
Vreemd vermogen	€ 4.146.000	€ 4.635.000	
Resultaat			€ 108.000
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het netwerkbedrijf (NWB). Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2.:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Voor Kampen betekent dit een risico van € 42.621.			

Ontwikkelingen

Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis Holding verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Kampen hierin bedraagt € 142.372. Deze lening is op 30 november 2020 verstrekt. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.

Publiek Belang	's-Hertogenbosch	Besloten Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
----------------	------------------	-----------------------	---------------------------

Elektriciteitsproductie

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ (Electriciteits Productiemaatschappij Zuid Nederland) alsnog geleverd aan RWE.

PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicles), vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Deelnemende partijen Diverse gemeenten en provincies

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	149.682.196
Aandelen Kampen	100
Aandelen kapitaal	€ 1.496.822
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 1.590	€ 1.569	
Vreemd vermogen	€ 455	€ 20	
Resultaat			-€ 20

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.821,96), art 2.:81 BW.

Ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd. De verwachting is dat de vennootschap in 2021 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht.

Claim Staat Vennootschap	's-Hertogenbosch	Besloten Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult::			
<ol style="list-style-type: none"> namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland); het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort. 			
Deelnemende partijen	Diverse gemeenten en provincies		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de financiële afwikkeling van de verkoop van de aandelen van Essent.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	2.000.000		
Aandelen Kampen	864		
Aandelen kapitaal	€ 20.000		
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 452	€ 393	
Vreemd vermogen	€ 84	€ 27	
Resultaat			€ 172
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW). Voor Kampen betekent dit een risico van € 8,64.			
Ontwikkelingen			
De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Naar verwachting zal de vennootschap voorlopig nog niet worden ontbonden.			
Vitens	Utrecht	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Vitens is ontstaan uit de fusie van Waterleiding Maatschappij Overijssel NV met NV Waterbedrijf Gelderland en NV Nuon Water. De deelneming van de gemeente is gelegen in het behartigen als aandeelhouder van het publieke belang van een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs.			
Deelnemende partijen	Diverse gemeenten en provincies		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap het publieke belang te behartigen, welke verband houdt met de distributie van drinkwater.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	5.777.247		

Aandelen Kampen	50.961		
Aandelen kapitaal	€ 5.777.247		
Leningen / garantiestellingen	€ 446.560		
Jaarlijks dividend	€		

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 533.200	€ 557.100	
Vreemd vermogen	€ 1.293.000	€ 1.340.000	
Resultaat			€ 23.900

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Voor Vitens geldt grotendeels een vergelijkbaar verhaal als voor Essent. Voor de gemeente Kampen bestaat, net als bij deelname in de andere vennootschappen, formeel het risico van het verliezen van het geïnvesteerde kapitaal. Dit risico wordt overigens als verwaarloosbaar gekwantificeerd. Daarnaast is het belangrijkste risico op dit moment lagere dividenduitkeringen.

Overigens is er ook nog een achtergestelde lening van € 223.280 per 31 december 2020 (jaarlijkse aflossing € 223.280), waar Kampen jaarlijks rente over ontvangt. In geval van faillissement bestaat het risico dat de gemeente Kampen deze lening niet terug ontvangt. Dit risico wordt overigens als zeer laag geschat.

Ontwikkelingen

N.v.t.

Wadinko	Zwolle	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
---------	--------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Wadinko NV is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko heeft een dertigtal participaties in Kampen en in de wijde regio.

De rol van Wadinko is:

- - evalueren van ca 100 proposities per jaar (op ondernemerschap, financiële positie en perspectief duurzaamheid);
- - participeren in 36 ondernemingen (in situaties van opvolging, snelle groei of incidentele problemen);
- - stimuleren groei bij bestaande participaties;
- - klankbord voor directies en
- - verkopen van participaties in een nieuwe aandeelhouder tegen een faire prijs.

Deelnemende partijen	Provincie Overijssel, 20 Overijsselse gemeenten waaronder Kampen, twee Drentsche gemeenten en twee Flevolandse gemeenten.
-----------------------------	---

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft aandelen.

De wethouder economie vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	2389
Aandelen Kampen	40
Aandelen kapitaal	€ 238.900
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€ 20.000

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 68.870	€ 68.400	
Vreemd vermogen	€ 1.605	€ 1.500	
Resultaat			€ 1.500

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Gelet op het financiële belang (€ 20.000) dat de gemeente heeft in combinatie met de zeggenschap (1,67%) is het risico van deze deelname verwaarloosbaar.

Ontwikkelingen

De bedrijven waar Wadinko bij voorkeur in participeert, behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Omdat deze bedrijven veel aandacht besteden aan diverse vormen van innovatie hebben ze ontwikkelingsmogelijkheden en groeipotentie. Daarmee dragen ze in belangrijke mate bij aan de bevordering van de regionale economische structuur.

NV ROVA	Zwolle	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
---------	--------	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Voor de gemeente Kampen verzorgt ROVA de inzameling van glas en kca, de (diftar-)registratie van de inzameling van restafval, gft, pmd en oud papier, de vermarkting en transport van afval- en grondstoffen en het contract met Recycling Kampen waar de gemeentelijke milieustraat sinds 1 januari 2014 is ondergebracht.

Deelnemende partijen NV ROVA heeft 23 deelnemende gemeenten

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente heeft aandelen in ROVA. De wethouder Civiele Werken is de vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergaderingen en is gemandateerd om te stemmen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	8000 / 7033 geplaatste aandelen A
Aandelen Kampen	Aandelen A 322
Aandelen kapitaal	€ 797.894
Leningen / garantiestellingen	achtergesteld € 563.447
Jaarlijks dividend	€ 80.500

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 38.203	€ 38.966	
Vreemd vermogen	€ 51.447	€ 53.383	
Resultaat			€ 5.057

Risico's (maatschappelijk en financieel)

ROVA voert op basis van een dienstverleningsovereenkomst genoemde taken uit. Er wordt jaarlijks, genormeerd, dividend uitgekeerd van € 250/aandeel A. Als de winst hoger is, wordt het dividend hoger. Als de winst lager is dan genormeerd, zou de dividenduitkering lager kunnen zijn. Dat is al meer dan 10 jaar niet voorgekomen. De achtergestelde lening levert jaarlijks 8% rente op: € 45.076.

Ontwikkelingen

Aan nieuwe deelnemers worden geen aandelen A uitgegeven. Wijzigingen in de dienstverlening worden vastgelegd in de dvo door middel van een dvo-wijzigingsformulier. In 2020 zijn er geen wijzigingen geweest.

NV Bank Nederlandse Gemeenten Den Haag	Naamloze Vennootschap	Algemene dekkingsmiddelen
--	-----------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Deelnemende partijen Gemeenten, provincies, een hoogheemraadschap en de Nederlandse Staat.

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de 100.893 aandelen die zij bezit (één stem per aandeel van nominaal € 2,50) op het totaal van 55.690.720 geplaatste aandelen. Een bezit van 0,18 % van het totale aandelenpakket. Wethouder I. van der Sloot vertegenwoordigt de gemeente tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In 2019 is 50% van de nettowinst, na belasting, uitgekeerd als dividend. Van 2012 t/m 2017 was dit 25% en in 2018 was dit 37,5%.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	(geplaatste) 55.690.720
Aandelen Kampen	100.893
Aandelen kapitaal	(geplaatst) € 139.226.800
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	N.v.t.

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 4.887.000	€ 50.097.000	
Vreemd vermogen	€ 144.802.000	€ 155.262.000	
Resultaat			€ 221.000

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Risico voor de gemeente Kampen is gering.

Ontwikkelingen

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

Port of Zwolle	-	Coöperatie	Economie
-----------------------	----------	-------------------	-----------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Het havenbedrijf Port of Zwolle heeft als doel het versterken van het vestigingsklimaat voor het havenbedrijfsleven, de industrie en logistieke bedrijven. In de samenwerking binnen Port of Zwolle creëren we voor de havenregio voldoende kritische massa om interessant te zijn voor de mainports. Port of Zwolle zet onze havenregio op de kaart en richt zich op verbetering van de dienstverlening aan ondernemers.

Deelnemende partijen Zwolle, Meppel en Kampen

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente Kampen wordt in de algemene ledenvergadering vertegenwoordigd door wethouder G. Meijering.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	3
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 83		
Vreemd vermogen	€ 204		
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het financiële risico is beperkt tot de ingebrachte gelden tot dan toe. Zodra besloten wordt om het toezicht en opleggen van de havengelden ook onder te brengen in Port of Zwolle neemt het risico toe. De gemeentelijke bijdrage bedraagt structureel € 75.000 per jaar

Ontwikkelingen

Eind 2015 werd er gestart met de oprichting van de entiteit en is de propositie vertaald in marketingcommunicatie instrumenten, onder andere de website. Port of Zwolle is in maart 2016 officieel ingeschreven als coöperatie. De 1e fase is uitvoering, marketing en acquisitie. We merken dat het imago van Port of Zwolle zeer goed is. Er wordt gewerkt aan een havenvisie en businessplan ter onderbouwing van fase 2.

Inmiddels is er een Havenvisie, een businessplan en een financiële onderbouwing geschreven voor POZ.

Begin 2018 is een implementatieplan opgesteld om enkele relevante havendiensten bij Port of Zwolle onder te brengen. Door een directeurswisseling begin 2019 is een aantal doelen niet gehaald. Naar verwachting wordt dat in 2019 en 2020 gerealiseerd.

Deelname in gemeenschappelijke regelingen

Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Coöperatie	Economie
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De coöperatie Gastvrije Randmeren heeft tot doel:			
1. het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren;			
2. het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren;			
3. het bewaren en bevorderen van het natuur-en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren;			
4. het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren.			
Deelnemende partijen	16 gemeentes langs Randmeren + in toekomst watersportsector.		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
16 Gemeentes zijn aangesloten bij de coöperatie. De oude gemeenschappelijke regeling is omgezet naar een coöperatie om ook de hoofdgebruikers (watersportsector) mee te kunnen laten betalen. De nieuwe coöperatie is een groeimodel, zonder financiële consequenties voor de gemeente Kampen en met volledig behoud van zeggenschap over de nog resterende investeringsmiddelen voor realisatie van IIVR-maatregelen.			
Het dagelijks bestuur bestaat uit max. 5 leden (2 leden vanuit 10 gemeentes vml. GR, 1 lid van 6 gemeentes Gooi/Eemmeer en (op termijn) 2 leden vanuit watersportsector.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	44		
Aandelen Kampen	1		
Aandelen kapitaal	n.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 13.845		
Vreemd vermogen	€ 334		
Resultaat			
Risico's (maatschappelijk en financieel)			
Gelet op het beperkte aandeel van de gemeente Kampen en het feit dat elke 4 jaar heroverweging van deelname aan de coöperatie plaatsvindt, zijn de risico's zowel bestuurlijk als financieel verwaarloosbaar.			
Ontwikkelingen			
Gastvrije Randmeren wil de recreatieve ontwikkeling van het gebied de komende jaren een krachtige impuls geven. Dit start met het op orde brengen van de recreatieve basisinfrastructuur en voorzieningen. Die vormen de basis voor een kwalitatief hoogwaardig, groot en gevarieerd recreatiegebied waarin het goed toeven is en waarin veilig en gezond kan worden gerecreëerd.			
GGD IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Volksgezondheid en milieu
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners.			
GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland.			
GGD IJsselland voert de taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen, zoals Jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidsbeleid gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen.			
Deelnemende partijen	Gemeenten Zwolle, Deventer, Steenwijkerland, Kampen, Zwartewaterland, Hardenberg, Ommen, Raalte, Dalfsen, Olst-Wijje en Staphorst		

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De gemeente Kampen heeft zeggenschap over de gemeenschappelijke regeling doordat een wethouder van de gemeente Kampen een plaats inneemt in het Algemeen Bestuur van de GGD.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	11
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	€ 25.248
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 2.423	€ 2.916	
Vreemd vermogen	€ 8.426	€ 17.477	
Resultaat			€ 293

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie.

Additionele producten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele additionele taken (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor additionele producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Als de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten - naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de gemeente Kampen klein.

Coronacrisis

De exploitatie 2020 wordt sterk beïnvloed door de extra taken die de GGD in verband met corona uitvoert. De GGD registreert de extra kosten apart in de financiële administratie, maar corona heeft ook invloed op de reguliere taakuitvoering.

Het ministerie van VWS vergoedt de meerkosten als gevolg van de extra taken in verband met corona volledig. Ook een deel van de nadelige effecten op de reguliere exploitatie mag de GGD in de meerkostenregeling declareren bij het ministerie. De kosten van laboratoriumdiagnostiek worden ook volledig vergoed. Deze kosten worden gedeclareerd bij het RIVM.

De verantwoording van de meerkosten verloopt via de jaarrekening.

Uitgangspunt bij de meerkostenregeling is dat gemeenten de reguliere bijdragen doorbetalen aan de GGD, ook al kan de dienstverlening op onderdelen afwijken. Daarnaast moeten minderkosten als gevolg van corona met de meerkosten verrekend worden. Het kan dus voorkomen dat een product een negatief of positief resultaat laat zien en dat het resultaat via de meerkostenregeling wordt verrekend. Voor de gemeenten is het resultaat dan budgettair neutraal.

Ontwikkelingen

Regulier

Met het programma 'Beweging vanuit eigen regie' geeft GGD IJsselland uitvoering aan haar bijdrage aan de realisatie van de agenda Publieke gezondheid 2019-2023. In het programma bouwt de GGD aan twee ambities: het creëren van een beweging die leidt tot samenwerking met betrekking tot Publieke gezondheid en het versterken van de gezondheid van onze inwoners (uitgaande van het gedachtegoed van positieve gezondheid).

Het programma wordt jaarlijks geëvalueerd bijgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met actuele ontwikkelingen.

Coronacrisis

2020 is voor iedereen een jaar dat we niet snel zullen vergeten. De hele wereld is in de ban van een pandemie. De coronacrisis is er één van ongekende omvang. De 25 GGD'en in Nederland hebben vanuit hun wettelijke taak op het gebied van infectieziektebestrijding een belangrijke rol in de bestrijding van corona.

Door de coronacrisis en de landelijke maatregelen moest het reguliere werk van de GGD anders georganiseerd worden.

Veiligheidsregio IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Veiligheid
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De Veiligheidsregio behartigt de belangen van deelnemende gemeenten op het gebied van risicobeheersing, grootschalige brandweezorg, bevolkingszorg, geneeskundige hulpverlening en beheersing en bestrijding van rampen en crises. Daartoe behoort in het bijzonder ook een doelmatige en slagvaardige hulpverlening en samenwerking als één organisatie bij rampen en crises mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding			
Deelnemende partijen	Gemeente Kampen, Zwolle, Deventer, Staphorst, Olst-Wijhe, Ommen, Hardenberg, Zwartewaterland, Steenwijkerland, Dalfsen, Raalte		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Gemeente Kampen heeft zeggenschap over de VR, doordat de burgemeester van Kampen een plaats inneemt in het Dagelijks,- en Algemeen Bestuur van de VR.			
Stemverhouding: 1/11e			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	11		
Aandelen Kampen	1		
Aandelen kapitaal	8,22%		
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 4.617	€ 5.460	
Vreemd vermogen	€ 31.043	€ 32.544	
Resultaat			€ 1.864

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn:

- Grootschalige/langdurige inzet;
- stijgende rentepercentages;
- fiscale controles;
- stijgende pensioenpremies;
- datalek;
- transitie meldkamer,
- besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen,
- marktontwikkelingen oefentrajecten,
- wijzigingen in beleid of financiering van de Rijksoverheid
- en complexiteit Europese aanbestedingen.

Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat, op basis van een zekerheidspercentage van 90%, het weerstandsvermogen 1,18 miljoen euro zou moeten bedragen. De benodigde weerstandscapaciteit ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren. Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2019 een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden. Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve uitspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's.

De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort

Ontwikkelingen

Het algemeen bestuur heeft de Veiligheidsregio IJsselland de opdracht gegeven om het financiële meerjarenperspectief concreet uit te werken langs vier lijnen:

1. in het algemeen: de autonome financiële ontwikkelingen.
2. in het bijzonder de financiële effecten van de nieuwe meldkamerorganisatie en de taakdifferentiatie bij de brandweer (om zodoende te blijven werken met brandweervrijwilligers).
3. onderzoek structurele besparingsmogelijkheden, in het verlengde van het hierboven beschreven verzoek om een bijdrage te leveren aan de financiële opgaven van gemeenten.
4. uitwerking van de effecten van een mogelijke vervolgstap in de verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage.

Deze vier lijnen worden integraal uitgewerkt in financiële scenario's voor het bestuur als basis voor te maken beleidskeuzes.

Regionale Sociale Recherche

Zwolle

Gemeenschappelijk
regeling

Sociaal domein

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Samenwerking op het terrein van het voorkomen en opsporen van fraude op het gebied van de inkomensregelingen, uitgevoerd door gemeenten. Door misbruik tegen te gaan komt geld daar waar het nodig is.

Deelnemende partijen 8 gemeenten: Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hatterm, Kampen, Ommen, Zwartewaterland en Zwolle

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Er is een bestuurlijk belang.

De gemeente Kampen wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	n.v.t.
Aandelen Kampen	n.v.t.
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De Regionale Sociale Recherche wordt jaarlijks gefinancierd door de deelnemende gemeenten op basis van het aantal cliënten op 31 december van het voorgaande jaar. Jaarlijks wordt een begroting en een rekening voorgelegd. Het opsporen en voorkomen van fraude heeft tot gevolg dat mensen uitstromen uit de uitkering en dat zodoende bespaard wordt op uitkeringsgelden. Fraudepreventie is rendabel maar moeilijk om goed te kwantificeren.

Tijdens de Coronacrisis is het moeilijker voor de Sociale Recherche om het werk even efficiënt als voorheen uit te voeren. Het is bijvoorbeeld moeilijker om fysieke afspraken te plannen met klanten, getuigen enz. Als gevolg hiervan zijn de opbrengsten van de Sociale Recherche ruim lager dan voor de Coronacrisis. Ook het aantal mensen dat door het opsporen en voorkomen van fraude uitstroemt uit de uitkering is verminderd. De lagere opbrengsten van de Sociale Recherche leiden tot een financieel risico.

Ontwikkelingen

Sinds enkele jaren werkt de Sociale Recherche ook voor enkele andere gemeenten die niet in de GR deelnemen, en voor DUO. Dit past ook binnen het beleidskader van het bestuur waarin aandacht is voor het verkrijgen van inkomsten.

Om zo efficiënt mogelijk te functioneren, probeert de SR zoveel mogelijk opbrengst te genereren en richt zij zich op methodieken die het meeste rendement hebben. Daarbij richt de SR zich op het voorkomen van fraudesoorten die de meeste financiële schade veroorzaken voor de samenleving.

Vanwege de Corona-crisis is het ingewikkelder voor de SR om haar werk te doen. Vanwege de maatregelen tegen het Coronavirus zijn er bijvoorbeeld minder fysieke afspraken mogelijk met klanten, getuigen e.d. Ook het afleggen van huisbezoeken is lastiger. Wel worden op dit moment veel zaken voorbereid vanuit huis, vinden observaties gewoon plaats en wordt er dossier- en internetonderzoek gedaan.

Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten	Kampen	Gemeenschappelijk regeling	Sociaal domein
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling			
De gemeente heeft de taak om te zorgen dat inwoners worden ondersteund om te participeren in de samenleving. Het liefste via regulier werk en anders via een andere prestatie. Het Werkvoorzieningschap Kampen & Dronten (de Gemeenschappelijke Regeling) heeft stichting Impact aangewezen als uitvoeringsorganisatie voor de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Daarnaast voert Impact op verzoek van de gemeente in toenemende mate taken uit die voortvloeien uit de Participatiewet			
Deelnemende partijen	De gemeente Kampen is samen met de gemeente Dronten bestuurlijk verantwoordelijk en heeft via portefeuillehouders invloed en verantwoordelijkheid.		
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging			
Het bestuur van het werkvoorzieningschap heeft invloed op de gang van zaken bij de stichting Impact door de benoemings- en ontslagmogelijkheid van de bestuurder van de stichting Impact. Ook moet Impact belangrijke beslissingen eerst voorleggen aan het bestuur van de GR voor instemming.			
Daarnaast behoeven, op grond van de statuten van de stichting, verschillende financiële bestuursbesluiten van de stichting de goedkeuring van het bestuur van de GR.			
Financieel belang			
Totaal aantal aandelen	n.v.t.		
Aandelen Kampen	n.v.t.		
Aandelen kapitaal	n.v.t.		
Leningen / garantiestellingen	€ 3.494.406		
Jaarlijks dividend	€		
Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 260	€ 260	
Vreemd vermogen	€ 645	€ 528	
Resultaat			
Risico's (maatschappelijk en financieel)			

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 is de toegang tot de Wet Sociale Werkvoorziening afgesloten. Door natuurlijk verloop daalt het aantal SW-medewerkers. Hierdoor daalt de (fictieve) rijksbijdrage WSW binnen het Participatiebudget. De bijdrage per SW-medewerker schommelt de laatste tijd. De uitgaven dalen, maar niet zo snel als de inkomsten. Gevolg is dat ook de komende jaren het tekort op de uitgaven WSW verder oploopt. Het bestuur van de GR heeft de doelstelling om het tekort voor een deel te compenseren door positieve bedrijfsresultaten bij andere onderdelen van de stichting Impact. De gemeenten zijn formeel en praktisch risicodragers voor eventuele tekorten bij het Werkvoorzieningschap: Dronten voor 25% en Kampen voor 75%. Om een liquiditeitsprobleem te voorkomen wordt het geraamde tekort door beide gemeenten via een periodieke bevoorschotting gerepareerd.

Eind 2017 heeft het bestuur van de GR een Ondernemingsplan voor de periode 2018-2021 vastgesteld. Voor uitvoering van het Ondernemingsplan zijn veranderingen in de interne organisatie van stichting Impact doorgevoerd. Deze veranderingen zijn beschreven in het zogenoemde Veranderplan, waarvan de looptijd gelijk is aan de looptijd van het Ondernemingsplan.

Het Ondernemingsplan voorziet in stijgende bedrijfsopbrengsten. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2019-2022 heeft de gemeenteraad middelen voor uitvoering van het Veranderplan beschikbaar gesteld: €198.000 per jaar gedurende de looptijd. Daar tegenover is een structureel rendement opgenomen, oplopend tot €155.000 per jaar. Vanwege de coronacrisis is de looptijd van het veranderplan voor de gemeente Kampen verlengd tot in 2022. De bijdrage over 2021 wordt gesplitst in € 99.000 in 2021 en € 99.000 in 2022.

Het positief resultaat zou een dempend effect op het oplopen van het tekort op de uitvoering van de WSW moeten hebben. Mede door de compensatie die de gemeente Kampen heeft ontvangen om de gevolgen van de coronacrisis te ondervangen, zijn er positieve resultaten behaald. Wel nadert het Ondernemingsplan het einde van de looptijd en moet een vervolg worden bepaald.

De geprognosticeerde omzetsijging van Impact is mede afhankelijk van de trajecten die de gemeente Kampen en de gemeente Dronten uitzetten bij Impact. Het financieel resultaat van Impact is daardoor gekoppeld aan de financiële gezondheid van de gemeente. De schommelingen in het gemeentelijk re-integratiebudget zijn hierdoor direct zichtbaar in het jaarresultaat van Impact. Dit vormt een risico op het moment dat het re-integratiebudget van de gemeente Kampen (te) laag is.

Ontwikkelingen

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2020-2023 is een financiële taakstelling voor het sociaal domein bepaald. Voor de realisatie van deze taakstelling is een Plan van Aanpak opgesteld. Onderdeel daarvan is een opdracht tot nauwere samenwerking tussen de gemeente en stichting Impact. Dit betreft onder andere een mobiliteitscentrum met de naam Werkcafé. In de eerste fase betekent het een praktische samenwerking in de keten tussen de gemeente en Impact. Afhankelijk van de gewenste doorontwikkeling zou de samenwerking kunnen leiden tot een herziening van de inhoudelijke, financiële en juridische relatie met de stichting, mogelijk zelfs de Gemeenschappelijke Regeling als geheel.

Archeologie Kampen - Zwolle	Kampen en Zwolle	Gemeenschappelijk	Sport, cultuur en recreatie
regeling			

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De regeling maakt inzet van archeologische opgravingsexpertise van de gemeente Zwolle mogelijk in de gemeente Kampen. Door opgravingen en onderzoek aan de hierbij gevonden objecten wordt bijgedragen aan het vergroten van inzicht in de regionale archeologische informatie en in de samenhangende bewoningsgeschiedenis van het gemeentelijk gebied

Deelnemende partijen	Gemeente Kampen; Gemeente Zwolle
-----------------------------	----------------------------------

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

De overeenkomst is een 'lichte gemeenschappelijke regeling', zonder een openbaar lichaam, een eigen bestuur of bestuurlijk overleg.

De gemeente Kampen behoudt de volledige beleidstaak en voert tevens zelfstandig depotbeheer. De gemeente Kampen houdt dus de regie over het onderzoek dat de archeologische dienst van de gemeente Zwolle uitvoert op het grondgebied van de gemeente Kampen. Verder vindt de opslag van documentatie en objecten in het eigen depot plaats.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	n.v.t.
Aandelen Kampen	n.v.t.
Aandelen kapitaal	n.v.t.
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Wanneer de dienst van de gemeente Zwolle de onderzoeken uitvoert, vindt bekostiging plaats vanuit projectfinanciering op dezelfde manier als archeologiebedrijven worden betaald. Er zijn voor de gemeente Kampen geen financiële of maatschappelijke risico's verbonden aan de uitvoering van de WGR.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Archeologie Kampen – Zwolle is in september 2012 opgericht na toestemming daartoe van de gemeenteraden van beide gemeenten (Kampen 13 september, Zwolle 24 september).

ONS (Shared Service Centrum Bedrijfsvoering)	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Overhead
---	---------------	---------------------------------------	-----------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

Het Shared Service Centrum (SSC) ONS levert aan de partners dienstverlening op het gebied van ICT, Inkoop&Contractmanagement en Personeels-&Salarisadministratie. De oprichters van het Shared Service Centrum (SSC), de gemeenten Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel, hebben bij de oprichting van het SSC ONS de ambitie uitgesproken dat zij met behoud van eigen autonomie en identiteit willen focussen op hun kerntaken, dat wil zeggen de primaire dienstverlening en daarvoor bedrijfsvoeringstaken willen concentreren in het SSC ONS.

Deelnemende partijen Gemeente Kampen; Gemeente Zwolle; Provincie Overijssel, Gemeente Dalfsen en Westerveld

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging**Financieel belang**

Totaal aantal aandelen	5
Aandelen Kampen	1/5
Aandelen kapitaal	N.v.t.
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie

(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 63	-€ 54	
Vreemd vermogen	€ 6.478	€ 13.116	
Resultaat			€ 277

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Ons beschikt om niet begrote financiële tegenvallers, incidenteel of structureel, op te vangen. De algemene reserve bedraagt € 200.000,- op 31 december 2019, en € 230.000,- op 31 december 2020. In de afgelopen jaren heeft het bestuur van Ons ingestemd met het verrekenen van nadelige resultaten en dus niet ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee blijft het weerstandsvermogen op peil en worden de nieuwe partners niet met een tekort uit een voorgaand jaar geconfronteerd.

Ontwikkelingen

Uitgangspunten voor de komende jaren zijn continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. Daarnaast heeft ONS de ambitie om verder te groeien, zowel in taken als in deelnemers.

Personeel

In 2020 is gemeente Zwartewaterland als partner bij Ons aangesloten en daarmee dus ook voor de HR Service-dienstverlening. Daarnaast neemt Gemeente Ommen vanaf 2021 de HR Dienstverlening af. Daarmee komt het aantal vertoningen op 10, inclusief de vertoning voor de werkgeverinstelling Kampermuiden voor de banenpool. Voor 2021 heeft HR Service als speerpunten: evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst, verdere professionalisering van HR-compliance, noodzakelijke verbeteringen van HR-systemen, te weten onderzoek naar schaalbaarheid, verder uitrollen van cloud-strategie en ontwikkeling van IAM. Daarnaast wordt ingezet op meer onderlinge samenwerking tussen partners en uniformering van regelingen en standaardisatie van ondersteunende processen.

ICT

In 2020 zijn we geconfronteerd met de gevolgen van COVID. Hierdoor heeft ONS-ICT versneld Microsoft Teams geïmplementeerd om digitaal werken en vergaderen te faciliteren. Daarnaast heeft ONS-ICT in 2020 ook veel activiteiten gedaan rondom informatieveiligheid. Om veilig te kunnen werken, zijn continu aanpassingen en verbeteringen van de ICT omgeving noodzakelijk.

Inkoop & Contractmanagement

ONS Inkoop & Contractmanagement heeft zich het afgelopen jaar doorontwikkeld op gebied van de energie transitie, het opbouwen van kennis over circulariteit, ondersteuning van innovatie via specifieke inkoopmethoden en resultaatsturing. Het contractmanagement ICT heeft in 2020 zowel voor alle partners als binnen ONS-ICT mooie resultaten opgeleverd. Kwalitatief door beter inzicht in prestaties van onze toeleveranciers en daardoor meer mogelijkheden tot sturing van de resultaten. En ook kwantitatief door grip op de kosten waarbij we expliciet kijken naar mogelijkheden voor besparing en kostenvermindering."

Bedrijfsvoeringsorganisatie	Zwolle	Gemeenschappelijk	Overhead
Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland		regeling	

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) verzorgt voor de 11 deelnemende gemeenten de gezamenlijke inkoop van (specialistische) jeugdhulp. De RSJ sluit hier overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders voor af en verzorgt het contractmanagement, de (financiële) administratie en de monitoring.

Deelnemende partijen	De 11 gemeenten die de Regio IJsselland vormen: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle
-----------------------------	---

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Bestuur bestaat uit 11 bestuurders/wethouders van de deelnemende partijen.

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	N.v.t.
Aandelen Kampen	N.v.t.
Aandelen kapitaal	N.v.t.
Leningen / garantiestellingen	N.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€	€	
Vreemd vermogen	€ 7.249	€ 2.713	
Resultaat			€

Risico's (maatschappelijk en financieel)

Het regionaal Inkoopmodel wordt/is doorontwikkeld. De (financiële) gevolgen hiervan voor Kampen zijn niet op voorhand vast te stellen. Uit de impactanalyse blijkt er voor regio IJsselland een 'potentieel' positief effect te zijn van naar schatting 1,9 miljoen bij een gelijkblijvende productie.

Het is nog onduidelijk wat de (financiële) effecten van Corona zullen zijn.

Ontwikkelingen

De Nederlandse gemeenten hebben ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (op 10 juni 2020), waarin staat hoe ze regionaal en bovenregionaal willen samenwerken bij de inkoop van jeugdhulp, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het thema werkgeverschap door of voor het RSJ IJsselland is onderzocht en zijn scenario's uitgewerkt, die ter besluitvorming aan het bestuur van RSJ zullen worden voorgelegd.

RSJ is partner bij de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd (RKJ) Samen normaliseren met als bedoeling de stap van doelstelling (normaliseren) naar dagelijkse werkwijze te gaan maken.

Omgevingsdienst IJsselland	Zwolle	Gemeenschappelijk regeling	Volksgesondheid en milieu
----------------------------	--------	----------------------------	---------------------------

Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling

De Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ) is per 01-01-2018 operationeel en is de opvolger van de netwerk-RUD IJsselland, een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODIJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Deelnemende partijen

De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle, Provincie Overijssel en Veiligheidsregio IJsselland

Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging

Gemeente Kampen heeft zeggenschap over de Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ), doordat de burgemeester van Kampen een plaats inneemt in het Dagelijks,- en Algemeen Bestuur van de ODIJ. Stemverhouding: 1/12e

Financieel belang

Totaal aantal aandelen	12
Aandelen Kampen	1
Aandelen kapitaal	9%
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.
Jaarlijks dividend	€

Financiële positie			
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020	2020
Eigen vermogen	€ 402	€ 327	
Vreemd vermogen	€ 2.179	€ 1.409	
Resultaat			€ 312

Risico's (maatschappelijk en financieel)

De Omgevingsdienst IJsselland heeft in 2020 een aantal belangrijke stappen gezet;

- Er is een interim hoofd bedrijfsvoering aangesteld die is gestart om het stafbureau om te vormen tot een volwaardig bedrijfsbureau als gevolg van een toename van de ondersteunende werkzaamheden.
- De OD heeft verbeteringen doorgevoerd in de tijdregistratie waardoor zij vanaf 2021 beter aansluiten op de afspraken in de jaaropdrachten.
- De vastlegging van de processen voor VTH en advies is in 2020 voor een groot deel afgerond, er is gestart met optimalisatie en harmonisatie die tot efficiënter werken en een betere beheersbaarheid en proceskwaliteit zal leiden.
- De doelstelling om IJVI te koppelen met de archiefsystemen van partners is nog niet afgerond. Voor enkele partners is of wordt deze nu gerealiseerd, maar in veel gevallen is er slechts sprake van een eenzijdige koppeling. OD IJsselland heeft geen toegang vanuit IJVI tot archiefstukken. Dit onderwerp heeft ook aandacht in het Plan van Aanpak.

Ontwikkelingen

We zien op het werkveld van de Omgevingsdienst veel nieuwe ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet met het bijbehorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) en de opgaven op het gebied van energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Ook de sanering van asbestdaken < 2028 in Overijssel is een dossier dat onze aandacht vraagt. In overleg met de 12 deelnemers van de Omgevingsdienst zullen wij onze kennis en expertise inzetten om op deze dossiers de gewenste resultaten te boeken. De primaire meerwaarde van de Omgevingsdienst is natuurlijk gelegen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieutaken. In het volgende jaar van ons bestaan zullen we de basis hiervan verder verstevigen en uitbouwen. In 2022 en verder zullen wij ook de samenwerking met de Veiligheidsregio en de GGD verder intensiveren. Beide gemeenschappelijke regelingen zijn ook actief in het fysieke domein.

Deelname in stichtingen en verenigingen

Stichting	Stadtoezicht Kampen	Kampen	Stichting	Veiligheid
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling				
De Stichting Stadtoezicht Kampen is op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) (mede) verantwoordelijk voor een aantal taken van de gemeente Kampen. De taken betreffen onder andere toezicht op straat (m.n. surveillance binnenstad), oog- en oorfunctie, gastheer/gastvrouw zijn van de gemeente, controle precario en hondenbelasting, uitgeven van parkeervergunningen, beheren verloren voorwerpen, verkeer regelen bij evenementen en toezicht op verzoek, beheer bollards, een rol bij het ordentelijk houden van de stations in Kampen, live uitkijken camera's binnenstad op zaterdagavond.				
Deelnemende partijen				
gemeente Kampen, politie regio Oost Nederland, IJsselland Noord				
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging				
Vertegenwoordigers (burgemeester en wethouder) van de gemeente Kampen hebben zitting in het stichtingsbestuur. De eenheidsmanager Publieksdienstverlening fungeert als directeur.				
Financieel belang				
Totaal aantal aandelen	n.v.t.			
Aandelen Kampen	n.v.t.			
Aandelen kapitaal	n.v.t.			
Leningen / garantiestellingen	n.v.t.			
Jaarlijks dividend	€			
Financiële positie				
(x € 1.000)	01-01-2020		31-12-2020	
Eigen vermogen	2020			
Vreemd vermogen				
Resultaat				
Risico's (maatschappelijk en financieel)				
De Stichting is op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) (mede) verantwoordelijk voor een aantal taken van de gemeente waarvoor zij een vergoeding krijgt.				
Ontwikkelingen				
Sinds 2015 is Stichting Stadtoezicht Kampen financieel verzelfstandigd. Momenteel vindt een heroriëntatie over het takenpakket en de uitvoering daarvan plaats.				

Overige vennootschappen

VOF REEVE KAMPEN		Burg Berghuisplein Besloten Vennootschap 1,8261 DD Kampen		
Openbaar belang / bijdrage aan gemeentelijke doelstelling				
Realiseren van een nieuw dorp aan het Reevediep en het Drontermeer. BPD en de Gemeente handelen ter uitvoering van de "Samenwerkingsovereenkomst Reeve", ten behoeve van een gezamenlijke grondexploitatie in een VOF" d.d. 8 maart 2018, die ten doel heeft om voor rekening en risico van een vennootschap onder firma een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. Partijen hebben met deze overeenkomst tot doel om binnen de kaders van de Grondexploitatie voor fase 1 van het Plangebied voor gezamenlijke rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren met betrekking tot in totaal 600 woningen en de N50 congreslocatie, middels onderlinge samenwerking in de vorm van een vennootschap onder firma.				
Deelnemende partijen				
Bestuurlijk belang en vertegenwoordiging				
-				
Financieel belang				
Totaal aantal aandelen	n.v.t.			
Aandelen Kampen	n.v.t.			
Aandelen kapitaal	€ 50.000 vennootschapskapitaal/50%			
Leningen / garantiestellingen	€ 3.500.000			
Jaarlijks dividend	N.v.t.			
Financiële positie				
(x € 1.000)	01-01-2020	31-12-2020		2020
Eigen vermogen		€ 100		
Vreemd vermogen		€ 7.031		
Resultaat				€ 7
Risico's (maatschappelijk en financieel)				
De VOF Reeve – Kampen heeft tot doel om voor rekening en risico een Gebiedsontwikkeling te voeren teneinde de realisatie van woningbouw en bijbehorende commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen mogelijk te maken. De gebiedsontwikkeling betreft de eerste fase, van 600 woningen en de ontwikkeling van de N50 congreslocatie en de omliggende boerderijen. De gebiedsontwikkeling is een bijzonder waterrijk woonmilieu voor de regio Zwolle. Het betreft verschillende woonmilieus die op verschillende manieren de verbinding met het water aangaan (clusterwoningen op de klimaatdijk, woningen aan het water (boot direct achter de kavel) en het wonen in de dorpskern op en aan de dijk. Het financieel risico is voor nu het aanbestedingsrisico voor de aanleg van de grote infrastructurele werken (sluis en de beweegbare bruggen) en het afname tempo van de bouw kavels. Het laatste risico wordt als beperkt ingeschat, door de grote druk op de woningmarkt en de grote geregistreerde belangstelling.				

Ontwikkelingen

Ontwikkeling van het dorp Reeve

De ontwikkeling van het dorp Reeve krijgt in het “veld” steeds meer vorm. In 2020 is het groot grondwerk uitgevoerd, wat bestaat uit het aanbrengen van de voorbelasting op de ontwikkelvelden en is het stedenbouwkundig plan afgerond. Eind maart 2021 start de verkoop van de particuliere kavels en worden de ontwerpen gepresenteerd van de projectmatige woningen. De projectmatige woningen zullen dit jaar op twee momenten worden gestart, projectmatig eiland start verkoop september en projectmatig dorpskern eind 2021 (eind november, begin december). Verder zal het bouwrijp maken van de eerste ontwikkelvelden gaan starten medio tweede kwartaal. Eind eerste kwartaal zal de aanbesteding starten voor de aanleg van de sluis en de drie bruggen.

Vof Reeve-Kampen

In het boekjaar 2020 is de financiële administratie gevoerd door BPD (voor de vof administratie vanaf juni 2020) en door de gemeente. In het eerst halve jaar van 2021 wordt de financiële administratie volledig uitgevoerd door BPD en zullen de gronden Reeve (die nu in de administratie staan van de gemeente) worden overgedragen aan de vof Reeve-Kampen. Dit zal gebeuren nadat er afspraken zijn gemaakt met de belastingdienst over de systematiek van de grondinbreng.

Paragraaf 7 Gemeentelijk grondbeleid

Samenvatting

Het grondbeleid van de gemeente Kampen is er op gericht om de ruimtelijke doelen van de gemeente te realiseren. Dit doen wij samen met andere partijen. Op dit moment hebben we verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onder handen of in voorraad. Om inzicht te hebben in de risico's en onzekerheden die dit met zich meebrengt, worden de grondexploitaties jaarlijks herzien. De hoogte van de grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties. Deze grondprijzen worden jaarlijks door ons getoetst op haar marktconformiteit en vastgesteld in de nota grondprijzen.

Op dit moment hebben we achttien lopende grondexploitaties. De boekwaarde van deze grondexploitaties is in 2020 gedaald met € 4 miljoen. Deze daling is met name het gevolg van verkopen in de complexen Het Meer, Stationskwartier, Rijksweg 50 en de Koekoek. Door deze verkopen kon er winst worden genomen (poc methode) en kon een deel van de voorziening van de Koekoek vrijvallen. In complex IJsseldelta Zuid fase 1 zijn de laatste gronden van de provincie aangekocht. De complexen Het Meer (gemeentelijk) en Haatland 1^e fase zijn per 1-1-2021 gesloten. Vanuit de voorraad gronden zijn de complexen Venedijk West en De Plas (Fuite) overgeheveld naar de materiële vaste activa gronden in verband met de naderende grondontwikkeling. In 2020 is een resultaat behaald op de grondcomplexen van € 1,8 miljoen.

De gemeente Kampen heeft naast de grondexploitaties ook op diverse locaties grond in eigendom. In totaal is dit circa 280 hectare. In de komende jaren zijn nog in ontwikkeling: bedrijfsterreinen (12,88 hectare), bijzondere doeleinden (1,15 hectare), glastuinbouw (28,6 hectare), woningbouw (3.350 woningen in de komende 10 jaar), kantoren, groen en nutsbedrijven en overige gronden (5,5 hectare).

Op basis van actuele risicoanalyses, mede gelet op de corona crisis, hebben we het benodigde Weerstandvermogen berekend. We schatten in dat we voor onze eigen grondposities en grondexploitaties een weerstandvermogen nodig hebben van € 6,5 miljoen voor de komende jaren. Daarnaast is er vanaf 2025 ook een risico voor de aanlegkosten (circa € 5,3 miljoen) van de sluis voor Reeve meegenomen en vanaf 2021 circa € 2,15 miljoen euro voor het nabetalingsrisico gronden Reeve 2. De stand van Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf bedraagt per 31-12-2020 € 8,3 miljoen na resultaatbestemming. De cijfers van het MJP grondbedrijf geven voorsnog geen aanleiding tot aanvulling in de komende jaren van de Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf vanuit de algemene middelen.

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de wijze waarop de gemeente Kampen uitvoering geeft aan haar grondbeleid. De paragraaf Gemeentelijk grondbeleid en wat deze tenminste moet bevatten is een verplichting die volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Vanwege de complexiteit rondom grondbeleid en grondexploitaties heeft de Commissie BBV in 2016 de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken opgesteld. In deze notitie, die in 2019 is geactualiseerd, worden richtlijnen gegeven voor een juiste toepassing van het BBV. Het gemeentelijk grondbeleid wordt uitgevoerd met inachtneming van de financiële kaders uit het BBV en de financiële verordening ex. Art 212 van de Gemeentewet.

In deze paragraaf geven wij ook een actueel inzicht in de verwachte ontwikkelingen van de woningbouw en bedrijvenlocaties. De grondexploitaties hiervoor zijn herzien per 1-1-2021 (tabel 1). Daarnaast geven wij ook een actueel inzicht in de risico's van deze grondexploitatieportefeuille. Op basis hiervan is het benodigde weerstandvermogen bepaald (tabel 2).

Het gemeentelijke grondbeleid van Kampen is onder meer verwoord in de Nota Grondbeleid 2015 en de jaarlijks te actualiseren Nota Grondprijzen.

Beleidsuitgangspunten

Van oudsher probeert de overheid via het maken van ruimtelijk beleid maatschappelijke doelen o.a. voor ruimtelijke ordening, wonen, natuur en milieu te realiseren. Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument dat dienstbaar is aan de realisatie van het ruimtelijke beleid. Kort samengevat komt dit beleid op het volgende neer:

- **Het grondbeleid van de gemeente Kampen is maatwerk.** Per project maken we een expliciete keuze voor de rol en het grondbeleidsinstrumentarium dat we willen hanteren, voor de wijze waarop we de grondexploitatie willen (laten) voeren en voor de samenwerkingsvorm die daarbij het meest geschikt is. We kiezen – binnen de mogelijkheden die er in Kampen zijn – bij voorkeur voor een faciliterende en uitnodigende rol, maar pakken waar noodzakelijk en verantwoord een regisserende of actieve rol.
- **Het grondbeleidsinstrumentarium zetten we in om daarmee onze ruimtelijke en maatschappelijke doelen te bereiken.** Ongeacht welke samenwerkingsvorm gekozen wordt, willen we de risico's die uit onze keuze naar voren komen zoveel mogelijk beperken en beheersen via risicomangement.

Uitvoering van grondbeleid in Kampen

Als grondeigenaar willen we - binnen de mogelijkheden die er in Kampen zijn - partijen uitnodigen om met goede initiatieven te komen die bijdragen aan het realiseren van de gestelde ruimtelijke doelen. Een goede marketingstrategie hoort daar onlosmakelijk bij. Al naar gelang een locatie of ontwikkeling een hogere prioriteit heeft, wordt er meer energie (geld, tijd en capaciteit) gestoken in het actief uitnodigen en stimuleren.

Het kan nodig zijn om voor de ontwikkeling van locaties te kiezen voor een regisserende of actieve rol. Afwegingsfactoren daarbij zijn:

- de gewenste ontwikkeling wordt niet (zonder meer) door derden opgepakt;
- de gewenste ontwikkeling heeft een hoge prioriteit (vanwege het maatschappelijk belang van de opgave of de strategische ligging van de locatie).

Een keuze voor een actieve rol wordt uiteraard afgezet tegenover de benodigde financiële ruimte, de verdienmogelijkheden en de risico's die de gemeente Kampen wil en kan nemen. Het uiteindelijke besluit hiertoe ligt bij de raad. Voor complexe en/of omvangrijke projecten met een hoog risicoprofiel is een partnerschap met de markt denkbaar. Ook het uiteindelijke besluit voor een dergelijk samenwerkingsverband ligt bij de raad. Als we geen grondeigenaar zijn, faciliteren we alleen die initiatieven van derden die passen binnen de gemeentelijke beleidskaders.

Financieel beheer

Op dit moment hebben we verschillende ontwikkeling- of herontwikkelingslocaties onder handen of in voorraad. Om inzicht te hebben in de risico's en onzekerheden die dit met zich meebrengt, worden de grondexploitaties jaarlijks herzien. Daarnaast is risicomangement gedurende de hele planperiode een vast onderdeel bij onze gebiedsontwikkelingen. Op basis van de gekwantificeerde risico's wordt het benodigde weerstandsvermogen van het grondbedrijf bepaald.

Gronduitgifte conform nota grondprijzen

De hoogte van de grondprijzen bij gronduitgifte zijn een belangrijk onderdeel voor de grondexploitaties. Deze grondprijzen worden jaarlijks door ons getoetst op haar marktconformiteit en vastgesteld in de nota grondprijzen. Het gronduitgiftebeleid en de bijbehorende marktconforme verkoopvoorwaarden zijn wezenlijk voor het gemeentelijke beleid en de actualisatie van de grondexploitaties.

Ontwikkeling locaties

In de komende jaren zijn de volgende locaties in ontwikkeling:

Bedrijfsterreinen

- In de komende jaren zal de uitgifte zich voor wat bedrijfsterreinen concentreren in de Zuiderzeehaven (circa 5,9 hectare is nog te koop), Bedrijvenpark Rijksweg 50 (circa 2,68 hectare te koop).
- Op het agro-gerelateerde bedrijventerrein in de Koekoek is nog 4,3 hectare te koop.

Bijzondere doeleinden

- In het Stationskwartier is nog circa 0,45 hectare grond voor bijzondere doeleinden te koop c.q. uit te geven. Voor winkels in het Stationskwartier is circa 0,25 hectare uit te geven opgenomen.
- Op de locatie Oosterholt Noord is nog circa 0,45 hectare grond te koop c.q. uit te geven voor woningbouw.

Glastuinbouw

- In de Koekoek is circa 28,6 hectare glastuinbouw in de grondexploitatie opgenomen.

Woningbouw

- De uitgifte voor bouwterreinen voor woningbouw wordt de komende jaren voorzien in het Onderdijks, Wilsum, Zalk, Zuideinderhof, 's Heerenbroek, Stationskwartier, Slenke Es, Sonnenberg, diverse inbreidingslocaties in IJsselmuiden, Fuite en Hanzewijk (totaal circa 1650 woningen). Voor de woningbouw is de beleidsnotitie "De woningmarkt van Kampen in balans" bepalend. Deze nota wordt regelmatig herzien en wordt vervolgens verwerkt in de diverse grondexploitaties.
- De ontwikkeling van het dorp Reeve met een woningbouwprogramma van 600 woningen, is vanaf het moment van de positieve uitspraak Raad van State een samenwerking tussen de gemeente Kampen en BPD. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de oprichting van de VOF Reeve-Kampen, waarin beide partijen voor 50% deelnemen.
- Voor de ontwikkeling van Reeve2 en een deel van Kampen-Zuid/west zijn circa 1.100 woningen voorzien.

In totaal verwachten wij de komende 10 jaar circa 3.350 woningen te realiseren.

Kantoren

- De uitgifte voor kantoren kan plaatsvinden in Flevopoort-Zuid en Melmerpark.

Groen en nutsbedrijven

Binnen de diverse plannen vindt gronduitgifte plaats voor nutsvoorzieningen en openbaar groen.

Overige

- In de Koekoek is nog circa 5,5 hectare weidegrond uit te geven.

Prognose lopende grondexploitaties

Voor ruimtelijke ontwikkelingen dient de financiële haalbaarheid te worden aangetoond. De bestemmingsplannen worden daartoe financieel vertaald in grondexploitaties. Een grondexploitatie is een hulpmiddel bij de besluitvorming. Met een grondexploitatie kan men:

- De haalbaarheid (of juist de onhaalbaarheid) van een project aantonen;
- Aangeven hoe de financiële dekking wordt verzorgd;
- Een keuze tussen alternatieven onderbouwen;
- Afwegingen maken hoe een plangebied ingevuld zal worden, zoals de verhouding tussen de diverse opbrengstcategorieën: woningen in de sociale sector, woningen in de marktsector, kantoren etc.;
- Deze tijdens de uitvoeringsfase van de projecten als financieel sturingsmiddel laten dienen. Een risicoparagraaf maakt onderdeel uit van de grondexploitatie.

Op dit moment hebben we achttien lopende grondexploitaties. In de onderstaande tabel zijn deze grondexploitaties weergegeven. De onderstaande bedragen zijn gebaseerd op de per 1-1-2021 geactualiseerde grondexploitaties. Per 31-12-2020 zijn twee grondexploitaties afgesloten. Dit zijn grondexploitatie Haatland 1e fase en Het Meer gemeentelijk.

Tabel 1: Verloop van de bouwgronden in exploitatie per 31-12-2020

Verloop bouwgronden in exploitatie							
nr	Omschrijving	Balanswaarde per 31-12-2020 (bw -/- vz)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd negatief resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat 'stand voorziening' (contante waarde 2%)	Geraamd Positief resultaat (nominale waarde)
13	Het Onderdijks fase 3	940.517-	6.259.458	5.269.804	851.968	802.831	-
17	Beltweg	13.498-	45.654	70.337	-	-	38.181-
18	Het Meer Gezamenlijk	236.535-	228.128		-	-	8.407-
25	Wilsum - Thijslocatie	9.321	283.024	240.720	1.329.452	1.277.827	-
26	Wilsum - Thijslocatie 2e fase	227.434	1.251.437	2.301.907			823.036-
29	Zalk	302.850-	1.878.799	1.269.801	4.020.144	3.713.996	-
33	Zuideinde West 2e fase	59.502	626.396	831.626			145.728-
34	Zuideinde West 1e fase	145.228-	123.765	214.056	-	-	235.519-
35s	Heerenbroek De Kandelaar	271.249-	163.900	6.781	-	-	114.130-
50	Bedrijventerrein N50	47.528-	1.302.657	3.162.506	-	-	1.907.377-
53	Haatland-2e fase	169.652-	191.828		1.130.929	1.108.753	-
55	Zuiderzeehaven	5.687.091	651.444	6.647.669	-	-	309.134-
56	Koekoek	4.746.906	4.790.018	7.933.466	9.822.420	8.218.962	-
59	Spoorlanden	727.315-	772.295	-	2.294.009	2.249.029	-
74	Station Gemeentelijk	505.711-	920.479	589.068	-	-	174.300-
75I	Jsseldelta Zuid fase 1	19.972.915	53.821.388	72.681.456	6.817.044	5.704.197	-
80	Stationskwartier Gezamenlijk	1.818.580-	10.839.040	10.420.460	-	-	1.400.000-
87	Hanzewijk	1.338.831-	3.231.534	1.253.890	8.388.375	7.749.562	-
	Totaal	24.185.677	87.381.244	112.893.547	34.654.342	30.825.157	5.155.811-

Materiële vaste activa en voorraad grond- en hulpstoffen

De gemeente Kampen heeft naast de 18 grondexploitaties ook op diverse locaties grond in eigendom. Deze gronden zijn deels aan te merken als potentiële bouwgronden (materiële vaste activa) en deels als voorraad grond- en hulpstoffen (strategische voorraad). Zolang deze gronden niet zijn opgenomen in nieuwe planontwikkelingen moeten deze worden getaxeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In totaal is dit circa 280 hectare.

Winstneming

Het resultaat op de grondexploitaties bestaat uit twee onderdelen, te weten:

- Winstnemingen (tussentijds en bij afsluiten van een grondexploitatie) of
- Verliesvoorzieningen

1. Het geraamde positieve resultaat bij de grondexploitaties (zie tabel 1) betreft de nog te verwachten winstnemingen op basis van de POC methode (Percentage Of Completion). Bij de grondcomplexen dient er op grond van BBV regelgeving winst te worden genomen naar rato van de voortgang van kosten en opbrengsten voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
 - De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
 - De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

2. Het geraamde negatieve resultaat (zie tabel 1) betreft het te verwachten verlies op de einddatum van de grondexploitatie. Bij een grondexploitatie die sluit met een negatief eindresultaat is de voorziening gelijk aan de netto contante waarde van het negatieve eindresultaat. De disconteringsvoet voor de netto contante waarde is bij de laatste herziening per 1-1-2021 gesteld conform BBV regelgeving op 2%.

Beheersmaatregelen

Om de geprognosticeerde saldi van de 18 actuele grondexploitaties en mogelijke winstneming te realiseren zal de gemeente de komende 10 jaar 3.350 woningen en circa 12,8 hectare bedrijventerrein in ontwikkeling nemen. Deze ontwikkelingen vinden veelal plaats in samenwerking met marktpartijen. Soms in een vorm van samenwerking en soms door gronduitgifte. Ter beheersing van de kansen en risico's worden elk jaar de risico's geïnventariseerd van de lopende projecten en de voorraadgronden en van beheersmaatregelen voorzien. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandvermogen.

Reserves Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf en Meerjarenperspectief

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor we geen sluitende beheersmaatregelen hebben getroffen, maar die wel van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het grondbedrijf. Anders gezegd het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin het grondbedrijf in staat is zelf middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat wij het beleid hoeven aan te passen. De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbare deel van de Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf na alle stortingen en onttrekkingen op basis van raadsbesluiten.

We kwantificeren de risico's jaarlijks conform de nota grondbeleid 2015. Op basis van actuele risicoanalyses, mede gelet op de corona crisis, hebben we het benodigde Weerstandvermogen berekend. We schatten in dat we voor onze eigen grondposities en grondexploitaties een weerstandsvermogen nodig te hebben van € 6,5 miljoen voor de komende jaren. Daarnaast is er vanaf 2025 ook een risico voor de aanlegkosten (circa € 5,3 miljoen) van de sluis voor Reeve meegenomen en vanaf 2021 circa € 2,15 miljoen euro voor het nabetalingsrisico gronden Reeve 2. Zie tabel 2.

Het bedrag van € 8,6 miljoen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

• <i>Risico lopende grondexploitaties</i>	€	<i>5 miljoen</i>
• <i>Risico inschatting waardering gronden</i>	€	<i>1,5 miljoen</i>
• <i>Risico nabetaling gronden Reeve 2</i>	€	<i>2,15 miljoen</i>

Risico's (ter onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen)

- Voor de lopende grondexploitaties zijn we voor de risicobepaling uitgegaan van de risicoanalyse op medio 2020. De risicoanalyse is gebaseerd op de vastgestelde grondexploitaties per 1-1-2020. De risicoanalyse is enerzijds gebaseerd op algemene risico's (rente, inflatie en tijd) en anderzijds op specifieke project gerelateerde risico's (milieu, planshade etc.). De onzekerheden als gevolg van corona zijn meegenomen in de algemene risico's. Dit betreft dan vooral de aspecten tijd en inflatie. De algemene en specifieke risico's van de lopende grondexploitaties zijn aldus bepaald op € 5 miljoen. Zoals gebruikelijk zal de risicoanalyse medio 2021 geactualiseerd worden.
- Jaarlijks laat de gemeente haar voorraad gronden taxeren. Onlangs zijn deze gronden voor de jaarrekening 2020 dan ook door een externe adviseur getaxeerd en zijn deze taxaties gebaseerd op het uitgangspunt dat een aantal locaties ontwikkeld gaan worden. Indien deze ontwikkeling vertraagd, dan heeft dit invloed op de rentekosten en moeten de gronden conform de BBV afgewaardeerd worden naar een lagere waarde. Ten opzichte van 2020 zijn de gronden circa 10 miljoen lager gewaardeerd. Vooral de gronden in Kampen Zuid-West zijn dit jaar lager gewaardeerd dan vorig jaar. Als gevolg van deze lagere waardering is er in sommige gevallen een extra voorziening getroffen. In totaal is dit circa 3,5 miljoen euro. Ondanks de afwaardering blijft er natuurlijk nog onzekerheid qua fasering en uitvoering. Deze onzekerheid van hogere rentekosten als gevolg van vertraging is door ons nader onderzocht en geanalyseerd. Op basis van deze analyse (circa 1,5 jaar vertraging met een rente van 2,5%) is het risico van deze afwaardering door ons bepaald op € 1,5 miljoen.
- In de jaarrekening 2019 is al gemeld dat er een extra risico is opgenomen voor de aanleg van de sluis in het dorp Reeve voor fase 2. Met dit bedrag wordt een (mogelijk) extra risico financieel afgedekt. In 2021 wordt de financiering van de sluis Reeve ten laste gebracht van de reserves grondbedrijf en in 2025 als mogelijk risico opgenomen. Wij verwachten dat in 2025 dit bedrag (opgehoogd met rente) kan terugvloeien naar de reserves vanuit de gebiedsontwikkeling Reeve 2. Mocht dit niet het geval zijn, dan is er in 2025 een risico opgenomen van circa € 5,3 miljoen.
- Als gevolg van een nabetalingsrisico voor gronden in Reeve 2 is er een nieuw risico opgenomen van circa € 2,15 miljoen euro. De nabetaling op de gronden Reeve 2 wordt veroorzaakt omdat er percelen grond liggen in het exploitatiegebied Reeve 1, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. De percelen zijn echter nu nodig om Reeve 1 te kunnen bereiken. In de grex Reeve 1 is deze grond opgenomen tegen de totale verwervingsprijs en aan de opbrengstenkant is er een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2 opgenomen. Derhalve neutraal voor de grondexploitatie Reeve 1. In de grex Reeve 2 wordt deze nabetaling opgenomen onder de verwervingskosten. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen, is er dus een risico van deze nabetaling.

In het volgende overzicht (tabel 2) geven we inzicht in de mutaties evenals de verwachte stand van de reserve bouwgrondexploitatie. De stand van Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf bedraagt per 31-12-2020 € 8,3 miljoen. De cijfers laten zien dat er in 2021 (mede als gevolg van de sluis Reeve) een forse daling is van de stand van de reserve. Zoals eerder gezegd gaan wij er van uit dat in 2025 de ontwikkeling Reeve 2 gaat starten en dat er in 2025 5,3 miljoen kan terugvloeien naar de reserves grondbedrijf. Er van uitgaande dat de achtervang van de algemene reserve voldoende is, geven de cijfers van het MJP grondbedrijf vooralsnog geen aanleiding tot aanvulling in de komende jaren vanuit de algemene middelen. Aandachtspunt zijn nu opgenomen risico's van de sluis (€ 5,3 miljoen) en nabetaling Reeve 2 (€ 2,15 miljoen) in 2025. Mocht de ontwikkeling van Reeve 2 zijn doorgang vinden binnen de verwachte planning dan vervalt per 2025 de nu opgenomen risicovoorziening van circa € 7,45 miljoen. Dit staat natuurlijk los van de gangbare risico's van gebiedsontwikkeling die hiervoor in de plaats kunnen komen.

Meerjarenperspectief Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf

Om inzicht te geven in deze cijfers geven we in het Meerjarenperspectief Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf 2020 tot 2029 de cijfers weer. We informeren de raad jaarlijks separaat over het benodigd weerstandsvermogen en het meerjarenperspectief van de Reserve Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf.

Per 31-12-2020 komen we op een dekkingstekort uit van € 0,3 miljoen. In 2021 een dekkingstekort van 4,2 miljoen en in de daarop volgende jaren een dekkingstekort van gemiddeld 1,5 miljoen. Een belangrijke oorzaak van het dekkingstekort zit in de benoemde risico's voor de Sluis Reeve (€ 5,3 miljoen) en het nabetalingsrisico Reeve 2 (€ 2,15 miljoen). Mocht de ontwikkeling van Reeve 2 conform planning gerealiseerd gaan worden, dan vervalt per 2025 circa € 7,45 miljoen aan risico's.

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een afdracht aan de algemene dienst van € 4,5 miljoen in de jaren 2021 t/m 2027 t.b.v. de bezuinigingen.

Tabel 2: Verschil stand reserve met benodigd weerstandsvermogen

Jaar	Stand Reserve 31-12 (x € 1.000)	Benodigd weerstandsvermogen 31-12 (x €1.000)	Verschil (x € 1.000)
2020	8.326	8.647	- 321
2021	4.452	8.647	- 4.195
2022	6.655	8.647	- 1.991
2023	7.276	8.647	-1.371
2024	7.628	8.647	-1.019
2025	12.528	13.978	-1.450
2026	12.585	13.978	-1.393
2027	12.215	13.978	-1.763
2028	12.346	13.978	-1.632
2029	12.476	13.978	-1.502

Over een langere periode is het benodigd weerstandsvermogen min of meer in evenwicht met de ontwikkeling van de reserve grondbedrijf. Bovendien is de Algemene Reserve in tweede instantie ook bedoeld als achtervang voor de risico's in het grondbedrijf. De cijfers van het MJP grondbedrijf geven daarom vooralsnog geen aanleiding tot aanvulling in de komende jaren van de Bouwgrondexploitatie Grondbedrijf vanuit de Algemene Middelen.

Mutaties reserve bouwgrondexploitaties

De totale mutatie van de reserve bouwgrondexploitatie over 2020 bedraagt een toevoeging van 2.166.870 euro.

Tabel 3: Reserve bouwgrondexploitatie

Reserve bouwgrondexploitatie	
Beginstand 01-01-2020	5.982.146
- Bestemming rekening resultaat 2019	177.246
Totaal stand reserve bouwgrondexploitatie 01-01	6.159.392
Mutaties 2020	
- Rente voorzieningen BIE's	947.522
- Bijdrage AD ivm rentewijziging BBV	605.000-
- Complexresultaten 2020	1.784.348
- Bijdrage fietspad Zwartedijk	40.000
Totaal mutaties reserve bouwgrondexploitatie	2.166.870
Eindstand 31-12-2020 na resultaatsbestemming	8.326.262

Jaarrekening

Balans per 31 december

Balans - Activa (x €1.000)				
OMSCHRIJVING	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
1. Vaste activa				
<i>1.1 Immateriële vaste activa</i>		17.805		18.153
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	17.527		18.153	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	278			
<i>1.2 Materiële vaste activa</i>		126.535		116.429
Investerings met een economisch nut	107.026		99.453	
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding	17.609		16.083	
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk	1.900		893	
<i>1.3 Financiële vaste activa</i>		8.986		6.219
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	432		382	
- overige verbonden partijen	-		-	
Leningen aan:				
- deelnemingen	787		1.010	
- overige verbonden partijen	142		-	
Overige langlopende leningen u/g	7.625		4.827	
Totaal vaste activa		153.326		140.801
2. Vlottende activa				
<i>2.1 Voorraden</i>		34.704		42.719
Grond- en hulpstoffen	10.504		21.638	
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	24.186		21.068	
Gereed product en handelsgoederen	14		13	
<i>2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		18.010		14.136
Vorderingen op openbare lichamen	7.307		6.722	
Overige vorderingen	10.703		7.414	
<i>2.3 Liquide middelen</i>		1.872		1.466
Kassaldi	7		5	
Banksaldi	1.865		1.461	
<i>2.4 Overlopende activa</i>		6.718		4.658
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	4.769		-	
- overige Nederlandse overheidslichamen	100		-	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde	1.849		4.658	
Totaal vlottende activa		61.304		62.979
Totaal generaal		214.630		203.780
Het totaal van de verrekenbare verliezen voor de vennootschapsbelasting bedraagt per ultimo boekjaar		1.733		4.847

Balans - Passiva (x €1.000)				
Omschrijving	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
3. Vaste passiva				
<i>3.1 Eigen Vermogen</i>		42.118		32.493
Algemene reserve	17.798		20.829	
Bestemmingsreserve	12.464		10.124	
Resultaat voor bestemming	11.856		1.540	
<i>3.2 Voorzieningen</i>		14.539		14.700
<i>3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		125.569		120.193
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	120.098		114.722	
- binnenlandse bedrijven	4.471		4.471	
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1 onderdeel a van de Wet Fido	1.000		1.000	
Waarborgsommen	-		-	
Totaal vaste passiva		182.226		167.386
4. Vlottende passiva				
<i>4.1 Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1</i>		17.687		24.364
Overige kasgeldleningen	-		8.000	
Banksaldi	4.451		7.632	
Overige schulden	13.236		8.732	
<i>4.2 Overlopende passiva</i>		14.717		12.030
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een	5.935		10.296	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	7.008		567	
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.003		731	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende	771		436	
Totaal vlottende passiva		32.404		36.394
Totaal generaal		214.630		203.780
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen garantstellingen		208.062		250.644

Overzicht van baten en lasten

Omschrijving programma's	Begroting 2020			Begroting 2020 na wijziging			Rekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma's									
Bestuur en ondersteuning	4.821	1.530	3.291	5.962	3.765	2.197	9.147	3.617	5.530
Veiligheid	4.599	418	4.181	4.697	418	4.279	4.812	409	4.403
Verkeer	8.601	800	7.801	9.482	1.555	7.926	8.773	1.487	7.286
Economie	1.398	160	1.238	13.473	13.484	-11	10.639	13.621	-2.982
Onderwijs	7.683	1.122	6.561	7.841	1.122	6.719	7.696	1.119	6.577
Sport, cultuur en recreatie	18.673	2.765	15.907	21.332	3.168	18.164	19.495	3.382	16.113
Sociaal domein	57.307	14.670	42.637	62.454	14.294	48.160	64.962	20.864	44.098
Volksgezondheid en milieu	11.233	10.593	640	11.428	10.809	619	11.718	11.424	294
Volkshuisvesting	31.281	30.784	498	42.275	43.557	-1.282	31.154	31.056	99
Subtotaal	145.596	62.842	82.754	178.944	92.172	86.771	168.396	86.979	81.418
Algemene dekkingsmiddelen									
Treasury	-1.080	2.033	-3.112	-928	1.807	-2.735	-937	1.819	-2.756
OZB woningen	680	7.026	-6.346	802	7.026	-6.224	777	7.075	-6.298
OZB niet-woningen		4.683	-4.683		4.683	-4.683		4.845	-4.845
Parkeerbelasting	1	1.950	-1.949	3	1.599	-1.595	4	1.528	-1.524
Belastingen overig	240	609	-368	240	574	-333	233	509	-277
Algemene uitkering		85.107	-85.107		89.627	-89.627		90.035	-90.035
Overige baten en lasten	2.228	236	1.992	1.740	269	1.471	-479	227	-706
Subtotaal	2.069	101.644	-99.573	1.857	105.585	-103.726	-402	106.038	-106.441
Overhead									
Overhead	16.120	53	16.067	16.826	217	16.609	15.711	314	15.397
Subtotaal	16.120	53	16.067	16.826	217	16.609	15.711	314	15.397
Totaal saldo van baten en lasten	163.786	164.537	-751	197.627	197.973	-347	183.705	193.331	-9.625
Toevoeging / onttrekking aan reserves									
0. Bestuur en ondersteuning				770	1.848	-1.078	770	1.151	-381
1. Veiligheid									
2. Verkeer	746		746	1.464	880	584	919	1.057	-139
3. Economie		40	-40	3.311	1.420	1.891	2.508	1.213	1.295
4. Onderwijs					114	-114		114	-114
5. Sport, cultuur en recreatie				389	2.210	-1.822	357	2.169	-1.812
6. Sociaal domein					81	-81		69	-69
7. Volksgezondheid en milieu		498	-498	199	879	-681	199	965	-766
8. Volkshuisvesting, ro en sv	1.018	860	158	3.116	1.198	1.918	320	1.297	-977
9. Alg. dekkingsmiddelen	1.621	1.235	386	1.557	1.297	260	1.557	1.221	336
10. Overhead					531	-531	538	140	398
Subtotaal	3.385	2.633	752	10.806	10.458	346	7.168	9.396	-2.229
Voordelig gerealiseerd resultaat	167.171	167.170	1	208.433	208.431	-1	190.873	202.727	-11.856

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 22 februari 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Hieronder is tussen haakjes de nummering op de balans opgenomen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderinggrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Balans

1.0 VASTE ACTIVA

Voor het realiseren van de vastgestelde beleidsdoelen zijn investeringen vaak noodzakelijk. Van een investering is sprake als het gaat om een, meestal qua omvang wat grotere, uitgave waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Als gevolg van het doen van investeringen ontstaan bezittingen, ofwel de zogenoemde vaste activa.

Conform BBV worden de investeringen in een drietal hoofdgroepen ingedeeld, te weten:

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa.

1.1 Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- de kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
- de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
- de bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert
- de uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde
- de investering draagt bij aan de publieke taak
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

1.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut (1.2.1)
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (1.2.1a)
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (1.2.2).

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Vanaf 1 januari 2017 is dit verplicht gesteld.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen) en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse

afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële verordening. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Indien vastgoed met een specifieke maatschappelijke functie aan één van de volgende drie voorwaarden voldoet dan is, wanneer de marktwaarde in de andere bestemming duurzaam lager is dan de boekwaarde, een duurzame waardevermindering verantwoord:

- het vastgoed met maatschappelijke functie krijgt de bestemming verkoop
- de bestemming van het vastgoed wijzigt in vastgoed met een niet specifieke maatschappelijke functie
- er is geen intentie meer of indicatie dat het vastgoed voor een specifieke maatschappelijke functie zal worden gebruikt.

1.3 Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
- overige langlopende leningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

2. VLOTTENDE ACTIVA

2.1 Voorraden

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bij een lagere marktwaarde wordt voor het verschil een voorziening gevormd ten laste van de bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, en verminderd met de opbrengst wegens verkopen.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

Bij een verliesgevende exploitatie wordt voor de negatieve netto contante waarde een voorziening gevormd.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft de uitzettingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
- overige verstrekte kasgeldleningen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- rekening-courantverhoudingen met het Rijk
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- overige vorderingen
- overige uitzettingen

2.3 Liquide middelen

In de balans worden onder liquide middelen de kas- en banksaldi opgenomen, gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.4 Overlopende activa

De voorgeschreven indeling voor wat betreft de overlopende activa is:

- van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

De voorschotten worden uitgesplitst naar te ontvangen bedragen van;

- Europese overheidslichamen
- het Rijk
- overige Nederlandse overheidslichamen.

De algemene uitkering gemeentefonds wordt opgenomen overeenkomstig de laatst gepubliceerde accresmededeling, aangevuld met de laatst bekende specificatie in januari over het uitkeringsjaar. Het aanvullend compensatiepakket 2020 is in 2020 verwerkt. Bedragen die in 2021 worden gecompenseerd worden in 2021 verwerkt.

3. VASTE PASSIVA

3.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat over het boekjaar.

De voorgeschreven indeling betreft:

- algemene reserve
- bestemmingsreserves.
-

3.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie
- bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders en voormalig personeel stadsziekenhuis is echter op de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. In de balans worden onder de vaste schulden afzonderlijk opgenomen:

- obligatieleningen
- onderhandse leningen van:
 - binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
 - binnenlandse banken en overige financiële instellingen
 - binnenlandse bedrijven
 - openbare lichamen
 - overige binnenlandse sectoren
 - buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen
- overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

4.0 VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto- vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Onder de netto-vlottende schulden worden afzonderlijk opgenomen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (wet Fido)
- overige kasgeldleningen
- banksaldi
- overige schulden.

Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen
- van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen
- overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren.

De voorschotten worden uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van;

- Europese overheidslichamen
- het Rijk
- overige Nederlandse overheidslichamen.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd wordt het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar buiten de totaalstelling van de balans opgenomen en separaat weergegeven.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Toelichting op de balans per 31 december

1.0 VASTE ACTIVA

1.1 Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa.

Verloop immateriële vaste activa						
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdragen aan activa van derden	21.823	113	-	915	-	21.021
Kosten onderzoek en ontwik. af: voorz bijdrage pand Impact	3.670-	278	-	176-	-	278 3.494-
Totaal	18.153	391	-	739	-	17.805

Belangrijkste overige investeringen immateriële vaste activa (>€100.000)			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Investerings:			
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2019	312	113	226
Vorbereidingskosten toekomstige grexen	500	278	278
Overige investeringen < € 100.000		0	
		391	
Desinvesterings:			
Totaal desinvesterings		0	

Impact en de gemeente zijn in 2013 overeengekomen dat ten behoeve van de gemeente het recht van tweede hypotheek en pand zal worden verleend op het nieuwbouwpand van Impact in Kampen. De gemeente heeft een bijdrage verstrekt ter totale grootte van € 5.297.000. De gemeente en Impact zijn met elkaar overeengekomen dat de gemeente jaarlijks op deze hoofdsom een bedrag kwijtscheldt, welk bedrag wordt berekend naar rato van de afschrijving die jaarlijks door Impact in haar boeken zal worden toegepast op het hierna te noemen onderpand. De afschrijvingsduur is gesteld op 30 jaar (vanaf juni 2011).

Op grond van deze afspraken heeft de gemeente de bijdrage als Immaterieel vast actief in haar balans opgenomen. Omdat er sprake is van een bijdrage (zonder expliciete terugbetaling) is voor hetzelfde bedrag een voorziening gevormd. Daardoor bedraagt de boekwaarde per saldo nihil.

In 2020 zijn de voorbereidingskosten van de grondcomplexen Sonnenberg (manege) ad € 278.288 en De Plas (Fuite) ad € 122.115 geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Voor deze complexen zal naar verwachting binnen vijf jaar een actieve grondexploitatie zijn vastgesteld. Vanwege de taxatiewaarde voor locatie De Plas in 2020, is voor deze kosten gelijktijdig een voorziening gevormd.

1.2 Materiële vaste activa

1.2.1 Specificatie overige investeringen met economisch nut:

Boekwaarde ultimo	2020	2019
Gronden en terreinen	5.546	5.377
Strategische gronden	33.003	19.085
Af: Voorziening strategische gronden	9.668-	-5.865
Woonruimten	1	2
Bedrijfsgebouwen	60.811	61.560
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	673	1.474
Vervoermiddelen	749	994
Machines, apparaten en installaties	6.628	7.125
Investerings t.b.v. kostenheffingen	17.609	16.083
Overige materiële vaste activa	9.283	9.701
Totaal	124.635	115.536

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met economisch nut:

Verloop materiële vaste activa							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Correctie Bw 1/1	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	5.377		185	-	16		5.546
Strategische gronden	19.085		15.313	1.395	-		33.003
Af: Voorziening strat. Gronden	5.865-		3.803-	-	-		-9.668
Woonruimten	2		-	-	1		1
Bedrijfsgebouwen	61.560	107	1.813	-	2.669		60.811
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.474	-1.173	604	202	30		673
Vervoermiddelen	994		71	-	317		749
Machines, apparaten, enz	7.125		350	-	847		6.628
Invest. t.b.v. kostenheffingen	16.083	1.173	1.405	9	1.043		17.609
Overige materiële vaste activa	9.701	-107	267	4	573		9.283
Totaal	115.536	-	16.205	1.610	5.496	-	124.635

“Over grond als vaste materiële activa kan worden gesteld, dat deze grond een vaste bestemming heeft, en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij geen sprake is van gebiedsontwikkeling. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken, pleinen of van land-/bosbouwgronden” (Notitie Grondbeleid 2019 Commissie BBV).

De strategische gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of (duurzaam) lagere marktwaarde en jaarlijks getaxeed. Als de taxatiewaarde lager uitvalt dan de verkrijgingsprijs (boekwaarde) zal voor het verschil een voorziening worden gevormd.

De landelijk ingezette woningbouwopgave heeft tot gevolg dat de Provincie Overijssel aan Kampen heeft gevraagd hierin een bijdrage te leveren. In de raadsvergadering van 17 december 2020 heeft de raad ingestemd met de intentie om de woningbouw te versnellen. In februari 2021 is in de commissievergadering een informatienota besproken over deze toezegging. Ambtelijk wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor deze versnelling. In het kader van de versnelling zijn een aantal locaties nadrukkelijk in beeld. Het betreft o.a. de locaties IJsseldelta fase 2, Venedijk West en De Plas (Fuite). De locaties Venedijk West en De Plas maakten tot 2020 nog onderdeel uit van de voorraad grond en zijn met het oog op deze

woningbouwontwikkeling overgebracht naar de materiële vaste activa gronden. Met het oog op de woningbouwontwikkeling op locatie de Plas is grond vanuit de grondexploitatie Koekoek toegevoegd aan de materiële vaste activa.

De in 2020 uitgevoerde taxaties hebben ertoe geleid dat de voorzieningen voor IJsseldelta fase 2 en Sonnenberg zijn verhoogd met respectievelijk € 3,3 miljoen en € 0,5 miljoen.

De totale boekwaarde van de gronden die vallen onder materiële vaste activa is per 31-12-2020 € 33 miljoen.

Materiele vaste activa (strategische gronden)							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2020
12	Onderdijks "de Tuinen"	466		0	0	0	466
14	Venedijk West		7.240	14	42	28	7.240
20	Sonnebergkwartier (manege)	857			0	0	857
36	Locatie de Plas		4.471	122	0	-122	4.471
78	IJsseldelta fase 2	15.501		3.177	1.000	0	17.678
85	Slenke Es	559		66	315	-66	244
90	Koekoekspolder	1.702					1.702
90	Koekoekspolder gronden Fuite		346				346
	Totaal	19.085	12.056	3.379	1.357	-160	33.003

nr	Voorzieningen	Boekwaarde 01-01-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2020
20	Sonnebergkwartier (manege)	-427		-464		-464	-891
78	IJsseldelta fase 2	-5.438				-3.339	-8.778
	Totaal	-5.865	0	-464	0	-3.803	-9.668

De belangrijkste in het boekjaar gedane overige investeringen met economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld

Belangrijkste overige investeringen met economisch nut			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld	Werkelijk besteed	Cumulatief besteed
Investerings:			
Aankoop gronden Gildestraat t.b.v. erfpacht Mavitap BV	190	190	190
Aanpassing huisvesting consultatiebureau	285	285	285
De Mirt, functionele aanpassing	264	264	264
De Groenling, aanvulling uitbreiding	445	179	445
Nieuwbouw CBS De Ontdekking (vm. Kon. Emmaschool)	2.468	175	2.466
Goen van Prinstererschool, capaciteitsuitbreiding	1.472	142	597
Vorbereiding vervangende nieuwbouw Marnixschool	300	300	300
Verv. kleedkamers en renovatie gemeentelijke sportacc.	116	101	101
Vervanging kleedkamers Go-Ahead bouwjaar 1980	156	155	155
Vervanging kleedkamers IJVV bouwjaar 1980	155	155	155
Aanleg jeugd natuurgrasveld IJVV (vd Maat 2)	294	388	388
Verv. toplaag kunstgrasveld korfbalveld Hagenbroek	141	161	161
Bedrijfsvoering 2019	172	121	171
Parkeergarage Buitenhaven	5.483	320	5.731

Vervangen grofvuilwagen R07	173	175	175
GRP 2019 Bouwkundige investeringen (40 jr)	631	513	536
Vervangen persleiding N307	624	494	494
Overige investeringen < € 100.000		578	
Voorziening IJsseldelta fase 2 en voorziening	-	-3.803	-9.668
		893	
<u>Desinvesteringen (incl. bijdragen):</u>			
Aanleg jeugd natuurgrasveld IJVV (vd Maat 2)	137	179	179
Overige desinvesteringen < € 100.000		37	
Strategische gronden (ivm beëindiging NIEGG)	-		
Afboeking voorziening op boekwaarde complex Haatland			
		216	

Belangrijkste overige investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut			
Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in	Cumulatief besteed
Investerings:			
Aanleg fietspad Chalmotweg-Kamperstraatweg	122	122	122
Aanleg fietspad dijk Drontermeer	600	397	424
Herinrichting Flevoweg-Oostzeestraat	750	129	178
6 nieuwe betonnen bruggen Groene Hart	271	206	206
Groene Hart realisatie	678	129	166
Overige investeringen < € 100.000		198	
		1.181	
Desinvesteringen (incl. bijdragen):			
Bijdrage Provincie Overijssel fietspad dijk	350	135	135
Overige desinvesteringen < € 100.000		0	
		135	

1.2.2 Specificatie van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut:

Verloop investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut ("nieuwe systematiek")							
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Correctie Bw 1/1	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	3	-	4	-	-	-	7
Grond-, weg- en water bouwkundige werken	809	-	1.087	135	33	-	1.728
Machines, apparaten, enz	81	-	90	-	6	-	165
Totaal	893	-	1.181	135	39	-	1.900

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, die in het boekjaar zijn geactiveerd:

De afschrijvingen bij deze categorie vaste activa worden gebaseerd op de verwachte gebruiksduur, de termijnen variëren (conform het afschrijvingsbeleid). Er zijn geen reserves beschikbaar voor materiële vaste activa met maatschappelijk nut.

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt onderstaand weergegeven:

Verloop financiële vaste activa						
Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020	Dividend Rente
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen						
- Aandelen BNG	253	-	-	-	253	128
- Aandelen Wadinko NV	4	-	-	-	4	20
- Aandelen Vitens NV	51	-	-	-	51	-
- Aandelen Enexis Holding NV	42	-	-	-	42	30
- Aandelen Rova NV	12	-	-	-	12	-
- Aandelen Rova NV	21	-	-	-	21	151
- Kapitaalstorting VOF Reeve	-	50	-	-	50	-
<i>totaal kapitaalverstreking aan deelnemingen</i>	382	50	-	-	432	-
Leningen aan deelnemingen						
- Achtergestelde lening Vitens	446	-	-	223	223	3
- Zuiderzeehaven achtergestelde lening	-	-	-	-	-	-
- Achtergestelde lening ROVA	564	-	-	-	564	45
- Zuiderzeehaven cv lening inz.	-	-	-	-	-	-
<i>totaal leningen aan deelnemingen</i>	1.010	-	-	223	787	-
Leningen aan overige verbonden partijen						
- Aandeelhouderslening Enexis Tranche B	-	142	-	-	142	-
<i>totaal leningen aan overige verbonden partijen</i>	-	142	-	-	142	-
Overige langlopende leningen						
- Fiets-privé project	-	-	-	-	-	-
- Hypothecaire geldleningen ambtenaren	134	-	-	14	120	2
- Aanvullende lening Aardwarmtecluster 2 KKP	104	-	-	104	-	-
af: Voorziening Aardwarmtecluster 2 KKP BV	52-	-	52-	-	-	-
- Lening Aardwarmtecluster 1 KKP BV	1.440	-	-	113	1.327	56
af: Voorziening Aardwarmtecluster 1 KKP BV	220-	-	220-	-	-	-
- St Stadsherstel kapitaalverstreking	-	-	-	-	-	-
- SVN startersleningen	2.645	-	452	-	2.193	-
- Duurzaamheidsleningen	100	-	-	-	100	-
- Lening Revitel Karwei	266	-	-	266	0	-
- Lening t.b.v. Quintus voor overname activa	409	-	-	24	385	12
- Rekening-Courant VOF-Reeve-Kampen	-	3.500	-	-	3.500	-
<i>totaal overige langlopende leningen</i>	4.826	3.500	180	521	7.625	-
Totaal	6.219	3.692	180	744	8.986	447

De gemeente heeft samen met provincie Overijssel in 2010 een lening verstrekt aan het Aardwarmtecluster Koekoekspolder. Voor het gemeentelijke deel van deze lening is oorspronkelijk een 100% voorziening gevormd. Per ultimo 2020 bedraagt het saldo van de eerste verstrekte geldlening € 1.327.500 waarvan € 1.000.000 van de provincie. Daarnaast is er in 2015 een nieuwe geldlening verstrekt à € 135.000. Het restant van deze lening ad € 103.900 is in 2020 afgelost zodat het saldo per 31 december 2020 nihil is.

Per saldo resteert er aan leningsaldo per 31 december 2020 dus € 1.327.500. De voorziening Aardwarmte valt jaarlijks vrij gelijk aan de aflossing van de leningen. De afgelopen jaren zijn er geen problemen geweest met de betaling van de rente en aflossing. Daarom is er voor gekozen om de voorzieningen in 2020 op te heffen.

Er zijn in 2020 geen middelen beschikbaar gesteld voor het verstrekken van startersleningen (SVN voert de regeling uit). De gemeente loopt voor de onder Nationale Hypotheek Garantie verstrekte leningen geen risico. Nationale Hypotheek Garantie wordt geborgd door het Rijk. Het nog niet uitgeleende deel (liquide middelen) bij SVN bedraagt € 1.834.600.

Leningen aan verbonden partijen

Enexis Holding NV heeft op 15 april 2020 de gemeente verzocht een aandeelhouderslening te verstrekken ter versterking van het eigen vermogen. De energietransitie vraagt forse investeringen in het energienetwerk en een sterk eigen vermogen verbetert de positie van Enexis op de kapitaalmarkt. Door deel te nemen in deze aandeelhouderslening draagt de gemeente bij aan de uitvoering van het Klimaatakkoord. In november 2020 is een lening (Tranche B) verstrekt van € 142.372 met een theoretische looptijd van 60 jaar. Feitelijk zal de lening na 10 jaar worden afgelost of omgezet in een nieuwe lening. De lening betreft een hybride converteerbare lening die na een periode van 10 jaar kan worden omzet in aandelenkapitaal. De rente gedurende de looptijd is vastgesteld op 1,4%.

VOF Reeve-Kampen

Voor de uitvoering van de grondexploitatie IJsseldelta fase 1 is in 2020 de VOF Reeve-Kampen opgericht. In deze vof neemt de gemeente Kampen samen met een marktpartij deel.

Kapitaalstorting

In artikel 3.3 en 3.4 van de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat het kapitaal van de VOF € 100.000 bedraagt waarin ieder van de vennoten voor 50% deelneemt. In 2020 heeft de gemeente haar aandeel in het kapitaal van € 50.000 gestort in de VOF.

Financiering

In artikel 10 van de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd hoe de financiering van de VOF Reeve-Kampen wordt vormgegeven. In 2020 is er tussen de gemeente en de VOF Reeve-Kampen een financieringsovereenkomst in rekening-courant afgesloten voor de verstrekking van maximaal € 16 miljoen zijnde 50% van de benodigde financiering van de grondexploitatie. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van 10 jaar tot 29 september 2030. Over het debetsaldo wordt door de schuldenaar een rente van 2,75% vergoed.

Vanwege de start van de werkzaamheden in grondexploitatie heeft de vof in 2020 de gemeente verzocht op grond van de gesloten overeenkomst een eerste krediet te verstrekken van € 3,5 miljoen. Omdat de gemeente in 2020 ook een grondlevering heeft verricht aan de vof is overeenkomen het gevraagde kredietbedrag niet over te maken naar de vof maar te verrekenen met de koopsom van de grondlevering.

2. VLOTTENDE ACTIVA

2.1 Voorraden

Het BBV specificeert het bezit van grond naar de volgende vlottende activa:

- bouwgrond in exploitatie (BIE);
- voorraad grond.

De bouwgronden in exploitatie (BIE) (38 lid b BBV) en de voorraad grond (38 lid c BBV) worden in de balans gepresenteerd onder de voorraden.

2.1.2 Specificatie bouwgronden in exploitatie (BIE):

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De gronden in exploitatie worden jaarlijks herzien.

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven:

Verloop bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2020
13	Het Onderdijs fase 3	842-	-	1.380	676	-	138-
16	Het Meer Gemeentelijk	86-	-	30	-	56	0
17	Beltweg	22-	-	8	-	-	14-
18	Het Meer Gezamenlijk	1.345	-	633	2.236	22	236-
25	Wilsum - Thijslocatie	1.412	-	45	169	-	1.288
26	Wilsum - Thijslocatie	219	-	8	-	-	227
29	Zalk	3.260	-	151	-	-	3.411
33	Zuideinde West 2e fase	53	-	7	-	-	60
34	Zuideinde West 1e fase	165-	-	21	1	-	145-
35	's-Heerenbroek De Kandelaar	694-	-	134	22	311	271-
50	Bedrijventerrein N50	953	-	291	3.165	1.874	47-
52	Haatland-1e fase	6.213	5.653-	177	737	-	0-
53	Haatland-2e fase	912	-	28	-	-	940
55	Zuiderzeehaven	5.290	-	162	-	235	5.687
56	Koekoek	16.030	-	926	3.990	-	12.966
59	Spoorlanden	2.000	-	172	650	-	1.522
74	Stationskwartier Gemeentelijk	1.329-	-	118	181	886	506-
75	Jsseldelta Zuid fase 1	16.858	-	18.380	9.563	-	25.675
80	Stationskwartier Gezamenlijk	1.531	-	926	4.276	-	1.819-
81	Stationskwartier Administratief	0	-	-	-	-	0
87	Hanzewijk	6.031	-	380	-	-	6.411
	Totaal	58.969	5.653-	23.977	25.666	3.384	55.011
nr	Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12-2020
13	Het Onderdijs fase 3	1.108-				305	803-
25	Wilsum Thijslocatie	1.255-				23-	1.278-
29	Zalk	3.355-				359-	3.714-
52	Haatland-1e fase	5.634-	5.653			19-	0-
53	Haatland-2e fase	1.103-				6-	1.109-
55	Zuiderzeehaven	-				-	-
56	Koekoek	10.283-				2.064	8.219-
59	Spoorlanden	2.161-				88-	2.249-
75	Jsseldelta Zuid fase 1	5.704-				-	5.704-
87	Hanzewijk	7.298-				452-	7.750-
	Totaal	37.901-	5.653	-	-	1.422	30.826-

In 2020 zijn de complexen 16 Het Meer en 52 Haatland 1e fase afgesloten. De resterende boekwaarde van Haatland 1e fase is weggestreept tegen de gevormde voorziening. Deze boeking staat weergegeven onder mutaties. Onder "toename" worden de in 2020 voor het complex gemaakte kosten weergegeven. De in 2020 gerealiseerde opbrengsten staan weergegeven onder "afname".

Het resultaat bij de grondexploitaties betreft de winstnemingen in 2020 op basis van de poc methode (percentage of completion). Bij de grondcomplexen dient er op grond van nadere regelgeving winst te worden genomen naar rato van de voortgang van kosten en opbrengsten voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd. Er bestaat voldoende zekerheid om winst te nemen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Het resultaat op de voorzieningen betreft de mutatie in de voorziening naar aanleiding van de herziening per 1-1-2021. Bij een grondexploitatie die sluit met een negatief eindresultaat is de voorziening gelijk aan de netto contante waarde van het negatieve eindresultaat. De disconteringsvoet voor de netto contante waarde is in 2020 gesteld op 2%.

Het toekomstig verloop van de in exploitatie genomen gronden wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Doorkijk verloop bouwgronden in exploitatie							
nr	Omschrijving	Balanswaarde per 31-12-2020 (bw +/- vz)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd negatief resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat stand voorziening (contante waarde 2%)	Geraamd Positief resultaat (nominale waarde)
13	Het Onderdijs fase 3	941-	6.259	5.270	852	803	-
16	Het Meer Gemeentelijk (incl. 19)	-	-	-	-	-	-
17	Beltweg	13-	46	70	-	-	38-
18	Het Meer Gezamenlijk	237-	228	-	-	-	8-
25	Wilsum - Thijslocatie	10	283	241	1.329	1.278	-
26	Wilsum - Thijslocatie	227	1.251	2.302	-	-	823-
29	Zalk	303-	1.879	1.270	4.020	3.714	-
33	Zuideinde West fase 2	60	626	832	-	-	146-
34	Zuideinde West fase 1	145-	124	214	-	-	236-
35	's-Heerenbroek De Kandelaar	271-	164	7	-	-	114-
50	Bedrijventerrein N50	48-	1.303	3.163	-	-	1.907-
52	Haatland-1e fase	-	-	-	-	-	-
53	Haatland-2e fase	169-	192	-	1.131	1.109	-
55	Zuiderzeehaven	5.687	651	6.648	-	-	309-
56	Koekoek	4.747	4.790	7.933	9.822	8.219	-
59	Spoorlanden	727-	772	-	2.294	2.249	-
74	Station Gemeentelijk (incl 81)	506-	920	589	-	-	174-

75Jsseldelta Zuid fase 1	19.973	53.821	72.681	6.817	5.704	-
80Stationskwartier Gezamenlijk	1.819-	10.839	10.420	-	-	1.400-
87Hanzewijk	1.339-	3.232	1.254	8.388	7.750	-
Totaal	24.186	87.380	112.894	34.653	30.826	5.155-

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de herzieningen per 1 januari 2021 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die jaarlijks wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. We hebben op basis van de huidige informatie en inzichten de beste inschatting gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Voor de herzieningen per 1 januari 2021 hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Parameters kosten- en opbrengststijging:
 - Voor woningbouw:
 - Kostenstijging: 2,0% voor het jaar 2021
 - Kostenstijging: 1,5% voor de jaren 2022 e.v.
 - Opbrengststijging: 1,5% voor de jaren 2021 e.v.
 - Voor bedrijventerreinen:
 - Kostenstijging: 2,0% voor het jaar 2021
 - Kostenstijging: 1,5% voor de jaren 2022 e.v.
 - Opbrengststijging: 1,5% voor de jaren 2021 e.v.
 - Koekoekspolder (glastuinbouw):
 - Kostenstijging: 2,0% het jaar 2021
 - Kostenstijging: 1,5% voor de jaren 2022 e.v.
 - Opbrengststijging: 0% per jaar

De bovengenoemde parameters zijn gebaseerd op een onderbouwd advies van PAS bv over de te hanteren parameters in de grondexploitaties van de gemeente Kampen. · Rentepercentage 2,5%, conform de gehanteerde omslagrente. · Disconteringspercentage 2%, conform de BBV voorschriften · Grondprijzen conform de grondprijzennota 2020.

Risico's.

De risico's voor grondexploitatie zijn te onderscheiden in algemene en project specifieke risico's. Algemene risico's ('onvoorzien') mogen niet worden ingerekend in de grondexploitaties maar worden gedekt uit een bestemmingsreserve onder het eigen vermogen. De omvang van deze reserves is in 2020 als volgt bepaald:

- Voor de lopende grondexploitaties zijn we voor de risicobepaling uitgegaan van de risicoanalyse op medio 2020. De risicoanalyse is gebaseerd op de vastgestelde grondexploitaties per 1-1-2020. De risicoanalyse is enerzijds gebaseerd op algemene risico's (rente, inflatie en tijd) en anderzijds op specifieke project gerelateerde risico's (milieu, planschade etc.). De onzekerheden als gevolg van corona zijn meegenomen in de algemene risico's. Dit betreft dan vooral de aspecten tijd en inflatie. De algemene en specifieke risico's van de lopende grondexploitaties zijn aldus bepaald op € 5 miljoen. Zoals gebruikelijk zal de risicoanalyse medio 2021 geactualiseerd worden
- Jaarlijks laat de gemeente haar voorraad gronden taxeren. Onlangs zijn deze gronden voor de jaarrekening 2020 dan ook door een externe adviseur getaxeerd en zijn deze taxaties gebaseerd op het uitgangspunt dat een aantal locaties ontwikkeld gaan worden. Indien deze ontwikkeling vertraagd, dan heeft dit invloed op de rentekosten en moeten de gronden conform de BBV afgewaardeerd worden naar een lagere waarde. Deze onzekerheid van hogere rentekosten als

gevolg van vertraging is door ons nader onderzocht en geanalyseerd. Op basis van deze analyse (circa 1,5 jaar vertraging met een rente van 2,5%) is het risico van deze afwaardering door ons bepaald op € 1,5 miljoen.

- In de jaarrekening 2019 is al gemeld dat er een extra risico is opgenomen voor de aanleg van de sluis in het dorp Reeve voor fase 2. Met dit bedrag wordt een (mogelijk) extra risico financieel afgedekt. Dit risico wordt momenteel geschat op circa € 5,3 miljoen.
- Als gevolg van een nabetalingsrisico voor gronden in Reeve 2 is er een nieuw risico opgenomen van circa € 2,15 miljoen euro. De nabetaling op de gronden Reeve 2 wordt veroorzaakt omdat er percelen grond liggen in het exploitatiegebied Reeve 1, maar pas bebouwd mogen worden in de volgende fase Reeve 2. De percelen zijn echter nu nodig om Reeve 1 te kunnen bereiken. In de grex Reeve 1 is deze grond opgenomen tegen de totale verwervingsprijs en aan de opbrengstenkant is er een nabetaling vanuit de nog op te starten grondexploitatie Reeve 2 opgenomen. Derhalve neutraal voor de grondexploitatie Reeve 1. In de grex Reeve 2 wordt deze nabetaling opgenomen onder de verwervingskosten. Mocht de grondexploitatie Reeve 2 niet doorgaan of fors vertragen, is er dus een risico van deze nabetaling.

De Stikstof-, PFAS- en meest recent de Coronacrisis kunnen een nadelige uitwerking hebben op de economische ontwikkelingen in Nederland wat tot gevolg kan hebben dan er vertraging ontstaat bij de ontwikkeling van bouwgronden. Naast het hierboven genoemde renterisico is ook het wegvallen van dekking voor apparaat- en planeconomische kosten als risico te kwantificeren. De omvang van dit risico is ingeschat op € 7 ton.

Voor wat betreft de complexen met de belangrijkste ontwikkelingen, risico's en onzekerheden merken wij het volgende op:

Grondexploitatie project IJsseldelta –Zuid

Onder de voorraden is het project IJsseldelta Zuid fase 1 (BIE) verantwoord. Het bestemmingsplan is op 25 januari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Voor de beheersbaarheid is het plan in 2015 opgeknipt in twee fasen te weten grondexploitatie IJsseldelta fase 1 en IJsseldelta fase 2 (onderdeel van de materiële vaste activa). De 1e fase gaat uit van een ingerekende uitgifte 600 woningen en in de 2e fase van 700 woningen. De grondexploitatie IJsseldelta fase 1 heeft een verwachte looptijd van tien jaar (tot ultimo 2029).

Op 24 december 2019 heeft de Raad van State zich positief uitgesproken over het bestemmingsplan IJsseldelta fase 1 waardoor de grondexploitatie kan worden gestart. In 2020 zijn de laatste benodigde grondposities door de gemeente aangekocht van de Provincie Overijssel. De grondexploitatie wordt uitgevoerd binnen een vennootschap onder firma samen met een ontwikkelingsmaatschappij. De vof is in februari 2020 opgericht onder de naam VOF Reeve-Kampen. De grondontwikkeling is in 2020 gestart. De grondverkoop zal naar verwachting in 2022 starten.

De boekwaarde van de grondexploitatie bedraagt ultimo 2020 € 25,68 mln. De boekwaarde van de gronden is ten opzichte van 2019 gestegen met € 8,82 miljoen door grondaankopen van de Provincie Overijssel. Tevens heeft er in 2020 een 1e grondverkoop plaatsgevonden aan VOF Reeve-Kampen. In 2021 zullen de resterende gronden worden overgedragen naar de vof. De grondexploitatie heeft ultimo 2020 op basis van netto contante waarde tegen 2% een tekort van € 5,7 mln. Voor dit tekort is, op grond van de BBV regels, ultimo 2020 een voorziening getroffen.

De 2e fase heeft per ultimo 2020 een boekwaarde van € 17,68 mln. De boekwaarde (onder de materiële vaste activa) van deze grond is ten opzichte van 2019 gestegen met € 2,18 miljoen door grondaankopen van de Provincie Overijssel. In 2020 is voor fase 2 op basis van een uitgevoerde taxatie een voorziening gevormd van € 8,78 mln.

In de grondexploitatie fase 1 is de aanleg van een sluis en drie bruggen opgenomen. De sluis (inclusief één beweegbare brug) en de overige bruggen zijn aangemerkt als bovenwijkse voorzieningen en zullen door de gemeente worden aangelegd. Omdat

de sluis (inclusief brug) deels betrekking heeft op fase 2 zal de bijdrage van VOF Reeve-Kampen aan de sluis en brug ook zijn opgesplitst in een bijdrage vanuit fase 1 (6/13 deel) en fase 2 (7/13 deel). Voor de overige bruggen wordt vanuit fase 1 100% bijgedragen in de kosten van de aanleg. Aangezien er voor fase 2 nog geen grondexploitatie is vastgesteld worden de kosten voor de aanleg voor dit deel voorgefinancierd door de gemeente. Het financiële risico dat er voor fase 2 uiteindelijk geen grondexploitatie wordt vastgesteld is meegenomen als risico in het meerjarenperspectief grondbedrijf.

Omdat dit een langlopend project is, zal altijd sprake zijn van een bepaalde onzekerheid omdat niet alle toekomstige ontwikkelingen te voorspellen zijn. De gemeente heeft de calculatie voor het project zorgvuldig opgesteld op basis van de beschikbare informatie en in overleg met interne- en externe specialisten. De vertraging vanwege de procedure bij de Raad van State is hierin reeds verwerkt. De voorziening die gevormd is op grond van deze calculatie is toereikend om het geplande verlies op te vangen. Indien nieuwe feiten zich voordoen, zullen deze in de calculatie verwerkt worden.

Grondexploitatie Het Onderdijks

Bij Het Onderdijks is deelplan de Terpen opgenomen in de planvorming. Dit deelplan de Terpen is vertraagd door de stikstofdiscussie en daardoor verlengd tot 1 januari 2024. Als gevolg hiervan zijn er in 2020 een gering aantal bouw kavels verkocht. Door de vertraging zijn veel verkopen opgeschoven naar januari 2021. Het resultaat op de einddatum valt gunstiger uit waardoor er in 2020 € 0,3 miljoen kan vrijvallen uit de voorziening.

Grondexploitatie Wilsum de Thijs 2e fase

De gronden zijn eind 2019 in exploitatie genomen. Volgens prognose kunnen de eerste kavels in 2022 worden uitgegeven.

Grondexploitatie Zalk

De ontwikkeling van de gronden vraagt veel participatie en afstemming en vergt daardoor meer ambtelijke uren. Dit veroorzaakt in de grondexploitatie een lager resultaat op de einddatum waardoor de voorziening met € 0,4 miljoen is verhoogd.

Grondexploitatie Zuideinde 2e fase

De gronden zijn eind 2019 in exploitatie genomen. Volgens prognose kunnen de eerste kavels in 2022 worden uitgegeven.

Grondexploitatie Rijksweg 50

De grondexploitatie heeft een looptijd tot einde 2027. Door de gerealiseerde verkopen zal bij de herziening per 1-1-2022 worden bekeken of de looptijd kan worden verkort. In 2020 kon er een winst worden genomen van € 1,9 miljoen.

Grondexploitatie project Koekoek

Het project Koekoek betreft een tuinbouwgebied in ontwikkeling in IJsselmuiden. Op dit moment is ca. 100 hectare in de Koekoekspolder reeds in gebruik voor glastuinbouw. In 2020 is er 12,27 hectare glastuinbouw verkocht. Er resteert nog 28,64 hectare tuinbouwgrond per ultimo 2020. Voor deze hectares zijn koopovereenkomsten gesloten dan wel overeenstemming bereikt en wordt een contract opgesteld. Onder de Materiële vaste activa is nog 14,2 hectare glastuinbouw beschikbaar. De gronden worden gefaseerd weer in exploitatie genomen afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen. Aan bedrijventerrein is nog 4,3 hectare in de grondexploitatie beschikbaar en 4,3 hectare onder de Materiële vaste activa.

In 2020 zijn de transacties met betrekking tot de grondruil met het waterschap geëffectueerd. Er is 2,3 ha overgedragen naar de materiële vaste activa gronden voor de ontwikkeling van plan Fuite. Per ultimo 2020 is er nog 5,52 ha beschikbaar als overige gronden.

De voorziening kon door gunstige verkoopontwikkelingen afnemen met € 2,1 miljoen. Het project Koekoek heeft nog een looptijd tot 1 januari 2029.

Grondexploitatie Hanzewijk

De planontwikkeling voor het cluster bij de dr. Bouwmanschool is in volle gang. Het betreft een gebied voor de bouw van circa zestig appartementen en het aanleggen van en brede school. De planontwikkeling verloopt langzamer dan gedacht waardoor de grondexploitatie met een jaar is verlengd.

Grondexploitatie Zuiderzeehaven

De gemeente heeft per 1 maart 2018 de nog niet verkochte kavels van de C.V. overgenomen. De C.V. is daarna geliquideerd. Er resteert nog 5,9 hectare grond die gelijkmatig wordt verdeeld over de jaren 2021 t/m 2025.

2.1.1 Specificatie voorraad grond:

Voorraad grond -en hulpstoffen							
nr	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12- 2020
14	Venedijk West (Onderd. vervolg)	7.240	-7.240	0	0	0	0
36	Locatie de Plas	4.471	-4.471	0	0	0	0
76	Ijsseldelta fase 1	563		0	0	0	563
90	Restgronden	1.452		85	455	352	1.434
93	Venedijk Oost grondbankgr.	1.053		0	0	0	1.053
94s	Heerenbroek grondbankgr	4.997		10	0	-10	4.997
95	Zwartendijk grondbankgr.	4.386		0	5	5	4.386
	Totaal	24.161	-11.710	95	460	346	12.432
nr	Voorzieningen	Boekwaarde 01-01-2020	Mutatie	Toename	Afname	Resultaat	Boekwaarde 31-12- 2020
90	Restgronden	-310		-300		-300	-609
94s	Heerenbroek	-1.013			201	201	-812
95	Zwartendijk	-1.201			693	693	-508
	Totaal	-2.523	0	-300	894	595	-1.929

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen:

Het balanssaldo van € 7.307.000 per 31-12-2020 van de vorderingen op openbare lichamen, bestaat voor een belangrijk deel, namelijk € 5.744.000, uit afrekeningen met de Belastingdienst (o.a. het BTW-compensatiefonds en voorschot 4e kw 2020).

Daarnaast was er nog een vordering op de Provincie Overijssel van € 54.900 voor o.a. subsidies. Van de gemeente Zwolle is nog € 1.291.000 te ontvangen voor o.a. storting vrijval beschermd wonen 2020 alsook € 74.100 voor storting vrijval maatschappelijke opvang 2019.

2.2.2 Specificatie van de overige vorderingen:

Specificatie overige vorderingen				
		2020		2019
Debiteuren algemeen	9.577		6.589	
Af: voorziening dubieuze debiteuren	250		200	
		9.327		6.389
Debiteuren sociale zaken	3.078		2.840	
Af: voorziening dubieuze debiteuren	1.702		1.815	
		1.376		1.025
Totaal		10.703		7.414

In 2020 is een totaalbedrag van € 1.952.142 aan voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Dat is 20,4% van de overige vorderingen (ter vergelijking: 2018 27,8%: 2019 21,3%). In 2020 is er daadwerkelijk een bedrag van € 39.000 aan dubieuze debiteuren afgeboekt. In de post debiteuren algemeen blijkt een vordering van € 3,5 miljoen te zitten voor VOF Reeve, evenals in de post crediteuren een schuld van € 3,5 miljoen. Deze posten worden in 2021 met elkaar verrekend.

2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Balans ultimo	2020	2019
Kassaldi	7	5
Banksaldi	1.865	1.461
Totaal	1.872	1.466

Per 31 december 2020 was er per saldo sprake van een liquiditeitstekort (zie 4.2 vlottende passiva – liquide middelen).

Voor een nadere toelichting op schatkistbankieren wordt verwezen naar de bijlage "Schatkistbankieren". In de verplichte tabel wordt de berekening en benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Overlopende activa	2020	2019
Voorschotten:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	4769	-
- overige Nederlandse overheidslichamen	100	-
Overige nog te ontvangen bedragen en voortbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.849	4.658
Totaal	6.718	4.658

Verloop overlopende activa				
	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Voorschotten:				
Het Rijk:				
- Belastingdienst	-	4.005	-	4.005
- Ministerie van BZK, algemene uitkering	-	275	-	275
- Ministerie SZW vangnetregeling BUIG	-	428	-	428
- Ministerie SZW maatschappelijke begeleiding	-	45	-	45
- Ministerie van VWS SPUK-uitkeringen	-	16	-	16
Subtotaal	-	4.769	-	4.769
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
- Provincie, subs Actieplan Verkeersveiligh.	-	100	-	100
Subtotaal	-	100	-	100
Totaal	-	4.869	-	4.869

Toelichting saldo "Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen" (grootste posten):

Transitievergoeding	€ 53.000
Dividend Kampereiland	€ 221.000
Sport verhuur	€ 77.000
WMO, eigen bijdragen	€ 198.000
Diftar 2020	€ 907.000
Impact, afrekening 2020	€ 147.000
Premie ZFW Werk en Inkomen	€ 106.000
Overig (diverse vorderingen)	€ 140.000
Totaal	€ 1.849.000

3. VASTE PASSIVA

3.1 Eigen vermogen

Omschrijving	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Bestem- ming resultaat 2019	Saldo 31-12-2020
Reserve rentewijziging BBV 2016	605	-	605	-	-
Algemene reserve	20.224	780	3.206		17.798
Saldi gewone dienst	1.540	11.856	1.540		11.856
Groot onderhoud zwembad	59	52	-		111
Stedelijke vernieuwing 2002 (ISV)	88	12	-		100
Bouwgrondexploitatie	5.981	3.441	664		8.758
Groot onderhoud gebouwen	748	367	121		994
Onderhoud Buitenhaven	94	-	21		73
ILG 2007-2013	50	-	50		-
Prestatieafspraken Wonen	1.060	-	910		150
Sparen compensatie-uren adv	42	-	-		42
Restant budget BLS	95	-	-		95
Duurzame activiteiten	680	-	315		366
Onderhoud havens	168	102	168		102
Begraafplaatsen	24	-	23		1
Cofinancieringsfonds ZKN 2040	702	-	47		655
Groot onderhoud civiele kunstwerken	200	636	-		836
Groot onderhoud brandweerkazerne	132	50	-		182
Over te hevelen jaargebonden budgetten	-	5.528	5.528		-
Parkeergelegenheden	2	-	-		2
Totaal	32.493	22.824	13.198	-	42.119

Toelichting per reserve naar aard en reden daarvan:

Soort: Algemene reserve

- 79101001 Reserve rentewijziging BBV 2016 (v/h vast eigen vermogen)
Deze reserve valt jaarlijks gedeeltelijk vrij ten gunste van de exploitatie ter compensatie van de lagere renteopbrengst door de wijzigingen in het BBV. 2020 is het laatste jaar van de jaarlijkse vrijval.
- 79101002 Algemene reserve
Het aanhouden van een buffervermogen ter afdekking van eventuele nadelige rekeningsaldi.

Soort: Bestemmingsreserve

- 79102006 Groot onderhoud zwembad
Het egaliseren van het groot onderhoud aan het zwembad.
- 79102014 Reserve Stedelijke Vernieuwing 2002 (ISV)
Het egaliseren van de kosten met betrekking tot de kosten van stedelijke vernieuwing, met name ter stimulering van particulieren om hun monumentale panden te restaureren.
- 79102015 Reserve bouwgrondexploitatie
Het afdekken van bestaande en toekomstige financiële risico's binnen het grondbedrijf.
- 79102018 Reserve groot onderhoud gebouwen
Het egaliseren van de kosten voor het plegen van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.

- 79102022 Reserve onderhoud Buitenhaven
Het egaliseren van groot onderhoud aan de buitenhaven.
- 79102024 Reserve ILG 2007-2013
Het dekken van de kosten van nog uit te voeren ILG projecten.
- 79102026 Reserve prestatieafpraak wonen
Ter dekking van uitgaven in het kader van de Woonvisie.
- 79102028 Reserve Groot onderhoud havens
Het egaliseren van de kosten van het onderhoud in de havens.
- 79102029 Reserve Sparen compensatie-uren adv
Reserveren van middelen voor de uitvoering van de regeling "sparen compensatie-uren adv".
- 79102032 Reserve restant budget BLS
Aanwenden ter dekking van een drietal projecten: Slenke Es, Straatbeeld plus en Meerwerk Parkeergarage Buitenhaven.
- 79102040 Reserve duurzame activiteiten
Ter dekking van uitgaven met een "duurzaam karakter".
- 79102041 Reserve begraafplaatsen
Het egaliseren van de kosten van onderhoud aan de begraafplaatsen.
- 79102045 Reserve cofinancieringsfonds ZKN 2040
Het realiseren van een zeer aantrekkelijk en bereikbaar binnenstadscentrum (Kampen Merkbaar Beter). De middelen kunnen worden ingezet voor activiteiten/projecten/trajecten ten dienste van de functies: wonen, parkeren, openbare ruimte en monumenten. Met dit fonds kan duidelijkheid worden gegeven over de omvang van de gemeentelijke investeringen teneinde afspraken te kunnen maken over (provinciale) cofinanciering.
- 79102046 Reserve groot onderhoud civiele kunstwerken
Tijdelijke reserve voor het reserveren van voldoende dekkingsmiddelen voor noodzakelijk groot onderhoud vooruitlopend op een definitieve inventarisatie en opbouw.
- 79102060 Reserve groot onderhoud brandweerkazerne
Het egaliseren van de kosten voor het plegen van groot onderhoud aan de brandweerkazerne
- 79102065 Reserve over te hevelen jaargebonden budgetten
Het reserveren van eenmalig ter beschikking gestelde middelen voor het doel waarvoor deze middelen beschikbaar zijn gesteld en waarvan de vrijval in het rekeningresultaat om dringende technische of bestuurlijke redenen ongewenst is.
- 79102074 Reserve parkeergelegenheden
Het realiseren of verbeteren van betaald parkeren en het realiseren van parkeerplaatsen in de binnenstad, noodzakelijk als gevolg van het realiseren van nieuwe wooneenheden in de binnenstad, zoals onder meer boven winkelpanden.

Mutaties in reserves (> €100.000)				
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	s/e	Toelichting
Reserve rentewijziging BBV 2016	-	605	e	Herziening ivm verkorten ingroei rente grex
Algemene reserve (AR)	175	-	e	Verkoop Beijerinkstraat
	605	-	e	Vrijval Res. Vast EV t.g.v. Algemene reserve
	-	3.127	e	Jaarresultaat 2019
	177	-	e	Bestemming resultaat 2019
Bouwgrondexploitatie	2.316	-	e	Zie specificatie paragraaf grondbeleid
	948	-	e	Rentebijbeschrijving 2020
	-	605	e	Bijdrage aan AR i.v.m. wijziging rentesyst.
Groot onderhoud gebouwen	362	-	e	Bestemming resultaat 2019
		117	e	Onttrekking voor onderhoud
Prestatieafspraken Wonen	-	860	e	Vrijval reserve
Duurzame activiteiten	-	235	e	Vrijval overschot reserve
Onderhoud havens	-	168	e	Bestemming resultaat 2019
	102	-	s	Toevoeging grootonderhoud binnenhavens
Groot onderhoud civiele kunstwerken	508	-	s	Sparen voor toekomstig onderhoud
	128		e	Sparen en herschikken onderhoud
Over te hevelen jaargebonden budgetten	5.528	5.528	e	Budgetoverheveling 2019 > 2020

Structurele mutaties in reserves (x € 1.000)				
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	s	Toelichting
Groot onderhoud havens	102		s	Afdracht vanuit de havenverenigingen voor toekomstig onderhoud
Groot onderhoud gebouwen	4		s	Onderhoud Turnhal
Groot onderhoud civiele kunstwerken	508		s	Jaarlijkse dotatie ter dekking van toekomstig onderhoud
Groot onderhoud brandweerkazerne	50		s	Dotatie 2020

3.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Voorzieningen					
Omschrijving	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2020
Ophalen huisvuil	-	742		89	653
Rioleringswerken	2.875	-		384	2.491
Afkoopsommen onderhoud graven	2.315	316		233	2.397
FLO Veiligheidsregio IJsselland	837	76		57	856
Sociaal plan zwembaden	419	-		64	355
Schadeclaim parkeergarage Buitenhaven	615	-		615	-
Pensioenen wethouders	7.619	645		479	7.785
Sociaal statuut stadsziekenhuis	21	-		18	3
Totaal	14.700	1.779	-	1.939	14.539

Toelichting per voorziening naar aard en reden daarvan:

- 79102008 Ophalen huisvuil
Het egaliseren van de tarieven voor de afvalstoffenheffing c.q. het opvangen van tussentijdse mee- of tegenvallers op afvalgebied.
- 79102009 Rioleringswerken
Egaliseren kosten van de rioolrechten en werkt als buffer tussen de zeer wisselende uitgaven en de gelijkmatige inkomsten over een langere periode. Daarnaast wordt de voorziening aangewend voor het verbeteren en uitbreiden van de riolering in bestaande situaties.
- 79102010 Afkoopsommen onderhoud graven
Betreft de egalisatie van de ontvangen afkoopsommen voor het jaarlijks onderhoud van de begraafplaats.
- 79102042 Voorziening FLO Veiligheidsregio IJsselland
Betreft een voorziening ter afdekking van de jaarlijkse FLO kosten aan de Regio IJsselland (voormalig brandweer personeel).
- 79102044 Voorziening Sociaal plan zwembaden
Betreft een voorziening ter afdekking van de vergoedingen aan het voormalige personeel zwembaden.
- 79102049 Voorziening pensioenen wethouders
Het ministerie van BZK adviseert om bij de bepaling van de voorziening pensioenen wethouders voor de nog niet ingegane pensioenen uit te gaan van een rekenrente van 0,082%. Voor de waardering van de reeds ingegane pensioenen adviseert het ministerie om ofwel eenzelfde rekenrente te hanteren als voor de nog niet ingegane pensioenen (0,082%) of aan te sluiten bij een rekenrente met een kortere gemiddelde duur van bijvoorbeeld 10 jaar. De gemeente Kampen heeft ervoor gekozen om zowel de nog niet ingegane als de reeds ingegane pensioenen te waarderen middels een rekenrente van 0,082%.
- 79102047 Voorziening Schadeclaim parkeergarage Buitenhaven
Reserveren van de verdragingschade voor de parkeergarage Buitenhaven.
- 79103000 Voorziening sociaal statuut Stadsziekenhuis
Bestemd voor het kunnen voldoen van de wachtgeldverplichtingen van het voormalig personeel Stadsziekenhuis.

Mutaties in voorzieningen (>€100.000)			
Omschrijving	Dotaties	Onttrekkingen	Toelichting
Ophalen huisvuil	742	-	Saldo product afval i.v.m. gesloten huishouding
Rioleringswerken	-	384	Saldo product riolering i.v.m. gesloten huishouding
Afkoopsommen onderhoud graven	258	-	Meerjarige afkoop van grafonderhoud
	-	175	Onttrekking t.b.v. onderhoud
Schadeclaim parkeergarage Buitenhaven	-	615	Schadeclaim i.v.m. vertraging bouw
Pensioenen wethouders	545	-	Betreft reguliere bijstelling voorziening
	-	479	Betreft de onttrekking t.b.v. de gemaakte kosten
	100	-	Extra aanvulling i.v.m. lage rentestand
Totaal	1.645	1.653	

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden.

Verloop vaste schulden met een renteypische looptijd van 1 jaar of langer				
Omschrijving	Saldo 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminder. / Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen				
- Binnenlandse banken	114.722	15.000	9.624	120.098
- Openbare lichamen	1.000	-	-	1.000
- Binnenlandse bedrijven	4.471	-	-	4.471
Waarborgsommen	-			-
Totaal	120.193	15.000	9.624	125.569

In 2020 is één (nieuwe) langlopende lening van € 15 miljoen aangetrokken met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 0,610. Er is ruim € 9,6 miljoen aan aflossingen betaald.

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedroeg € 3.822.925. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningen bedroeg 2,99 per 31 december 2020. Ook in de paragraaf Financiering is informatie opgenomen over vaste geldleningen en rente.

Binnenlandse bedrijven: betreft de aankoop in 2008 van gronden waarvan de koopsom schuldig is gebleven (een schuld bij De Gilden Ontwikkeling Kampen B.V. en 3 schulden voor locatie "De Plas").

4.0 VLOTTENDE PASSIVA

4.1 Vlottende schulden < 1 jaar

De overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden	2020	2019
Crediteuren algemeen	12.858	8.354
Crediteuren sociale zaken	378	378
Totaal	13.236	8.732

Toelichting op de verhoging van de post crediteuren algemeen:

De post crediteuren algemeen is per eind 2020 ruim € 4,5 miljoen hoger dan per eind 2019.

Dit heeft voornamelijk te maken met het gegeven dat de te verstrekken financiering aan VOF Reeve voor € 3,5 miljoen euro in 2020 is opgevoerd. Daarnaast was de aangifte over het 4e kwartaal 2020 aan de Belastingdienst voor een bedrag van ruim € 954.000 geboekt, maar nog niet betaald. Genoemde € 3,5 miljoen blijkt ook nog open te staan als vordering op de post debiteuren algemeen. In 2021 zal de verrekening plaatsvinden.

4.1 Liquide middelen

De banksaldi.

Zie voor de debetsaldi (creditstand bank) onderdeel 2.3 van de balans.

De gemeente heeft bij BNG Bank een kredietlimiet van € 10 miljoen en een intra-daglimiet van € 5 miljoen. Het totale kredietarrangement bedraagt dus € 15 miljoen.

Per ultimo 2020 was er, evenals in 2019, een debetstand bij de bank. Per 31 december 2020 was er, gezien de liquiditeitspositie, geen kasgeldlening nodig.

Banksaldi	2020	2019
Banksaldi	4.451	7.632
Totaal	4.451	7.632

4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Verloop overlopende passiva		
	2020	2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.935	10.296
Voorschotten:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	7.008	567
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.003	731
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	771	436
Totaal	14.717	12.030

Verloop overlopende passiva				
	Saldo 1-1-2020	Ontvangen	Vrijgevallen of	Saldo 31-12-2020
Voorschotten:				
Het Rijk:				
- BRIM-subsidies	126	159	8	277
- BBZ-subsidies	16	-	16	-
- Min van VWS SPUK-uitkeringen	41	-	41	0
- Wandelpad en fietsverbinding	98	-	-	98
- Uitkering pijlschaalverlichting Stadsbrug	100	-	100	-
- Onderwijs Achterstanden Beleid	115	86	24	177
- Sportakkoord 2019	-	83	-	83
- Belastingdienst ged. toeslagenaff.	-	18	-	18
- Subsidie 1000 kansen 2019	71	-	71	-
- Stimulering verkeersveiligheids	-	-	228	228
- Ontvangen TOZO-gelden	-	6.128	-	6.128
Subtotaal	566	6.474	32	7.008
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
- Herstructurering Spoorlanden	233	-	-	233
- ISV	199	-	-	199
- NLG	100	-	-	100
- Subsidie klimaatadaptie	187	-	-	187
- Subsidie Ebbingestraten	12	-	-	12
- Subsidie 1000 kansen 2019	-	141	-	141
- Voorschot project herinrichting	-	200	89	111
- Subsidie vergroening Christinastraat	-	10	-	10
- WEB-middelen	-	10	-	10
Subtotaal	731	361	89	1.003
Totaal	1.297	6.835	121	8.011

VPB: verrekenbare verliezen

Per ultimo 2020 bedraagt het op aangifte bepaalde verrekenbare verlies voor de vennootschapsbelasting € 1.732.627. Dit verlies is als volgt opgebouwd:

Belastingjaar 2016	€ 324.157 (verrekenbaar tot en met 2025)
Belastingjaar 2017	€ 1.408.470 (verrekenbaar tot en met 2026)
Belastingjaar 2018, 2019	n.n.b

Verliesverrekening kan plaatsvinden door verrekening met de belastbare winst uit het voorgaande jaar of met winsten uit de volgende 6 jaren. Voor verliezen uit de jaren vóór 2019 geldt een verrekeningstermijn van 9 jaar. Als gevolg van een overgangsregeling mag een eventueel verlies uit 2019 (waarvoor een termijn van 6 jaar geldt) eerder verrekend worden dan verliezen uit 2016, 2017 of 2018.

Waarborgen en garanties

Het genoemde bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden gespecificeerd:

Balans				
Geldnemer	Aard/omschrijving	Perc borg	Restant 31-12-2020	Restant 1-1-2020
Woningbouwcorporaties	Sociale woningbouw	WSW	202.076	244.392
Sportverenigingen e.d.	Clubgebouwen e.d.	100	619	333
Verzorgingstehuizen	Bouw, herfinanciering, e.d.	100	603	704
Sociale werkplaats	Kapitaalinvesteringen e.d.	100	2.363	2.475
Particulieren	Aankoop cq nieuwb. woningen	100	2.364	2.535
Nationaal Restauratiefonds	Restauratie woningen	100	37	205
Totaal			208.062	250.644

De gegarandeerde geldleningen aan de woningbouwcorporaties zijn ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Wanneer de corporaties in gebreke blijven dan zal de gemeente uiteindelijk gedwongen worden tot het verstrekken van renteloze geldleningen, dat geldt ook voor de destijds gegarandeerde geldlening aan SGBB welke in 2010 gefuseerd is met Vestia (zie ook paragraaf Weerstandsvermogen).

De gemeente ontvangt van diverse financiële instellingen een overzicht van de gegarandeerde geldleningen aan particulieren (hypotheek). Een deel van de totale omvang was bij het opstellen van de jaarrekening nog niet bevestigd (€ 1,5 miljoen). Dit bedrag is wel opgenomen in bovenstaand overzicht. In hoeverre we voor dit bedrag nog garant staan is onzeker. Besloten is om de hypotheek waarvoor we al vijf jaar of langer geen informatie meer ontvangen op nihil te stellen.

In 2011 heeft de gemeente de "Achtervangovereenkomst gemeente 2011" getekend. Daarmee is het verstrekken van renteloze leningen voor afgegeven borgtochten in het kader van NHG afgegeven vanaf 1 januari 2011 uitsluitend bij het Rijk komen te liggen. Voor de NHG geldleningen die vanaf 1995 tot 1 januari 2011 zijn verstrekt worden conform opgave van NHG geen aanspraken op de achtervangfunctie verwacht.

Er zijn in het verantwoordingsjaar geen betalingen gedaan inzake de borg- en garantstellingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Lopende gerechtelijke procedures

Op dit moment is de volgende zaak in behandeling bij een van onze advocaten:

- Vijfjaarlijkse afrekening onderwijs: afrekening 2006 t/m 2008. Wederpartij betoogt dat er sprake is van een overschrijding. De rechtbank is hierin meegegaan. Vanwege de factortoepassing (verhouding bijzonder onderwijs t.o.v. openbaar onderwijs) betekent dit een zeer substantiële nabetaling aan het bijzonder onderwijs. De gemeente heeft beroep aangetekend tegen deze uitspraak.

Overige ontwikkelingen

Corona

Het COVID-19 (Corona) virus heeft ook in 2021 financiële gevolgen en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In artikel 28 lid a BBV staat dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken opgenomen moet worden.

In artikel 28 lid d BBV staat dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen moet worden.

In afwijking van de bovenstaande bepaling is dit overzicht als bijlage opgenomen.

Overhead: in zijn algemeenheid wordt de overhead niet meer toegerekend aan de activiteiten, maar in zijn totaliteit zichtbaar gemaakt in het in de begroting opgenomen "Overzicht Overhead". De wetgever heeft een limitatieve opsomming gegeven van de kosten welke onder het begrip overhead vallen. Besloten is dat de kosten van de Gemeentewerf en ICT ook als overhead worden beschouwd.

Waar het betreft de kosten van:

- Investerings
- Grondexploitatie en
- Projecten

mag toerekening wel plaatsvinden.

Dit is uit het oogpunt van kostenverhaal en budgettaire ruimte en mogelijkheden ook gedaan.

Voor overheidstarieven die maximaal een kostendekkend tarief mogen hebben (denk aan reiniging en riolering) worden de overheadkosten niet verantwoord op het product maar maken ze wel onderdeel uit van de tariefstelling;

Uit oogpunt van efficiency en beperking van administratieve lasten is gekozen voor 1 integraal overheadtarief voor de toerekening waarbij niet per definitie is gestreefd naar het maximaal toerekenen van de overhead aan de directe kosten.

Steunmaatregelen in het kader van de Coronacrisis

Het Rijk heeft in 2020 een aantal financiële steunmaatregelen beschikbaar gesteld voor ondernemers en organisaties in het kader van de Coronacrisis. Regelingen zijn: NOW3, TOZO, TVS, en diverse andere belasting- en kredietregelingen.

Daarnaast is door het Rijk via het Gemeentefonds ook extra compensatie aan gemeenten beschikbaar gesteld om sectoren in de lokale samenleving te ondersteunen die zijn getroffen door de Coronacrisis. De gemeenten ontvingen deze compensatie ook voor het wegvallen van inkomsten en het uitvoeren van extra taken door de coronacrisis en om de dienstverlening op peil te houden. Het betreft hier algemene dekkingsmiddelen waarvan de bestedingsvrijheid ligt bij de gemeenten. De gemeente beoordeelt bij de diverse doelgroepen wat nodig is om de schade te compenseren. Dat kan overigens meer of minder zijn dan de compensatie die het Rijk beschikbaar stelt. In totaal is er voor Kampen in 2020 € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld via de circulaire van het Rijk en € 2,6 miljoen besteed. Per saldo in 2020 een nadelig verschil van € 0,3 miljoen.

Over de besteding en inzet van de compensatiemiddelen hebben wij u gerapporteerd in de 2e Bestuursrapportage. Op dat moment was nog sprake van een voordelig saldo van € 0,7 miljoen waarvoor wij een stelpost hebben opgenomen. Inmiddels blijkt uit de jaarrekening dat de stelpost volledig is ingezet en we zelfs eindigen met een nadelig saldo van € 0,3 miljoen. In 2021 is opnieuw compensatie ontvangen van het Rijk. De verantwoording hierover wordt meegenomen in de 1e Bestuursrapportage van 2021.

De financiële afwijkingen met daarbij ook de corona effecten worden per programma toegelicht.

Overzicht Onvoorzien (x € 1.000)	Onderwerp	Eenmalig	Structureel	Vrije beleidsruimte raad	
				Eenmalig	Structureel
	Stelpost onvoorzien	200			
	Eenmalig begrotingssaldo 2020 (incl. aangenomen amendementen)	911			
	Structureel begrotingssaldo 2020 (incl. aangenomen amendementen)		185-		
	Vrije beleidsruimte (eenmalig)			9	
	Vrije beleidsruimte (structureel)				27
	Doorontwikkeling Financiën op Koers (FINOK)	16-			
	Veilig Thuis (VTIJ) aanvullende subsidie 2020	109-			
	Herhuisvesting CJG, consultatiebureau en gemeentelijke organisatie	69-	14		
	Verhoging div. budgetten i.v.m. exploitatie Stadskazerne		100-		
	Financieel effect niet verzelfstandigen Stedelijk Museum Kampen	237			
	Parkeergarage 2020	22-	12-		
	Huisvesting stichting Grafisch Atelier Kampen in gebouw Quintus	15-			
	Veteranendag 2020	8-			
	Aanvullend krediet korfbalveld Hagenbroek	4	4-		
	2e Bestuursrapportage 2020	2.942			
	Aanleg fietspad Chalmotweg - Kamperstraatweg	2	2-		
	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) compleet 2020	45			
	Septemercirculaire 2020	722			
	Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019		8-		
	2e Bestuursrapportage 2019		76-		
	1e Bestuursrapportage 2020	17-	3.255-		
	Vervallen budget pollers		15		
	Bloemen voor bijen			9-	6-
	Totaal	4.807	3.613-	-	21

Programma Bestuur en ondersteuning

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
Cluster 1						
Lasten	4.073	-156	3.917	3.816	-101	V
Baten	-1.017	375	-642	-510	132	N
Saldo	3.055	219	3.275	3.307	32	N
Cluster 2						
Lasten	748	1.297	2.045	5.331	3.286	N
Baten	-513	-2.610	-3.123	-3.108	15	N
Saldo	236	-1.313	-1.077	2.223	3.300	N
Totale lasten	4.821	1.141	5.962	9.147	3.185	N
Totale baten	-1.530	-2.235	-3.765	-3.617	148	N
Totaal saldo	3.291	-1.094	2.197	5.530	3.333	N

Programma : Bestuur en ondersteuning						
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring			
Cluster 1						
<u>Lasten</u>						
Burgerzaken						
E	V	-114	Diverse voordelen op de lasten omtrent producten binnen burgerzaken. Denk aan gemeentelijk basisadministratie personen, burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen. De voordelen op de lasten worden veroorzaakt door de uitbraak van het coronavirus. Zo zijn er minder uittreksels uit de basisregistratie, minder Geneeskundige Verklaringen voor het rijbewijs, en minder verklaringen omtrent het gedrag uitgegeven. Daarnaast zijn er in voorbereiding op de verkiezingen van 17 maart alle diverse kosten gemaakt voor nieuwe en extra stemhokjes, verkiezingsborden e.d.			
		-114	Totaal			
Cluster 2						
<u>Lasten</u>						
Beheer overige gebouwen en gronden						
E	V	-895	Voorgesteld wordt om een bedrag van € 595.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Restauratie kap Engelenbergplantsoen). Het restant voordeel van € 300.000 valt weg tegen het nadeel op de reserve groot onderhoud. Het nettoresultaat is € 0.			
E	V	-214	Voorgesteld wordt om een bedrag van € 188.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Reconstructie Wielstraat) en daarnaast nog een bedrag van € 27.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Onderzoek uitbreiding woonwagendplaatsen)			
E	N	215	Toerekening aan de baten in verband met saldering grondmutatie.			
E	N	4.171	Bij de gronden welke tot de materiële vaste activa behoren zijn de werkelijke kosten hoger dan begroot door een hogere voorziening IJsseldelta fase 2, een hogere voorziening de Plas en een interne verwerving van gronden uit de Koekoek ten behoeve van plan Fuite.			
		3.277	Totaal			

Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		13	Bestuur
		9	Beheer overige gebouwen en gronden
V		22	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
3.185 Totale afwijkingen aan de lastenkant			
Cluster 1			
<u>Baten</u>			
Burgerzaken			
E	N	133	Diverse nadelen op de baten omtrent producten binnen burgerzaken. Denk aan gemeentelijk basisadministratie personen, burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen. De nadelen op de baten worden veroorzaakt door de uitbraak van het coronavirus. Zo zijn er minder uittreksels uit de basisregistratie, minder Geneeskundige Verklaringen voor het rijbewijs, en minder verklaringen omtrent het gedrag uitgegeven. Ook zijn er vanwege de maatregelen (lockdowns, sluiting openbaren voorzieningen e.d.) minder huwelijken voltrokken, zijn er reisbeperkingen opgelegd (minder paspoorten) en zijn er minder rijbewijzen uitgegeven. Het is nu zelfs toegestaan om nog 9 maanden na de einddatum met het rijbewijs te mogen rijden. Hierdoor stellen houders de vernieuwing van het rijbewijs uit tot een later moment. En uiteraard zijn er door de maatregelen (contactberoepen) minder rijexamens afgenomen en daardoor minder eerste afgiftes geweest.
		133	Totaal
Cluster 2			
<u>Baten</u>			
Beheer overige gebouwen en gronden			
E	V	-283	In 2020 hebben er zich meer verkopen van gemeentelijk vastgoed voorgedaan dan begroot. Het verschil is voor het grootste deel te wijten aan de verkoop van het pand aan de Grafhorsterweg 42 einde van het jaar.
E	V	-215	Toerekening aan de lasten in verband met saldering grondmutatie
E	N	595	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Restauratie kap Engelenbergplantsoen).
		97	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-82	Beheer overige gebouwen en gronden
N		-82	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
148 Totale afwijkingen aan de batenkant			
3.333 Saldo van het programma			

Programma Veiligheid

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
1 Veiligheid						
Cluster 3						
Lasten	4.599	98	4.697	4.812	115	N
Baten	-418		-418	-409	9	N
Saldo	4.181	99	4.279	4.403	124	N
Totale lasten	4.599	98	4.697	4.812	115	N
Totale baten	-418		-418	-409	9	N
Totaal saldo	4.181	99	4.279	4.403	124	N

Programma : Veiligheid			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Cluster 3			
<u>Lasten</u>			
Crisisbeheersing en brandweer			
E	N	127	Bij de brandweerkazerne kampen hebben er enkele noodzakelijk herstel werkzaamheden plaats moeten vinden in 2020. Deze werkzaamheden waren onder andere het vervangen van de ketel en een revisie van de gevellift. Daarnaast zijn er meer interne uren gemaakt dan begroot.
		127	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		62	Crisisbeheersing en brandweer
		-74	Openbare orde en veiligheid
V		-12	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		115	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Totaal			
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-13	Crisisbeheersing en brandweer
		22	Openbare orde en veiligheid
N		9	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		9	Totale afwijkingen aan de batenkant
		124	Saldo van het programma

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
Cluster 4						
Lasten	8.292	732	9.024	8.351	-673	V
Baten	-312	-764	-1.076	-1.042	34	N
Saldo	7.980	-32	7.948	7.309	-639	V
Cluster 5						
Lasten	304	149	454	417	-37	V
Baten	-480		-480	-445	35	N
Saldo	-175	149	-26	-28	-2	V
Cluster 6						
Lasten	4		4	5	1	N
Baten	-8	8				N
Saldo	-4	8	4	5	1	N
Totale lasten	8.601	881	9.482	8.773	-709	V
Totale baten	-800	-756	-1.555	-1.487	68	N
Totaal saldo	7.801	125	7.926	7.286	-640	V

Programma : Verkeer, vervoer en waterstaat

S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Cluster 4			
<u>Lasten</u>			
Verkeer en vervoer			
E	V	-225	Betreft interne uren. Geen verdere analyse.
E	V	-197	Bij de aanleg van het fietspad Kamperstraatweg is een eenmalig voordeel ontstaan omdat de aanbesteding van het werk goedkoper is uitgevallen door een goede marktconcurrentie; de gemeente zat op dat moment (juli 2019) in een goede positie. Daarnaast zijn omgevings- en communicatiekosten binnen de perken gebleven.
E	V	-137	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Ondergronds brengen hoogspanningskabels 's Heerenbroek)
E	N	101	Voor het vervangen van de peilschaalverlichting hebben we een bijdrage van Rijkswaterstaat ontvangen waardoor de lasten hoger zijn uitgekomen. De ontvangen inkomst van Rijkswaterstaat is onder de baten geboekt.
E	N	136	Voor de aanleg van kabels door nutsbedrijven in gemeentelijke grond maakt de gemeente kosten voor het dichtstraten van de weg. Deze kosten kan de gemeente verhalen op basis van maximaal vastgestelde tarieven. Dit jaar moest er echter meer dichtgestraat worden waardoor de uitgaven hoger lagen. Per saldo lagen de uitgaven hoger dan de opbrengsten.
Parkeren			
E	V	-130	Betreft interne uren. Geen verdere analyse.
		-452	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-204	Verkeer en vervoer
		-17	Parkeren
		-12	Recreatieve havens
		-25	Economische havens en waterwegen
		1	Openbaar vervoer
N		-257	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		-709	Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 4

Baten

Verkeer en vervoer

E	V	-106	Zie toelichting bij de lasten over de aanleg van kabels.
E	V	-101	Zie toelichting bij de lasten over de peilschaalverlichting.
E	N	102	Door gunstige aanbestedingen zijn de projecten klein infra 2018, klein infra 2019 en de aanleg van het fietspad Kamperstraatweg goedkoper uitgevallen dan begroot. Bij deze projecten is de subsidie vastgesteld op basis van de werkelijke gemaakte kosten waarbij dan 50% subsidiabel is. Door deze gunstige aanbestedingen is er een nadeel ontstaan op de te ontvangen subsidies. Het nadeel wat hierdoor is ontstaan valt weg tegen het voordeel van de lagere kosten.
E	N	171	Zie toelichting bij de lasten over het ondergronds brengen hoogspanningskabels 's Heerenbroek.
		66	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000	
	-33 Verkeer en vervoer
	22 Recreatieve havens
	13 Economische havens en waterwegen
N	2 Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
	68 Totale afwijkingen aan de batenkant
	-641 Saldo van het programma

Programma Economie

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
3 Economie						
Cluster 7						
Lasten	1.398	12.075	13.473	10.639	-2.834	V
Baten	-161	-13.324	-13.484	-13.621	-137	V
Saldo	1.238	-1.249	-11	-2.982	-2.971	V
Totale lasten	1.398	12.075	13.473	10.639	-2.834	V
Totale baten	-161	-13.324	-13.484	-13.621	-137	V
Totaal saldo	1.238	-1.249	-11	-2.982	-2.971	V

Programma :		Economie			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 7					
<u>Lasten</u>					
Economische ontwikkeling					
E	V	-126	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Bijdrage verbreding sluizen Kornwerderzand)		
E	V	-125	Voorstellen budgetoverheveling:1. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 75.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Havenontwikkeling)2. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 50.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Uitvoeringsagenda van en voor de binnenstad)		
Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
E	V	-1.948	De verkopen in de Koekoekspolder hebben er toe geleid dat de boekwaarde van de gronden omlaag is gegaan. Een deel van de met de boekwaarde samenhangende voorziening kon daarmee vrijvallen.		
E	V	-1.019	Het voordeel betreft een onderbesteding op de begrote lasten voor de herstructurering bedrijventerrein spoorlanden. Tegenover dit voordeel staat een toevoeging aan de daarvoor bestemde reserve van hetzelfde bedrag. Per saldo is er dus geen verschil op dit project gerealiseerd.		
E	N	681	Toerekening aan de baten in verband met saldering grondmutatie.		
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
E	V	-202	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Onderzoek Warmte Transitievisie)		
		-2.739	Totaal		

Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
	2		Economische ontwikkeling	
	-51		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	
	-47		Economische promotie	
V	-96		Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
	-2.835		Totale afwijkingen aan de lastenkant	
Cluster 7				
<u>Baten</u>				
Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
E	V	-681	Toerekening aan de lasten in verband met saldering grondmutatie.	
E	N	500	Zie toelichting bij de lasten herstructurering bedrijventerrein Spoorlanden.	
		-181	Totaal	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
		-20	Economische ontwikkeling	
		18	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	
		45	Economische promotie	
N		43	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
		-138	Totale afwijkingen aan de batenkant	
		-2.973	Saldo van het programma	

Programma Onderwijs

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
4 Onderwijs						
Cluster 8						
Lasten	7.683	158	7.841	7.696	-145	V
Baten	-1.122		-1.122	-1.119	3	N
Saldo	6.561	158	6.719	6.577	-142	V
Totale lasten	7.683	158	7.841	7.696	-145	V
Totale baten	-1.122		-1.122	-1.119	3	N
Totaal saldo	6.561	158	6.719	6.577	-142	V

Programma :			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		14	Openbaar basisonderwijs
		-15	Onderwijshuisvesting
		-144	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
N		-145	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		-145	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-16	Onderwijshuisvesting
		18	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
N		2	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		2	Totale afwijkingen aan de batenkant
		-143	Saldo van het programma

Programma Sport, cultuur en recreatie

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
5 Sport, cultuur en recreatie						
Cluster 10						
Lasten	7.239	779	8.018	7.735	-283	V
Baten	-661	-157	-818	-827	-9	V
Saldo	6.577	623	7.200	6.909	-291	V
Cluster 11						
Lasten	1.748	19	1.767	1.790	23	N
Baten	-244	3	-241	-244	-3	V
Saldo	1.504	22	1.527	1.546	19	N
Cluster 12						
Lasten	5.356	1.441	6.798	5.292	-1.506	V
Baten	-203	-203	-406	-287	119	N
Saldo	5.153	1.239	6.392	5.005	-1.387	V
Cluster 9						
Lasten	4.329	420	4.749	4.678	-71	V
Baten	-1.657	-47	-1.704	-2.025	-321	V
Saldo	2.672	373	3.046	2.653	-393	V
Totale lasten	18.673	2.660	21.332	19.495	-1.837	V
Totale baten	-2.765	-403	-3.168	-3.382	-214	V
Totaal saldo	15.907	2.257	18.164	16.113	-2.051	V

Programma : Sport, cultuur en recreatie			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Cluster 10			
<u>Lasten</u>			
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			
E	V	-200	De bijdrage voor het nieuwe onderkomen van schietvereniging Op de Korrel niet gedaan.
E	N	360	Er is in 2020 ten onrechte een bedrag van € 360.000 aan Stichting Stadsgehoorzaal beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in 2021 weer terug ontvangen.
Musea			
E	V	-195	Lagere lasten voor het stedelijk museum in 2020 van in totaal ca. € 195.000 Uit analyse is gebleken dat dit voordeel bestaat uit een zestal componenten. Deze componenten zullen op hoofdlijnen toegelicht worden: € 129.000 lagere doorbelasting van interne uren. Voor de toelichting op deze afwijking verwijzen wij u naar programma overhead. € 20.000 lagere bijdrage aan de beheerstichting Stadskazerne voor de jaren 2018/2019. Het museum is één van de hoofdgebruikers van de stadskazerne. De totale jaarlijkse beheerskosten wordt in rekening gebracht bij de gebruikers. In 2020 heeft de beheerstichting teveel aan geïnde beheerskosten voor de jaren 2018 en 2019 terugbetaald aan de hoofdgebruikers. € 20.000 restant budget versterkingsbudget stedelijk museum. Dit budget is bedoeld om een aantal knelpunten binnen het stedelijk museum op te lossen. In 2020 is het leeuwendeel van het budget aangewend. Momenteel is museum bezig met het uitwerken van plannen rondom het oplossen van de laatste knelpunten. € 10.000 restant budget upgraden beveiliging synagoge. Door de corona heeft de voorbereiding van het upgraden van het beveiligingssysteem vertraging opgelopen. Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen

			in de resultaatbestemming budgetoverheveling. €15.000 lagere lasten als gevolg door minder inkoop goederen voor de winkel, horeca, workshops.
E	N	105	Het archief heeft meer kosten gemaakt in 2020 dan begroot. Na analyse is gebleken dat de overschrijding voor 90.000 is toe te rekenen aan de kosten omtrent inzet van derden. Het gemeentearchief heeft het afgelopen jaar door langdurige ziekte en extra werkzaamheden in het kader van (gesubsidieerde) projecten extra ingehuurd. Voorgaande jaren werden deze kosten budgettair opgevangen met het budget van ca. 107.000 welke voor de verzelfstandiging beschikbaar was. Dit is dit jaar niet mogelijk omdat in de loop van 2020 is besloten om het verzelfstandiging niet door te zetten. De overige 15.000 zijn diverse kleine overschrijdingen op diverse kostenposten binnen het archief en deze zullen dan ook niet verder toegelicht worden.
Cultureel erfgoed			
E	V	-276	De gehele restauratie van de toren van de Bovenkerk is nog niet afgerond. Dit voordeel valt wegen tegen het nadeel op de reserve groot onderhoud. Hierdoor is er sprake van een netto voordeel van € 0.
E	V	-104	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Molen de Valk).
		-310	Totaal
Cluster 12			
<u>Lasten</u>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
E	V	-667	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG - fietspad Kampereiland Mandjeswaard)
E	V	-280	Voorstellen budgetoverheveling:1. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 40.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Herinrichting Beltweg/Steenovensdijk, Bongerd voormalige stadskwekerij)2. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 15.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG Voetpad Zalkerbosch Bentickswelle)3. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 79.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Plattelandsontwikkeing - Leader)4. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 20.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Opstellen beleids -/ uitvoeringsplan spelen).5. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 74.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Essentaksterfte).6. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 12.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Aanleg Tiny Forest).7. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 40.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Herinrichting Beltweg/Steenovensdijk).
E	V	-229	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG-herinrichting buitenruimte Koggewerf).
E	V	-136	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG-aanpassen gebouwen Koggewerf).
E	V	-132	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Herinrichting groene long Brunnepe, sanering grond)
E	V	-124	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG-aanleg boothelling Koggewerf).
E	V	-104	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (ILG inrichting nieuwe Zalkerbos)
		-1.672	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000						
		-77	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			
		-5	Musea			
		110	Cultureel erfgoed			
		23	Media			
		166	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
		98	Sportbeleid en activering			
		-169	Sportaccommodaties			
N		146	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100			
		-1.836	Totale afwijkingen aan de lastenkant			
Cluster 12						
<u>Baten</u>						
Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
E	V	-111	Zie toelichting bij de lasten over de actie oneigenlijk grondgebruik.			
E	N	129	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (NLG-subsidie Koggewerf).			
E	N	197	Zie toelichting bij de lasten NLG - Fietspad Kampereiland Mandjeswaard.			
		215	Totaal			
Cluster 9						
<u>Baten</u>						
Sportbeleid en activering						
E	V	-162	Zie toelichting bij de lasten over Sportstimulering.			
		-162	Totaal			
Afwijkingen kleiner dan € 100.000						
		1	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			
		-20	Musea			
		10	Cultureel erfgoed			
		-3	Media			
		-96	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
		-160	Sportaccommodaties			
V		-268	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100			
		-215	Totale afwijkingen aan de batenkant			
		-2.051	Saldo van het programma			

Programma Sociaal domein

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
6 Sociaal domein						
Cluster 13						
Lasten	57.307	5.147	62.454	64.962	2.508	N
Baten	-14.670	376	-14.294	-20.864	-6.570	V
Saldo	42.637	5.522	48.160	44.098	-4.062	V
Totale lasten	57.307	5.147	62.454	64.962	2.508	N
Totale baten	-14.670	376	-14.294	-20.864	-6.570	V
Totaal saldo	42.637	5.522	48.160	44.098	-4.062	V

Programma :		Sociaal domein	
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Cluster 13			
<u>Lasten</u>			
Samenkracht en burgerparticipatie			
E	V	-488	Eerder gemaakte kosten in het kader van het Woonplaatsbeginsel zijn volledig terugbetaald op basis van jurisprudentie.
E	V	-134	Betreft te hoog begrote loonkosten van de wijkverbinders in het kader van Kamper Kracht in Actie (€ 81.000) en interne uren (€ 53.000)
Wijkteams			
S	V	-137	Voordelen op verschillende onderdelen van het budget vanwege de verhuizing van het CJG naar het stadhuis van Kampen.
E	V	-132	Verzameling van afwijkingen op de gebieden van jeugd: innovatieprojecten, Voorzorg, Steunouders, abonnementen (€ 42.000) en interne uren (€ 90.000).
Inkomensregelingen			
E	V	-148	Minimafonds: zie toelichting bij de lasten van de bijzondere bijstand.
E	V	-135	In de eerste Berap zijn extra middelen vrij gemaakt op basis van de toename van bijzondere bijstand die verwacht werd. Deze toename is tot nu toe uitgebleven. Nog steeds is de verwachting dat de effecten van de coronacrisis zichtbaar zullen worden en een toename aan hulpvragen zal gaan ontstaan. Landelijk blijkt namelijk dat de coronacrisis leidt tot een daling aan banen. Het aantal mensen in de bijstand is gegroeid in vergelijking met het jaar ervoor. De groep inwoners die aanspraak kan gaan maken op regelingen vanuit het minimafonds, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening groeit daarmee ook. Tegelijkertijd is te zien dat het gebruik van de regelingen tijdens de lockdown(s) gedaald is. Hiermee is overall het gebruik van de regelingen gedaald i.p.v. gestegen zoals eerder verwacht. Tevens is zichtbaar geworden dat de groep jongeren die gebruik maakt van aanvullende bijzondere bijstand is gedaald. Voor het minimafonds wijkt de prognose af en is eveneens een positief verschil zichtbaar. Door de coronacrisis is deelname aan culturele en maatschappelijke activiteiten moeilijker geworden.
E	N	1.376	Het aantal bijstandsuitkeringen (Pw, IOAW, IOAZ) bedroeg aan het einde van het jaar 893, waar we in 2020 gestart zijn met 833 uitkeringen. In het vierde kwartaal is de stijging gestabiliseerd. Vanwege corona en de daarbij horende lockdowns waren er minder vacatures en meer instroom in de bijstand. De begroting voor de bijstand is in de 2e Berap opgehoogd vanwege de effecten van de coronacrisis. De verwachting was dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2020 op gemiddeld 880 zou liggen, daar zijn we in de berekening van de budgetten dan ook vanuit gegaan. Het werkelijke gemiddelde aantal uitkeringen bedraagt 875. Daarnaast zijn de gemiddelde kosten per uitkering 3% lager dan geprognosticeerd. Hierdoor liggen de totale kosten van de bijstand lager dan begroot. Vanwege het tekort op de BUIG is de verwachting dat Kampen recht heeft op een vangnetuitkering. Deze vangnetuitkering is meegenomen in de begroting. Nu de kosten van de bijstand echter lager zijn, zal de vangnetuitkering ook lager liggen. Dit zijn communicerende vaten. Daarom staat tegenover de lagere kosten van de bijstand ook een lagere vangnetuitkering. Per saldo is het effect van de lagere kosten en de lagere vangnetuitkering positief.
E	N	4.247	Bijzondere bijstand zelfstandigen: Tozo regeling. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De middelen voor deze regeling ontvangen we vanuit het rijk.
Begeleide participatie			

E	V	-244	De uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening, ligt bij de GR Werkvoorzieningsschap Kampen en Dronten. Het voorschotbedrag dat wij de GR betalen, bestaat uit de integratie-uitkering Participatie, een bedrag voor de uitvoeringskosten en daarbij een bijdrage om het begrote tekort te dekken. Vanwege een lagere vaststelling van het voorschotbedrag, is het budget hoger dan de bedragen die betaald worden aan de GR. Aan de begroting is een bedrag van € 414.000 toegevoegd ter compensatie van corona-kosten van WSW bedrijven. Het totale bedrag dat aan voorschot is betaald aan de GR, blijkt echter voldoende te zijn om de jaarlijkse kosten (inclusief corona-kosten) te dekken. Het afboeken van een verouderde balanspost maakt echter dat het bedrag minder positief wordt.
E	V	-112	Betreft interne uren (€ 85.000) en uitvoering participatiewet (€ 27.000)
Arbeidsparticipatie			
E	V	-332	Vanwege corona hebben wij minder re-integratietrajecten uit kunnen zetten.
E	V	-231	Betreft compensabele btw re-integratie 2014-2020).
E	V	-200	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Nieuwe wet inburgering).
Maatwerkvoorzieningen (WMO)			
E	V	-212	Vanwege corona zijn er minder aanvragen voor individuele vervoersvoorzieningen geweest.
E	N	158	Er zijn in 2020 een aantal grote woningaanpassingen tegelijk gekomen (denk aan aan- en verbouw om woning toegankelijk te maken voor kinderen) wat hoge kosten met zich heeft meegebracht.
Maatwerkdienstverlening 18+			
S	N	171	Inwoners doen bij het langer thuis (moeten) wonen en de vergrijzing als eerste een beroep op deze voorziening Huishoudelijke Hulp. De uitgaven voor HH gaan ieder jaar omhoog door een toename in aantal cliënten. Ook voor 2020 was dit de realiteit en is de verwachting dat we niet uitkomen met het budget. Daarnaast lijkt het op een stijging (vergrijzing/abotarief) die doorzet en van structurele aard is als er geen wezenlijke zaken veranderen.
Maatwerkdienstverlening 18-			
E	V	-367	We zien een daling van het aantal jeugdigen in zorg vergeleken met een jaar geleden. Het is gelukt om de instroom te beperken en uitstroom te bevorderen met de maatregelen die we treffen middels het Actieprogramma Sociaal Domein. De in deze rapportage opgenomen kosten van de ZIN zijn een prognose. De definitieve kosten worden pas bekend als de zorgaanbieders uiterlijk 1 april hun productieverantwoording indienen. De prognose in deze rapportage is gebaseerd op een uitvraag bij de zorgaanbieders. De verwachte 'boeggolf' vanwege de coronacrisis is in deze cijfers voor de Jeugd niet waarneembaar. Het is nog onduidelijk is of dit nog zal volgen. Het is onduidelijk of de uitgestelde vraag echt een uitgestelde vraag is, en er een boeggolf van nieuwe aanvragen komt, of dat de tijd de hulpvraag als vanzelf heeft opgelost. De meerkostenregeling voorziet in de extra kosten die zijn gemaakt ten gevolge van de coronamaatregelen (bijvoorbeeld beschermingsmiddelen en aanpassing van ruimtes om deelnemers 1,5 meter ruimte te geven). Zorgaanbieders zijn de meerkosten over 2020 aan het inventariseren. Beoordeling vindt plaats aan de hand van het landelijk vastgestelde kader. De meerkostenregeling loopt van maart 2020 tot en met december 2021. Aan zorgaanbieders wordt dringend gevraagd om de meerkosten over 2020 voor 16 februari 2021 bij het RSJ in te dienen. Jeugdhulp buiten RSJ: er is veel minder PGB ingezet conform het huidig beleid (zie toelichting onder lasten bij Regionaal gespecialiseerde jeugdhulp.
Geëscaleerde zorg 18+			
E	V	-130	Zie toelichting bij de baten over de Maatschappelijke opvang en beschermd wonen WMO.

Geëscaleerde zorg 18-

E	V	-108	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Veilig Thuis).
		2.842	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

		-58	Samenkracht en burgerparticipatie
		-91	Wijkteams
		-60	Inkomensregelingen
		-22	Arbeidsparticipatie
		-86	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
		-56	Maatwerkdienstverlening 18+
		36	Geëscaleerde zorg 18-
N		-336	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

2.505 Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 13

Baten

Inkomensregelingen

E	V	-4.247	Bijzondere bijstand zelfstandigen: Tozo regeling. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De middelen voor deze regeling ontvangen we vanuit het rijk.
E	V	-1.827	Zie toelichting bij de lasten van de bijstand.
E	V	-169	Zie toelichting bij de lasten van de bijzondere bijstand.
E	N	575	Zie toelichting Rijksbijdrage BUIG bij de lasten over de bijstand.
		-5.668	Totaal

Maatwerkdienstverlening 18-

E	N	105	Zie toelichting bij lasten over de kosten Regionaal gespecialiseerde jeugdhulp.
		105	Totaal

Geëscaleerde zorg 18+

E	V	-955	Conform regionale besluitvorming valt aan de regio IJssel-Vecht structureel € 4.222.822 jaarlijks vrij voor Maatschappelijke opvang en beschermd wonen WMO. Voor Kampen betekent dit een bedrag van € 615.265. Over 2019 heeft Kampen aanvullend nog een extra vrijval van € 227.148,53 ontvangen. Over 2020 zal regionaal € 4.500.000 incidenteel (extra) vrijvallen. Dit betekent voor Kampen naast de structurele vrijval een incidenteel voordeel.
		-955	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

		75	Samenkracht en burgerparticipatie
		-17	Wijkteams
		17	Inkomensregelingen
		3	Begeleide participatie
		-50	Arbeidsparticipatie
		-12	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
		-67	Maatwerkdienstverlening 18+
V		-51	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

-6.569 Totale afwijkingen aan de batenkant

-4.064 Saldo van het programma

Programma Volksgezondheid en milieu

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
7 Volksgezondheid en milieu						
Cluster 14						
Lasten	2.336	-218	2.118	2.095	-23	V
Baten						N
Saldo	2.336	-218	2.118	2.095	-23	V
Cluster 15						
Lasten	2.375	-4	2.370	2.644	274	N
Baten	-3.341		-3.341	-3.621	-280	V
Saldo	-966	-4	-970	-977	-7	V
Cluster 16						
Lasten	4.021	-21	4.000	4.343	343	N
Baten	-6.088		-6.088	-6.483	-395	N
Saldo	-2.067	-21	-2.088	-2.140	-52	V
Cluster 17						
Lasten	1.497	415	1.912	1.571	-341	V
Baten	-4	-218	-221	-54	167	N
Saldo	1.494	197	1.691	1.517	-174	V
Cluster 18						
Lasten	1.003	24	1.027	1.065	38	N
Baten	-1.160	2	-1.158	-1.266	-108	V
Saldo	-157	25	-131	-201	-70	V
Totale lasten	11.233	195	11.428	11.718	290	N
Totale baten	-10.593	-216	-10.809	-11.424	-615	V
Totaal saldo	640	-21	619	294	-325	V

Programma :		Volksgezondheid en milieu			
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring		
Cluster 15					
<u>Lasten</u>					
Riolering					
E	N	184	Hogere eenmalige onderhoudskosten door onder andere een overschrijding van bepaalde onderhoudsbestekken (drukriolering en reiniging).		
		184	Totaal		
Cluster 16					
<u>Lasten</u>					
Afval					
E	V	-418	De afgelopen jaren zaten er wat financiële risico's op het dossier PMD (plastic en metalen verpakkingen en drinkpakken). Als gemeente waren we verantwoordelijk voor natransport, sortering en vermarkting waardoor we pas inkomsten kregen op het moment dat er (een deel) was vermarkt en we te maken hadden met hogere verwerkingskosten. In 2020 zijn hierover nieuwe afspraken gemaakt waardoor de financiële risico's zijn afgenomen. Vanwege de nieuwe gemaakte afspraken hebben we geen verwerkingskosten meer en zijn de uitgaven flink lager uitgevallen.		

E	N	769	In de begroting was rekening gehouden met een onttrekking uit de voorziening afval. De uitgaven zijn lager uitgevallen en er zijn meer inkomsten binnengekomen. Er heeft geen onttrekking maar een toevoeging aan de voorziening plaatsgevonden. Dit geeft een uitgave in de exploitatie weer.
		351	Totaal
Cluster 17			
<u>Lasten</u>			
Milieubeheer			
E	V	-156	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (ISV saneringsopgave Blekerijweg)
		-156	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-23	Volksgezondheid
		90	Riolering
		-8	Afval
		-185	Milieubeheer
		38	Begraafplaatsen en crematoria
N		-88	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		291	Totale afwijkingen aan de lastenkant
Cluster 15			
<u>Baten</u>			
Riolering			
E	V	-207	In de begroting was rekening gehouden met een onttrekking uit de voorziening, dit geeft een inkomst in de exploitatie. De onttrekking is hoger uitgevallen omdat er meer kosten zijn gemaakt. Zie de toelichting onder lasten voor de hogere kosten.
		-207	Totaal
Cluster 16			
<u>Baten</u>			
Afval			
E	V	-253	In 2020 zijn er op het dossier PMD nog diverse financiële afwikkelingen van voorgaande jaren geweest, waardoor we meer inkomsten hebben ontvangen.
E	V	-142	Dit voordeel betreft meer inkomsten vanuit het vastrecht-, diftatarief en overige opbrengsten (€ 69.000) en de vrijval van de voorziening afval (€ 73.000) gelijk aan de toevoeging uit 2019.
		-395	Totaal
Cluster 17			
<u>Baten</u>			
Milieubeheer			
E	N	199	Zie toelichting bij de lasten over de ISV Saneringsopgave Blekerijweg.
		199	Totaal
Cluster 18			
<u>Baten</u>			
Begraafplaatsen en crematoria			
E	V	-108	Dit zijn hogere baten uit de inkomsten uit begraven en begraafrechten (€ 98.000) en enkele andere kleine voordelen (€ 10.000).
		-108	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		-73	Riolering

	-32	Milieubeheer
V	-105	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
	-616	Totale afwijkingen aan de batenkant
	-325	Saldo van het programma

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
Cluster 19						
Lasten	1.074	238	1.313	1.035	-278	V
Baten	-67	-8	-75	-19	56	N
Saldo	1.008	230	1.238	1.016	-222	V
Cluster 20						
Lasten	28.533	10.637	39.170	28.268	-10.902	V
Baten	-29.534	-12.146	-41.680	-29.014	12.666	N
Saldo	-1.001	-1.509	-2.510	-746	1.764	N
Cluster 21						
Lasten	1.674	119	1.792	1.852	60	N
Baten	-1.183	-620	-1.803	-2.023	-221	N
Saldo	491	-501	-10	-171	-161	V
Totale lasten	31.281	10.994	42.275	31.154	-11.121	V
Totale baten	-30.784	-12.774	-43.557	-31.056	12.501	N
Totaal saldo	498	-1.780	-1.282	99	1.381	N

Programma : Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring			
Cluster 19						
<u>Lasten</u>						
Ruimtelijke ordening						
E	V	-222	Voorgesteld wordt om dit verschil mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (Invoeringsprogramma op weg naar de nieuwe omgevingswet)			
		-222	Totaal			
Cluster 20						
<u>Lasten</u>						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)						
E	V	-	Toerekening aan de baten in verband met saldering grondmutatie.			
		10.902				
		-10.902	Totaal			
Afwijkingen kleiner dan € 100.000						
		-56	Ruimtelijke ordening			
		60	Wonen en bouwen			
N		4	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100			
		-11.120	Totale afwijkingen aan de lastenkant			

Cluster 20

Baten

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

E	N	1.764	Op de grondexploitaties valt het saldo van de baten en lasten ten opzichte van begroot voordelig uit. Dit is onder andere het gevolg van vrijval van voorzieningen en winstnemingen.
E	N	10.902	Toerekening aan de lasten in verband met saldering grondmutatie.
		12.666	Totaal

Cluster 21

Baten

Wonen en bouwen

E	V	-245	De opbrengsten uit de bouwleges zijn via de 2e Berap 2020 naar boven bijgesteld met € 620.000 tot een bedrag van € 1.760.000. Zowel voor de gangbare bouwwerken (klein en middel groot) als voor de grote bouwwerken is destijds een inschatting gemaakt. De werkelijke opbrengsten over 2020 bedraagt € 2.005.000, waarmee de afwijking t.o.v. de 2e Berap uitkomt op € 225.000. Zowel voor de gangbare bouwwerken als voor de grote bouwwerken zijn aanvullende aanvragen ingediend en verleend. Denk hierbij aan aanvragen voor de Drostestraat in IJsselmuiden, woningbouwprojecten op Het Onderdijk en Stationskwartier.
		-245	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

		56	Ruimtelijke ordening
		24	Wonen en bouwen
N		80	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

12.501 Totale afwijkingen aan de batenkant

1.381 Saldo van het programma

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
9 Algemene dekkingsmiddelen						
Cluster 22						
Lasten	2.070	-213	1.857	-402	-2.259	V
Baten	-101.642	-3.942	-105.584	-106.038	-454	V
Saldo	-99.572	-4.154	-103.727	-106.440	-2.713	V
Totale lasten	2.070	-213	1.857	-402	-2.259	V
Totale baten	-101.642	-3.942	-105.584	-106.038	-454	V
Totaal saldo	-99.572	-4.154	-103.727	-106.440	-2.713	V

Programma :		Algemene dekkingsmiddelen		
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring	
Cluster 22				
<u>Lasten</u>				
Treasury				
E	V	-216	Door de vrijval van de voorziening van de leningen aardwarmte KKP 1 en KKP 2 is er een eenmalig voordeel ontstaan. Deze vrijval komt door de vroegtijdige aflossing van lening 2 met het gevolg dat de voorziening ook in z'n geheel vrij komt te vallen. Daarnaast hebben wij de voorziening van lening 1 op basis van aanraden van de accountant bij de jaarrekening van 2019 eveneens laten vrijvallen.	
E	N	109	Een rente afwijking van € 44.000 op de boekwaarde grondexploitatie en € 65.000 afwijking in verband met rente op een naheffing van de BTW over de jaren 2015 tot en met 2018.	
E	N	136	Door de vertraging in de realisatie van investeringen, wordt er geen rente toegerekend. Dit levert een nadeel op het taakveld treasury. Dit nadeel valt weg tegen een zelfde voordeel bij de diverse taakvelden.	
Overige baten en lasten				
E	V	-1.200	De post 'onvoorzien eenmalig' is een positief begroot resultaat van € 4.807.000. Het primaire begrote eenmalig resultaat voor 2020 was ruim €1 miljoen. De 1e Berap gaf een fors structureel effect waardoor bij de 2e Bestuursrapportage beheersmaatregelen zijn getroffen voor € 1,5 miljoen. Ook de meicirculaire gaf een positief effect van € 1,4 miljoen en per slot van rekening werkte de septembercirculaire ook met ruim € 7 ton positief door. In het separate overzicht 'Onvoorzien' wordt de begrotingspost zichtbaar gemaakt. De post 'onvoorzien structureel' is een negatief begroot resultaat van € € 3.627.000 vooral door de afwijkingen in de 1e Berap voor het sociaal domein. Tot slot is op de post 'vrije beleidsruimte structureel' voor de raad € 22.000 minder beslag gelegd.	
E	V	-586	De gereserveerde beleidsvoornemens zijn op enkele onderdelen niet gebruikt. De onderdelen peuterspeelzaal € 92.000, studietoeslag € 96.000 vallen vrij ten gunste van het resultaat 2020. Budgetoverheveling: Voorgesteld wordt € 206.000 mee te nemen in de resultaatbestemming budgetoverheveling (coronamaatregelen, pilot inburgering, dak en thuisloosheid en kerkenvisie).	
E	V	-255	Op dit taakveld worden de uren begroot die besteed gaan worden aan projecten. De realisatie van de uren komen terecht op de projecten. Tegenover deze last staat dezelfde inkomst begroot.	
E	V	-106	De bedragen die ter afronding van de kostenplaatsen geboekt moeten worden, komen als tegenboeking op taakveld 0.8 terecht.	
		-2.119	Totaal	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000				
		-38	Treasury	
		-25	OZB woningen	
		1	Parkeerbelasting	
		-7	Belastingen overig	
		-71	Overige baten en lasten	
V		-140	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
		-2.259	Totale afwijkingen aan de lastenkant	

Cluster 22

Baten

Treasury

E	V	-128	De uitbetaling van het dividend van de BNG is uitgesteld naar 2021. Daarom is de inkomst bij de 2e Bestuursrapportage naar beneden bijgesteld. Nu blijkt dat het de uitdrukkelijke intentie is om het dividend uit te keren, hebben we deze toch als vordering opgenomen in de jaarrekening.
E	N	145	Dividend Kampereiland: de doorwerking van de pacht prijsverhoging 2019 in het dividend 2020 wordt teniet gedaan door de stijging van uitvoeringskosten en de kosten voor de aanbesteding in 2020. Ook het jaarrekeningresultaat 2019 van Kampereiland pakte ongunstig uit. Dit resultaat is in 2020 als eenmalig nadeel verwerkt. Per saldo valt het dividend 2020 daarom lager uit dan begroot.
		17	Totaal

OZB niet-woningen

E	V	-103	De opbrengsten zijn positief beïnvloed door een 'meevallende' waardeontwikkeling ten opzichte van de prognose waardeontwikkeling. Daarnaast is het verschil ook ontstaan door meer ver- en nieuwbouw. Daarnaast geldt dat er minder leegstand was dan begroot.
		-103	Totaal

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

E	V	-408	De eenmalige bijstellingen in de decembercirculaire 2020 door vooral het coronasteunpakket kwam positief uit met € 312.000. Na de ontvangst van de decembercirculaire zijn nog enkele maatstaven aangepast met een positief effect van € 16.000. De bijstellingen van de maatstaven en de uitkeringsfactor over de jaren 2018 en 2019 geven een positief effect van € 80.000.
		-408	Totaal

Overige baten en lasten

E	V	-210	De bedragen die ter afronding van de kostenplaatsen geboekt moeten worden, komen als tegenboeking op taakveld 0.8 terecht.
E	N	257	Zie toelichting over de project uren bij de lasten.
		47	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

-29	Treasury	
-49	OZB woningen	
-59	OZB niet-woningen	
71	Parkeerbelasting	
65	Belastingen overig	
-5	Overige baten en lasten	
N	-6	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

-454 Totale afwijkingen aan de batenkant

-2.713 Saldo van het programma

Programma Overhead

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Verschil met begroting na wijziging	N/V
10 Overhead						
Cluster 23						
Lasten	16.120	706	16.826	15.711	-1.115	V
Baten	-53	-164	-217	-314	-97	V
Saldo	16.067	542	16.609	15.397	-1.212	V
Totale lasten	16.120	706	16.826	15.711	-1.115	V
Totale baten	-53	-164	-217	-314	-97	V
Totaal saldo	16.067	542	16.609	15.397	-1.212	V

Programma :		Overhead		Bedrag	Verklaring
S/E	V/N				
Cluster 23					
<u>Lasten</u>					
Overhead					
E	V	-317	Voordeel op de loonkosten van de overhead afdelingen. Hiertegenover staat een nadeel van 124.000 op het inhuurbudget van de overhead afdelingen.		
E	V	-310	Betreft interne uren. Geen verdere analyse.		
E	V	-245	De herhuisvesting gemeentelijke organisatie i.r.t. CJG. Het CJG en CB zijn in het stadhuis gehuisvest. De herhuisvesting van de doorontwikkelde organisatie is nog niet afgerond. Na doorrekening en planvorming wordt een verzoek gedaan om hiervoor nog middelen beschikbaar te stellen.		
E	V	-236	Corona effect, door de coronamaatregelen zijn:- opleidingen en teambuilding niet gerealiseerd;- is minder gereisd met het openbaar vervoer;- is de Blikopener niet fysiek verschenen;- zijn de advertentiekosten voor gemeentelijke hoger geweest;- zijn er minder werkkosten betaald dan voorgaande jaren.		
E	V	-200	Betreft restant knelpuntenpot personeel welke niet in 2020 is ingezet. Voorgaande jaren is deze wel nagenoeg volledig ingezet. Dat zal in 2021 ook weer het geval zijn.		
E	V	-160	Lagere loonkosten Wet banenafspraken, omdat werknemers aangesteld in het kader van de Wet banenafspraken eerst geplaatst worden met een proefaanstelling. Hier zijn geen kosten aan verbonden. Ook worden voor een aantal medewerkers loonkostensubsidies ontvangen, zie het voordeel bij de baten.		
E	V	-150	De herinrichting van de raadzaal heeft nog niet plaatsgevonden. Wanneer een plan met raming is gemaakt, wordt een voorstel hiervoor aan u voorgelegd.		
E	N	113	Betreft de afrekening over 2020 op de standaard- en maatwerkdienstverlening door ONS/SSC. Het nadeel op de standaarddienstverlening betreft in totaal 277k waarvan 44k voor rekening van de gemeente Kampen komt (naar rato van begrote FTE per partner). Dit nadeel is ontstaan door personele effecten, kosten die direct gerelateerd zijn aan Corona (hogere inhuur en overwerktoeslagen tijdens eerste coronagolf en door versnelde implementatie Team voor thuiswerken) en latere ingangsdatum Westerveld (lagere bijdrage in geheel door latere toetreding). Voor het maatwerkgedeelte moet de gemeente Kampen nog 69k aanvullend bijdragen i.v.m. met de aanschaf van ict hardware.		
E	N	124	Nadeel op de inhuurkosten. Deze wordt gedekt door een voordeel op de loonkosten bij de overheadteams.		
		-1.381	Totaal		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000					

	266	Overhead	
V	266	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
	-1.115	Totale afwijkingen aan de lastenkant	
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
	-97	Overhead	
V	-97	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100	
	-97	Totale afwijkingen aan de batenkant	
	-1.212	Saldo van het programma	

Personeelskosten

bedragen x € 1.000	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Vershil	
Loonkosten	29.482	27.548	1.934	
Inhuur vanuit afdelingen	1.163	1.488	-325	
Totaal afdelingen	30.645	29.036	1.609	
Inhuur vanuit producten	1.917	2.593	-676	
Totaal organisatie	32.562	31.629	933	Voordeel

Toelichting op personeelskosten

In 2020 is er een voordeel behaald op de loonkosten en inhuur vanuit afdelingen van € 1,6 miljoen. Dit voordeel is als volgt te specificeren:

- Voordeel € 0,8 miljoen door lagere premies pensioen- en sociale lasten
- Voordeel € 0,7 miljoen door ontstane en aanwezige vacatureruimte welke niet of pas later in het jaar is ingevuld
- Voordeel € 0,1 miljoen niet bestede middelen van het generatiepact

Daarnaast is er in 2020 voor € 0,7 miljoen meer ingehuurd voor werkzaamheden op producten. Deze producten zijn o.a. grondexploitaties, structuur- en bestemmingsplannen, omgevingswet, gemeentearchief, verkeer vervoer en waterstaat, citymarketing en participatie re-integratie. In totaal komen de kosten van loon en inhuur voor de organisatie uit op een voordeel van € 0,9 miljoen.

Programma Reserves

Totale lasten en baten (structureel en eenmalig)	Begroting 2020	Mutaties	Begroting 2020 (na wijziging)	Rekening 2020	Vershil met begroting na wijziging	N/V
12 Reserves						
Cluster 25						
Lasten	3.386	7.420	10.806	7.167	-3.639	V
Baten	-2.633	-7.827	-10.460	-9.397	1.063	N
Saldo	752	-407	346	-2.230	-2.576	V
Totale lasten	3.386	7.420	10.806	7.167	-3.639	V
Totale baten	-2.633	-7.827	-10.460	-9.397	1.063	N
Totaal saldo	752	-407	346	-2.230	-2.576	V

Programma :	Reserves		
S/E	V/N	Bedrag	Verklaring
Cluster 25			
<u>Lasten</u>			
Mutaties reserves			

E	V	-2.837	Bouwgrondexploitatie Programma 8:Slenke Es: geen afdracht in 2020 € 750.000Stationskwartier: geen winstneming in 2020 € 1.000.000Het Meer 18: lagere winstneming in 2020 € 68.805Overig: lagere mutatie reserve grex € 1.017.740
E	V	-804	Grondexploitatie programma 3Flevopoot: lagere verkoopopbrengst in 2020 € 22.500Overig: correctie winstnemingen 2019 Rijksweg 50 en Zuiderzeehaven op herziening grondexploitaties per 1-1-2020 € 781.000.
		-3.640	Totaal
Afwijkingen kleiner dan € 100.000			
		1	Mutaties reserves
N		1	Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100
		-3.639	Totale afwijkingen aan de lastenkant

Cluster 25

Baten

Mutaties reserves

E	N	217	Nog niet gerealiseerde of deel gerealiseerde groot onderhoud van Molen 'De Valk', Verwarmingsketels Quintus en luchtbehandelingsinstallatie Oosterholthoeve en verduurzaming gemeentelijk vastgoed
E	N	243	Niet of gedeeltelijk gerealiseerde duurzame activiteiten
E	N	566	Bedrijventerrein Spoorlanden nog niet gerealiseerd
		1.026	Totaal

Afwijkingen kleiner dan € 100.000

37 Mutaties reserves

V 37 Totaal aan afwijkingen kleiner dan 100

1.063 Totale afwijkingen aan de batenkant

-2.576 Saldo van het programma

Overzicht Incidentele baten en lasten

Programma's - clusters - taakveld	Lasten		Baten	
	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie
Bestuur en ondersteuning				
Cluster 1	114	224	20	20
Bestuur	114	224	-	-
Burgerzaken	-	-	20	20
Cluster 2	1.153	76	-2.665	-1.855
Beheer overige gebouwen en gronden	1.153	76	-2.665	-1.855
Veiligheid				
Cluster 3	101	78	0	-
Crisisbeheersing en brandweer	12	4	0	-
Openbare orde en veiligheid	89	74	-	-
Verkeer, vervoer en waterstaat				
Cluster 4	907	143	-764	-294
Parkeren	22	39	-	-
Verkeer en vervoer	885	104	-764	-294
Cluster 5	167	97	-	-
Economische havens en waterwegen	118	57	-	-
Recreatieve havens	49	39	-	-
Cluster 6	-	-	8	-
Openbaar vervoer	-	-	8	-
Cluster 7	12.393	5.246	-13.366	-7.093
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	277	34	-	-
Economische ontwikkeling	369	162	-51	-42
Economische promotie	-19	-15	-	-
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	11.766	5.065	-13.315	-7.050
Onderwijs				
Cluster 8	22	7	-7	-9
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	17	14	-7	-9
Onderwijshuisvesting	5	-6	-	-
Sport, cultuur en recreatie				
Cluster 9	315	5	80	-76
Sportaccommodaties	205	5	110	110
Sportbeleid en activering	110	-	-30	-186
Cluster 10	1.132	419	-157	-143
Cultureel erfgoed	724	336	-186	-157
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	422	53	-16	-16
Musea	-14	29	45	30
Cluster 11	-	-	3	3
Media	-	-	3	3
Cluster 12	2.119	385	-364	-4
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.119	385	-364	-4
Sociaal domein				
Cluster 13	3.283	1.806	-1.546	-2.501
Arbeidsparticipatie	406	175	-	-
Begeleide participatie	506	91	-	-
Geëscaleerde zorg 18-	139	67	-	-
Geëscaleerde zorg 18+	-7	-	-617	-1.572
Inkomensregelingen	1.472	1.239	-978	-978
Maatwerkdienstverlening 18-	-933	-938	-	-
Maatwerkdienstverlening 18+	-	-4	49	49
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4	-3	-	-
Samenkracht en burgerparticipatie	948	1.000	-	-
Wijkteams	749	179	-	-

Volksgezondheid en milieu				
Cluster 14	0	0	-	-
Volksgezondheid	0	0	-	-
Cluster 15	-49	-49	-	-
Riolering	-49	-49	-	-
Cluster 16	13	-4	-	-
Afval	13	-4	-	-
Cluster 17	497	103	-218	-30
Milieubeheer	497	103	-218	-30
Cluster 18	58	58	-58	-58
Begraafplaatsen en crematoria	58	58	-58	-58
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Cluster 19	502	-30	-8	-11
Ruimtelijke ordening	502	-30	-8	-11
Cluster 20	35.901	21.682	-37.410	-17.911
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	35.901	21.682	-37.410	-17.911
Cluster 21	141	88	-620	-865
Wonen en bouwen	141	88	-620	-865
Algemene dekkingsmiddelen				
Cluster 22	4.954	-152	-5.093	-5.731
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeente	-	-	-5.628	-6.036
Belastingen overig	-	-	35	35
Overige baten en lasten	4.550	-496	-27	-227
OZB woningen	121	89	-	-
Parkeerbelasting	2	-	351	351
Treasury	281	255	177	147
Overhead				
Cluster 23	943	286	-135	-149
Overhead	943	286	-135	-149
Reserves				
Cluster 25	8.033	6.503	-10.397	-9.397
Mutaties reserves	8.033	6.503	-10.397	-9.397
Eindtotaal	72.700	36.972	-72.694	-46.102
Incidenteel resultaat			-6	-9.130

Rapportage op grond van de Wet Normering Topinkomens

WNT-verantwoording gemeente Kampen

De WNT is van toepassing op gemeente Kampen. Het voor gemeente Kampen toepasselijke algemeen bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking:

bedragen x € 1	A. Griekspoor	H. van der Meulen	N.J. Middelbos
Functiegegevens	Gemeente	Griffier	Waarnemend
	secretaris		gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.146	86.019	109.729
Beloningen betaalbaar op termijn	20.420	17.731	19.172
<i>Subtotaal</i>	<i>156.565</i>	<i>103.750</i>	<i>128.901</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	160.800	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	156.565	103.750	128.901
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
	A. Griekspoor	H. van der Meulen	N.J. Middelbos
Functiegegevens	Gemeente	Griffier	Waarnemend
	secretaris		gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/06 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,933	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.504	89.258	61.761
Beloningen betaalbaar op termijn	19.413	16.211	9.890
<i>Subtotaal</i>	<i>132.917</i>	<i>105.469</i>	<i>71.651</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	181.002	113.742
Bezoldiging	132.917	105.469	71.651

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bijlagen

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1253,7825			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	96	1.267	163	863
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.158	-	1.091	391
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	13	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	167.171			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	167.171			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1253,7825			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	8.710	115.308	15.004	79.384
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	96	1.267	163	863

Subsidie overzicht

Regeling	Naam	Plaats/regio	Som van Bedrag
Amateurkunst	AMDG Kampen Christelijk Kamper Harm	Kampen	5.101
	Arise Jongerenkoor	Kampen	4.241
	Bestuur Gospelkoor Joyful Sound	Kampen	1.692
	Bestuur Mannenkoor Recht Deur Zee	Kampen	1.552
	Big Band Kampen	Kampen	1.143
	Boys Choir Stichting Kampen	Kampen	2.906
	Broederband Muziekvereniging De	Kampen	3.659
	Caecilia Theaterkoor	Kampen	5.875
	Cappella Campen	Kampen	2.604
	CKMV	Kampen	2.000
	De Ketelbinken	Kampen	1.752
	DEV Chr Gemengde zangvereniging	Kampen	2.715
	DEV Mannenkoor	Kampen	2.784
	Euphonia Chr Muziekvereniging	Kampen	4.083
	Excelsior Chr Brassband	Kampen	5.943
	Fidelio Kamper Symfonie Orkest	Kampen	1.908
	Hervormd Jeugdkoor IJsselmuiden/Grafhorst	Grafhorst	1.289
	Hervormd Kerkkoor	Kampen	2.591
	Hervormd Mannenkoor IJsselmuiden/Grafhorst	Grafhorst	2.880
	Hosanna Chr gem zangvereniging	Kampen	1.634
	Immanuel Chr Oratoriumvereniging	Kampen	3.879
	Kamper Byzantijns Kozakkenkoor Het bestuur van	Kampen	2.167
	Kamper Jachthoorn Korps	Kampen	2.782
	Kamper Uien koor Het	Kampen	2.461
	Kleine Komedie Toneelvereniging De	Kampen	1.207
	Magnificat Kampen Vocaal Ensemble	Kampen	1.109
	Mandoline en Gitaar Orkest Kamper	Kampen	1.132
	Musica Religiosa Kleinkoor	Kampen	949
	Oranje IJsselmuiden Show- en Drumfa	IJsselmuiden	6.742
	Parvo Talento Chr kleinkoor	Kampen	727
	Popkoor 4 You bestuur van	Kampen	1.536
	Rejoyce St. Christelijk Overdag koor	Kampen	1.846
	Salvation Gospelkoor	Kampen	753
	Schokkerkoor Het Kamper	Kampen	1.752
	Shalom Christelijk Gemengd Koor	Kampen	2.861
	Singers of Salvation Gospelkoor	Kampen	1.665
Sound of Praise Jongerenkoor	Kampen	485	
Stedelijk Orkest Kampen	Kampen	4.293	
Trompetter Korps Kamper	Kampen	6.205	
Ventura Stichting Jeugdtheater	Kampen	30.077	
Volharding Chr Muziek Tambours Marj	Kampen	3.332	
Zingend Getuigen Chr.Ger.Kerkkoor	Kampen	2.196	
Antidiscriminatie	Artikel 1 Overijssel Het Bestuur van	Enschede	14.651
Authentiek lijkende schepen	Twillert	Kampen	890

	Brandaris	Kampen	330
	Jannes van Campen	Kampen	753
	Vliegende Hollander	Kampen	953
	Hendrika Bartelds	Kampen	1.212
	Oban	Kampen	1.200
	Stedemaeght	Kampen	1.147
	Medusa	Kampen	269
	Swaenborgh	Kampen	2.157
	Ablel Tasman	Kampen	767
	Veerman van Kampen	Kampen	1.729
Cliëntondersteuning	MEE IJsseloevers	Kampen	208.807
Combinatiefuncties	Goedzorg Fysiotherapie	Kampen	10.600
	Openbare Leeszaal & Bibliotheek	Kampen	80.132
	Prisma Expertise Centrum	Kampen	63.966
	Quintus Stichting Centrum voor Kunst en Kunsteduca	Kampen	35.792
	Sambiq Stichting	Kampen	8.000
	SO & VSO Kampen Stichting Brinnr.05PZ00 De Schakel	Kampen	282
	Sport Fryslan Stichting	Kampen	342.105
Culturele initiatieven corona	Art4Kids	Kampen	2.000
	BEEEP Grafisch ontwerp	Kampen	3.000
	Bunte	Kampen	2.500
	Dalsem	Kampen	250
	Dam	Kampen	3.000
	Diagne	Kampen	2.800
	Gerfen	Kampen	3.000
	Hartman	Kampen	3.000
	Hornis - van Dijk	Kampen	1.250
	Kragt - Berghuis	Kampen	1.000
	Kunstbrug Stichting De	Kampen	1.575
	Norren - Hermans	Kampen	2.100
	Orsel	Kampen	1.000
	Rees	Kampen	3.000
	Scheffer	Kampen	200
	Schellingerhout	Kampen	1.400
	Slager	Kampen	1.000
	Ventura Stichting Jeugdtheater	Kampen	3.000
	Vuur en Vlam Stichting	Kampen	3.000
	Workheart Stichting	Kampen	3.000
Cultuur diversen	Filmhuis Kampen	Kampen	6.028
	Grafisch Atelier Kampen STG	Kampen	5.082
	IJsselacademie	Kampen	5.413
	Kaartenkar stichting De	Kampen	4.000
	Kerkmuziek Hervormde Gemeente Kampen Het bestuur v	Kampen	928
	Ons Erfgoed Stichting Secr.	Kampen	1.217
	Varfdeuze Ver Beeldende Kunst De	Kampen	200
Cultuureducatie	Quintus Stichting Centrum voor Kunst en Kunsteduca	Kampen	2.336.972
Cultuursubsidie	Kunstbrug Stichting De	Kampen	3.565
	Quintus Stichting Centrum voor Kunst en Kunsteduca	Kampen	43.983

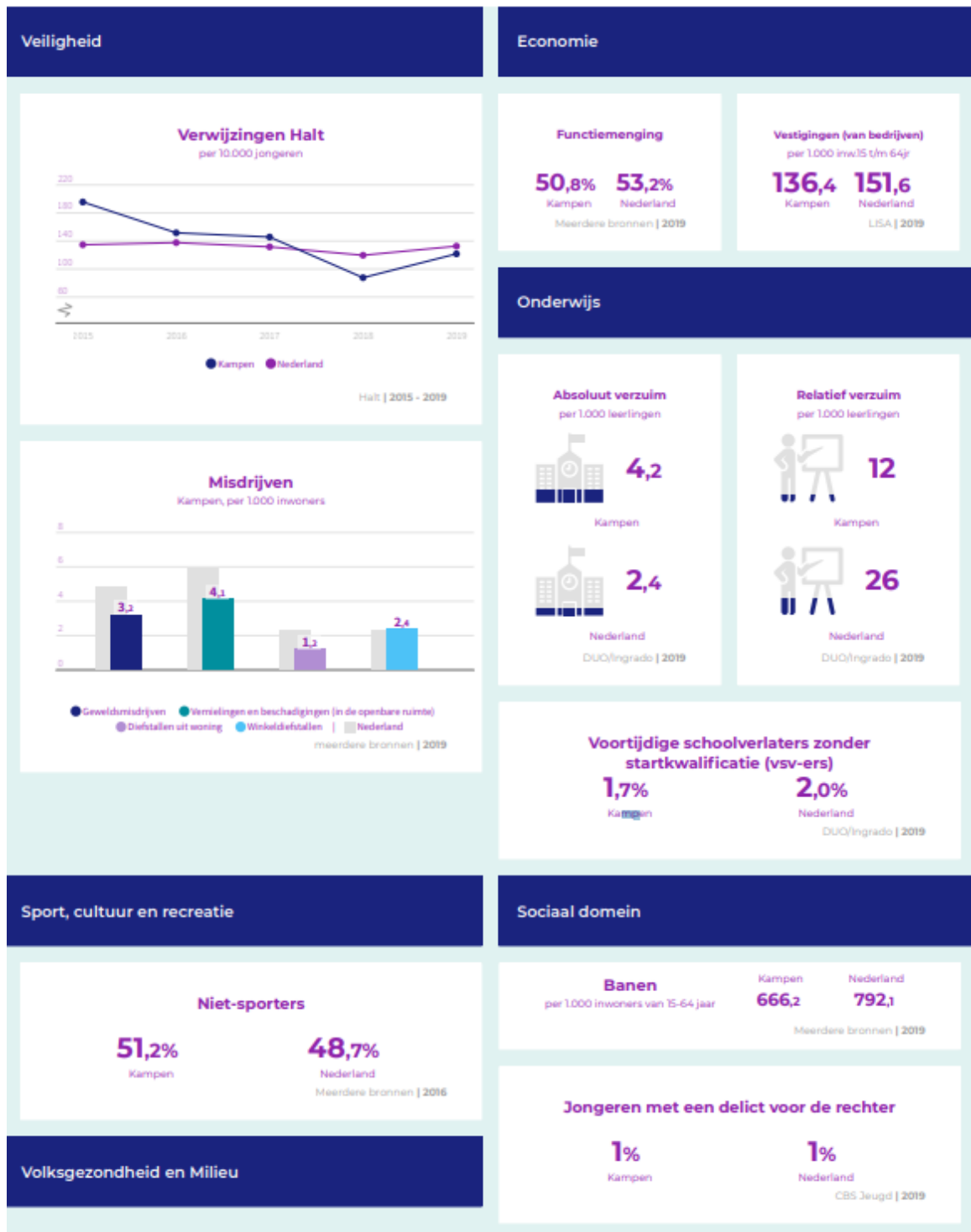
Diverse subsidies sociaal domein	Humanitas District Oost afd. Zwolle	Zwolle	73.435	
	Humanitas District Oost afd. Zwolle	Zutphen	45.797	
	Icare Jeugdgezondheidszorg	Kampen	55.405	
	Wijz. o.v.v. Welzijn Kampen Stichting	Kampen	41.086	
Grip op groeien in zelfstandigheid	Kansrijk Wonen Stichting	Kampen	-16.372	
Herdenkingen en festiviteiten	Veteranen Kampen Stichting	Kampen	3.000	
Innovatiebudget	8ste Werk Stichting Het	Kampen	25.000	
Internationale samenwerking	Kampen Internationale Samenwerking Stichting (St.K	Kampen	18.140	
Inzameling oud papier	CvK Protestantse Gemeente Kampen	Kampen	12.070	
	Dorpsbelangen Ver. 's-Heerenbroek	's-Heerenbroek	2.624	
	Euphonia Chr Muziekvereniging	Kampen	1.803	
	Excelsior Chr Brassband	Kampen	890	
	Gereformeerde Gem Zendingscomm	Kampen	2.073	
	Gereformeerde Kerk	Kampen	4.022	
	Helpende hand aan Roemenië Stichting	Kampen	3.418	
	Hersteld Ned Hervormde Kerk IJsselmuiden/Grafhorst	Grafhorst	7.674	
	IJV Voetbalvereniging	Kampen	8.910	
	Koldewijn Schoele Herv Basisschool	Kampen	240	
	Oud Geref. Gemeente in Nederland	Kampen	2.739	
	School met de Bijbel Het Visnet	Kampen	221	
	VIA College (C. Visscher)	Kampen	65	
	Wintervreugd IJssvereniging	Kampen	728	
	Jeugdwerk	Youth for Christ Kampen STG	Kampen	7.000
	Kamper Kracht in Actie	Binnenstad Wijkvereniging	Kampen	4.531
		Brunnepe/Hanzewijk Wijkvereniging	Kampen	10.000
Dorpsbelangen Grafhorst Vereniging		Grafhorst	2.624	
Dorpsbelangen Ver. 's-Heerenbroek		's-Heerenbroek	2.329	
Dorpsbelangen Wilsum Vereniging		Wilsum	2.429	
Dorpsbelangen Zalk Vereniging		Zalk	2.381	
Dorpshuis An de Steege het bestuur van Stichting		Kampen	3.250	
Kampereiland Stichting		Kampen	3.250	
Kandelaar VOF de		Kampen	3.250	
MFC de Toekomst		Kampen	3.250	
Overijsselse Ver van Kleine kernen OVVK		Kampen	348	
Polderbelangen Mastenbroek		Mastenbroek	2.086	
Streekbelangen Kampereiland Vereniging		Kampen	2.282	
Streekbelangen Kamperveen Vereniging		Kamperveen	2.427	
Zuid Bovenbroek Wijkvereniging		Kampen	4.750	
Kinderboerderij	Cantecleer Kinderboerderij STG	Kampen	98.000	
Koningsdag	KOV Kamper Oranjevereniging	Kampen	959	
	Oranjevereniging IJsselmuiden	IJsselmuiden	1.073	
Maatschappelijk werk	Kansrijk Wonen Stichting	Kampen	35.000	
	Kern St Maatsch dienstverlening De	Kampen	866.805	
Maatschappelijke dienstverlening	Werkgroep A.A./Nieuw Leven	Kampen	2.495	
Mantelzorg	Alzheimer Trefpunt Stichting	Kampen	6.200	
	OZOverbindzorg Stichting	Kampen	10.500	
	Patiëntenvereniging IJsselmuiden Ned	IJsselmuiden	9.975	
Media	IJsselmond RTV Stichting	Kampen	84.552	

Natuurbescherming	IJsseldelta Natuurvereniging	Kampen	2.925
	Vogel en Egelasiel Kampen STG	Kampen	2.756
Openbaar Bibliotheekwerk	Openbare Leeszaal & Bibliotheek	Kampen	1.422.936
Opvang/ontmoetingscentrum	Leger des Heils Korps Kampen	Kampen	35.500
Peuteropvang en VVE	KleurRijk BV CKO	Kampen	32.507
	Lucky Sportkinderopvang ONS	Kampen	5.034
	Openbare Leeszaal & Bibliotheek	Kampen	180.396
	Prokino Zorg Stichting	Kampen	416.494
Podiumkunst	Stadsgehoorzaal Het Bestuur van de Stichting	Kampen	960.924
Preventie	Impluz	Kampen	25.000
	Tactus Verslavingszorg Stichting	Kampen	13.500
PvA Gezond in Kampen	Wijz. o.v.v. Welzijn Kampen Stichting	Kampen	80.126
Restauratie	Particulieren	Kampen	28.634
Slachtofferhulp	Slachtofferhulp Nederland Stichting	Kampen	13.275
Sociaal cultureel werk	Brunt Groep Zeeverkeners Henk	Kampen	1.000
	Gasmangroep St Martin	Kampen	1.000
	Hanzeluiden Kampen Scouting	Kampen	1.000
	Hobbelpaard Speeltheek 't	Kampen	1.949
	Kamper Vakantie Komitee	Kampen	7.700
	KBO Secretariaat	Kampen	9.002
	Nederlands Herv kerk Jeugdraad	Kampen	1.878
	PCOB afd IJsselmuiden	IJsselmuiden	486
	PCOB afd Zalk/Kamperveen	Zalk	243
	PCOB afdeling Kampen	Kampen	2.306
	Senioren Sociëteit Voor Alle Gezindten(VAG)	Kampen	8.799
	Seniorensociëteit Kampen	Kampen	13.884
Sociale betrokkenheid	Present Kampen Stichting	Kampen	25.000
Sport	55+ Ouderensport Kampen St	Kampen	1.675
	Aangepast Sporten Kampen St	Kampen	4.429
	Paardrijden Gehandicapten IJsselmuiden Stichting	IJsselmuiden	2.436
	Sport Fryslan Stichting	Kampen	17.147
	Sportraad Kampen	Kampen	3.448
	Zwartendijkruiters SAP De	Kampen	2.436
Stedelijke vernieuwing	Particulieren	Kampen	130.378
Verkeer	Buurtbus Vereniging Wilsum - Zalk	Zalk	1.873
Welzijnswerk	Openbare Leeszaal & Bibliotheek	Kampen	44.000
	Wijz. o.v.v. Welzijn Kampen Stichting	Kampen	1.470.982
Eindtotaal			9.800.484

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Omvang huishoudelijk restafval

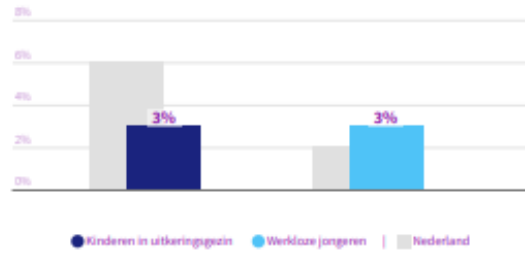
kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2019

Achterstand onder jeugd

Kampen

CBS Jeugd | 2019

Hernieuwbare elektriciteit

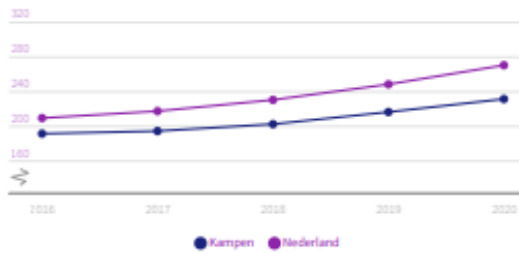
Netto arbeidsparticipatie

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde

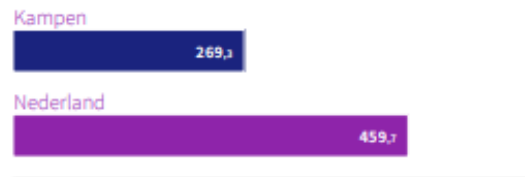
x €1.000

CBS - WOZ | 2016 - 2020

Personen met een bijstandsuitkering

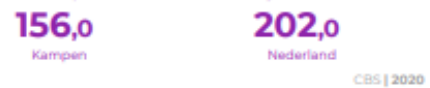
per 10.000 inwoners

CBS | 2020

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2019

Formatie

Aantal Fte (toegestane formatie) per 1.000 inwoners: $400 / 54.319 = 7,4$ Fte

Bezetting

Aantal Fte (werkelijke formatie) per 1.000 inwoners: $381 / 54.319 = 7,0$ Fte

Apparaatskosten

Kosten per inwoner: $€ 37,4 \text{ miljoen} / 54.319 = € 689$

Externe inhuur

Kosten inhuur externen als % van (totale loonsom + kosten inhuur externen):

$€ 4,1 \text{ miljoen kosten inhuur} / (€ 27,5 \text{ miljoen loonsom} + € 4,1 \text{ miljoen kosten inhuur}) = 12,9 \%$

Overheadkosten

De overheadkosten uitgedrukt in een % van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves):

$€ 15,4 \text{ miljoen overhead} / € 183,7 \text{ miljoen} = 8,4\%$

SiSa en IMG

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 0	Nee				
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
		1 RREW2020-00449894	€ 0	Ja				
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10		
		1 RREW2020-00449894	€ 0			Nee		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>
			€ 529.136	€ 281.319	€ 3.758	€ 90.769
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>			
1						
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>			
1	Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom	Nee	0			
2	Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/u	Nee	165			
3	Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/u	Nee	178			

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 11.263.277	€ 219.215	€ 954.561	€ 611	€ 48.709	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t.
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Indicator: G2/12
			€ 57.182	€ 3.612	€ 0	€ 910.289	€ 7.686	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.						
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 182.412	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07					
			Ja					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.398.932	€ 326.551	€ 10.526	€ 326.551	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 547.605	€ 0	€ 2.412	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 108.258	€ 18.584	€ 53	€ 18.584	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	848	21	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	169	26		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	169	12		Ja	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 185.004	-€ 37.941			
		Projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/04	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/05	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/06	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
1	1.1	Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 74.870	€ 74.870	€ 0	€ 0	
2	1.2	Onroerende zaken - Renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
3	1.3	Onroerende zaken - Onderhoud	€ 68.342	€ 68.342	€ 0	€ 0	
4	2.1	Roerende zaken - Aankopen	€ 2.763	€ 0	€ 2.763	€ 0	
5	2.2	Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 25.754	€ 0	€ 25.754	€ 0	
6	2.3	Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 51.216	€ 0	€ 51.216	€ 0	
		Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicator: H4/10	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicator: H4/11			
1	1.1	Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 74.870	40%			
2	1.2	Onroerende zaken - Renovatie		0%			
3	1.3	Onroerende zaken - Onderhoud	€ 68.342	37%			
4	2.1	Roerende zaken - Aankopen	€ 2.763	1%			
5	2.2	Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 25.754	14%			
6	2.3	Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 51.216	28%			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/01	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/02	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05
			€ 11.760	€ 20.500	€ 11.760	€ 20.500	Nee

	Beschikking- nummer provincie	Project afgerond / eindverantwoording Ja-nee	In de verlenings- beschikking opgenomen subsidie voor dit project	Besteed tlv provinciale middelen jaar 2020 (conform baten/lasten- stelsel)	Besteed tlv gemeentelijke middelen jaar 2020 conform baten/lasten- stelsel)	Cumulatief besteed tlv provinciale middelen t/m jaar 2020 (conform baten/lastenstelsel)	Cumulatief besteed tlv gemeentelijke middelen t/m jaar 2020 (conform baten/lasten-stelsel)	Geplande einddatum	Optionele toelichting op één van de voorgaande kolommen
Aard controle	D1	D1	R	R	R	R	R	D1	D1
Project Aardwarmte Koekoek	2010/0068430	Nee	1.000.000	-	-	1.000.000	224.610	2030	Verlenging tot 2030 is aangevraagd en akkoord.

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Programma Bestuur en ondersteuning					
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N	
Cluster 1					
0.1 Bestuur					
Lasten	2.640	2.653	13	N	
Baten				N	
Saldo	2.640	2.652	12	N	
0.2 Burgerzaken					
Lasten	1.277	1.163	-114	V	
Baten	-642	-509	133	N	
Saldo	635	654	19	N	
Cluster 2					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	2.045	5.331	3.286	N	
Baten	-3.123	-3.108	15	N	
Saldo	-1.077	2.223	3.300	N	

Programma Veiligheid					
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N	
Cluster 3					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	3.361	3.550	189	N	
Baten	-342	-355	-13	V	
Saldo	3.020	3.196	176	N	
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Lasten	1.336	1.262	-74	V	
Baten	-76	-54	22	N	
Saldo	1.260	1.208	-52	V	

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat					
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N	
Cluster 4					
2.1 Verkeer en vervoer					
Lasten	8.099	7.573	-526	V	
Baten	-1.076	-1.042	34	N	
Saldo	7.023	6.531	-492	V	
2.2 Parkeren					
Lasten	925	778	-147	V	
Baten				N	
Saldo	925	778	-147	V	
Cluster 5					
2.3 Recreatieve havens					
Lasten	112	100	-12	V	
Baten	-32	-10	22	N	
Saldo	80	90	10	N	
2.4 Economische havens en waterwegen					
Lasten	341	316	-25	V	

Baten	-448	-435	13	N
Saldo	-107	-118	-11	V
Cluster 6				
2.5 Openbaar vervoer				
Lasten	4	5	1	N
Baten				N
Saldo	4	5	1	N

Programma Economie				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 7				
3.1 Economische ontwikkeling				
Lasten	507	258	-249	V
Baten	-51	-71	-20	V
Saldo	456	188	-268	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Lasten	11.766	9.480	-2.286	V
Baten	-13.313	-13.493	-180	V
Saldo	-1.546	-4.013	-2.467	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	336	83	-253	V
Baten	-58	-40	18	N
Saldo	278	44	-234	V
3.4 Economische promotie				
Lasten	864	817	-47	V
Baten	-63	-18	45	N
Saldo	801	799	-2	V

Programma Onderwijs				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 8				
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Lasten	308	322	14	N
Baten				N
Saldo	308	322	14	N
4.2 Onderwijshuisvesting				
Lasten	4.514	4.499	-15	V
Baten	-50	-66	-16	V
Saldo	4.463	4.433	-30	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Lasten	3.019	2.875	-144	V
Baten	-1.071	-1.053	18	N
Saldo	1.948	1.822	-126	V

Programma Sport, cultuur en recreatie				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 10				
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Lasten	4.854	4.937	83	N
Baten	-558	-557	1	N

Saldo	4.296	4.380	84	N
5.4 Musea				
Lasten	2.088	1.993	-95	V
Baten	-56	-76	-20	V
Saldo	2.032	1.917	-115	V
5.5 Cultureel erfgoed				
Lasten	1.076	806	-270	V
Baten	-204	-194	10	N
Saldo	872	612	-260	V
Cluster 11				
5.6 Media				
Lasten	1.767	1.790	23	N
Baten	-241	-244	-3	V
Saldo	1.527	1.546	19	N
Cluster 12				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	6.798	5.292	-1.506	V
Baten	-406	-287	119	N
Saldo	6.392	5.005	-1.387	V
Cluster 9				
5.1 Sportbeleid en activering				
Lasten	522	620	98	N
Baten	-30	-192	-162	V
Saldo	492	428	-64	V
5.2 Sportaccommodaties				
Lasten	4.227	4.058	-169	V
Baten	-1.674	-1.833	-159	V
Saldo	2.554	2.225	-329	V
Programma Sociaal domein				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 13				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	4.846	4.166	-680	V
Baten	-50	25	75	N
Saldo	4.796	4.191	-605	V
6.2 Wijkteams				
Lasten	2.704	2.344	-360	V
Baten	-84	-101	-17	V
Saldo	2.620	2.243	-377	V
6.3 Inkomensregelingen				
Lasten	18.983	24.263	5.280	N
Baten	-12.965	-18.616	-5.651	V
Saldo	6.019	5.648	-371	V
6.4 Begeleide participatie				
Lasten	8.396	8.040	-356	V
Baten	-268	-265	3	N
Saldo	8.128	7.775	-353	V
6.5 Arbeidsparticipatie				
Lasten	1.359	574	-785	V

Baten		-50	-50	V
Saldo	1.359	525	-834	V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Lasten	3.234	3.094	-140	V
Baten		-12	-12	V
Saldo	3.234	3.082	-152	V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				
Lasten	7.464	7.579	115	N
Baten	-311	-378	-67	V
Saldo	7.153	7.201	48	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten	13.883	13.516	-367	V
Baten		105	105	N
Saldo	13.883	13.621	-262	V
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Lasten	279	149	-130	V
Baten	-617	-1.572	-955	V
Saldo	-338	-1.423	-1.085	V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-				
Lasten	1.306	1.234	-72	V
Baten				N
Saldo	1.306	1.234	-72	V
Programma Volksgezondheid en milieu				
	Begroting	Rekening	Vershil	V/N
Cluster 14				
7.1 Volksgezondheid				
Lasten	2.118	2.095	-23	V
Baten				N
Saldo	2.118	2.095	-23	V
Cluster 15				
7.2 Riolering				
Lasten	2.370	2.644	274	N
Baten	-3.341	-3.621	-280	V
Saldo	-970	-977	-7	V
Cluster 16				
7.3 Afval				
Lasten	4.000	4.343	343	N
Baten	-6.088	-6.483	-395	V
Saldo	-2.088	-2.140	-52	V
Cluster 17				
7.4 Milieubeheer				
Lasten	1.912	1.571	-341	V
Baten	-221	-54	167	N
Saldo	1.691	1.517	-174	V
Cluster 18				
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	1.027	1.065	38	N
Baten	-1.158	-1.266	-108	V
Saldo	-131	-201	-70	V

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 19				
8.1 Ruimtelijke ordening				
Lasten	1.313	1.035	-278	V
Baten	-75	-19	56	N
Saldo	1.238	1.016	-222	V
Cluster 20				
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)				
Lasten	39.170	28.268	-10.902	V
Baten	-41.680	-29.014	12.666	N
Saldo	-2.510	-746	1.764	N
Cluster 21				
8.3 Wonen en bouwen				
Lasten	1.792	1.852	60	N
Baten	-1.802	-2.023	-221	V
Saldo	-10	-171	-161	V
Programma Algemene dekkingsmiddelen				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 22				
0.5 Treasury				
Lasten	-928	-937	-9	V
Baten	-1.807	-1.819	-12	V
Saldo	-2.735	-2.756	-21	V
0.61 OZB woningen				
Lasten	802	777	-25	V
Baten	-7.026	-7.075	-49	V
Saldo	-6.224	-6.298	-74	V
0.62 OZB niet-woningen				
Lasten				V
Baten	-4.683	-4.845	-162	V
Saldo	-4.683	-4.845	-162	V
0.63 Parkeerbelasting				
Lasten	3	4	1	N
Baten	-1.599	-1.528	71	N
Saldo	-1.595	-1.524	71	N
0.64 Belastingen overig				
Lasten	240	233	-7	V
Baten	-574	-509	65	N
Saldo	-333	-277	56	N
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds				
Lasten				V
Baten	-89.627	-90.035	-408	V
Saldo	-89.627	-90.035	-408	V
0.8 Overige baten en lasten				
Lasten	1.740	-479	-2.219	V
Baten	-269	-227	42	N

Saldo	1.471	-706	-2.177	V
-------	-------	------	--------	---

Programma Overhead				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 23				
0.4 Overhead				
Lasten	16.826	15.711	-1.115	V
Baten	-217	-314	-97	V
Saldo	16.609	15.397	-1.212	V

Programma Reserves				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 25				
0.10 Mutaties reserves				
Lasten	10.806	7.167	-3.639	V
Baten	-10.460	-9.397	1.063	N
Saldo	346	-2.230	-2.576	V

Programma Resultaat baten en lasten (alleen voor Jaarstukken)				
	Begroting	Rekening	Verschil	V/N
Cluster 26				
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten				
Lasten		11.856	11.856	N
Baten				N
Saldo		11.856	11.856	N
Saldo	3	-1	-4	N

Kredietoverzicht per programma

kredietoverzicht programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat

Omschrijving Investering		Begroting	Rekening	Restant
Verkeer, vervoer en waterstaat				
Parkeren				
Parkeergarage Buitenhaven	Lasten	320	320	
	Baten	31	4	-27
	Saldo	289	316	-27
Parkeerautomaten	Lasten		21	-21
	Baten			
	Saldo		21	-21
Verkeer en vervoer				
Herinrichting Flevoweg - Oostzeestraat	Lasten	129	129	
	Baten	-350		350
	Saldo	479	129	350
Verkeerscirculatieplan	Lasten			
	Baten			
	Saldo			
Herinrichting 3e Ebbingestraat	Lasten	16	16	
	Baten			
	Saldo	16	16	
Aanleg fietspad dijk Drontermeer	Lasten	397	397	
	Baten	-565	135	700
	Saldo	962	262	700
Kleine steiger (Kogge)	Lasten	14	14	
	Baten			
	Saldo	14	14	
Parkeervoorziening Eastmanstraat	Lasten	4	4	
	Baten			
	Saldo	4	4	
Vervangen VRI Kievitstraat	Lasten	89	89	
	Baten			
	Saldo	89	89	

Aanleg fietspad Chalmotweg - Kamperstraatweg	Lasten	122	122	
	Baten			
	Saldo	122	122	
Grote steiger (drijvend)	Lasten	35	35	
	Baten			
	Saldo	35	35	
6 nieuwe betonnen bruggen Groene Hart	Lasten	206	206	
	Baten			
	Saldo	206	206	
Vervangen bedrijfsauto W42 terreinmeester	Lasten	28	29	-1
	Baten			
	Saldo	28	29	-1

Toelichting op lastenoverschrijding

Parkeerautomaten: -21

De overschrijding betreft de nabetaling van 10% die bij oplevering van de aangepaste parkeerautomaten betaald moest worden. Het oorspronkelijke krediet is in 2019 al met een positief saldo afgesloten. Per abuis is het benodigde budget voor de nabetaling niet meegenomen in de budgetoverheveling voor 2020.

kredietoverzicht programma 4 Onderwijs

Omschrijving Investering	Begroting	Rekening	Restant	
Onderwijs				
Onderwijshuisvesting				
Groen van Prinstererschool- capaciteitsuitbreiding	Lasten	142	142	
	Baten			
	Saldo	142	142	
CBS De Ontdekking (vm Emmaschool) nieuwbouw	Lasten	176	175	1
	Baten			
	Saldo	176	175	1
Ren/aanp.schoolgeb.cf huisvest.plan 2017	Lasten	55	56	-1
	Baten			
	Saldo	55	56	-2
Vorbereiding vervangende nieuwbouw Marnixschool	Lasten	300	300	
	Baten			
	Saldo	300	300	
de Mirt functionele aanpassing	Lasten	264	264	
	Baten			
	Saldo	264	264	

De Groenling, uitbreiding CNS			
	Lasten	179	179
	Baten		
	Saldo	179	179

kredietoverzicht programma 5 Sport, Cultuur en recreatie

Omschrijving Investering		Begroting	Rekening	Restant
Sport, cultuur en recreatie				
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2019				
	Lasten	113	113	
	Baten			
	Saldo	113	113	
Vervangingsinvesteringen Stadsgehoorzaal 2020				
	Lasten	76	76	
	Baten			
	Saldo	76	76	
Musea				
Plaatsen Kogge binnendijks				
	Lasten			
	Baten	-500		500
	Saldo	500		500
Sport, cultuur en recreatie				
Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Groene Hart - realisatie				
	Lasten	129	129	
	Baten			
	Saldo	129	129	
Skatepark Groene Hart				
	Lasten	10	10	
	Baten			
	Saldo	10	10	
Vervangen maaimachine G02				
	Lasten	16	15	1
	Baten			
	Saldo	16	15	1
Sport, cultuur en recreatie				
Sportaccommodaties				
Bovenlaag kunstgrasveld IJVV				
	Lasten	-35	-31	-4
	Baten	40		-40
	Saldo	-75	-31	-44
Aanleg jeugd natuurgrasveld IJVV (vd Maat 2)				
	Lasten	294	388	-94
	Baten	136	179	43
	Saldo	158	209	-52

Verv.kleedkamers en ren.gem. sportaccomodaties	Lasten	116	101	15
	Baten			
	Saldo	116	101	16
Verv. topl. knstgr.veld incl.drain. korfb.vld H'br	Lasten	140	161	-21
	Baten		23	23
	Saldo	140	138	3
Onderlaag kunstgras IJ.V.V.	Lasten	-74	-54	-20
	Baten	56		-56
	Saldo	-130	-54	-76
Vervangen 6,66 kleedkamers IJVV bouwjaar 1980	Lasten	155	155	
	Baten			
	Saldo	155	155	
Vervanging natuurgras DOS Kampen veld 3	Lasten	42	42	
	Baten			
	Saldo	42	42	
Vervangen 6,67 kleedkamers Go Ahead bouwjaar 1980	Lasten	156	155	1
	Baten			
	Saldo	156	155	1

Toelichting op lastenoverschrijding

Aanleg jeugd natuurgrasveld IJVV (vd Maat 2): -94

Verv. topl. knstgr.veld incl.drain. korfb.Vld H'br: -21

Onderlaag kunstgras IJ.V.V.: -20

De afzonderlijke kredieten maken onderdeel uit van een totaalproject bij IJVV waarbij de boven- en onderlaag van het kunstgrasveld zijn vervangen en een natuurgrasveld is aangelegd. Op onderdelen is er sprake van overschrijding maar ook onderschrijding van de kredieten. In het geheel genomen is het project binnen het budget gebleven.

kredietoverzicht programma 7 Volksgezondheid en milieu

OMSCHRIJVING	Begroting	Rekening	Restant
Volksgesondheid en milieu			
Riolering			
GRP 2020 Bouwkundige investeringen (40jr)			
	Lasten	806	98
	Baten		9
	Saldo	806	89
Vervangen persleiding N307	Lasten	494	494
	Baten		
	Saldo	494	494

GRP 2019 Bouwkundige investeringen (40 jr)				
	Lasten	607	513	94
	Baten	9		-9
	Saldo	598	513	85
GRP 2019 Technische investeringen (15 jr)				
	Lasten	55	55	
	Baten			
	Saldo	55	55	
Vervangen doorspuitwagen W45				
	Lasten	48	42	6
	Baten			
	Saldo	48	42	6
GRP 2020 Technische investeringen (15jr)				
	Lasten	35		35
	Baten			
	Saldo	35		35
Volksgesondheid en milieu				
Afval				
Aanschaf bedrijfswagen afval				
	Lasten	28	28	
	Baten			
	Saldo	28	28	
Vervangen grofvuilwag R07				
	Lasten	173	175	-2
	Baten			
	Saldo	173	175	-2
Volksgesondheid en milieu				
Milieubeheer				
Stimuleringsfonds asbestdaken				
	Lasten	125		125
	Baten			
	Saldo	125		125

kredietoverzicht programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Omschrijving Investering		Begroting	Rekening	Restant
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Ruimtelijke ordening				
Herinrichtingsplan Bolwerk-Buitenwacht				
	Lasten	44	44	
	Baten			
	Saldo	44	44	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Wonen en bouwen				
Kwaliteitsimpuls entree Bovenhavenstraat				
	Lasten	15	15	
	Baten			
	Saldo	15	15	

kredietoverzicht Overhead

Omschrijving Investering		Begroting	Rekening	Restant
Overhead				
Aanschaf audiovisuele apparatuur raadzaal				
	Lasten	50	40	10
	Baten			
	Saldo	50	40	10
Aanpassingen ivm huisvesting consultatiebureau				
	Lasten	285	285	
	Baten			
	Saldo	285	285	
Informatiestromen/basisregistraties 2019				
	Lasten	57	56	1
	Baten			
	Saldo	57	56	1
Bedrijfsvoering 2020				
	Lasten	6	6	
	Baten			
	Saldo	6	6	
Bedrijfsvoering 2019				
	Lasten	122	121	1
	Baten			
	Saldo	122	121	1
Bedrijfsauto havenmeester H02				
	Lasten	26	27	-1
	Baten			
	Saldo	26	27	-1
Activiteiten voor investeringen				
	Lasten	511		511
	Baten			
	Saldo	511		511
Informatie-architectuur en infrastructuur/ONS 2018				
	Lasten			
	Baten			
	Saldo			
Digitalisering en dienstverlening 2019				
	Lasten	65	30	35
	Baten			
	Saldo	65	30	35

Budgetoverheveling

Samengevat

Overheveling voor de 1 ^e keer	€ 859.063
Overheveling voor de 2 ^e keer	€ 698.371
Overheveling voor de 3 ^e keer	€ 542.684
Overheveling ILG/NLG	€ 952.735
Totaal voorstel overheveling 2020 naar 2021	€ 3.052.853

Totaal voorstellen budgetoverheveling 1^e keer € 859.063

Programma Bestuur en ondersteuning

Woonwagemonderzoek € 27.350

Voor het onderzoek naar woonwagemonstandplaatsen is in 2020 een eenmalig budget beschikbaar gesteld om het woonwagemonderzoek uit te voeren en te begeleiden. Dit onderzoek is eind 2020 nog niet afgerond en zal naar verwachting in 2021 wel tot afronding komen. Om deze afronding te kunnen realiseren is het restantbudget nodig in 2021.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Hoogspanningskabels 's Heerenbroek € 136.828 en +/- € 171.000

Gedeputeerde Staten heeft de gemeente Kampen een subsidie toegekend van maximaal € 2.000.000 voor het ondergronds brengen van de 110 kV hoogspanningsleiding in 's Heerenbroek. Deze subsidie is gebaseerd op een haalbaarheidsonderzoek dat Tennet op verzoek van de gemeente in 2017 heeft uitgevoerd. De volgende stap is het maken van een basisontwerp voor het ondergronds brengen van deze leiding. De kosten voor het basisontwerp kunnen ten laste van de provinciale bijdrage gebracht worden en de opdracht aan Tennet is in 2020 verstrekt en zal naar verwachting in 2021 worden afgerond.

Verdubbeling N50 € 21.000

Middelen worden ingezet voor inzet uren en onderzoeken t.b.v. de realisatie van de rijbaanverdubbeling op het gedeelte van de N50, tussen Kampen en Kampen Zuid. Als gemeente participeren wij binnen dit rijksproject. Dit project bevindt zich nu nog in de ontwerpfase en vraagt de komende twee jaar nog om inzet van onze organisatie en inzet van derden (uitvoering onderzoeken).

Programma Economie

Onderzoek havenontwikkeling en energieopwekking € 75.000

Er is ingestemd met onderzoek naar de haalbaarheid van een circulaire haven die kan bijdragen aan de energietransitie die Kampen energieneutraal moet maken in 2035. In de bouwsteen Energie is de Melmerpolder een van de gebieden waar grootschalige opwek van elektriciteit niet wordt uitgesloten. Beide ontwikkelingen hebben ruimtelijke impact op de Melmerpolder. Er is vervolgonderzoek nodig om voor de Melmerpolder de haalbaarheid te toetsen van een gebiedsontwikkeling met energieopwekking en havenontwikkeling. Dat onderzoek wordt samen gedaan met de provincie Overijssel, heeft een plek in de Regio Deal en start in 2021.

Programma Sport, cultuur en recreatie

Beveiliging Voormalige Synagoge

€ 10.000

In 2020 is middels de 1e BERAP een budget beschikbaar gesteld voor het upgraden van de beveiliging in de synagoge. De synagoge wordt gebruikt voor (wissel) tentoonstellingen en de voorlichting over de joodse geschiedenis in Kampen. De upgrade zou plaatsvinden tussen twee tentoonstellingen. Door de coronamaatregelen is uitvoeringsschema omtrent de geplande tentoonstellingen vertraagd. Hierdoor is ook de upgrade van het beveiligingssysteem vertraagd. Daarnaast was door de maatregelen ook de voorbereidende werkzaamheden gecompliceerd. Zo was het lastig om benodigde overleggen op locatie ter voorbereiding van de werkzaamheden te organiseren. De voorbereidingen zijn afgerond en de werkzaamheden zijn nu voor 2021 ingepland.

Aanleg Tiny Forest

€ 11.838

De gemeente is een overeenkomst aangegaan met stichting IVN, waarin zij zich verplichtte drie Tiny Forests aan te leggen. De eerste twee zijn aangelegd in Het Onderdijks en in de Flevowijk. Gedacht wordt om de derde Tiny Forest in IJsselmuiden aan te leggen. De aanplant zal zijn in najaar 2021. De gemeente en IVN betalen ieder een deel van de kosten (cofinanciering).

Essentaksterfte

€ 73.954

Sinds 2016 komt de essentaksterfte ook in Kampen voor. Voor de veiligheid en tegen verdere verspreiding van de ziekte, halen wij dood hout uit de bomen. Zwaar aangetaste bomen verwijderen wij, gevolgd door een herplant. De Raad heeft hiervoor gefaseerd geld beschikbaar gesteld. Van het budget 2020 is nog 73.954 euro over. Dit restant is nodig voor de betaling van de snoeironde in winter 2020/2021, met aansluitend herplant van bomen. Deze ronde begon in november, maar is nog niet afgerond. Uit de inspecties is naar voren gekomen dat meer bomen zijn aangetast. We zijn dit nu aan het evalueren en zullen hier separaat op terugkomen.

Programma Sociaal domein

Veilig Thuis

€ 108.479

Begin 2020 is in het regionaal bestuurlijk overleg HG&KIMI besloten Veilig Thuis incidenteel met ruim 1 miljoen euro te versterken, onder andere vanwege de nieuwe meldcode huiselijk geweld en de oplopende wachtlijsten. Gemeente Kampen (aandeel in de regio 10%) reserveerde in verband met dit besluit € 108.479. Veilig Thuis heeft gemeenten in het najaar 2020 geadviseerd het gereserveerde bedrag te gebruiken voor de versterking van de lokale teams op het thema HG/KIMI. Dat advies is door de regionale bestuurders overgenomen. Er is een start gemaakt onder leiding van een regionale projectleider. Helaas heeft dit proces regionaal vertraging opgelopen. Lokaal is er de wil om, waar het kan, casuïstiek in verband met huiselijk geweld lokaal op te pakken. Daar moeten de processen (beter) op ingericht zijn. Dit betreft onder andere afstemming over wat CJG doet en wat VT, deskundigheidsbevordering van consultants, afbakening veilige en onveilige situaties, afspraken over het snijpunt jeugd- en volwassenenhulp binnen een gezin en ook het versterken van de sociale basis door lichte hulp en/of ondersteuning zelf op te kunnen pakken, zoals ook wordt beoogd met het versterken van de sociale basis. Dit, reeds gereserveerde, budget zal in 2021 enerzijds worden ingezet voor het optimaliseren van de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale situatie en anderzijds ook voor voor trainingen, cursussen en informatie voorzieningen in de lokale situatie (is één van de 5 basisfuncties CJG).

Statushouders (Project Inburgering)**€ 200.288**

De rijks gelden zijn bestemd ten behoeve van de implementatie van de nieuwe Wet inburgering. Deze wet is tweemaal uitgesteld (streefdatum is nu 1 januari 2022) en daarmee ook de implementatie. > Het budget gaan we verdelen over verschillende componenten, namelijk:

- a. De aanschaf en implementatie van ICT pakketten. Denk aan de ICT modules inburgering van Centric en Schulinck, persoonlijke NIBUD geldplan en assessmentinstrumenten voor het stellen van diagnoses op taal en arbeidsvaardigheden.
- b. Trainingen voor (uitvoerende) professionals op het gebied van werk, inkomen, juridisch en ict.
- c. Ureninzet. We willen proefdraaien voor 1 januari 2022 op de verschillende thema's (brede intake, ontzorgen, activering), waardoor extra uren-inzet nodig is van onze ketenpartners zoals stichting Welzijn, Impact, W&L opleidingen. Verder hebben we iemand nodig op het snijvlak van beleid/uitvoering voor de implementatie van het project voor het coördineren van acties bij de verschillende teams.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**Gebiedsvisie Brunnepe****€ 50.000**

De gebiedsvisie Brunnepe dient samen met de stakeholders te worden opgesteld. In verband met Corona is dit proces pas later in 2020 gestart. De beschikbare middelen dienen voornamelijk te worden ingezet voor uitvoeringsprojecten die aan de hand van de visie samen met stakeholders worden bepaald. De vertraging in het proces heeft ertoe geleid dat er nog geen visie is ontwikkeld en dus ook geen middelen zijn uitgegeven. Het proces om te komen tot een gebiedsvisie en uitvoeringsagenda is inmiddels opgestart. Verwachting is dat dit rond de zomer gereed is en er gestart kan worden met de uitvoering.

Gebiedsvisie omgeving Bovenhavenstraat 1e fase**€ 13.322**

Het opstellen van het gebiedsplan voor de Boven Havenstraat is gestart eind 2020. In 2021 zal dit gebiedsplan voor de Bovenhavenstraat evenals voor de openbare ruimte rond het oude HBS verder uitgewerkt worden. Voor de verdere uitwerking van dit plan wordt veel capaciteit gevraagd in 2021.

Algemene Dekkingsmiddelen**Bijdrage in onderzoek energieneutraal De Koekoek****€ 25.000**

Er is budget om te kunnen voldoen aan de vraag van een 30-tal tuinders die zich hebben verenigd in de stichting Koekoekspolder energieneutraal. Mondeling is aan zowel gemeente als aan provincie een bijdrage gevraagd ten behoeve van onderzoek naar een gemeenschappelijke warmtenet om de verschillende afnemers en energieleveranciers in het gebied te verbinden. Dit komt ook (o.a.) de verdere uitrol van bestaande en nieuwe geothermiebronnen ten goede en biedt op de lange termijn kansen voor.

Ontwikkelingen Wet Onroerende Zaken**€ 71.376**

De WOZ taxaties per 1 januari 2022 moeten volgens een wettelijke verplichting op basis van oppervlakte worden uitgevoerd. Starten met de werkzaamheden in 2021 vormde een te groot risico, omdat in 2021 al moet worden gestart met de herwaardering 2022. De Waarderingskamer houdt de voortgang nauwlettend in de gaten en zal bij het niet tijdig voldoen aan de juiste kwaliteit geen toestemming geven om in 2022 (tijdig) te beschikken, waardoor er geen OZB aanslagen kunnen worden opgelegd. Alle WOZ-taxaties van woningen moeten gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte en niet meer op basis van inhoud (m³). Dit houdt in dat alle objectonderdelen van de woningen, in de gemeente Kampen in 2020 opnieuw in beeld moeten worden gebracht en dat hiervoor een gebruiksoppervlakte moet worden bepaald. De uitvoering van de werkzaamheden liggen zowel in 2020 als 2021.

Stelpost Coronamaatregelen **€ 110.000**

Bij de 2e Berap is een stelpost voor Coronamaatregelen ingesteld om adequaat te kunnen reageren wanneer dat noodzakelijk zou blijken te zijn. Ook is via de decembercirculaire het

3e coronasteunpakket bekend gemaakt. Voor enkele onderdelen vindt in 2021 nog uitvoering plaats en de extra maatregelen bij de verkiezingen volgen in 2021.

Veranderopgave Inburgering pilot **€ 28.000**

Gemeente Kampen en taalschool WenL opleidingen voeren een pilot uit binnen het landelijke pilotprogramma Veranderopgave Inburgering. De periode zou eind 2020 aflopen, maar is grotendeels stilgelegd vanwege de coronamaatregelen. Het Rijk heeft aan de pilotgemeenten een financiële tegemoetkoming gegeven voor het dekken van de kosten van de verlengen van de pilot. Deze compensatie is in september 2020 uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering aan de gemeente. Bij de financiële afwikkeling van de pilot moet blijken hoeveel van dit bedrag nodig is.

Brede aanpak dak- en thuisloosheid **€ 17.628**

Het kabinet geeft aan dat ons land een te groot aantal dak- en thuisloze mensen telt. Zij heeft daarom tot en met 2021 een extra financiële impuls ter beschikking gesteld aan gemeenten voor de uitvoering van regionale plannen van aanpak, gericht op het terugdringen van dak- en thuisloosheid. Vanuit het Rijk is laat in 2020 budget beschikbaar gesteld, daarom is er in 2020 geen ruimte geweest om dit ook goed in te zetten. In de gemeente Kampen willen we breder in kaart brengen wat de situatie is, wat we kunnen optimaliseren en waar verdere behoeften liggen wat betreft dak- en thuislozen en cliënten beschermd wonen. Daarnaast is er personele inzet nodig voor de invoering van het project 'woonmaatje' en moeten we ons voorbereiden op de doordecentralisatie beschermd wonen per 1 januari 2022.

Kerkensie **€ 50.000**

Met een kerkensie wordt beoogd om een gezamenlijkheid met kerkeigenaren, burger en erfgoedorganisaties een duurzame toekomstvisie te ontwikkelen voor de kerken binnen de gemeente. In de septembercirculaire (gemeentefonds) is een bedrag van € 50.000 uitgekeerd om aan de slag te gaan met dit onderwerp. In 2021 wordt gestart met de uitvoering.

Totaal voorstellen budgetoverheveling 2° keer **€ 698.371**

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Baggeren Koggewerf **€ 39.486**

Op 17 december 2020 heeft de raad het voorstel voor de plannen Koggewerf-Buitenhaven goedgekeurd.

Na vertragingen in de uitvoering van de werkzaamheden in de afgelopen jaren, vindt er vanaf oktober 2020 een forse inhaalslag plaats. De werkzaamheden voor aanvullende baggerwerkzaamheden, de vervanging van de steigers en de aanleg van de helling zijn in december 2020 gegund aan de aannemer. Voor de zomer van 2021 moeten alle werkzaamheden zijn uitgevoerd. Uiterlijk in augustus 2021 moet de totale planontwikkeling Koggewerf-Buitenhaven zijn afgerond. Evenals de aanvraag bij de provincie om de subsidie definitief vast te stellen.

Verkeercirculatieplan **€ 57.172**

De pilot fietsparkeren in de binnenstad loopt van mei 2020 tot en met april 2021. Om de handhaving te continueren zijn er ook middelen nodig voor de periode mei 2021 tot en met december 2021.

Programma Economie

Herinrichting Beltweg/Steenovensdijk **€ 40.058**

Er is in 2020 gewerkt aan een aangepast inrichtingsvoorstel en er is nader onderzoek gedaan naar de staat en ernst van de bodemvervuiling. Deze onderzoeken hebben de nodige tijd gekost. Door de aanwezigheid van de bijenvereniging in het gebied is het niet mogelijk gedurende het hele jaar werkzaamheden uit te voeren. Na overheveling van het budget zal in de periode april tot september (gedeeltelijke) bodemsanering en (gedeeltelijke) herinrichting plaats kunnen vinden. Gedeeltelijk omdat de bodemsanering meer kosten met zich meebrengt dan dat er budget beschikbaar is. Wanneer in 2021 Het ontbrekende budget voor bodemsanering niet beschikbaar komt, zal een deel van het gebied gesaneerd worden en dat deel kan heringericht worden.

Herinrichting groene long Brunnepe **€ 132.460**

In 2020 is aanvullend bodemonderzoek gedaan naar de aard en ernst van de bodemvervuiling. Wanneer in 2021 de sanering uitgevoerd kan worden, is het van belang om detailonderzoeken te kunnen laten plaatsvinden. De onderzoeken uit 2020 geven aan dat de aanwezige vervuiling sterk wisselt per plek in het gebied.

Uitvoeringsagenda van en voor de binnenstad **€ 49.794 en +/- € 11.200**

Uitvoeringsagenda van en voor de binnenstad is de toezegging cofinanciering vanuit gemeente voor stadsarrangement. Een deel van de totale cofinanciering is overgedragen aan de stichting Kampen Partners voor uitvoering van diverse onderdelen. Deel is voor uitvoering projecten van de gemeente. Enkele voorbeelden hiervan zijn: Decor van de STAD, vergroening, klimaatadaptatie en communicatie fiets parkeren. De uitvoering is door Corona vertraagd en zal naar verwachting in 2021 worden afgerond.

Onderzoek aardwarmte **€ 202.101**

In de decembercirculaire 2019 zijn rijksmiddelen ter beschikking gesteld voor de komende 4 jaar ter ondersteuning van de transitievisie warmte. Deze middelen zullen naast de gemeentelijke eigen middelen deels worden ingezet om de transitievisie warmte eind 2021 vorm te geven maar vooral om hier een vervolg aan te geven met wijkuitvoeringsplannen.

Verbreden sluisen Kornwerderzand **€ 126.000**

Betreft gemeentelijke bijdrage voor verbreding van de sluisen bij Kornwerderzand (2019-2022).

Programma Sport, cultuur en recreatie

Onderzoek IJsselkogge **€ 25.000**

Het jaar 2021 wordt cruciaal voor de besluitvorming over een onderkomen voor de IJsselkogge. Ook de Rijksdienst Cultureel Erfgoed zal dit jaar bepalen of de IJsselkogge terug kan naar Kampen of dat een ander onderkomen moet worden georganiseerd. In 2021 zal Kampen de locatie moeten bepalen, zullen de benodigde financiën moeten worden georganiseerd en zullen er uitspraken moeten komen over ontwikkelaar, de exploitatie/ de exploitant.

Nieuw speelruimteplan **€ 20.000**

Nadat de raad een nieuw speelruimtebeleid heeft vastgesteld, zal een extern bureau ons helpen met het maken van een uitvoeringsplan. Hiervoor was voor 2019 eenmalig 20.000 euro beschikbaar gesteld. In 2019 kwam het echter niet tot een nieuw speelruimtebeleid en ook in 2020 lukte dat niet. Inmiddels is in januari in de raadscommissie Bestuur en Middelen een presentatie geweest over spelen in de openbare ruimte. Wij hopen voor de zomervakantie een richting voor nieuw beleid te hebben, waarna wij dit jaar kunnen starten met maatwerkplannen.

Programma Sociaal domein

Ombudsfunctie **€ 17.500**

Het college heeft destijds besloten de kosten van de Ombudsvrouw te dekken uit het Innovatiebudget. De Ombudsvrouw is echter geen Innovatieproject. In het bezuinigingsvoorstel "opheffen Innovatiebudget sociaal domein" zijn deze kosten opgenomen als frictiekosten. In de 2e helft van 2020 is de Ombudsfunctie geëvalueerd, de evaluatie is in de decembervergadering van de raad (2020) besproken. Alle fracties zijn voor het verlengen van de Ombudsfunctie en zien de meerwaarde van deze functie in, daarom is besloten de functie structureel te verlengen. De kosten die Zorgbelang in rekening brengt voor 2021 en 2022 zijn € 37.996 per jaar, daarnaast moet de functie meer op de kaart en is er geld nodig voor communicatie (maximaal € 5.000). Er is nog geen dekking voor deze kosten. De dekking van deze kosten voor 2021 worden meegenomen in de 1e Berap 2021 en de structurele kosten vanaf 2022 worden meegenomen in de PPN 2022-2025. De € 17.500 inzetten voor de kosten Ombudsvrouw in 2021. Bij de 1e Berap is dan nog een bedrag van € 20.500 nodig voor 2021.

Totaal voorstellen budgetoverheveling 3 keer of vaker **€ 542.684**

Programma Bestuur en ondersteuning

Reconstructie Wielstraat **€ 186.978**

In 2019 is gestart met de reconstructie van de woonwagens aan de Wielstraat. Eind 2020 zijn de werkzaamheden nog niet afgerond. Voor 2021 staan in ieder geval het plaatsen van 2 units op de planning.

Restauratie kap Engelenbergplantsoen **€ 595.000 en -/ € 595.000**

Inmiddels is de voormalige HBS aan het Engelenbergplantsoen verkocht voor € 1 aan Stichting IJsselheem. De ontvangen subsidiebeschikking zal onderdeel zijn van de verkoopovereenkomst. Bij het succesvol afsluiten van deze overeenkomst zal het beschikbaar gestelde budget voor de restauratie vrij komen te vallen.

Programma Volksgezondheid en milieu

Sanering speeltuin naast Greenterweg **€ 67.500**

Voor de sanering speeltuin naast de Greenterweg wordt een grondsanering uitgevoerd. Hiervoor wordt een saneringsplan op maat gemaakt. In 2020 is gekeken of de speeltuin wordt behouden of niet. Daarom is definitieve beslissing afgewacht. Na groenlicht te hebben gekregen is in het najaar van 2020 begonnen met de aanbesteding van het werk. De saneringswerkzaamheden kunnen voor de zomer van 2021 worden uitgevoerd.

ISV Bijdrage Blekerijweg € 156.000 en -/ € 198.667

De uitvoering van de sanering is ingewikkeld gezien de ruimte en toegankelijkheid van de locatie. Vanwege de aangetroffen, diepere grondwaterverontreiniging, wat naar de Koekoekspolder loopt, heeft de provincie een pas op de plaats gemaakt. Afgelopen jaar zijn de saneringsmogelijkheden verkend. Deze worden begin 2021 verdere uitgewerkt zodat een saneringsplan kan worden ingediend. Het gaat om zowel de bronaanpak aan de Blekerijweg als de pluim ter plaatse van de Koekoeksweg. De uitvoering van de sanering is ingewikkeld gezien de ruimte en toegankelijkheid van de locatie. Vanwege de aangetroffen, diepere grondwaterverontreiniging, wat naar de Koekoekspolder loopt, heeft de provincie een pas op de plaats gemaakt. Afgelopen jaar zijn de saneringsmogelijkheden verkend. Deze worden begin 2021 verdere uitgewerkt zodat een saneringsplan kan worden ingediend. Het gaat om zowel de bronaanpak aan de Blekerijweg als de pluim ter plaatse van de Koekoeksweg.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Plattelandsontwikkeling Leader

€ 79.000

In april 2020 is een Perspectiefnota een investeringsvoorstel t.b.v. vrijetijdseconomie/waterrecreatie ingediend. (p24 Perspectiefnota 2021-2024) Het restant-Leader budget wordt ingezet om meer aanmeerplekken te realiseren in onze stad. Hiervoor is het Leader-budget aangevuld met € 65.000 extra PPN-middelen. Dit PPN-voorstel is gehonoreerd en in december 2020 is er een subsidieaanvraag bij Leader/RVO ingediend. De beoordeling van deze subsidie zal naar verwachting ca. 26 weken zijn. Uiteraard dient daarom het bovengenoemd Leader-budget en het bijbehorend PPN-budget overgeheveld te worden. LEADER middelen worden aangevuld met provinciale en Europese gelden.

Invoeringsprogramma op weg naar de nieuwe omgevingswet

€ 221.873

Om te voldoen aan de minimale vereisten voor de invoering van de omgevingswet wordt in 2021 uitvoering gegeven aan verschillende projecten, processen en procedures. Hiervoor is het over te hevelen budget meer dan nodig. De projecten, processen en procedures worden voor een groot deel begeleid en uitgevoerd door een programmamanager, projectleiders en adviseurs. Daarnaast moet er nieuw participatiebeleid worden opgesteld, een communicatieplan invoering omgevingswet worden uitgevoerd en bestuurlijke trajecten ondersteund en begeleidt. Er moeten extra onderzoeken worden uitgevoerd in het licht van de actualisatie van bestemmingsplannen ter voorbereiding op het opstellen van het omgevingsplan. Om succesvol tot invoering over te gaan moeten ook een aantal raadsbesluiten worden genomen en voorbereid, waaronder de omgevingsvisie, actualisatie bestemmingsplannen en aanpassingen in de organisatie en samenstelling van de verschillende commissies en adviesorganen.

PAW Woningen in de binnenstad

€ 30.000

Met betrekking tot de subsidieregeling Woningen in de binnenstad zijn er in 2020 verplichtingen aangegaan welke nog niet zijn beschikt eind 2020. Deze beschikking zal plaats gaan vinden naar verwachting in 2021.

Totaal voorstellen budgetoverheveling ILG/NLG

€ 952.735

Overhevelen van ILG en NLG projecten van 2020 naar 2021	lasten	baten
ILG Zalkerbos	104.688	
NLG fietspad Kampereiland	667.254	
NLG fietspad Kampereiland		197.191
NLG Aanleg boothelling Koggewerf	124.406	
NLG Aanleg boothelling Koggewerf		129.032
NLG Aanpassen gebouwen Koggewerf	135.987	
NLG Herinrichting buitenruimte Koggewerf	228.765	
NLG - Voetpad Zalkerbosch en Bentickswelle(K)	14.897	
NLG - Voetpad Zalkerbosch en Bentickswelle(K)		1.584
NLG-uitvoering stadsrandzone IJsselmuiden-Koekoek(K)	4.545	
Totaal lasten en baten	1.280.542	327.807
Saldo van baten en lasten	952.735	